

Filozof in njegov »center«

BOJAN BREZIGAR

In sedaj imamo »center.« Tako trdi Buttiglione, ki je včeraj po osmih urah pogajanj z Berlusconiem, Finijem, Casinijem in ostalimi skupnicami kartela svobosčin sklenil sporazum za skupen nastop na deželni volitvi. Samo Pannella s tako skrupulancim »centrom« ne soglaša.

Buttiglionejeva logika je jasna. V trenutku, ko se je skrajna desnica - Rautijeva MSI - odcepila od Nacionalnega zavezništva, je možno sodelovanje med ljudsko stranko in nacionalnim zavezništvom, ker je to novi center. Berlusconi in Fini sta navdušena in seveda upata, da bodo junija res volitve, na katerih bi ob pomoči Ljudske stranke kartel svobosčin premočno zmagal.

Buttiglionejeva odločitev ne bi smela presenetiti nikogar, saj tajnik Ljudske stranke že nekaj časa vztrajno sili v desno. Vendar pa je novica neopracovana in so njeni obrisi še kar nejasni. Ni namreč znano, kaj je iztržil Buttiglione. Če je ostal zvest stari demokristjanski tradiciji, si je zagotovil primerno število predsedniških kandidatov za deželne volitve. Očitno ga je zanimalo predvsem to, bolj kot skrb za državo, kajti nič ne kaže, da bi mu v zameno Berlusconi zagotovil vsaj odobritev finančnih ukrepov v poslanski zbornici.

Vse to je seveda legitimno in Buttiglione ima pravico, da se poveže s tistimi strankami, ki se mu zdijo najprimernejše. S tem se je pač izneveril svojim volilcem, ki so volili njegovo stranko kot protiutež kartelu svobosčin. (Ko je isto storila Severna liga, je Berlusconi kričal o izdajstvu, včeraj seveda ne.)

Vendar pa tokrat Buttiglione ne more računati na vso stranko. Že včeraj so se najvidnejši predstavniki strankine leve ogradili od tega stališča. Le kako se ne bi, saj so že izbrali kandidata za predsednika vlade in prepricali vso levico, razen Bertinottija, da ga podpre kot alternativo Berlusconiju. Zato ni mogoče izključiti ponovnega razbitja Ljudske stranke in torej resnične polarizacije političnega stanja med levico in desnico, z manjšima strankama, ki bosta združevala skrajno desno oziroma skrajno levo volilce. To pa pomeni, da je Buttiglione dosegel prav nasprotno od tistega, kar je trdil, da želi doseči: namesto, da bi utrdil center, se je povezal z desnico (ki jo poleg Finija predstavlja tudi Berlusconi), s tem je Prodijski potisnil na levo in končni rezultat je, da na takem političnem zemljevidu Italije ni več prostora za noben center.

Tudi v naši deželi upravne volitve v nedeljo, 23. aprila

TRST - V nedeljo, 23. aprila bodo upravne volitve tudi v Furlaniji-Juljski krajini. Prefekti vseh starih pokrajin so včeraj formalno sklicali volilna zborovanja in s tem pravzaprav pričeli predvolilni postopek. Na Trzaskem bodo volitve v Dolini, Zgoniku in Repentabru, v Gorici tudi v Doberdolu, Sovodnjah in Steverjanu, občinske volitve pa bodo tudi v skoraj vseh narodnostno

mešanih občinah videmske pokrajine.

V občinah z manj kot pet tisoč prebivalci bodo župani neposredno izvoljeni 23. aprila. V ostalih občinah bo izvoljen kandidat, ki bo dobil absolutno večino glasov, če nihče od kandidatov ne bo dosegel absolutne večine bo drugi volilni krog v nedeljo, 7. maja.

Na 5. in 9. strani

Ranjeni štirje naborniki pred tekmo Lazio-Juventus

RIM - Štirje lažje ranjeni je obračun včerajšnjega nasilja navijacev pred nogometno tekmo Lazio-Juventus v Rimu. Zrtve so štirje vojaški naborniki v civilu. Na Trgu Mancini so se ustavili pred stojnico, kjer prodajajo rute in druge simbole raznih nogometnih klubov. In prav tu jih je napadla skupina navijacev, ki jih je z noži zabodla v zadnjo plat. Rane so površinske,

tako da bodo okrevali v sedmih dneh, le eden ima globji ubod in je izgubil več krvi, a bo prav tako hitro okrevl. Nasilneže je brzokone bolj motila južnjaska govorica nabornikov, trije so namreč iz Abrucov, kot pripadnost nasprotnemu nogometnemu klubu. Med drugim niso imeli naborniki na sebi nobene razpoznavnega znaka ali simbola.

ITALIJA / NA APRILSKIH DEŽELNIH IN UPRAVNIH VOLITVAH

Buttiglione na volitve z desnico Ljudska stranka na robu razkola

RIM - Ljudska stranka se bo na aprilskih deželnih volitvah povezala z desnico. To je stališče tajnika Rocca Buttiglioneja, ki se je včeraj ves dan pogovarjal s Silviom Berlusconiem in z ostalimi vidnimi voditelji Kartela

svobosčin. Desničarski prvaki so ga očitno prepricali, naj se odpove dosedanjemu sredinski usmeritvi, medtem ko jih vodi Ljudske stranke ni preprical, naj ne glasujejo proti gospodarskemu manevru Dinijeve vlade.

Buttiglionejevo sporočilo, ki ga mora sedaj se potrditi strankino vodstvo, je povzročilo pravi politični potres. Seveda najprej v Ljudski stranki, kjer je levica že napovedala »vojno« volilnemu sporazumu z Berlusconiem in predvsem s Finijem. Ne smemo namreč pozabiti, da je Buttiglione do včeraj zanikal vsakršno politično ali volilno sodelovanje z Nacionalnim zavezništvom.

Najbolj navdušena nad Buttiglionejevim zasukom sta seveda Berlusconi in Fini. Prvi je mnenja, da je Italija končno dobila politični center, medtem ko tajnik Nacionalnega zavezništva celo govori o zgodovinskem dogodku, saj je Buttiglione po njegovem enkrat za vselej demokratično legitimiral »postfasistično stranko«.

Med voditelji kartela svobosčin se je od včerajšnjega dogovora ogradil le Marco Pannella, ki sedaj napoveduje svoj politični zasuk na levo. Tajnik Demokratske stranke levice Massimo D'Alema meni, da je včerajšnji dogovor pravzaprav brez vsakršne politične ter idejne osnove. Po tej poti bo Buttiglione - pravi D'Alema - uničil zgodovinsko dediščino demokratskih katolicinov.

Na 2. strani

BONN / OBISK ITALIJANSKEGA PREMIERA

Kohl podpira Dinija

BONN - Predsednik italijanske vlade Lamberto Dini se je včeraj setal z nemskim kanclerjem Helmutom Kohlom, ki mu je izrazil vso svojo podporo v njegovih prizadevanjih pri reševanju hude politične in finančne krize, v kateri se nahaja Italija. Dini je na tiskovni konferenci, ki jo je imel po srečanju s Kohlom izrazil upanje, da bo v parlamentu le prevladala zdrava pamet in da bodo tudi v poslanski zbornici odobrili finančni manever. Kar zadeva lito bila tako Dini kot Kohl istega mnenja in sicer da se bo lira stabilizirala, ko se bo stabiliziral italijanski politični okvir. Za rešitev gospodarske krize v Italiji pa sta finančni manever in reforma pokojninskega sistema neobhodno potrebna.

Na 3. strani

Vrsta prireditev ob ženskem prazniku

Na Trzaskem in na Goriškem, kakor sicer drugod po Italiji in drugod po svetu, se je včeraj zvrstilo nebroj prireditev v počastitev ženskega praznika 8. marca.

Na 6., 9. in 17. strani

DENARNI TRGI / KRIZI ZELENEGA BANKOVCA NI VIDETI KONCA

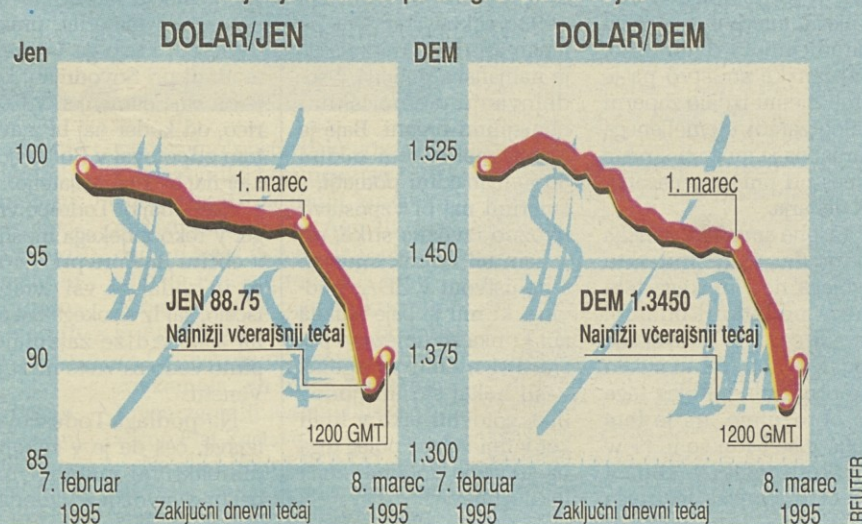
Ves svet v obrambo dolarja

RIM - Včerajšnji valutarni dan je potekel v znamenju intenzivnih posegov, ki so jih narekovali novi minimumi dolarja na azijskih trgih. Japonska centralna banka je bila spet prisiljena kupovati ameriško valuto, njen guverner pa je oznanil, da trenutni medvalutni tečaji ne izražajo ekonomskih osnov. S podobnim zagotovitvom se je oglašila tudi nemška Bundesbank, medtem ko so bile centralne banke Francije, Danske in Belgije prisiljene k podrazitvi denarja. Položaj bankovcev, ki so pod največjim pritiskom marke, vključno z lito (ki se je v menjavi z marko od začetnih 1.200 lir spustila na 1.186, 5 lir po tečaju Banke Italije), se je potem nekoliko izboljšal.

Na 11. strani

DOLAR PADEL REKORDNO NIZKO

Dolar je še naprej pod hudim pritiskom v Evropi, potem ko je včeraj v primerjavi z nemško marko in japonskim jenom na azijsko-pacifiških trgih dosegel najnižjo vrednost po drugi svetovni vojni.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Tihotapil radioaktivni material

Po torkovi aretaciji Nicola Todesca se je izvedelo, da je slednji tihotapil radioaktivni material, ki ga je odvrnil v reko Adizo.

Stran 2

Vpisi v prve razrede na Trzaskem

Prihodnje solsko leto bo prve razrede slovenskih osnovnih sol na Trzaskem obiskovalo 137 prvotolckov, 18 več kot letos.

Stran 4

Avgust Čemigoj: težka dediščina

V okviru razstave Fantastična leta je bilo sinoci v avditoriju muzeja Revoltella zanimivo srečanje o umetniškem delu Avgusta Čemigoja.

Stran 6

Samomor ali umor?

Pri Kopru so našli truplo 38-letnega Radivoja Bednarzika, nekdanjega direktorja podjetja Slavnik, ki je bil lani aretiran v Gorici zaradi goljufije s ponarejenimi vrednotnicami.

Stran 9

Ena zmaga v zaostalih tekmah

Nase ekipe so v zaostalih srečanjih v amaterskih nogometnih ligah dosegale samo eno zmago. Veselili so se nogometaši Sovodenj, ki so vse bližji promocijski ligi.

Stran 29

NA APRILSKIH DEŽELNIH, OBČINSKIH IN POKRAJINSKIH VOLITVAH

Buttiglione sklenil zavezništvo z Berlusconiem in s Finijem

RIM - Ljudska stranka se bo na aprilskih deželnih in upravnih volitvah povezala z desnico Kartela svobosčin. To je napovedal tajnik Rocco Buttiglione, njegova izjava pa je takoj sprožila politični potres v stranki, ki je sedaj res na robu razkola. Tajnik Ljudske stranke je to presenetljivo vest sporočil po dolgem srečanju s Silvijom Berlusconiem in z ostalimi voditelji desnice, od katerih pa ni dosegel podpore (ali vsaj bele glasovnice) pri glasovanju gospodarskega manevra Dinijeve vlade. Buttiglionejevo stališče mora sedaj podpreti (ali zavrniti) strankino vodstvo, v primeru zavrnitve tega volilnega sporazuma pa je tajnik že napovedal odstop.

Na deželnih volitvah 23. aprila se bo Ljudska stranka volilno povezala s »Forza Italia«, Krščansko-demokratskim centrom ter z ostalimi sredinskimi stranicami in to pod skupnim volil-

Rocco Buttiglione vse bolj mežika desnici (Telefoto AP)

nim simbolom. To velja za poročni del upravnih volitev, medtem ko bo na večinskih volitvah prispevala k oblikovanju list, v katere bo polnopravno vključeno tudi Nacionalno zavezništvo. Gre, kot vidimo, za korenit politični zasuk na desno, čeprav je Buttiglione do včeraj odločno

zanikal vsakršno zavezništvo s Finijem.

Volilni sporazum, če ga lahko tako imenujemo, so dosegli v rimskem stanovanju Silvia Berlusconija. Na mestoma napetih pogovorih, ki so trajali skoraj ves dan, so od casa do casa sodelovali vsi najvidnejši voditelji Kartela svobosčin, ki jih je tajnik Ljudske stranke zaman prepričeval, naj ne glasujejo proti vladnemu gospodarskemu manevru. Vsi voditelji desnice - od Gianfranca Finija do Pierferdinanda Casinija - so seveda navdušeni nad Buttiglionejevim zasukom, z izjemo Marca Pannelle. Neprevidljivi vodja radikalcev je sicer zagrozil, da bo po tem sporazumu zapustil Kartel svobosčin in (znova) iskal sodelovanje na levi.

Najbolj zadovoljen je seveda bivši ministrski predsednik, ki je pre-

pričan, da je Italija končno dobila močno sredinsko koalicio. Berlusconi je tudi mnenja, da bo večina volilcev Ljudske stranke podprla Buttiglionejevo usmeritev, potrdil pa je, da bo Kartel svobosčin v poslanski zbornici glasoval proti Dinijevega gospodarskega manevru. Zelo zadovoljen in naravnost navdušen nad včerajšnjim dogovorom je tudi Casini, ki sicer stalno upa v ponovno oživitve Krščanske demokracije.

Za Finija pomeni včerajšnji dogovor zgodovinsko dejanje. Vodja Nacionalnega zavezništva toplo pozdravlja tudi včerajšnjo Buttiglionejevo trditve, da se je NZ končno in dokončno otreslo fašistične ideologije. Za kroniko naj se povemo, da je Ljudska stranka v mnogih deželah in krajevnih upravah že pred dnevi sklenila okvirne volilne sporazume z DSL, ponekod pa tudi s Severno ligo.

Levica Ljudske stranke: »To je državni udar«

RIM - Levo krilo Ljudske stranke ne pristaja na zavezništvo z desnico in postavlja na zatožno klop tajnika Rocca Buttiglioneja. Bivša predsednica stranke Rosa Russo Jervolino je Buttiglionejevo potezo označila kot pravi »državni udar«, medtem ko je Rosi Bindi ugotovila, da gre za krsitev vseh sklepov strankinih organov, tako da je po njenem mnenju Buttiglione dejansko že zapustil stranko. To pa je edini pogoj, je dodala, da bo LS lahko se naprej obstajala.

Bolj umirjene, a nič manj ostre, so bile besede Ciriaca De Mite: »Buttiglione se ne zaveda, da dejansko desnico predstavlja Berlusconi in zato z njim ni mogoče graditi centra.« Vsekakor je velika večina parlamentarnih predstavnikov Ljudske stranke že zahtevala sklicanje strankinega vsedržavnega sveta.

Lider Pakta za Italijo Mario Segni je prav tako negativno ocenil Buttiglionejev sklep, da sklene zavezništvo s tistimi, ki v teh dneh rušijo Ita-

lijo in njeno gospodarstvo.«

Romano Prodi, ki ni član LS, je v zelo umirjenem tonu izrazil prepričanje, da je zavezništvo z desnico v nasprotju z identiteto Ljudske stranke, pa tudi zelo daleč od tega, kar si od stranke pričakuje njena volilna baza.

»Gre za politično operacijo brez vsakršne osnove tako glede programov kot vrednot, ki bi unicila politično identiteto demokratičnih katolicinov,« je včerajšnjo Buttiglionejevo napoved komentiral tajnik DSL Massimo D'Alema. »Sicer pa gre za legitimno izbiro ki prispeva k razčiščenju in h gradnji bipolarnega sistema.« Sicer pa je tajnik Hrasta izrazil začudenje, kako je do sklepa prišlo, namreč ne znotraj stranke, pač pa na sestanku z liderji drugih strank.

Da bo Buttiglionejeva poteza prispevala k razčiščenju, se je strinjal tudi bivši predsednik republike Francesco Cossiga, ki jo je označil kot »pogumno dejanje«.

NOVICE

Senat glasuje o odloku upravnega sveta RAI

RIM - Senat je včeraj začel glasovati o pravih zakonskega odloka o upravnem svetu RAI. Predstavniki Berlusconijske koalicije so s stalno zahtevo o preverjanju sklepčnosti ob vsakem glasovanju namenoma zavlačevali celoten postopek, tako da je senator Južnotirolske ljudske stranke Karl Ferrari tako zadržanje oziroma kot »sramotno tratenje casa«. Kljub temu pa je senat odobril popravek predstavnika Severne lige Claudia Regisa o izvolitvi upravnega sveta, ki bi po osvojitvi v poslanski zbornici prisilil k odstopu sedanji upravni svet, odraz nekdanje Berlusconijske večine.

Medtem pa je pet poslanskih skupin (DSL, SKP, SL, PP in Progresisti) doseglo dogovor o kandidaturi Giorgia Napolitana za predsednika posebne komisije za ureditev italijanskega radiotelevizijskega sistema.

Pet novih podtajnikov

RIM - Ministrski svet je imenoval pet novih podtajnikov: Ernesta Viozzija za finance, Luigijske Mastrobuona za industrijo, Mateldo Grassi za delo, Carlo Guiducci Bonanni za kulturne dobrine, medtem ko je Franco Barberi bil imenovan za podtajnika pri predsedstvu vlade s pooblastilom za civilno varnost. Poleg tega so trije podtajniki zamenjali resorje: Nicola Scalzini je iz ministrstva za delo presel k predsedstvu vlade s pooblastilom za mestna središča, Rim in jubilej 2000, Mario D'Addio je z ministrstva za kulturne dobrine presel k predsedstvu vlade s pooblastilom za turizem, Giuseppe Vegas pa je z ministrstva za finance šel na ministrstvo za zaklad.

Nove avdicije o umoru Alpijeve in Hrovatina

RIM - Parlamentarna preiskovalna komisija o kooperaciji je včeraj sklenila, da se bo z novimi avdicijami še podrobneje seznanila z okoliščinami, v katerih sta bila v Mogadišu ubita Ilaria Alpi in Miran Hrovatin. Najprej bodo poslušali Vita Panatija, solastnika družbe Shifco, ki je lastnica ribiskega brodoma in za katero se je pred svojim umorom zanimala Ilaria Alpi. Komisija bo nato poslušala polkovnika Fulvia Avezzalinija, ki je bil v Somaliji z italijanskim vojaškim kontingentom in ki je v nekem intervjuju povedal, da pozna resnico, a jo bo razkril šele čez dve leti, ko bo sel v pokoj. Predsinočnjim pa so poslušali novinarje, ki so prvi nudili pomoč Alpijevi in Hrovatinu. Iz pogovora so prisli do zaključka, da je ena od belezk Ilarie Alpi izginila brzkone v Mombasi.

Predsednik SKP Cossutta dolil olja na ogenj polemike s Kvirinalom

RIM - Ali je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro res obljubil Berlusconi predčasne parlamentarne volitve junija? Vprašanje, ki je bilo dolgo casa predmet ostre polemike med Kartelom svobosčin in Kvirinalom, je znova izbruhnilo na dan, potem ko je v terek zvečer predsednik SKP se. Armando Cossutta nenadoma izjavil, da je tudi njemu Scalfaro zaupal, da bi volitve lahko bile junija. Fini in Berlusconi sta bila seveda vsa srečna in včeraj v skupni izjavi najprej Cossutti izrekla priz-

nanje, da je pač »lojalni nasprotnik«, nato pa klicala na odgovor predsednika republike, ki je doslej vedno zanikal, da bi se bil kakorkoli obvezal glede datuma volitev.

Včeraj pa je prišlo do novega presenečenja: predsednik poslancev SKP Famiano Crucianelli, ki je spremljal Cossutta na Kvirinalu, je »z veliko zadrego« povedal, da on iz Scalfarovih ust ni slišal niti besedice o volitvah junija, saj se je takrat, ko sta predstavnik SKP bila na Kvirinalu, govorilo se o volitvah marca, ce-

mur je Scalfaro odločno nasprotoval.

Ob celotni zadevi se je predsednik progresističnih poslancev Luigi Berlinguer vprašal, kam plove italijanska politika: »Cossutta pravi, da je Scalfaro rekel, da je Berlusconi trdil... Treba je Scalfaro vprašati, kaj je rekel Scalfaro, Cossutta, kaj je rekel Cossutta, in Berlusconi, kaj je rekel Berlusconi. Samo tako bomo morda kaj razumeli. Toda bolje bi bilo, da bi govorili o konkretnih problemih in prekinili ta absurdni balet okrog datuma volitev...«

KRIMINAL / ZARADI UMORA

Policija v Fanu aretirala znanega ameriškega pripadnika razvpite ruske mafijske tolpe

PESARO - Policija je v nekem hotelu v Fanu aretirala ameriškega državljan Monyo Elsona, ki je baje eden najvidnejših predstavnikov ruske mafije v Združenih državah. Elson je po rodu iz Kinsinjeva, Interpol ga je iskal zaradi umora dveh oseb, italijansko sodstvo pa je proti njemu izdalo zaporni nalog zaradi utemeljenega suma, da je mož imel prste vmes pri pranju umazane denarja.

Elsona ameriška policija obtožuje, da je pod avto svojega newjorskega tekmeča podatnil bombo, zaradi česar je tamkajšnje sodstvo proti njemu izdalo zaporni nalog. Poleg tega ga obtožujejo, da je leta 1994 med Moskvo in New Yorkom večkrat skušal umoriti svojega tekmeča

Borisa Neyfelda. Leta 1992 naj bi Monya Elson organiziral umor treh pripadnikov neke nasprotnice tolpe v Brooklynu.

Americana so aretirali včeraj zjutraj v nekem hotelu v Fanu, kjer od leta 1993 večkrat stanoval po teden ali dva. Aretirala ga je italijanska policija v sodelovanju z ameriškimi obmejnimi organi. Baje je Elson imel stike s kakimi 50 italijanskimi podjetji, s katerimi naj bi vzpostavil uvozno izvozno stike, saj je sam bil lastnik trgovine s pohištvo v ZDA, trgovine, ki mu je baje služila kot krinka za umazane posle. Pri njemu so agenti našli nekaj sto milijonov lir v gotovini tako v lirah kot v tuji valuti, poleg tega pa se večjo količino zlata in draguljev.

VERONA / PREPLAH V VENETU

Za aretacijo Todesca radioaktivne snovi

Zaboj s plutonijem naj bi odvrnel v Adizo

VERONA - V vsej pokrajini mrzlično iščejo zaboj (40 cm x 40 cm), ki naj bi ga Nicola Todesco, kot sam trdi, odvrnel v reko Adizo potem ko je umoril Paola Beltrameja iz Vicenze. V zaboju naj bi bil radioaktivni material, pravi Todesco, ki so ga v terek aretirali pri Sovodnjah, ko je bil baje namenjen v Gorico, od koder naj bi z avtom odpotoval v Bolgarijo, kjer naj bi imel prijatelje. Zaboj naj bi Todesco vrnil v reko z nekega mostu v občini Belfiore pri Veroni in sedaj ga vsi vneta iščejo, saj iz širokega bazena reke Adize zajemajo pitno vodo za vrsto mest v Venetu.

Na podlagi Todescove izjave, češ da je v zaboju radioaktivni material, ki naj bi ga uvozili z Vzhoda,

je javni tozilec iz Vicenze Paolo Pecori izdal zaporni nalog za 62-letnega Gina Beltrameja, očeta umorjenega Paola, saj je po zakonu prepovedan uvoz materiala, ki bi se ga lahko poslužili za izdelavo jedrskega orožja. Gino Beltrame naj bi bil soudeležen pri prekupevanju s plutonijem ruske izdelave, ki naj bi prišel v Italijo iz Bolgarije. Kaže, da sta tako Gino Beltrame kot njegov sin Paolo bili v središču preiskave že dalj časa, preiskava pa je kasneje objela tudi Todesca. Slednjega so včeraj ponovno zaslišali, vendar se o poteku in rezultatih zasliševanja ne ve nič.

Potapljači gasilcev, policije in karabinjerjev vneto iščejo omenjeni zaboj v vodah reke Adize. Slo naj

bi za plutonij 239, ki se nahaja v svincenem hranilniku, ki pa je kovinskem zaboju.

Medtem so skrbno proučili vodo na področju, ki bi ga plutonij lahko okužil. Analize opravljajo na univerzi v Veroni in doslej niso zaznale povečanja stopnje radioaktivnosti v vodi. Primerke vode so vzeli na zelo širokem območju, ki gre od Verone do Roviga in Badie Polesine.

Plutonij je proizvod jedrskih central, izkoriščajo pa ga kot gorivo za same centrale in za izdelavo jedrskih bomb. Znanstveniki veronske univerze trdijo, da je v zaboju najbrž vse premalo radioaktivnega materiala, da bi iz njega lahko izdelali jedrsko bombo.

BONN / ITALIJANSKI OBISK

Kohl podpira premiera Dinija

Predsednik vlade prepričan, da bo parlament odobril finančne ukrepe

Stisk roke med predsednikom Dinijem in kanclerjem Kohlom (foto AP)

BONN - Nemški kancler Helmut Kohl se je včeraj zjutraj sestel s predsednikom italijanske vlade Lambertom Dinijem, s katerim sta se pogovarjala o trenutni politični in denarni krizi v Italiji. Kohl je svojemu italijanskemu sogovorniku izrazil prepričanje, da se bo italijanska lira resila iz sedanjih težav, ko bo v državi spet zavladala politična stabilnost. Enako prepričanje je v pogovoru z novinarji izrazil tudi predsednik Dini.

Novinarji so tudi vprašali zveznega kanclerja, kaj meni o možnosti, da se v Nemčiji zniža eskomptna meram, nakar je Kohl dejal, da je nemška Bundesbank neodvisna od vlade in da to vprašanje sodi v njeno pristojnost.

Kohl je se dejal, da zelo ceni dejstvo, da je Dini, ki je trenutno angaziran v težkem boju za odobritev finančnega manevra, nasel toliko casa, da je dopotoval v Nemčijo. Pri tem je tudi izrazil upanje, da bo vladni finančni manever odobren v parlamentu in je opozoril vse na dobre možnosti Italije, da se na ta ali oni način izvleče iz finančne krize, kot se je doslej vedno zgodilo.

Dini in Kohl sta govorila tudi o integraciji Evrope. Glede obliko-

vanja evropske monetarne zveze je zvezni kancler dejal, da je to odvisno predvsem od političnega položaja v posameznih državah. Prav v tem kontekstu je spet opozoril na dejstvo, da bo okrepitev politične stabilnosti v Italiji imela pozitivne posledice na monetarno unijo. V to smer gre finančni manever italijanske vlade in reforma pokojnin v Italiji, kar je neobhodno za vsako trajnejšo rešitev.

Ob koncu svojega obiska v Bonnu je premier Dini imel novinarsko konferenco, na kateri je izrazil mnenje, da bo zdrava pamet le prevladala. Govoril je seveda o glasovanju o gopodarskem manevru. Dodal je, da ga je kancler Kohl podprl v vseh njegovih prizadevanjih od gospodarskega manevra, do zakona o deželnih volitvah ter do ukrepov glede tako imenovane »par condicio«. O tem zadnjem vprašanju pa je Dini dejal, da ga ni mogoče urediti z zakonskim odlokom, se zlasti ne, ker smo tik pred deželnimi volitvami. Dini se je ob koncu nujno povrnil k gospodarskemu manevru ter dejal, da bi v sedanjem trenutku bilo skrajno neodgovorno, če bi glede tega prevladali strankarski interesi nad interesi države.

Kljub težavam vrsta nastopov gojencev GM

TRST - Glasbena matica je, kot smo obsirno poročali včeraj, brez sredstev za normalno dejavnost svoje glasbene sole. Profesorji so za januar dobili polovično plačo, za februar niti lire. Napovedali so za jutri opozorilno stavko, upravni odbor GM je sprejel vrsto sklepov za vsaj prehodno ureditev nevzdržnega stanja. Situacija je dramatična, toda navkljub njej sola je dokaz poklicne resnosti deluje, profesorji so pokazali svojo odgovornost do gojencev in do staršev, starsi veliko mero razumevanja, gojenci potrebno študijsko zavzetost. Rezultat tega je, da bodo v prihodnjih dneh in tednih gojenci glasbenih sol Glasbene matice redno, kot vsa zadnja leta, sodelovali na tradicionalnih Srečanjih glasbenih sol Primorske (prvo je bilo na vrsti že včeraj popoldan na glasbeni soli v Kopru), na prav tako tradicionalnem 24. tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije in potem 8. in 22. aprila in 20. maja se na regionalnih tekmovanjih v Postojni za godala, v Idriji za kitare in v Trstu za harmonike.

V okviru tradicionalnih srečanj glasbenih sol Primorske sta včeraj nastopila v Kopru violinist Stefano Artesi (r. prof. Mojce Sisković) in pianista Glasbene matice iz Gorice Neva Klanjsček (r. prof. Beatrice Zonta). O njunem nastopu bomo se poročali.

24. marca bodo na srečanju v Tolminu sodelovali gojenci sole GM iz Trsta duo Andrej Petaros (trobenta) in Andrej Budin (pozavna) s klavirsko spremljavo Tamare Raseni (r. prof. Z. Lupinc), harmonikar Igor Zobin (r. prof. Klavdij Furlan) in duo harmonik Goran Ruzzier/Andrej Sancin (r. prof. K. Furlan).

29. marca bosta na srečanju v Ilirski Bistrici solo GM iz Trsta zastopala violinista Paolo Vigni (pri klavirju Stefano Artesi) iz r. prof. Aleksandre Pertot, in Raffaela Petronio (pri klavirju Tatjana Jercog) iz r. prof. Marka

Biteznika.

5. aprila bodo na srečanju na Vrhniki sodelovali: pianist Kristjan Willeit iz sole GM v Kanalski dolini (r. prof. Tatjana Zepič), klavir stiri-ročno Irene Cih/Simone Trevisani iz sole GM v Spetru (r. prof. Renato Duriavig), pianist Antonio Cudrig iz sole GM v Spetru (r. prof. P. Chiabudini) in pianist David Clodig, pravtako iz sole GM v Spetru iz razreda prof. Chiabudinijeve.

12. aprila bo na srečanju v Katoliškem domu v Gorici nastopila s kljunasto flavto Tamara Giorgi s Tamaro Jercog pri klavirju iz r. prof. Erike Slama, sole GM v Trstu.

27. maja pa bo na zaključnem srečanju v Sezani nastopil solski godalni orkester sole GM »Marij Kogoj« iz Trsta pod vodstvom prof. Petra Filipcica. Solisti bodo violinisti Raffaella Petronio, Ambra Cossutta, Sara Mosetti in Matteo Santi. Na tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije v Ljubljani, bodo v soboto, 11. t.m. nastopili: gojenca sole GM iz Trsta Lara Komar (r. prof. R. Kodrič) in Stefano Artesi (r. prof. M. Sisković) ter gojenka Glasbene matice iz Gorice Neva Klanjsček (r. prof. B. Zonta).

V petek, 17. marca bodo na Glasbeni soli Vič v Ljubljani nastopili pianist sole GM iz Trsta Martin Vremec (r. prof. S. Malalan), Tamara Giorgi na kljunasti flavti (pri klavirju T. Jercog) iz r. prof. E. Slama, flavtistka Meta Starc iz sole GM v Trstu (r. prof. E. Slama) in flavtistka Iris Rise-gari, prav tako iz sole GM v Trstu in iz r. prof. E. Slama.

O uspehih naših mladih glasbenikov in njihovih pedagogov iz sol Glasbene matice v Trstu, Gorici, Spetru in Kanalski dolini, bomo se poročali. Prepričani smo, da bi tolikšna poklicna odgovornost in zavzetost narekovala odgovornim dejavnikom tako v Rimu kot tudi v matici Sloveniji, drugačen odnos do nase kulturno-pedagoške glasbene ustanove.

j.k.

G L O S A

Nič novega na vzhodni meji

JOZE PIJRJEVEČ

Odločitev Italije, da umakne svoj veto na začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski zvezi, se zdi, če beres italijanske časopise, prava komedija zmesnjav. Ministrica Agnelli je grozi, da bo rimska vlada se vedno lahko posegla po palici, »če bo slovenska stran pokazala premajhno odprtost na bilateralni ravni«, pri čemer iz pisanja tiska sploh ni jasno, kaj pravzaprav Italija hoče: vrnitev imetja, ki so ga po letu 1945 v coni B zapustili begunci, možnost, da tisti, ki žele, znova kupijo svoje hiše po postopku, ki naj bi jih privilegiral, ali samo to, da Slovenija glede trga z nepremičninami uskladi svojo zakonodajo z evropsko? V vsej tej godlji je jasno samo eno: Italija ne zahteva dodatne zaščite svoje manjšine v Sloveniji, ker je ta že dovolj zaščiten ali pa, ker je ne zanima. Vsa njena skrb velja za ezule, ki so očitno za marsikoga se vedno edini resnični italijanski Istrani.

Nebuloznost italijanskega tiska pa tudi uradnih krogov glede odnosov s Slovenijo je delno posledica hotene dezinformacije, delno pa zgodovinske in psihične zavore pri oblikovanju politike do »vzhodnih« sosedov, v prvi vrsti Slovencev. V tem prepričanju me je potrdila teza, ki jo je pred kratkim postavil znani kolumnist Sergio Romano in jo je naš dnevnik povzel v kratkem zapisu. Po Romanu naj bi Italija vodila v zadnjih sedemdesetih letih do Jugoslavije nadvse cudno politiko. Do nje naj bi bila agresivna takrat, ko je bila Jugoslavija močna, popustljiva pa, ko je bila Jugoslavija sibka. Mislim, da tako trditev lahko izreče samo clovek, ki zgodovine tega prostora ne pozna. Kako je mogoče namrec trditi, da je bila Kraljevina SHS močna leta 1919, ko je Italija šest mesecev na pariski mirovni konferenci blokirala njeno mednarodno priznanje, ali leta 1920, ko ji je vsilila Rapalsko pogodbo? Kako je mogoče to trditi za leto 1941, ko jo je skupaj s Hitlerjevo Nemčijo napdla in razkosala? Kako je mogoče v tem vztrajati tudi glede odnosa do Slovenije, ko pa vemo, kako odločno je italijanski minister Gianni De Michelis spomladi 1991 nasprotoval njenim osamosvojitvenim težnjam in zagotavljal, da je Evropa tudi v petdesetih letih ne bo

priznala.

V resnici je italijansko politiko do Jugoslavije prej, do Slovenije sedaj, zaznamovala nikdar povsem premagana frustracija zaradi »faraonskih« sanj, ki so jih gojili rimski in tudi trzaski vladni krogi (jih se goje?), glede svojega hegemoničnega vpliva na Jadranu in v podonavskem prostoru. Kot je rekel D'Annunzio, ko je agitiral za vstop v prvo svetovno vojno, Italijani morajo iti po sledih rimskih legionarjev in si spet pridobiti tisti življenjski prostor, ki so ga ti v preteklosti že zavojevali. Ta ambicija, ki jo je potrdil leta 1915 london-ski pakt, se je izkazala pretirana že leta 1919 in v vseh naslednjih letih do izbruha druge svetovne vojne kljub Mussolinijevi napadni politiki. Med vojno se je znova zdelo, da jo bo mogoče uresničiti, toda samo za trenutek, saj jo je kmalu spodnesla nemška konkurenca na Balkanu, pozneje pa zlom Italije same. Iz vseh teh dogodkov se Italijani niso nicesar naučili: kapitulacijo, v katero so bili prisiljeni 8. septembra 1943, so maskirali v premirje (kot da bi si bili z Anglezi in Amerikanci enaki), poraz pa zaradi partizanskega gibanja v Salojski republiki v zmago. Izhajajoč iz teh premis, je bilo pač lahko trditi, da se je leta 1947 Italiji zgodila krivica, ker je morala z mirovno pogodbo sprejeti nove meje in se naprej vztrajati v svoji frustraciji. V vseh letih po vojni ni rimska vlada naredila niti ene poteze v zvezi z Jugoslavijo oziroma Slovenijo, ki ne bi bila posledica pritiska njenih zaveznikov in patronov. Londonski memorandum, osimski sporazumi, celo De Michelisova podpora Genscherjevi odločitvi decembra 1991, da prizna Slovenijo, je zgovoren izraz takšne nekretnosti politike. Ali je sprico tega mogoče računati, da se bo v prihodnje kaj spremenilo? Na »vzhodni« meji se dolgo ne bo nič novega.

TRST / NOVA »STALIŠČA«ZDRUŽENJ ISTRSKIH BEGUNCEV

»Za Slovenijo le nemški interesi«

TRST - Pridruženo članstvo in kasnejši vstop Slovenije v Evropsko zvezo bo pahnul Trst v naročje nemškega kapitala in mesto, ki je že itak preplavljeno s slovansko delovno silo, bo postalo multietnično, iz dneva v dan vse bolj podobno Sarajevu. Te »perspektive« močno strasio združenja istrskih beguncev, ki so za en dan pozabila na vprašanje vračanja nepremičnin, ter zaigrala na gospodarsko in družbeno struno. S temi strahovi hočejo očitno vzbuditi pozornost Trzacanov, ki jih bolj kot jalove polemike o vstopu Slovenije v EZ, skrbi huda gospodarska kriza, ki jo preživlja mesto.

Renzo De Vidovich, bivši poslanec MSI in sedaj predstavnik »Zadrške občine v izgnanstvu«, je prepričan, da se za Slovenijo skrivajo močni nemški interesi. V Trstu po njegovem zivi in dela vse več delavcev iz bivše SFRJ (posebno Srbov, ki so v glavnem zaposleni v gradbeništvu), kar jemlje kisik krajev-nemu gospodarstvu, ki je na robu propada. Nemci (in najbrž posredno tudi Slovenci) bodo

kupovali banke in zavarovalnice, nam pa bodo ostale le drob-tince ter stojnice na Ponterosu, je se dejal bivši poslanec neofasistične stranke. Izrazil je tudi začudenje nad »pasivnostjo in molkom avtohtonih Slovencev«, ki jih je v Trstu vedno manj, vse več pa je Srbov in Bosancev...

Podpredsednik Zveze begunskih organizacij Silvio Cattalini je celo prepričan, da se Italija ne sme pogajati s Slovenci (in s Slovani), ki so spretnjeji in ki jo

zato stalno postavljajo v težave. Predstavniki beguncev so tudi včeraj imeli na muhi zunanjo ministrico Susanno Agnelli, čes da je v slabi veri in da v bistvu sciti le Fiatove interese. Novinarjem so pojasnjevali, kako se je Agnelli jeva - takoj po podpisu Osimskega dogovora - vneto zavzemala, da bi na tržaskem Krasu zgradili avtomobilsko tovarno Fiat-Zastava.

Na sliki (foto KROMA) predstavniki ezulskih združenj med včerajšnjo tiskovno konferenco.

»Odv. Sardos Albertini dela vse na svojo pest«

TRST - Najzanimivejši del včerajšnje tiskovne konference so bile gotovo ostre kritike, ki so jih ezulski veljaki namenili svojemu (odsotnemu) predsedniku Paolu Sardosu Albertiniju. Najbolj strupen je bil podpredsednik Zveze begunskih organizacij, toraj Albertinijev namestnik, ki je svojemu nadrejenemu očital, da s svojimi osebnimi pobudami in stališči ustvarja le zmedo in nič drugega. »Naš predsednik dela vse na lastno pest in svoja osebna stališča potem prodaja kot skupna stališča naših združenj«, se je pritožil Cattalini, ki je zahteval takojšnje razčiščenje in predvsem demokracično soocanje o usmeritvi ezulskih združenj.

Vsestransko aktivni Sardos Albertini (včeraj se je v Rimu srečal z Agnellijevo) je že nekaj časa tarča kritik npr. Zveze istrskih skupnosti, ki mu očita desničarsko usmeritev. Odvetnik, ki je tudi predsednik nacionalistične Lege Nazionale, je namrec stalni gost skoraj vseh manifestacij Nacionalnega zavestništva, potem ko je dolgo let vneto podpiral Listo za Trst. Sedaj pa se mora soočati s s kritikami iz lastnih vrst.

Več vpisanih v prve razrede osnovnih šol, manj v vrtce

Grafični prikaz ob strani pove vse: po dveh letih skokovitega upada števila vpisov v prve razrede slovenskih osnovnih šol, se je premica končno obrnila navzgor. Prihodnje šolsko leto bo v prvih razredih sedelo 137 učencev, 18 več kot v tem šolskem letu. Z letosnjim vpisom se je tudi povečal odstotek slovenskih prvosolčkov v primerjavi s številom rojenih na Trzaskem pred šestimi leti: lani so slovenski novinci znašali 7,4 odstotka vse prvosolske populacije, letos je odstotek narasel na 8,3%.

Ta dva podatka bi morala vlivati upanje, da je slovenska sola na Trzaskem premostila najhujši trenutek: najnižje število vpisov, ki ga je zabeležila prav v tem šolskem letu. To je res. Upanje potrjujejo tudi vpisi v otroške vrtce, ki v zadnjih treh letih niso zdrknili pod mejo 120 vpisov.

Res pa je tudi nekaj drugega.

Junija bo zapustilo slovenske otroške vrtce na Trzaskem skupno 147 otrok. V prve razrede se jih je vpisalo deset manj. To pomeni, da bodo številni otroci, ki se obiskujejo slovenske otroške vrtce, septembra prestopili prag italijanskih državnih osnovnih šol, ali pa tudi drugih, na primer mednarodnih ali zasebnih šol. Po vsej verjetnosti jih ni le deset, kot kažejo številke, pač pa se več, saj je treba upoštevati, da so med vpisanimi v prve razrede tudi otroci, ki niso obi-

skovali vrtca.

Februarja se je zaključilo tudi vpisovanje otrok v državne in občinske vrtce (z izjemo zgoniske občine, kjer bo rok za vpis zapadel junija). Vpis za prihodnje šolsko leto je nekoliko manjši od lanskega, a se vedno višji od letošnjega vpisa v osnovne šole. To pomeni, da se je število vpisov v vrtce in osnovne šole ustalilo neke pri

številki 135 do 145. Največji vpis so zabeležili na Opčinah (14 vpisanih).

Ob pregledu vpisov v osnovne šole je zanimivo pogledati na porazdelitev vpisov po posameznih didaktičnih ravnateljstvih. Na solah treh ravnateljstev so zabeležili večji vpis (Sv. Jakob, Opčine, in Dolina). Občuten je bil predvsem porast vpisov na dolin-

skem didaktičnem ravnateljstvu: število se je skoraj podvojilo (od laniških 18 na letošnjih 32). Najbolj številčen prvi razred bodo imeli na Opčinah (17 učencev), na nobeni drugi soli pa ne v prvih razredih več kot deset učencev. Na šestih solah bodo morali zaradi premajhnega števila učencev prvi razred združiti z drugim.

Na nižjih srednjih solah so zabeležili približno enak vpis v prve razrede kot lani (letos 142, lani 147). Tudi na teh solah se bo število vpisanih v prve razrede ustalilo pri številkah od 135 do 145.

Vpise v prve razrede višjih srednjih sol bomo objavili v prihodnjih dneh, ker na solah se niso prejeli vseh dopisov iz nižjih srednjih sol o izbiri nižjesolcev. (M.K.)

Vpisi v 1. razrede osnovnih šol

OSNOVNE SOLE	1995/96	1994/95
Sv. Jakob	7	5
Ul. Donadoni	1	1
Skedenj	6	5
Sv. Ana	9	4
Sv. Frančišek	0	0
Sv. Ivan	5	7
Barkovlje	0	7
Rojan	5	1
Katinara	6	6
Opčine	17	8
Bazovica	0	0
Gropada	7	4
Trebče	6	8
Prosek	7	10
Križ	1	1
Repentabor	4	4
Nabrežina	6	7
Devin - Sesljan	8	12
Cerovlje	0	0
Mavhinje	0	0
Slivno - Sempolaj	3	4
Zgonik - Salež	7	7
Gabrovec	0	0
Briški	0	0
Dolina	8	2
Mačkolje	1	0
Domjo - Ricmanje	9	6
Boršt	3	1
Pesek	0	0
Boljunec	7	7
Milje	4	2

SKUPNO 137 119

Vpisi v 1. razrede osnovnih šol po didaktičnih ravnateljstvih

DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA	1995/96	1994/95
Sv. Jakob	23	15
Sv. Ivan	16	21
Opčine	42	35
Nabrežina	24	30
Dolina	32	18

SKUPNO 137 119

Vpisi v 1. letnik otroških vrtcev

OTROŠKI VRTCI	1995/96	1994/95
Sv. Jakob	5	5
Ul. Conti	0	2
Dijaški dom	3	5
Skedenj	6	6
Sv. Ana	6	4
Sv. Ivan	6	12
Lonjer	5	2
Greta	4	2
Barkovlje	9	4
Opčine	14	23
Bazovica	5	4
Gropada	5	4
Trebče	4	3
Prosek	13	9
Križ	7	8
Repentabor	4	7
Nabrežina	8	3
Devin	5	8
Mavhinje	2	5
Sempolaj	8	9
Dolina	5	9
Mačkolje	4	3
Domjo	2	2
Ricmanje	4	2
Boršt	2	2
Boljunec	6	3
Milje	1	6

SKUPNO 143 152

Opomba: vpisovanja v občinski vrtce v Gabrovu bodo šele ob koncu šolskega leta.

Vpisi v 1. razrede nižjih srednjih šol

NIZJE SREDNJE SOLE	1995/96	1994/95
Sv. Jakob	18	28
Sv. Ivan	19	18
Rojan	8	13
Dolina	31	20
Opčine	25	34
Prosek	24	17
Nabrežina	10	12
Križ	7	5

SKUPNO 142 147

(*) Vključen je tudi oddeljeni oddelek na Katinari

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E.d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKGZ / SEJA POKRAJINSKEGA ODBORA

Nadvse ugodna ocena Dnevov slovenske kulture

»Prikaz kulturne ustvarjalnosti manjšine, ki ga v sodelovanju s slovenskimi ustvarjalci in ustanovami prireja tržaška občinska uprava, je za mesto pomemben dogodek, pa tudi dokaz, da lahko občinska uprava s podobnimi zgledi prispeva k ustvarjanju tistega ozračja sožitja, ki ga nekatere sile na Trzaskem skušajo neprestano ovirati.«

Tako je pobudo tržaskе občine na zadnji seji ocenil tržaški pokrajinski odbor SKGZ in se zavzel za to, da bi dnevi slovenske kulture v Trstu postali tradicionalna prireditev, kar je lahko pomembna spodbuda za pogostejše srečevanje obeh kultur, ki sta sestavni del mesta.

Predstavniki SKGZ se bodo v kratkem ponovno sestali s tržaskim zupnikom z namenom, da se pospeši izvajanje tudi drugih upravnih ukrepov, ki neposredno zadevajo življenje Slovencev v tržaski pokrajini.

Na seji pokrajinskega odbora je bil govor tudi o bližnjih upravnih volitvah, ki bodo na Trzaskem zadevale tri okoliške občine Dolino, Zgonik in Repentabor. Podčrtana je bila ugotovitev, da gre za občine, v katerih je bila ravno večinska prisotnost Slovencev v vsem povojnem času jamstvo ne le za dobro

upravljanje, o čemer zgovorno pričajo dosednji rezultati, pač pa tudi za spoštovanje narodnostnih pravic in korekten odnos do teritorija in prebivalstva, neglede na to, ali gre za občane slovenske ali italijanske narodnosti.

Glede na politične razmere in nov volilni mehanizem je bila na pokrajinskem odboru izražena želja, da bi se ob bližnjem obnavljanju občinskih uprav ustvarile najširše možne koalicije, kot izraz volje in potreb ljudi, čim sirša volilna zavezništva pa so obenem tudi najučinkovitejše sredstvo za preprečitev možnosti volilnega spopada na etnični osnovi, za kar si nekatere politične sile prizadevajo.

Radio Trst A: Kar po domače

Danes ob 9.15 bo tržaška radijska postaja pričela oddajati zgodbe Osipa Sesta z naslovom Kar po domače. V sklopu vsakodnevne rubrike Odprta knjiga bo na sporedu 18 nadaljevanj, ki na anekdotičen, prigradski humorističen način posredujejo izkušnje, misli in dogodivščine o lepem vedenju. Delo je v priredbi Simona Preprosta izvedla skupina mladih igralcev Radijskega odra v režiji Matejke Peterlin.

JUTRI / ZA SVOJE PRAVICE

Protestna manifestacija upokojencev po mestu

Tržaski upokojenci in njihovi starostni kolegi iz vse dežele bodo jutri spet stopili na ulice. Lanskega oktobra in novembra so manifestirali proti Berlusconijevemu finančnemu manevru, tokrat je protest uperjen zoper deželno vladu zaradi njene neobčutljivosti do vprašanj, ki vsak dan bolj tarejo upokojence.

Deželna uprava povsem zanemarljivo upokojuje, je zapisano v tiskovnem sporočilu sindikatov upokojencev CGIL, CISL, UIL, ki so oklicali enotno stavko. Sindikati so zahtevali višje deželne prispevke v podporo ostarelim, a naleteli so na gluha ušesa.

Usoda nepokretnih ostarelih je tragična. V bivšem središču Gregorretti ze dalj časa ni razpoložljivih mest, zaradi česar se morajo družine prizadetih zatekati v

strukture v drugih pokrajinah naše dežele. Tržaska občina se ni izdelala resnega programa za nepokretnost, Krajevna zdravstvena enota ni pripravila protokolnih sporazumov z občinami za kritje stroškov. Po drugi strani pa so mesečni prispevki, ki jih morajo družine plačevati domovom za ostarele, vedno višji.

V Trstu deluje sedaj 74 vecnamenskih struktur za ostarele, ki lahko prejemajo največ do 1.200 nepokretnih ali delno nepokretnih ljudi. Za Trst, mesto upokojencev, je to premalo.

Zaradi teh in drugih življenjsko pomembnih vprašanj so se upokojenci odločili, da spet nesejo na ulice svoj protest. Zbrali se bodo jutri, 10. marca, ob 9.30 na Trgu Unità in bodo nato po ulicah krenili do Oberdanovega trga, kjer bo zborovanje.

UPRAVE / URADNI ODLOK TRŽAŠKEGA PREFEKTA CANNAROZZA

Občani Doline, Repentabra in Zgonika na volišča 23.4.

V Dolini bo morebitni drugi volilni krog v nedeljo, 7. maja

V dolinski, repentabrski in zgonijski občini bodo volitve v nedeljo, 23. aprila. To je sedaj uradno, potem ko je rimska vlada predsinocnim odobrila deželni zakon, ki uvaja nekatere novosti za izvolitev zupanov v občinah med pet in petnajst tisoč prebivalcev. Na Trzaskem zadevajo te novosti le Dolino, kjer bo morebitni drugi volilni krog za izvolitev zupana v nedeljo, 7. maja. Takoj po uradnem sporočilu iz Rima je prefekt Luciano Cannarozzo podpisal odlok za sklicanje volitev in s tem tudi odprl pot za pletenemu volilnemu postopku, ki se bo, kot reče, zaključil v nedeljo, 23. aprila.

V Zgoniku in v repentabrski občini bo za zupana izvoljen kandidat, ki bo 23. aprila dobil največ glasov, tudi enega več od ostalih kandidatov. Eventuelna balotaza bo le v primeru, če bosta dva kandidata dobila enako število glasov. Zgonijski in repentabrski občinski svet bosta po novem stela dvanajst svetovalcev, katerim je treba pristeti se od volilcev nepredno izvoljenega zupana. To pomeni, da bosta občinski skupščini vsega skupaj steli trinajst članov. Zupanski večini bo slo osem svetovalskih mandatov, štirje pa bo dobila svetovalska manjšina. Ti štirje mandati bodo porazdeljeni po proporcijem volilnem sistemu.

Do precejšnjih novosti bo prišlo v Dolini. Za zupana bo 23. aprila izvoljen le kandidat, ki bo dobil absolutno večino glasov, v nasprotnem primeru bo

7. maja balotaza med najbolje uvrščenima kandidatom. Dolinski občinski svet bo stel 16 svetovalcev, katerim je treba seveda pristeti zupana. Zupanski večini bo pripadalo enajst mest, opoziciji ali manjšini pa pet. V Dolini bo lahko zupanski kandidat odraz več kandidatnih list za izvolitev občinskega sveta, ki bodo morale biti seveda med sabo formalno povezane. Dolinski volilec bo imel možnost, da glasuje za zupanskega kandidata in istocasno tudi za listo, ki ni z njim povezana.

Prefektura se ni točno objavila točnih časovnih terminov za zbiranje podpisov in za predložitev zupanskih kandidatur ter kandidatnih list za občinski svet. Rok za predložitev list bo najbrž zapadel 23. marca, trajal pa bo od dva do tri dni. Sedanji občinski sveti bodo pravnomocni do izvolitve oziroma do uradne umestitve novoizvoljenih skupščin, tako da se lahko sestajajo vse do nedelje 23. aprila in tudi kasneje. Med volilno kampanjo pa velja praksa, da se občinski sveti sestajajo le v nujnih in izrednih primerih.

23. aprila pri nas ne bo deželnih volitev (mandat deželnega sveta zapade leta 1998) in tudi ne pokrajinskih volitev. Pokrajinsko Trst bo tako se dalje vodil vladni komisar Domenico Mazzurco. Pokrajinske volitve so odvisne od razsodbe ustavnega sodišča, ki se do danes še ni izreklo o znanem prizivu stranke Slovenske skupnosti glede razdelitve pokrajinskih volilnih okrožij.

Tamara Blažina

Aleksij Krizman

Marino Pečenik

V TREH OKOLIŠKIH OBČINAH

Pospešene volilne priprave

Stranke so imele že vrsto neformalnih srečanj in sestankov

Datum 23. aprila ni presenetil strank in drugih dejavnikov, ki se v Dolini, Zgoniku in na Repentabru že pripravljajo na volilno preizkušnjo. Uradna objava volilnega odloka pa bo sedaj gotovo pospešila predvolilne priprave, saj morajo stranke do 23. marca predložiti kandidatne liste, simbole in vse, kar je potrebno za upravne volitve.

V Dolini so se stranke, ki sestavljajo večinsko koalicijo (SKP, DSL, SSk in bivši socialisti Demokratskega foruma), že načelno sporazumele za potrditev dosedanjega volilnega zavezništva. V prihodnjih dneh bo soočenje o programih in o zupanskih kandidatih. Demokratični forum je že predlagal kandidaturu dosedanjega zupana Marina Pečenika, za deva pa je - kot smo izvedeli - se popolnoma odprta. V predvolilnem soočenju aktivno sodeluje tudi civilna družba, ki združuje predstavnike

drustev in drugih občinskih komponent. Vsi dosednji zavezniki so se vsekakor že izrekli proti vsakršnemu etničnemu spopadu na volilni ravni, za katerega se morda ogrevajo nekateri (tržaski) desničarski krogi.

Na volitve se pripravljajo tudi v zgonijski in v repentabrski občini. Oba zupana - Tamara Blažina in Aleksij Krizman - sta na razpolago za novo kandidaturu in se bosta torej, skoraj gotovo, 23. aprila spet potegovala za zupansko mesto. V Zgoniku so DSL, Stranka komunistične prenoje in neodvisni že okvirno potrdili zvestobo Napredni listi, kar velja tudi za repentabrsko občino. V obeh primerih pa je baje se odprto sodelovanje s stranko SSk, ki je bila v obeh upravah v zadnji mandatni dobi v opoziciji. Bolj kot opozicijo, pa je SSk v Zgoniku in v Repnu tvorila manjšinsko svetovalsko skupino, ki je dobro sodelovala z večino.

Prispevki za porabo vode zaradi suše

Kot smo že objavili v nedeljski prilogi »Clovek in zemlja«, je bil v uradnem listu Dezele F-JK št. 7 z dne 16.3. t.l. objavljen zakon št. 8, ki v svojem 107. členu predvideva prispevke kmetom na Krasu, ki so bili v letu 1994 zaradi suše prisiljeni uporabljati vodo iz občinskih vodovodov, ker se niso mogli posluževati drugih vodnih virov. Zakon predvideva v ta namen sicer skromno vsoto 200 milijonov lir.

Prosnje na ustreznem obrazcu je treba dostaviti na pristojni, deželni urad do 17. t.m. Kmečka zveza vabi vse zainteresirane, da se v ta namen cimprej zgledajo v njenih uradih in prinesejo s seboj račun za vodarno (boletta) za vse leto 1994, ker se tudi prispevek nakazuje za vse leto v višini 80 % celotnega stroška.

glioneja, da pred vsakršno politično odločitvijo prislunne mnenju strankine baze ter da se predhodno sreča s samim Prodiem. Na Trzaskem je po neuradnih podatkih večina članov in simpatizerjev Ljudske stranke odločno na Prodijevi strani.

Pokrajinski odbor Ljudske stranke je potrdil popolno podporo vladi Lamberta Dinija in izrekel solidarnost predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru, ki je tarca neupravičenih napadov, predvsem s strani tako imenovanega Kartela svobosčin. Zanimivo bo sedaj videti, kako bo Ljudska stranka v Trstu reagirala na včerajšnje sporočilo tajnika Buttiglioneja, da bo stranka na prihodnjih upravnih volitvah sklenila volilni sporazum s Kartelom svobosčin in morda tudi s Finijevim Nacionalnim zavezništvom.

Elettra Dorigo (f.KROMA)

na.

Trzaska stranka, ki je v rokah notranje leve, se se ni javno opredelila za kandidaturu Romana Prodijskega za ministrskega predsednika. Pač pa je zahtevala od vsedravnega tajnika Rocca Buttiglioneja, da pred vsakršno politično odločitvijo prislunne mnenju strankine baze ter da se predhodno sreča s samim Prodiem. Na Trzaskem je po neuradnih podatkih večina članov in simpatizerjev Ljudske stranke odločno na Prodijevi strani.

PRIDRUŽENO ČLANSTVO SLOVENIJE V EZ

LS toplo pozdravlja umik veta

Strankina baza podpira Prodijsko kandidaturu za premierja

Trzaska Ljudska stranka toplo pozdravlja umik italijanskega veta nad pridruženim članstvom Slovenije v Evropski zvezi. Pokrajinski odbor stranke, ki ga vodi tajnica Elettra Dorigo, je izrazil popolno podporo delu zunanje ministrice Susanne Agnelli, »ki je s pametnimi potezami premostila znane težave v italijansko-slovenskih odnosih«. Ljudska stranka je z umikom veta tudi mnenja, da sta obe strani (Rim in Ljubljana) premostili nevarnost »balkanizacije« odnosov med državama, ki je prihajala do izraza tako v Rimu, kot tudi v Ljubljani. Dorigova in somisljeniki so tudi prepričani, da bo Farnesina v bodoče pozorno spremljala slovenske poteze na področju vračanja nepremičnin istrskih beguncev, tako da bo ta zapletena problematika cimprej rešena.

NOVICE

Rok prošelj za podpore

Trzaska pokrajinska uprava sporoča, da je bil za finančno leto 1995 določen 31. marec kot zadnji rok za predložitev prošelj, za prispevke na podlagi deželnih zakonov o kmetijstvu, ohranjanju in razvoju gozdno pašniškega imetja ter agroturizmu. Za podrobnejše informacije so na razpolago uradi v Ul. S. Anastasio 3 (tel. 3798501) ob ponedeljkih in četrkih od 9. do 13. in od 15. do 17. ure ter ob torkih, sredo in petkih od 9. do 13. ure.

Odprtje novega sedeža SSk

Jutri ob 20. uri bo odprtje in blagoslovitev prostorov v Ul. G. Gallina 5/III v Trstu, kjer ima svoj novi sedež Krožek za družbeno vprašanja Virgil Scek in kamor se je iz Ul. Machiavelli 22 preselila tudi stranka Slovenske skupnosti. SSk vabi svoje člane, somisljenike in predstavnike k udeležbi.

Jutri stavka avtobusov

Sindikalne organizacije CGIL, CISL, UIL in FAISA so za jutri oklicale 4-urno stavko avtobusov. Avtobusi ne bodo vozili od 17.30 do 21.30, ostalo osebje Konzorcijalnega podjetja za prevoze pa zadnje štiri ure vsake delovne izmene. Sindikalne organizacije so stavko oklicale, ker je stanje v podjetju postalo nevzdržno: večina avtobusov je zaradi zastarelosti v slabem stanju, zaradi česar potrebujejo vzdrževalna dela; manjka tudi osebje, zaradi česar morajo uslužbenci vsak dan opraviti 600 ur nadurnega dela.

Recept »Camminatrieste«

Petdeset novih avtobusov v letosnjem letu, petdeset novih soferjev, deset delavcev za njihovo vzdrževanje, nadaljnjih petdeset avtobusov v naslednjih dveh letih: to je recept, ki ga »Camminatrieste« predlaga Konzorcijalnemu podjetju za prevoze za rešitev težkega stanja javnih prevozov v našem mestu. Potrebna finančna sredstva bi podjetje lahko zbralo s prispevki iz Sklada bencina po znižani ceni, z upravljanjem parkirišč in z globami.

Sen. Cuffaro o krizi na Trzaskem

Jutri ob 18. uri bo na sedežu pokrajinske federacije SKP v Ul. Tarabocchia 3 senator Antonino Cuffaro govoril na temo: Trzaska pokrajina v krizi, ideje in predlogi za njen razvoj.

Konferenca o regulacijskem načrtu

Predsedstvo državnega tehničnega instituta za geometre Max Fabiani in predsednika zavodov gradincev in geometrov prireajo danes ob 18. uri konferenco o novem regulacijskem načrtu, oziroma o načrtu za mesto; konferenca bo na sedežu instituta v Ul. San Gabriele 48. Poročali bodo občinski odbornik za urbanistiko Giovanni Cervesi, direktor deželnega ravnanstva za načrtovanje teritorija Enzo Spagna in rajonski svetovalec Roberto Sasco.

Načrt za doseg kakovosti

V okviru načrta za doseg kakovosti za obrtna podjetja, ki ga je pripravila in vodi ESA bosta danes ob 18. uri v konferenčni dvorani velesejemске ustanove na Trgu De Gasperi 1 izredni komisar ustanove Adriano Nicola in podpredsednik deželne vlade in odbornik za obrtništvo Roberto Antonione predstavila instrumente, službe in finančne olajšave za podjetja, ki želijo kakovostno izboljšati svoje delo.

TELEQUATTRO / MESTNE ČETRTE

Danes oddaja o Sv. Jakobu

Žal je izredno malo prostora posvečenega slovenski prisotnosti

Drevi ob 20.30 bo trzaska zasebna televizijska postaja Telequattro začela oddajati niz oddaj o mestnih četrtih. Prvo oddajo, ki so jo posneli v torek zvečer, so posvetili Sv. Jakobu oz. nekoliko širše mestnemu predelu. Sv. Jakob pa so izbrali, ker je med četrtmi, ki je kljub napredku in ne vselej posrečenim posegom ohranila precej svojstveni videz.

Kot sta uvodoma poudarila voditelj oddaje Luciano Santin in se zlasti odgovorna za informativne oddaje postaje Eliana Pierino, bodo skušali v nizu razkriti značilnosti in najbolj zgoče probleme posameznih mestnih območij, vendar brez vsakršne polemike ali problematiziranja. Verjetno gre takšni »ljudski« zasnovi oddaj pripisati nekakšno »sramežljivost« glede prisotnosti Slovencev. K sodelovanju pri oddaji o Sv. Jakobu so bili namreč po-

vabljeni tudi Lida Turk v vlogi pricevalke o preteklosti, predstavnik Primorskega dnevnika, ki ima sedež v Ul. Montecchi, in tudi učenci ter osebje osnovne šole Ribicic (sola je že prej kot tudi slični italijanski zavod D'Aosta poslala risbe in spise), vendar so v oddaji dobili izredno malo prostora, predvsem pa je bila skoraj prezrta slovenska prisotnost pri Sv. Jakobu.

Vsekakor bodo lahko o tem najbolj presodili vsi, ki si bodo nocoj osebno ogledali poldrugo uro trajajočo oddajo. Res je tudi, da so voditelj in njegovi sodelavci veliko prostora dali najbolj akutnim problemom, kot so npr. za Sv. Jakob projekt Ponzani- no, ureditev prometa in parkirišč, pomanjkanje zelenih površin in igrišč za otroke. Prisotno občinstvo je seveda govorilo predvsem o tem, kar ga zuli, voditelj pa je v oddajo želel vnesti predvsem kakšen

vesel moment.

Posamice oddaje bodo večkrat ponovili, tako da si jih bodo lahko ogledali tudi zamudniki. Povedati pa je se treba, da so precej zahteven televizijski projekt sponzorizirale Delavske zadrage (COOP), ki so prvo trgovino jestvni odprle prav pri Sv. Jakobu leta 1903, in sicer na vogalu med Istrsko in Ul. Montecchi.

Srečanje SL v Nabrezini

Potem ko se je znatno precistila in izločila iz svoje srede najbolj nacionalistično usmerjene predstavnike, odpira stranka Severne lige novo poglavje v svoji dejavnosti. Jutri ob 20.30 se bo na sedežu v Nabrezini trzasko vodstvo te stranke sestalo s svojim članstvom. Prisotni bodo Federica Seganti, Paolo Polidori, Anna Piccioni in seveda novi komisar Gobbo.

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

Stojan Udovič 70-letnik

Sedemdeset let lahko doseže pes, lahko pa tudi z drugačnimi premičnimi sredstvi, na primer s kolesom in ko je govor o današnjem jubilarju Stojanu Udoviču, se postavlja samo vprašanje, koliko od teh sedemdeset let jih je prepešal in koliko prekošal? No, pa to le ni tako pomembno, pomembno je, da je cilj dosegel, ali bolje, da je osvojil novo etapo na dirki življenja, ki bo, tako mu želimo, še dolga.

Stojana Udoviča iz znane in ugledne protifasistične svetoivanske družine očeta Franca in

matere Emilije Persic, poznajo mnogi tako v trgovskih krogih, kot v krogih trzaskih ljubiteljskih kolesarjev, gotovo nenazadnje pa tudi v vrstah trzaskih partizanskih borcev in terenskih aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Trzaskem, pa seveda v vrstah prijateljev, ki so kar številni.

Stojanov pokojni oče Franc se je že v mladih letih pred in po prvi svetovni vojni vključil v vrste narodnih borcev. Bil je med organizatorji mladinskih društev, pel je v sentjakobskem zboru »Kolor«, deloval v svetoivanskem Sokolu, predvsem pa je bil med prvimi »tigravci« in sodelavci znamenitega Zelena, Pinka Tomaziča in drugih. Zaradi ilegalne dejavnosti je bil pod policijskim nadzorom in tudi konfiniran na otok Lipari. Ko se je vrnil, se je ponovno vključil v borbene vrste slovenskih rodoljubov in kot tak prišel pred vojaški tribunal na drugem trzaskem procesu in bil na njem obsojen na 12 let zapor, ki ga je prestal v Fossanu in na Ventotene. Ko se je vrnil domov je kot vsi resnični protifasisti in rodoljubi vstopil v narodnoosvobodilne vrste. Mammo Emilijo r. Persic so medtem Nemci leta 1944 aretirali in je umrla v nacističnem taborišču v Auschwitzu.

Iz take družine je lahko izšel samo tak sin, kakršnega poznamo. Od mladih solskih in vajeniških let vzgajan v narodnozavednem duhu je Stojan kot niti se 17-letni mladenič januarja 1942 vstopil v organizirane vrste trzaskih svetoivanskih aktivistov osvobodilne fronte in širil partizansko literaturo. Dan, dva po kapitulaciji Italije septembra 1943, je bil že pri partizanih v Kraskem bataljonu, iz katerega je kmalu nastala Kosovelova brigada. Marca - aprila 1944 je bil dodeljen sabotažni skupini VOS, ki je operirala največ v Trstu samem in v njegovi okolici. V Kosovelovi kraski brigadi je bil med drugim mladinski aktivist in namestnik komisarja 3. čete 3. bataljona. Udeležil se je več pomembnih bitk z okupatorjem, tako že v jeseni 1943 pri Komnu, pozneje na Predmeji in drugod. Poleti 1944 je na položajih v Vipavski dolini resno zbolel na pljučih. Zdravil se je nekaj časa v premični vojaški konici IX. korpusa, kjer ga je zdravil dobro znani openski partizanski zdravnik dr. Anton Daneu. Ko je prišel k boljsemu počutju, je bil spet med soborci. Žal so se mu posledice medvojnega pljučnega obolenja po vojni obnovile in spet je moral iskati zdravja, najprej v splošni bolnici na Reki in potem v zdravilišču za pljučne bolezni v Ičićih nad Reko. Od takrat je tudi priznani vojaški vojni invalid.

Stojan Udovič pa ne bi bil to, kar je, če bi status vojnega invalida pojmoval kot pokoj. Nasprotno, začutil je, da mu sportna dejavnost pomaga, da ga krepi in utrjuje v odpornosti. Tako je njegov priljubljeni sport postalo kolesarjenje, kateremu se je, vsaj v začetnih letih, posvetil skoraj profesionalno, saj je nastopal v tekmovalnih ekipah takratnega UCEF-a po Sloveniji in Jugoslaviji in po Italiji, ko pa je bil za tako, recimo ji na pol poklicno dejavnost, presel, je kolesarstvo, ob trgovski dejavnosti, ostalo njegov ljubiteljski konjček - hoby vse do danes. A ne le to; ko so v Lonjerju ustanovili oziroma obnovili slovensko kolesarsko društvo Adria, je bil takoj v njegovih vrstah in v letih okrog 1980-85 tudi društveni predsednik, se vedno pa je član odbora in kot tak prizadevan soorganizator tradicionalnih kolesarskih tekmovanj za trofejo ZSSDI. Tako je bilo tudi letos. Kot ljubitelj narave je bil Stojan med ustanovitelji zadruge »Nas Kras«. Prav tako je naš današnji jubilar z vrsto let član odbora Združenja aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Trzaskem in Zveze vojaških vojni invalidov NOB, in s svojo umirjeno in trezno, a tudi odločno besedo, postavlja stvari v debatah na pravo mesto. Tudi je ni partizanske prireditve, na kateri ne bi bil prisoten, sicer pa ga srečujemo povsod, kjer se dogaja kaj našega, slovenskega in naprednega.

Prijatelji in znanci, pa seveda nekdanji soborci, mu zaradi vsega, kar je naredil in kar še dela, voščijo, da bi pes ali na kolesu, se dolgo let merih naše kraske steze in stezice in užival prelesti naše ožje domovine. Podpisani pa mu najboljša voščila izreka tudi v imenu odbora Združenja aktivistov in invalidov NOB.

Jože Koren

8. MAREC / POBUDE DRUŠTEV IN ORGANIZACIJ

Včeraj številne prireditve ob ženskem prazniku

Delegacija CGIL-CISL-UIL včeraj na obisku pri županu Illyju

Upokojenke so praznovale tudi pri Sv. Jakobu (F.KROMA)

Predstavnstvo upokojenk pri Illyju (F. KROMA)

V mestu in okolici se je včeraj zvrstilo več družabnosti in srečanj, na katerih so se zbrale ženske in na različne načine praznovale svoj praznik - 8. marec. Na raznih pobudah društev in organizacij so v veselim vzdušju spregovorile o težavah, ki jih imajo v vsakdanjem življenju in o uspehih, ki so jih dosegle z dolgoletnim in vztrajnim prizadevanjem. Govorile so tudi o načrtih za prihodnost, da bi pac dosegle tisto enakopravnost na vseh področjih, ki je doslej se nimajo.

Praznovale so tudi upokojenke, ki so včlanjene v CGIL-SPI; zbrale so se v svojih krogih na Elizejskih poljanah, na Skoljetu, na Trgu Stare mitnice in pri Sv. Jakobu, dan prej pa tudi pri Sv. Ivanu in v Domu Serena. Na srečanjih je bil predvsem govor o socialni problematiki ženske in upokojenec nasploh, ker se morajo stalno soočiti s številnimi problemi. Zato mora sindikat smisliti svoje vrste, so poudarile, in s skupnimi močmi zagotoviti spoštovanje pravic.

Delegacijo žensk, ki so včlanjene v CGIL-CISL-UIL, je včeraj dopoldne sprejel župan Riccardo Illy; delegacija mu je orisala predvsem pomen jutrišnje deželne manifestacije upokojenec v našem mestu ter vazo vlogo, ki so jo tudi ženske imele v zadnji svetovni vojni. Včeraj pa so se nanj obrnile predvsem s prošnjo, da bi v mejah svojih moči ukrepal, da bi se v našem mestu prenehale vse oblike rasističnega sovražstva. Župan Illy je zagotovil, da bo občinska uprava izpolnila svoje naloge glede pomoči ostarelim in začela izvajati protokol, ki predvideva vrsto pobud za rešitev vseh tistih številnih vprašanj.

PADLA V NOB

Spomin na Stanka Božiča in Franca Kočevarja

V letu pomembnih obletnic se spominjamo tudi tistih, ki so v boju za svobodo, mir in demokracijo ter za zmago nad nacifasizmom dali svoje življenje.

Med temi sta tudi dva slovenska fanta Franc Kočevar iz Kastelca in Stanko Božič iz Socerba. Pot obeh je bila v tistem času pot, ki so jo morali prehoditi številni slovenski fantje in moške. Morala sta v italijansko vojsko, kjer so Božiča kot Slovence vključili v posebne bataljone, Kočevar pa je vojašcino preživljal na Sardiniji.

Božič se je po razpadu Italije vrnil v svoje domače kraje, kjer se je pridružil Istrskemu partizanskemu odredu, v katerem je bil v enem od spopadov s sovražnikom težko ranjen in je ranam tudi podlegel.

Kočevar se ni vrnil domov, temveč se je pridružil 3. Prekomorski brigadi in je v bližini Gopspica padel v ostrem boju s sovražnikom.

Njuni svojci, prijatelji in soborci se ju spominjajo z nezmanjsanimi občutki tovaristva in spoštovanja.

(N. L.)

NA DANAŠNJI DAN PRED 52 LETI

Ko so šli slovenski fantje v posebne bataljone

Danes poteka 52 let, odkar so fasistične oblasti polovile slovenske primorske fante, letnike 1925, 1926 in 1927 in jih odpeljale v posebne bataljone v Srednjo in Južno Italijo.

Velika večina njih se je po razpadu Italije vključila v slovite prekomorske brigade, ki so pomagale Titovi vojski v boju proti Nemcem in z velikimi žrtvami doprinesle k temu, da lahko danes v miru in svobodi proslavljamo (ali se namenjamo proslavljati)

50- obletnico osvoboditve.

Dogodka izpred dvainpetdesetih let se s posebno pozornostjo spominjajo člani sekcije VZPI-ANPI za Dolino, Maccolje in Prebeng. Kot vsako leto se bodo preživeli tovarši iz posebnih bataljonov zbrali tudi danes, najprej, da se poklonijo padlim soborcem, nato pa da ob skupnem kosilu v Zadrudnih gostilni v Dolini obudijo spomine na obdobje naše zgodovine, ki nikakor ne sme v pozabo... (ris)

SREČANJE O SLOVENSKEM UMETNIKU V MUZEJU REVOLTELLA

Avgust Černigoj - težka dediščina

Sinoci je bilo v avditoriju muzeja Revoltella zanimivo srečanje o umetniškem delu Avgusta Černigoja z naslovom »Avgust Černigoj težka kulturna dediščina«. Srečanje spada med spremne prireditve k razstavi Fantastična leta, ki so jo pripravili v trzaskem muzeju moderne umetnosti. Za osrednji poseg srečanja so se priredili obrnili na Petra Kreciča, ravnatelja muzeja arhitekture v Ljubljani, ki se preučevanju Černigojevega opusa posveča že več kot 20 let. Sicer pa je namen srečanja opisala ravnateljica muzeja Revoltella Maria Masau Dan, ki je zlasti poudarila večstransko Černigojevo osebnost, ki se je oplajala ob pripadnosti k dvema narodnostima, dvema kulturama, dvema skupnostima. Omenila je najprej Černigojeve futuristične začetke, nato prehod k konstruktivizmu v dvajsetih letih; njegov opus pa je se

vedno nadaljeval v eksperimentalnih smereh, medtem ko so se njegovi vrstniki večinoma predali rutini, tako da je Černigoj pomembna osebnost tudi prej omenjene razstave.

V bolj strokovno naravnem posegu je Krecič obsirno spregovoril o Černigoju in njegovem opusu tudi ob upoštevanju njegovega izredno obsirnega delovanja in dejstev, ki jih v Trstu marsikdo ne pozna in ki zahtevajo širši kontekstualni okvir. Ena temeljnih vprašanj v tej zvezi je naše razmerje do zgodnjih evropskih avantgardističnih gibanj, h katerim se je tudi poznejša umetnost vedno vračala. Obsirno je poročal o razvoju Černigojevega dela, o njegovih vplivih na umetniško delovanje v Sloveniji in tudi Jugoslaviji. Zlasti pa je poudaril, da je bil malokateri umetnik tako do kraja angažiran in imel pri tem tako malo ideologije, pa zato tem več čisto

umetniških uspehov.

V okviru srečanja, ki se ga je udeležilo mnogo slovenskih slikarjev, za katere je bil Černigoj splošno pomemben, sta svoje izkušnje z umetnikom opisala tudi njegova učenca Franko Vecchiet in Emanuela Marassi, ki je s čustveno prizadetostjo povedala, kako je potekalo prvo srečanje, ki ji je »spremenilo živ-

ljenje«, zlasti zato »ker je Černigoj učil svobodo.«

Franko Vecchiet se je v svojem posegu navezal zlasti na naslov srečanja, to je na težko dediščino, ki jo je Černigoj zapustil. »Černigoj je za nas postal nekakšen spomenik kot edinstvena in genialna osebnost,« je poudaril Vecchiet, »vendar se v meni vse bolj utrjuje prepričanje,

da so njegove izbire, ki bi jih morda pripisovali nagljenosti k sali v resnici del obsirnejše ideje o umetnosti, to je kompleksnega in težko razločljivega sistema vrednot.«

O slikarju je spregovoril tudi sin Cesare, sklenila pa ga je projekcija kratkega filma, ki ga je o Černigoju ob delu posnel Aljoša Zerjal. (bov)

POBUDA OB 8. MARCU

»Še dlje od mimoze«
na železniški postaji

Razstava akvarelov Vesne Benedetič

V glavni vezi trzaskе zelezniske postaje je potekala včeraj prireditve, posvečena ženski in 8. marcu, pri kateri pa niso sodelovale le ženske s svojimi organizacijami, temveč tudi druge ustanove, ki se borijo za zaščito okolja, proti raznim boleznim, za pravice fizično, ali drugače prizadetih in druge. Predstavnice so sprejemale potnike in druge obiskovalce zelezniske postaje z vejico mimoze. Ob lepo urejeni mizi so dajale razne podatke in pojasnila; za njo pa so viseli veliki panoji, na katerih je bilo razstavljenih 6 akvarelov naše umetnice Vesne Benedetič, ki so na izvirni način poudarjali pomen tega praznika.

»Zamisel o tem praznovanju,« nam je povedala Benedetičeva, »je tokrat pršla s strani uprave državnih železnic. »Se dlje od mimoze« je naslov prireditve, za katero nam je uprava zeleznice dala brezplačno na razpolago vhodno vezo zelezniske postaje, meni osebno pa naročila nekaj slik na tematično ženskega praznika, oziroma večnega boja ženske za svoje pravice. Ne gre torej za osebno razstavo, temveč za aktivno sodelovanje pri prireditvi, ki jo seveda odločno podpiramo, saj sem članica Združenja za mir, kot tudi združenja »Settima onda«.

Ogledali smo si akvarele, ki pred-

stavljajo nekakšen prerez položaja in boja ženske v različnih obdobjih zgodovine. Tako je Benedetičeva začela serijo svojih akvarelov s sliko Kleopatre, nadaljevala s sliko znanstvenice Marie Curie, pa skedenjske perice, crnke s hčerko, ki predstavlja materinstvo, ženske managerke in delavke.

»Slikam sem dodala se svojevrsten poster, s pravtako svojevrstnim besedilom, ki se glasi nekako tako: Ne gre za nekakšen sindrom od menstruaciji... jezna in ogorčena sem, ker sem že tisocletja tlačena in zato sem upravičeno ogorčena. Nočem depresije, nočem raznih tablet, hočem samo osvoboditev.«

In ker je bila prav Vesna s svojimi akvareli in posterjem ena glavnih akterk te pobude, smo jo povprašali se za njene bodoče načrte.

»V Trstu se bo v nedeljo predstavil v gledališču Dei Fabbri s svojo lutkovno predstavo »Teatrillo« argentinski umetnik Daniel Chiari, ki sicer dela in živi v Reggio Emilii. On mi je predlagal, da bi za eno njegovih novih predstav v prihodnji sezoni pripravila scenografijo. To bi bil moj prvi poskus na tem področju ustvarjalnosti in sem seveda ponudbe zelo vesela.«

Neva Lukes

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Josip Jurčič - Andrej Inkret

DESETI BRAT

Režija DUSAN MLAKAR

Predpremiéra: danes, 9. marca, ob 20.30 - RED E
Premiera: jutri, 10. marca, ob 20.30 - RED A
Ponovitvi: v soboto, 11. marca, ob 20.30 - RED B
v nedeljo, 12. marca, ob 16.00 - RED C

PRIREDITVE

SKD VIGRED vabi danes, 9. t. m., ob 20.30 v društvene prostore v Sempolaju na PROSLAVO DNEVA ŽENA z Vanko in Tonco ter ženskimi zborom I. Gruden.

JUTRI, 10. MARCA, ob 20. uri bo v prostorih KD S. Skamperle, Vrdelska cesta 7, DRUŽABNOST OB DNEVU ŽENA. Prijetno vzdušje bo ustvarjala Nada Cergol s svojo harmoniko.

ŽENE iz Trebča vabijo na KULTURNI VEČER ob 8. marcu, ki bo jutri, 10. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah. Sodelujejo otroci iz vrta, MePZ Skala iz Gropade in Godba V. Parma iz Trebča.

SKD BARKOVLE prireja jutri, 10. t. m. na sedezu TPK Sirena na barkovlanskem nasipu predavanje prof. Jožeta Pirjevca O ODNOSIH MED SLOVENIJO IN ITALIJO. Začetek ob 20. uri prireja v soboto, 18. t.m., ob 20. uri na sedezu TPK Sirena na barkolanskem nasipu pokusno domačega kruha in vina. Vzorce vin, od vsakega po dve steklenici, ki jih bo strokovna komisija ocenila, naj pridelovalci prinesejo na sedež društva, Ul. Cerreto 12, v ponedeljek, 13. in v torek, 14. t.m., od 19. do 21. ure.

SKD TABOR - Općine - Prosvetni dom. Vabimo na DAN ŽENA v soboto, 11. marca, ob 20. uri. Sodelujejo narečni pesnik in humorist Atilij Kralj, pianist Martin Vremec, MPZ in ZPZ Tabor. Sledi družabnost.

PRIMORSKA POJE '95: pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev in občine Dolina bo OTVORITVENI KONCERT v soboto, 11. t. m., ob 20.30 v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Prvo zborovsko srečanje na tej strani meje bodo oblikovali MPZ Kras iz Opatjevega sela, MePZ društva upokojencev iz Izole, MPZ St.Maver, MePZ Lojze Bratuz iz Gorice, DPZ Devin in MePZ Zdravko Münih z Mosta na Soci. Vabljeni!

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi ob praznovanju vaskega patrona sv. Jožefa na KONCERT v nedeljo, 12. t. m., ob 17. uri v cerkvi v Ricmanjih. Poleg godbe sodeluje solski pihalni orkester pod vodstvom Marinka Maršiča.

ZUPNIJA SV. JERNEJA - Općine prireja v nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri KONCERT, ki ga bosta oblikovala Marko Feri - kitara in Etore Michelazzi - flavta. Ob vstopu v cerkev bo vsak dobil koncertni list. Koncert je dobrodelnega namena, prostovoljne prispevke bomo namenili kritju dolga ob prenovi domacih orgel. Toplo vabljeni!

PD MACKOLJE vabi v nedeljo, 12. marca, na ogled igre »LE KANDIDIRAJ, LE KANDIDIRAJ...« v izvedbi dramske skupine PD Standrez. Pricetek ob 17. uri v srenjski hiši v Mackoljah.

AMATERSKI ODER J. STOKA s Proseka - Kontovela vabi v nedeljo, 12. t. m., ob 17.30 na premiero

otroske veseloigre SALON EKSPON. Avtor Jana Kolaric. Toplo vabljeni!

SKK - Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 11.t.m., ob 18.30 na alternativni večer z naslovom Spoznaj samega sebe, ali ves kdo si in v kakšni luci te vidijo prijatelji in sosolci. Na ta in podobna vprašanja bomo skušali najti odgovore s pomočjo psiholoških testov in psihodiagnostike.

ČESTITKE

Nasa draga teta MARIJA ZAHAR iz Boljuna je včeraj praznovala svoj rojstni dan. Vse najboljše ji želi Vida z družino.

OBVESTILA

DOLINCANKE bomo praznovala mednarodni praznik žensk 8. marec, v soboto, 18. marca, ob 19. uri v Zadrzni gostilni v Dolini. Program bodo popestrile dekleta, dekliski zbor V. Vodnik. Vpisovanje v vaskih trgovinah do četrta, 16.t.m.

OSHO MEDITATION CENTER - Općine - Bazovska ul.29/13 organizira dvodnevne meditacije: v soboto, 1. 4. in v nedeljo, 2. 4. ter v soboto, 29. 4. in nedeljo, 30. 4. Večerne meditacije so ob torkih in četrkih od 20. do 22. ure. Informacije: 040-327488, 213652, 200916.

JAMARSKI ODSEK SPD Trst in Jamarski klub Boljunec prirediti danes, 9. t. m., ob 19. uri v prostorih pizzerije »Amico« v Materiji večer z diapozi-tivi na temo »Vodne jame v Matarskem podolju«. Vstop prost.

TABORNIŠKA DRUŽINA Kraskega marmorja - Repen obvešča, da bo v soboto, 11. t. m., ob 15.30 srečanje vodstva s starsi. Pogovorili se bomo o taborniški organizaciji in o načrtih za pomlad/poletje 1995.

JUBILEJNA 25. REVIIJA otroških in mladinskih pevskih zborov »Pesem mladih« bo letos v nedeljo, 2. aprila, ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

SKLAD MITJA CUK prireja v popoldanskem času krožek za angleščino na različnih stopnjah, individualne ali skupinske lekcije. Za informacije telefonirati v popoldanskem času na st. 212289.

SRENJA BOLJUNEC - V ponedeljek, 13. t.m., ob 18.30 bo v mali dvorani gledališča F. Prešeren v Boljuncu govoril g. Rudi Simac, predsednik zveze »agrarnih skupnosti« (srenje) v Sloveniji, o nastanku in pomenu »srenj« ter o postopku vračanja podržavljenih zemljišč matičnim srenjam, odrezanih z državno mejo. Predstavniki jusov trzaskega Krasa bodo poročali o svojem delovanju in odnosih s trzasko občino.

KINO

ARISTON - Dvorana rezervirana. Jutri: 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

EXCELSIOR - 17.45, 20.00, 22.15 »Frankenstein di Mary Shelley«, i. Robert De Niro.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 22.15 »Lisbon Story«, r. Wim Wenders.

AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.25, 22.15 »Uomini, uomini, uomini«, r.-i. Cristian De Sica, i. Massimo Ghini, Leo Gullotta.

NAZIONALE 1 - 16.10, 18.10, 20.10, 22.15 »Nightmare - Nuovo incubo«, r. Wes Craven.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »L'uomo ombrato«, i. Alec Baldwin.

NAZIONALE 3 - 16.45, 19.15, 21.30 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Bruce Willis, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pallottle su Broadway«, r. Woody Allen, i. John Cusack.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »L'ultima vamp«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.50, 22.00 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore. Zadnji dan.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Con gli occhi chiusi«, r. Francesca Archibugi, i. Sergio Castellito, Stefania Sandrelli, Marco Messeri, Deborah Caprioglio.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 »Prima della pioggia«.

IZLETI

KMECKA ZVEZA in KMETIJSKA ZADRUGA obveščata, da bo odhod za izlet na kmetijski sejem v Verono jutri, naslednji: Boljunec (na Gorici) ob 6. uri, Općine (Bar Centrale) ob 6.20 in Sesljan (na Trgu) ob 6.45.

PRISPEVKI

Za Skupnost družina Općine darujejo: družina Čok 60.000 lir, Vlasta z družino 100.000 lir, Marija Cuk z družino 50.000 lir in družina Briscik 35.000 lir.

Namesto cvetja na grob strica in svaka Albina darujeta Svetko in Disla Spetic 60.000 lir za TPPZ Pinko Tomazic.

V počastitev spomina Albina Orla darujeta Fabio Pecar in Majda Eva z družinama 50.000 lir za TPPZ P. Tomazic.

Namesto cvetja na grob Albina Orla daruje družina Moze 50.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Albina Orla daruje Lucija Hrovatin 50.000 lir za Skupnost Družina Općine.

V spomin na Bernardo daruje družina Skabar 20.000 lir za SKD Grad. V isti namen daruje družina Vidali 30.000 lir za SKD Grad.

MALI OGLASI

ISCEN delo kot hisna pomočnica. Tel. st. 228179.

DRUSTVENA PRODAJALNA NA OPCINAH isče uslužbenca. Tel. na st. 213274 po 13. uri.

POPUSTI od 10% do 50% na knjigah in se maršicem do 31. marca v Trzaski knjigarni.

GOSPA - nemški materin jezik - nudi lekcije nemščine za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. 772155.

NA ZAHODNEM KRASU oddajamo v našem sončno 3-sobno opremljeno stanovanje za krajša

obdobja. Pismene ponudbe na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro »Stanovanje na Krasu«.

DAJEM v najem vinograde. Tel. na st. 231859.

V ANKARANU nad kopaliscem Adria naprodaj vrstna hiša v prvi vrsti s pogledom na morje. Zainteresirani naj pokličejo na tel. st. 0038666/526852.

HISO z obseznim vrutom na Proseku prodam. Tel. st. 225581 med 20. do 21. uro.

PRODAM zazidljivo zemljišče 1.100 kv. m z odobrenim načrtom na vzhodnem Krasu. Tel. ob uri obedov na st. 381707.

PRODAM fiat uro fire, letnik '86 v odličnem stanju. Tel. st. 200950.

PRODAM lancia prisma 1600, letnik november '85 v dobrem stanju. Tel. st. 208907 v večernih urah.

PRODAM prenosni telefon Nokia Cityman 300, možnost fakturiranja. Kli-cati v večernih urah na st. 040/228997.

OSMICO sta odprli Gianna in Bojana Pahor v Medje vasi st. 8. Vabljeni vsi prijatelji pijače in jedace.

V ZGONIKU ima osmico Janko Kocman.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Skerlj, Salez st.44.

OSMICO ima odprto Dusan Gustin v Repnu st. 22. Vljudno vabljeni!

OSMICO je v Doberdobu (v Vrtni ulici) odprl Drejce. Ob domačem vinu se domać prigrizek. Odprta je vse dni, razen ob torkih.

Dne 3. marca 1995 nas je zapustila naša draga

Gisella Cerqueni

Pogreb bo v soboto, 11. t.m., ob 12. uri v cerkvi na Katinari.

Zalostno vest sporočajo

hči Lia, zet Berto, vnukinji Sara in Eleonora ter ostalo sorodstvo.

Trst, 9. marca 1995

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Po kratki hudi bolezni nas je zapustila naša draga

Loredana Marchiani por. Gon

Pogreb pokojnice bo v soboto, 11. t. m., ob 10.20 iz mrtvasnice v Ul. Costalunga na pokopališče pri sv. Ani.

Zalostno vest sporočajo mož Walter s hčerkama Eleno in Paolo, mama Alida, sestra Flavia z Darjom in malim Manuelom, tasca Jolanda ter nona Olga.

Trst, Nabrezina,

9. marca 1995

(Pogreb. podjetje - Ul.Zonta 3)

Ob smrti drage svakinje Loredane socustvujejo z Dariom Druscovicem in družino direktorja in osebe podjetij Cremcaffè in Cogeco

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage Lidije Sulčić vd. Sulini se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami socustvovali.

Svojci

Kriz, 9. marca 1995

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK, 9. marca 1995 FRANCISKA

Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 18.02 - Dolzina dneva 11.31 - Luna vzide ob 10.44 in zatone ob 1.13.

Jutri, PETEK, 10. marca 1995 40 MUCENIKOV

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 8,5 stopinje, zračni tlak 1015,1 mb narasca, veter severozahodnik 11 km na uro, vlaga 67-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Daniele Ceppi, Ambra Noto, Gaya Beltrame in Nicoletta Grahonia.

UMRLI SO: 94-letna Maria Desenibus, 68-letna

Ida Marianoni, 81-letna Maria Clede, 71-letna Elda Miani, 73-letna Antonia Vascotto, 70-letna Ada Cerneca, 81-letna Olga Skabar, 87-letna Argia Franco, 86-letna Luigia Bratasevec, 76-letni Angelo Benussi, 59-letni Dario Marzi, 64-letna Silvana Costalunga, 86-letna Ermengilda Fontanot.

LEKARNE

Od ponedeljka, 6. do nedelje, 12. marca 1995 Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00 Trg Unità d'Italia 4 (tel. 365840), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Proseka ul. 3 (tel. 215170) - samo po te-

lefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Unità d'Italia 4, Ul. Mascagni 2, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPCINE, Proseka ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 TELEVITA Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012. Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

OBVESTILO
BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

19. MARCA v Primorskem dnevniku barvna priloga: OBČINA REPENTABOR Izkoristite priložnost za vaš oglas: pokličite Publiet tel. 7796688

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLO EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLO EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23).
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23).
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLO EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLO EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

GORICA / V KULTURNEM DOMU

Nabit spored prireditev

Gledališče, koncerti, razstave, pa tudi 10. Film video monitor

Petnajst pomembnejših prireditev se bo v marcu zvrstilo v Kulturnem domu, kar pomeni, da se tu vsak drugi dan dogaja pomembna prireditev. Mimo razstave cipk (odprta je se do 20. t.m.) in nedeljskega turnirja ritmične gimnastike, naj opozorimo na nocojsnje gostovanje dramske skupine PD Standrez. V soboto bo v Kulturnem domu gostovala amaterska gledališka skupina "Terzo teatro" z delom "La stravagante signora Savage".

V nedeljo, 12. t.m., bo koncert simfoničnega ansambla gledališča Verdi iz Trsta, v ponedeljek, 13., spet gledališka predstava italijanskega gledališča s ponovitvijo v torek. Cetrtek, 16. marca, je namenjen

jazz glasbi oziroma koncertu iz niza, ki ga prireja občina. V petek, 17. t.m., bo spet gledališka predstava; prav tako 19. marca. Posebej velja opozoriti na gostovanje SSG v ponedeljek, 20., in torek, 21., z Jurčičevim Desetim bratom. Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel prireja 22. marca gostovanje ansambla "Camerata Labacensis".

Od 23. do 28. marca bo v Kulturnem domu 10. Film video monitor, pregled slovenskega filma, videa in televizije. 30. marca bo v okviru Srečanj z avtorji gost Kulturnega doma akademik Ciril Zlobec. Za konec pa se napoved, da bo po daljšem času zadnji dan marca spet Pajk's show.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »Blue«. Rez. Derek Jarman. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Frankenstein«. Igra Robert De Niro.
TRŽIČ
COMUNALE Ni predstave.

GLEDALIŠČE

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽICU: nocoj ob 20.30 gostovanje Teatra Bellini (Stalno gledališče iz Neaplja) z igro Williama Shakespearja "Sogno di una notte di mezza estate". Rez. Tato Russo.

KONCERTI

V FOGARJEVI DORANI (Korzo Verdi 4) v Gorici bo jutri ob 20.30 v okviru glasbene sezone društva Lipizer koncert, na katerem bosta nastopila francoski klarinetist Jean-Philippe Vivier in pianist Andrea Rucli. Predprodaja vstopnic v agencijah IOT v Gorici, UTAT v Trstu in trgovini Discotex v Vidmu.

PRIREDITVE

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV v sodelovanju s KRUT-om iz Trsta prireja 15. marca ob 19. uri v domu Andreja Budala v Standrežu predavanje fizioterapevke dr. Danice Radulović iz Strunjana o bolečinah hrbta in vretenc.
DRUŠTVO SPORTNIH RIBICEV VIPAVA priredi v petek, 10. t.m., ob 20. uri v gostilni pri Marinotu tekmovanje v briskoli. Prijavijo se lahko vsi. Društvo nadalje obvešča, da bo 19. marca tekmovanje v ulovu postvri v jezercu Furlan pri Romansu. Prijave do 16. marca v gostilni pri Brunotu v Rubijah.

Dramska skupina Štandrež nastopa v Gorici

Uprizorili bodo volilno komedijo

V Kulturnem domu bo drevi ob 20.30 prijeten gledališki večer z dramsko skupino PD Standrez. Igrali bodo živahno komedijo Kandidiraj, le kandidiraj, ki jo je napisal Janez Povše, režiral pa Emil Abersek. S tem delom so člani dramske skupine pred kratkim obeležili 30-letnico delovanja. Zgodba je kot nalašč za današnji čas, ko nenehno se zdi, da je prav vse odvisno od teh presnetih volitev. Lira pada zaradi nejasnosti o datumu volitev, pokojnin ni zaradi volitev, dela in delovnih mest ni zaradi volitev, ceprav so volitve že bile in so zmagovalci obljubili milijon delovnih mest. Volitve bodo tudi na krajevni ravni, kjer bomo obnavljali občinske svete v Sovodnjah, Doberdobo in Steverjanu.

Mimo zgodbe, ob kateri se bomo lahko nasmejali, velja opozoriti, da je gostovanje dramske skupine v Kulturnem domu organiziral rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Stnavor v pocastitev dneva kulture. Na predstavo zato posebej toplo vabijo občane iz zgoraj omenjenih krajev. Seveda pa je predstava namenjena tudi drugim ljubiteljem gledališča. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Kulturnega doma.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava Idrijske cipke. Ogled do 20. marca ob delavnih med 9.30 in 13. uro in med prireditvami.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701

POGREBI

Danes v Gorici ob 10.30 Irene Zotti vdova Padovan, iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.

Člani Fotokluba Skupina 75 izrekajo obcuteno sozale Ladiju Cescutu ob izgubi drage mame.

GORIŠKA / V 17 OBČINAH V NAŠI POKRAJINI

Občinske volitve bodo 23. aprila

Na vrsti Doberdob, Sovodnje in Števerjan

Cez poldrugi mesec bodo torej tudi v naši deželi upravne volitve. Občinske volitve bodo 23. aprila v sedemnajstih od skupnih 25 občin na Goriškem, med temi tudi v treh slovenskih. Volilna preizkusnja bo v naši pokrajini zajela le približno polovico volilcev. V največjih občinah smo namreč volili lani (v Gorici, Krmini in Gradcu), oziroma predlanskim (v Trzinu in Ronkah). Predčasne volitve so imeli tudi v Vilesu, Romansu in Zagraju. Zato v teh občinah tokrat ne bo volitev. Volitve po novem deželnem zakonu (balotaza za mesto župana) bodo le v treh občinah, v Skočjanu, Starancanu in Gradcu, ki presegajo pet tisoč prebivalcev.

Volitve bodo, kot rečeno, tudi v treh občinah s pretežno slovenskim prebivalstvom, v Doberdobu, Sovodnjah in Števerjanu.

Mandat občinskih svetov se bo iztekel v torek, 14. marca. Občinske uprave bodo po tem roku do volitev in do nastopa novoizvoljenih organov (rok nastopa je določen z zakonom) opravljale le tekoče zadeve.

V občinskih volilnih uradih bodo v prihodnjih dneh opravili revizijo volilnih seznamov in po navodilih prefekture začeli postopek za izstavljanje volilnih potrdil. Novost tokratnih upravnih volitev je, da bodo po novem večinskem sistemu neposredno volili župana tudi v

manjših občinah. Tu je bil doslej že v veljavi večinski sistem, vendar pa so župana volili svetovalci zmagovite liste iz svoje srede. Zdaj bodo izbirali neposredno volilci. Novost je tudi v številu svetovalskih mest, ki se v absolutnem skrcijo za petino, večjo tezo pa bo v občinskih svetih manjših občin dobile opozicijske skupine.

Upravne volitve so bile razpisane v zelo težavnem in nestabilnem trenutku. Po mnenju mnogih bodo pokazatelj dejanskega razpoloženja volilcev tudi v odnosu na dogajanje na vsedržavni ravni, precejšen krog ljudi pa meni, da ta element pri upravnih volitvah ni odločujoč.

Maran (DSL) za zavezništvo med levico in zmerno sredino

Pokrajinsko vodstvo DSL na Goriškem je te dni ocenilo potek priprav na bližnje občinske volitve. Govor je bil o sestavi list ali bolje o oblikovanju koalicij, ki bodo izrazile kandidate za župane in za občinske svetovalce. Pokrajinski tajnik Alessandro Maran se ob podpori vodstva stranke zavzema za preseganje izkušnje progresističnih list z lanskimi političnimi volitvami.

Na lanskimi volitvah, ugotavlja Maran, tako desnica kot levica nista uspeli oblikovati dovolj močnega koalicijskega bloka, kakršna bi bila potrebna za oblikovanje sodobnega bipolarnega sistema po evropskem zgledu. Na razliko od desnice pa je napredni pol začel poglobljeno razpravo, ki je že privedla v krajevnem merilu do eksperimentiranja novih oblik zavezništva med levico in reformističnim centrom. Tajnik DSL izrecno omenja primera Krmina in Zagraja, kjer sta se lani uveljavili listi, ki sta nastali na osi zavezništva med DSL in Ljudsko stranko.

Maran s tem v zvezi polemizira s tajnikom LS Luisejem, ki se bolj kot za povezovanje na levi ogreva za zavezništvo z desnico. Na tak način, pravi, se sredinske sile izneverjajo lastnim vrednotam in silijo v objem desnice, ki je dokazala, da ni sposobna oblikovati socialnega bloka, ki bi jamčil politično stabilnost. Naloga sil leve in centra je torej ta, zaključuje Maran, da skupaj kandidirajo za oblikovanje alternativne začnsi pri krajevnih upravah pa vse do državne vlade.

Maran s tem v zvezi polemizira s tajnikom LS Luisejem, ki se bolj kot za povezovanje na levi ogreva za zavezništvo z desnico. Na tak način, pravi, se sredinske sile izneverjajo lastnim vrednotam in silijo v objem desnice, ki je dokazala, da ni sposobna oblikovati socialnega bloka, ki bi jamčil politično stabilnost. Naloga sil leve in centra je torej ta, zaključuje Maran, da skupaj kandidirajo za oblikovanje alternativne začnsi pri krajevnih upravah pa vse do državne vlade.

Maran s tem v zvezi polemizira s tajnikom LS Luisejem, ki se bolj kot za povezovanje na levi ogreva za zavezništvo z desnico. Na tak način, pravi, se sredinske sile izneverjajo lastnim vrednotam in silijo v objem desnice, ki je dokazala, da ni sposobna oblikovati socialnega bloka, ki bi jamčil politično stabilnost. Naloga sil leve in centra je torej ta, zaključuje Maran, da skupaj kandidirajo za oblikovanje alternativne začnsi pri krajevnih upravah pa vse do državne vlade.

OSMI MAREC / POBUDA SINDIKATOV CGIL, CISL, UIL IN SIULP

Kaj vse se skriva za "fasadno" enakostjo

Konec meseca posvet o nasilju in emarginaciji

Konec meseca bodo sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL ter enotni sindikat delavcev policije SIULP priredili javno srečanje o zapostavljanju, nelagodju in nasilju v odnosu do žensk na našem ozemju. Tako so napovedali na večerajšnjem javnem srečanju, ki so ga v pokrajinski sejni dvorani pripravile sindikalne zveze CGIL, CISL, UIL ter SIULP ob mednarodnem prazniku žena. Dopoldne pa je bilo v vojašnici pri Rdeči hiši tudi srečanje med predstavnicami omenjenih treh sindikalnih zvez in članicami sindikata SIULP.

Na javnem srečanju na pokrajini, ki ga je vodila Itala Cristin, članica tajništva CISL, so predstavnice raznih ženskih združenj in organizacij opozorile na potrebo po usklajenem nastopanju različnih družbenih dejavnikov, zato da se omogoči kakovosten premik v miselnosti posameznika in skupnosti in se odpravijo krivice, izkoriščanje in razne oblike nasilja nad ženskami. Osmi marec kot mednarodni praznik žena, če upoštevamo to velikokrat zakrito ali prekrito stvarnost, ostaja se naprejš dan boja za enakopravnost.

In v tem pogledu bo napovedano srečanje, ki ga pripravljajo ob koncu meseca, preizkus zrelosti ali vsaj poskus popravljanja krivic, neenakosti in zapostavljanja žensk, kar se zelo pogosto in niti ne tako prikrito dogaja tudi v takojšnje razviti družbi.

Zgovoren je že sam podatek da nezaposlenost, tu-

S srečanja sindikalistik na sedežu SIULP pri Rdeči hiši (foto Studio Reportage)

di v naši pokrajini, prizadeva predvsem ženske, da so ženske najbolj izpostavljene raznim oblikam izsiljevanja, nasilja in spolnega nasilja. Srečanje ob letošnjem osmemu marcu je potekalo v znamenju te snejšega sodelovanja in solidarnosti med ženskami, ki so aktivne na raznih področjih in v znamenju ozaščanja. Odtod tudi sodelovanje z ženskami, ki so angažirane v policijskem zboru.

Zakaj? Preprosto povedano ker je za premostitev stanja v družbi, kjer je se zmeraj prevladujoč moski, treba narediti kakovosten korak naprej. In v tem pogledu je bil zelo zanimiv poseg Rite Parisi, predstavnice enotnega sindikata policijskih delavcev SIULP iz Bologne o novih oblikah in pristopih - tudi pri opravljanju službenih dolžnosti - ki naj bi pomagale postopoma

ma odpravljati ali preprečevati razne oblike nasilja, zapostavljenosti in izkoriščanja, ki jim je podvržena ženska. "Zal zakonodaja na tem področju zelo zaostaja", je poudarila govornica, "zato pa si je treba veliko bolj prizadevati, zato da se pri posameznikih, zlasti tistih, ki prihajajo vsak dan v stik z nestetimi primeri izostri cut za enakopravno, človeško in odgovorno ravnanje".

Z drugo besedo: nasilje in zapostavljanje žensk in drugih sibejskih segmentov družbe, kakor so recimo ekonomski ali politični begunci, bo mogoče omejiti in preprečevati le z večjo zavestno angažiranostjo vseh.

Poleg Cristinove in Parisijeve so o različnih aspektih družbene neenakosti na srečanju govorile še nekatere druge predstavnice ženskih gibanj in organizacij.

Predlog za muzej o Soči

Na nedavnem srečanju med občinskim odbornikom Antoniom Devetom in skupino profesorjev je izšel predlog o preverjanju možnosti, da bi v Gorici ustanovili stalno muzejsko zbirko o Soci. Dogovorili so se za ustanovitev posebnega odbora, ki bo to vprašanje skušal približe opredeliti in tudi nakazati možne rešitve, ki bi morale biti vsekakor v sklopu ovrednotenja načrta za Soski park.

UMETNOST / NOCOJ ODPRTJE

Nova razstava v kinu Vittoria

Po odprtju predvajanje filma "Blue" za sezono Gorica kinema

Likovno združenje Exit postopoma zaključuje potovanje skozi različne izrazne sredine sodobne umetnosti, ki jih v tej sezoni predstavljajo v galerijskih prostorih ob kinodvorani Vittoria na Travniku. Nocoj bodo ob predvajanju filma "Blue" v sklopu Kinoateljejeve sezone Gorica kinema odprli razstavo mladega umetnika iz Catanie Salva Calija. Razstava, ki jo bodo odprli ob 20. uri, nosi naslov "Sintassi del corpo". Gre za umetnika, ki ima kljub mladim letom (rojen je bil leta 1966) za sabo različne likovne izkušnje. Bil je sodelavec enega najbolj znanih sicilskih "puparov",

kot umetnik je uporabljal že najrazličnejša izrazna sredstva od fotografije do skulpture, cpoj-arta in instalacij. Končno je svojo dimenzijo našel v videoartu in multimedialnih postavitvah, kakršne bo predstavil tudi v Gorici. Razstava bo na ogled do 21. marca.

V sezoni Gorica kinema bo nocojsnje četrtkovno filmsko srečanje ubrano prav na likovno tematiko s "slikarskim" filmom "Blue", ki predstavlja umetniško oporoko britanskega režiserja Dereka Jarmana. Gre za lirčno filmsko predstavo, v kateri preko podob, glasov in glasbe Jarman raziskuje dimenzije svoje slepote.

KRONIKA / NA KOPRSKEM

Našli so truplo R. Bednaržika

Dve pištoli in strel v usta - Pred meseci je bil zaprt v Gorici

Na gozdni poti pri Skadancini pod Slavnikom so v torek našli mrtvega 38-letnega podjetnika Radivoja Bednaržika, nekdanjega direktorja koprškega podjetja Slavnik. Nasli so ga mrtvega v avtomobilu. V naročju je imel eno pistolo, drugo pa v desni roki, na vratu pa so bili opazni sledovi strele v usta. V kovčku, ki so ga našli v avtomobilu je bilo tudi dolgo pismo. Preiskovalni sodnik je odredil obdukcijo, ki bo pokazala, če si je Bednaržik sam vzel življenje, ali pa gre za umor. Indicev za drugo možnost je kar nekaj. Pokojnikov brat, kakor je sinoci poročno radio Koper, je izjavil, da dvomi da bi slo za samomor. Menda se pri tem oslanja na izjave zna-

nega bioenergetika, ki ga je zaprosil za posredovanje in ki naj bi na podlagi lastnih postopkov dejal, da je bil Radivoj Bednaržik zajet v Trzinu in da je najbrž postal žrtev italijanske mafije. Svojci so izginotje Radivoja Bednaržika sporočili prejšnji četrtek in takoj se je začela poizvedovalna akcija, ki se je zaključila v torek popoldne z najdbo trupla.

Lansko poletje je bil Radivoj Bednaržik zaprt v Gorici. Osumili so ga vpletenosti v poskusa goljufije z vnovčenjem ponarejenih državnih vrednotnic, pred kratkim pa se je zaključila preiskava in je bil določen datum procesa. Tudi doma naj bi imel precejšnje težave zaradi dolgov.

Mejni prehod pri Rdeči hiši zaprt 2 meseca

Mejni prehod pri Rdeči hiši bodo začeli obnovljati že v ponedeljek, 13. t.m. Zaradi nameščanja klimatiziranih kabin za policiste in finančne stražnike, sirjenja vozniških pasov in drugih del bodo prehod zaprli vsaj za dva meseca. Doslej se niso določili, kam bodo preusmerili promet. Gotovo bodo ojačili delovanje na mednarodnem prehodu v Standrežu, kjer naj bi sčasoma odprli več vozniških pasov, ob tem pa se govori o začasnih prekatgorizaciji solkanskega prehoda, ki bi tako deloval dan in noč.

NOVICE

Novo vodstvo ustanove za ljudske hiše (IACP)

Deželna uprava je imenovala novo vodstvo ustanove za ljudske hiše IACP v Gorici. Predsednik bo Franco Stagni, ki je politično blizu Ljudske stranke, podpredsednik pa Sergio Pacor od Severne lige. Odobrili so se imenovanja drugih članov. Odbor IACP sestavljajo tako se Giorgio Bardusco, Giorgio Garau, Adriano Viola, Mario Pojana, Sergio Donda, Vittorio Dean, Alfredo Battistel, Mario Gregoris, Pierpaolo Vizin, Giuseppe Vittigli in Silvano Jacuz. Nadzornemu odboru bo predsedoval Marino Piani, ob njem pa bosta se Lucia Salatei in Alfredo Pascolin.

V Trzinu filmski seminar za profesorje zgodovine

V Trzinu se bo danes nadaljeval cikel srečanj, ki jih prireja Javno večnamensko kulturno središče za učitelje in profesorje zgodovine. Srečanja vodi prof. Fulvio Salimbeni s Trzasko univerze, obravnavajo pa različne aspekte zgodovine novega veka z analizo filmov. Današnje srečanje bo ob 15.30 v prostorih nižje srednje sole Randaccio v Trzinu (ul. Canaletto). Danes bodo predvajali izseke iz filma Ivan Grozni Eizensteina in Kagemusha A. Kurosawe. Za tolmačenje in razglabljanje bo poskrbel prof. Mario Guidorizzi iz Veronske univerze.

Tečaji skupnosti Arcobaleno

Skupnost Arcobaleno obvesča, da do 18. t.m. sprejemajo prijave v tečaje mizarjenja, pletenja in sivanja, kuhanja in vrtnarstva. Informacije nudijo tudi po telefonu in sicer vsak dan od 9. do 12. ure - tel. 22012. Tečaji bodo trajali približno dva meseca.

NOVICE

General in polkovnik za zapahi

PORDENON - Finančni stražniki so včeraj v Rimu aretirali letalskega polkovnika Vittoria Coluccija, o katerem je pordenonski tožilec Raffaele Tito vodil preiskavo v zvezi z domnevnim izsiljevanjem na račun cedajškega gradbenika Giovannija Marina. Slednjega so aretirali v prejšnjih tednih zaradi prekrškov, ki pa niso z zvezi s tem dogodkom. Colucci naj bi Marina izsiljeval in od njega zahteval podkupnino v zvezi z gradnjami na Jugu države. Popoldne so polk. Coluccija prepeljali v pordenonski zapor. Aretacija visokega častnika je le člen v verigi preiskave, ki jo vodi tožilec Tito in v okviru katere so že aretirali tri letalske častnike in funkcionarja obrambnega ministrstva.

Na nalog pordenonskega sodišča so v Rimu včeraj aretirali tudi upokojenega letalskega generala Sergia Salentina, tudi njega zaradi izsiljevanja podkupnin, vendar pa v tem primeru ne gre za isti dogodek, v katerega je vpleten polkovnik Colucci. Znano je samo, da so se dogodki, zaradi katerih je general Salentino končal v zaporu, pripetili leta 1990 in da so častniku navrgli več deset milijonov lir.

V Vidmu manifestacija v podporo Prodiu

VIDEM - »Skupaj s Prodiem za Italijo, ki si jo želimo«. Tako se glasi vabilo pripravljalega odbora za Videmsko, ki se je ustanovil z namenom, da podpre kandidaturu Romana Prodijskega kot liderja levo-sredinskega kartela. Člani odbora so za soboto, 11. marca ob 15. uri v sejni dvorani Trgovinske zbornice sklicali javno srečanje, na katerem bodo obrazložili program nadaljnje dela in poiskali podporo med predstavniki politične in civilne družbe. Povedati velja, da je v videmskem pripravljalnem odboru tudi nekaj Slovencev. (r.p.)

Forum DSL o širjenju mafije na severovzhodu

VIDEM - Dezelno vodstvo Demokratične stranke levice prireja jutri forum, na katerem želi izpostaviti problem mafijskih poslov v naših krajih. Naslov posveta, ki se bo začel ob 17.30 na sežu Dezele v Vidmu, je »Severno-vzhodno območje: nova mafijska meja - Ustvariti pogoje za skupno varnost«.

Na njem bodo spregovorili Renzo Travanut, načelnik svetovalske skupine na Dezeli, Elio Armano, deželni tajnik DSL iz Veneta, Guido Margheri, deželni tajnik DSL iz Tridentinske in Gornjega Poadizja, Maurizio Ionico, član dezelnega vodstva, Elvio Ruffino, poslanec, Darko Bratina, senator, Augusta Del Piero-Barbina (Združenje za mir) ter Luigi Grimaldi, senator. Zaključne misli bo imel Pietro Folena, član vseh državne tajništva DSL. (r.p.)

Razprava o vzgoji otrok

VIDEM - V dvorani v Ul. Scrosoppi v Vidmu bo danes popoldne ob 18. uri sestanek o vprašanju vzgoje otrok. Prisoten bo tudi televizijski novinar Bruno Pizzul, saj bo govor tudi o nasilju na športnih igriščih.

SLOVENSKO MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO

Kako do štipendij za študij v Sloveniji

Na prošnjo številnih zainteresiranih v celoti objavljamo informacijo ministrstva za šolstvo Republike Slovenije o možnostih študija in pridobitve štipendij za študente iz zamejstva.

Ministrstvo za šolstvo in sport ze od leta 1976 dalje štipendira študente slovenskega porekla iz zamejstva ter potomce slovenskih izseljencev, bodisi v srednjih solah, predvsem pa so štipendije namenjene študiju na visjih in visokih solah v R Sloveniji.

V šolskem letu 1994/95 štipendiram 22 študentov iz Italije, 2 študenta iz Avstrije-Koroške, 5 študentov iz Porabja na Madžarskem in 38 študentov potomcev slovenskih izseljencev.

Pogoji in možnosti za študij v Sloveniji ter za pridobitev štipendije so naslednji:

1. Kandidati, ki se v študijskem letu 1995/96 želijo vpisati na redni dodiplomski študij, se morajo do 24.3.1995 prijaviti z obrazcem »Prijava za vpis v začetni letnik visokosolskih zavodov v R Sloveniji« (obrazec DZS 1, 71). V času od 23.2. do 24.3.1995 morajo poslati prijavo priporočeno z oznako »Prijava za vpis« in sicer:

- za vpis na visokosolske zavode Univerze v Mariboru na naslov: Univerza v Mariboru, Krekova 2, 62000 Maribor

- za vpis na visokosolske zavode Univerze v Ljubljani na naslov: p.p. 524, 61101 Ljubljana.

Kandidat se lahko prijavi le na en visokosolski zavod. Skupaj s prijavo naj ne pošilja nobenih prilog.

2. O vpisu tujih državljanov bosta odločali univerzi. Študentje iz zamejstva, ki želijo študirati v Ljubljani, naj najkasneje do 31. avgusta 1995 na Univerzi v Ljubljani Komisiji za študij zamejskih Slovencev in tujih državljanov predložijo vlogo za dovoljenje za študij.

Ta naj obsega:

- prošnjo z življenjepisom
- spricevalo o opravljeni maturi
- rojstni list.

Kandidati dobijo informacije v službah za mednarod-

no sodelovanje Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12 (tel. 061/1252055) in Univerze v Mariboru, Krekova 2 (tel. 062/212281).

3. Študentje iz zamejstva, ki so opravili maturo na visjih srednjih solah s slovenskim učnim jezikom v Trstu in Gorici, se vpisejo v prvi letnik visjih in visokih sol brez formalnega priznanja enakovrednosti njihovega maturitetnega spricevala (nostrifikacija spricevala).

Prav tako jim ni treba opravljati izpita iz slovenskega jezika.

4. Število prostih vpisnih mest za redni študij za tujce in Slovence brez slovenskega državljanstva je praviloma 5% od števila prostih vpisnih mest za redni študij po študijskih programih in smereh, razpisanih za državljane R Slovenije, pri čemer je najmanj polovica prostih vpisnih mest namenjenih Slovincem brez slovenskega državljanstva. Če število prijavljenih za vpis presega z razpisom določeno število vpisnih mest, se kandidati izbirajo v skladu z merili in po postopku, kot je določen za državljane R Slovenije.

Kot vsi ostali pa morajo kandidati iz zamejstva opravljati preizkus nadarjenosti na umetniških smereh (Akademija za likovno umetnost, Akademija za glasbo, akademija za gledališče, radio film in televizijo, Fakulteta za arhitekturo), ter na Fakulteti za telesno kulturo.

Roki za sprejemne izpite in preizkus nadarjenosti so navedeni v Objavah razpisa za vpis v solsko in študijsko leto 1995/96, ki jih dobite na visjih srednjih solah s slovenskim učnim jezikom v Trstu in Gorici.

5. Študentje iz zamejstva lahko dobijo štipendijo Ministrstva za šolstvo in sport za redni študij v R Sloveniji.

Prijave morajo obsegati:

- Lastnorčno napisano prošnjo z utemeljitvijo (namen študija i.p.) ter življenje-

pis (z opisom dosedanjega solanja)

- Priporočilo ene od osrednjih slovenskih organizacij,

- Potrdilo o državljanstvu, rojstni list in maturitetno spricevalo.

Druga možnost je, da zamejski študentje iz Italije izkoristijo

polletno ali enoletno štipendijo

v Sloveniji, medtem ko so redno vpisani in študirajo na kateri od italijanskih univerz. Doslej so te štipendije izkoristili predvsem študentje, ki študirajo v Italiji slavistiko ali katero od nacionalnih ved ter so med pol ali enoletnim študijem v Ljubljani izpopolnjevali svoje znanje oziroma pripravljali svoje diplomsko delo.

Za to vrsto študija naj kandidat k navedenemu priloži se priporočilo fakultetnega učitelja.

Prijave naj posljejo do 30. junija 1995 na Ministrstvo za šolstvo in sport, Zupanciceva 6 (Služba za mednarodno sodelovanje), 61000 Ljubljana.

6. Študentje iz zamejstva imajo prednost pri sprejemu v študentske domove. V tem slučaju morajo oddati vlogo najkasneje do 30. junija 1995 na Ministrstvo za šolstvo in sport, služba za mednarodno sodelovanje (zaradi rezervacije mesta v študentskem domu).

Kandidati, ki v šolskem letu 1995/96 želijo študirati v Republiki Sloveniji in so jim potrebne dodatne informacije o študiju in štipendijah, naj se pisno ali po telefonu obrnejo na Ministrstvo za šolstvo in sport, Zupanciceva 6 (Služba za mednarodno sodelovanje, tel.: 061/1765502, kontaktna oseba: Eva Jurman).

Podrobne podatke glede vpisa dobijo kandidati v Objavah razpisa za vpis v solsko in študijsko leto 1995/96, ki smo jih poslali srednjim solam s slovenskim učnim jezikom v Trstu in Gorici.

Vsem letošnjim maturantom želimo uspešno maturo ter ustrezno nadaljnje študijske poti.

Republika Slovenija
Ministrstvo za šolstvo in sport

SKLAD MITJA ČUK

Večerna odsotnost staršev

JELKA CVELBAR

Ali od otroka včasih res pričakujemo več, kakor bi bili sami odrasli pripravljeni storiti? Denimo ostajati doma sami. Nikakor ne moremo posplošiti na vse otroke prepričanja, da lahko sami ostanejo doma, kajti to je odvisno od stopnje samostojnosti, ki jo je otrok že dosegel. Strokovnjaki menijo, da starši le z izkušnjo otroku omogočijo pravilno soočenje s situacijo, ki mu bo težka. Tako je tudi z večernim odhodom staršev, tudi v primeru da ne bo sam, ampak v družbi drugega odraslega. Otrok mora izkusnje ob odsotnosti staršev dobiti postopoma in se pri tem ne sme počutiti zapuščen in odrinjen.

Zelo važno je, da otroka pravočasno obvestimo o svojem večernem odhodu zdoma in ga pravilno pomirimo, da bo on vsekakor ostal doma toda v družbi nekoga, ki ga pozna in ga ima rad. Najbolje je stvari povedati odkrito; če se starši sprico okoliščin - demino ko otrok glasno protestira in joka - iz hiše izmuznejo, si marsikdaj zapravijo otrokovo zaupanje. Kakorkoli že pridemo iz hiše, ne smemo dovoliti, da bi nam občutek krivde pokvaril večer, posebej takrat ne, če smo poskrbeli, da bo otrok v dobrih rokah, medtem ko nas ne bo.

Ne gre namreč le za to, da bi taki očitki vesti pokvarili večer nam samim, marveč za več: to bi lahko načelo naš odnos z otrokom, kakor ga lahko načeta starševska negotovost in omahovanje. Solze, ki bi jih morda otrok lahko potočil, se bodo posušile kaj kmalu, pa tudi njegovo razburjenje se bo poleglo tako, ko mama ne bo več »na obzorju«.

To se dogaja seveda v običajnih okoliščinah: drugače je, če je otrok bolan, ali če je ravnokar dobil bratca ali sestrico in se zato se krepkeje oklepa svojih staršev. Taka »posebna« situacija zahteva od staršev večjo občutljivost in morda več odpovedovanj: kdaj pa kdaj se bodo morali odpovedati večeru zdoma. Otroku je namreč potrebno, da ob taki priložnosti dobi tisto, kar potrebuje, in sicer ljubezen, toplino in naklonjenost staršev.

Ce starši te otrokove potrebe ne razumejo in ga v takih okoliščinah kljub vsemu »zapustijo«, bo trajalo precej časa, da bosta sin ali hči zopet mirno ostala sama doma.

Marsikdaj sami otroci pokažejo, kdaj so dovolj

zreli za to. Zgodi se, da se hčerka naenkrat raje sama igra doma, kakor pa da bi spremljala mamo po nakupih. Včasih se otrok svobodno odloči, da bi preživel ves popoldan pri znanih, lahko pa se celo dogovori, da bo prenočil zdoma pri sorodnikih ali prijateljih.

Staršem bo kmalu jasno, ce je njihov otrok ze dovolj zrel za tak podvig, ce bodo skrbno opazovali, koliko je samostojen pri svojem vsakdanjem početju. Ali ze zna telefonirati? Ali zna vprašati druge odrase, ki niso njegov oce ali mama, za pomoč, ce je to potrebno? Vse to je pomembno, ker mu bo lahko v pomoč v slučaju, da pride do nepredvidene situacije. Tudi v stiski si mora otrok znati pomagati, ne sme izgubiti razsodnosti, poznati mora osnovna pravila za varnost in si znati poiskati pomoč.

Ko je sam doma, mu daje posebno varnost tudi občutek, da ima pri sebi naslov in telefonsko številko, kamor starše lahko pokliče v nujnem primeru. Poleg tega pa je prav, da so tudi najbližji sosedje obveščeni, ce je otrok sam doma. Tako otrok ve, kam se lahko zateče, ce bi bilo to potrebno ali ce bi se počutil zelo sam.

Nadvse pomemben je tudi dogovor z otrokom - moramo ga jemati resno. Ce mu bomo zagotovili, da bomo doma ob enajstih, potem bomo doma ob enajstih. Ne igravimo se z otrokovim zaupanjem! Največkrat ne bo kontroliral ure našega prihoda; recimo pa, da čaka, kdaj bo zaslislal ključ v vhodnih vratih?! Tedaj bo ze majhna zamuda staršev lahko vzrok za nov strah in za nemir. Kdor ima nekoliko večje otroke, ki se lahko ponocujejo, dobro ve, kaj se pravi nočno cakanje in nočne zamude.

In morda se zadnje opozorilo. Otroci so včasih zelo pogumni, potem pa zpadejo lahko v neke vrste regresijo ali pac razvojno fazo, ko se zopet bojijo samote - o tem smo ze pisali v praznih sob in teme. Imejmo razumevanje. Tudi to bo minilo. Z leti bodo izginile tudi domisljske posasti. Nic ne bo pomagal, ce mu bomo stari dokazovali, da se nima česa bati, ce se bomo stari jezili in ga pustili samega doma, kljub njegovemu nasprotovanju. Na tak nacin bomo se poslabšali situacijo.

Morda bo v tedaj najboljše, da dobi otrok ob večerih, ko res morata starša zdoma, družbo.

PISMO UREDNIŠTVU

Nekaj pripomb ob procesu zaradi dvojezičnih tabel

Spoštovano Uredništvo, ce mi dovolite, bi rad podal nekaj misli in ugotovitev k sodni obravnavi glede dvojezičnih tabel, o kateri je izčrpno poročal P.D. dne 3. marca 1995.

Nisem odvetnik, vendar sem se zadnje case marsičesa naučil o tej stroki in nasploh o zakonih, se največ, ko gre za spoštovanje pravice do uporabe slovenskega jezika v odnosih z oblastmi.

Moram tudi reci, da sem prisostvoval razpravi in zato je potrebno takoj popraviti bistveno netočnost. Pretor Piciotto je točno rekel, da v trenutku, ko bo neka prica priznala pod prisego, da je bila prisotna v blizini tabele, jo bo moral prekiniti in njen status se bo spremenil v obtoženca. Točno od tistega trenutka oseba ne bo več prica, temveč bo potrebovala odvetnika. Tako se je tudi zgodilo s prvo prico.

Ta dogodek je sila cuden, kot je cudno dejstvo, da pooblaščen niso izbrali najlažje poti za popolno oprostitev, sklicujoč se na nespoštovanje rabe slovenskega jezika, ker sta itak oba policaja večkrat priznala, da so

ljudje v njihovi neposredni blizini govorili slovensko in agent Urbano je to dobro vedel, ker ima mamo Hrvatino in je svoj čas živel v Sezani! Torej slovenščina mu ni prav nič tuja. Izhajajoč iz te pravne podlage sploh ni mogoče dodeliti nobene sankcije pripadniku priznane manjšine, ko ta uporablja svoj mednarodno priznani materin jezik v odnosih z javnimi oblastmi. Tako jasno določa Ustavno sodišče z razsodbo št. 28/82, medtem ko člen 109 kazenskega postopnika določa nicnost vseh aktov, ko se ta minimalna pravica ne spoštuje, oziroma je ne spoštujejo oblasti na prošnjo prizadetega. Tako izhaja tudi iz podlistka, ki ga objavlja P.D. ze več mesecev in ima eklatanten naslov: »Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji«.

Prav zaskrbljujejo ce dejstvo, da je na strani 29 istih sodnih aktov službeni zapisnik podintendanta Della Mea Roberta in pomočnika Freschi Pierpaola z openskega komisarijata, ki sta samo teden prej (30.7.93) na istem prostoru in za isto stvar, le poklicala centralo, ampak sa-

mo zato, da bi vprašala za poseg policijske prevajalke, agentke Teoboldi Gerlinde, ki je potem v pravilni slovenscini prevajala ukaze nastopajočih agentov. Takrat ni bil nihče obojen! No, zakaj pa so policaji z Nabrezine nastopali povsem drugače? Saj nimamo Dragonje na Krasu!

Z uporabo tega primera, ne bi bilo nobenega dvoma, kdo se je pravzaprav vedel nezakonito. Člen 40 kazenskega zakonika je v svojem drugem odstavku zelo jasan, kot je jasan člen 328 k.z. Ce pa bi se dokazalo, da niso se bila izdana točna službena določila, ki jih izrecno in strogo zahteva tajna okrožnica vladnega komisarja št. 97/59, bi dobili krivce se više v centrali ali na samem visku kvesture v Trstu; cetudi se neko ne strinja, mora pač poslušati nadrejeno oblast.

Ce pa tudi to ne bi zadostovalo, v kar dvomim, ni mogoče pozabiti moje popoldne oprostitev, ko 9.5.93 na Borznem trgu nisem dal mojih podatkov in nisem poslušal visokega funkcionarja. Pospremili so me tudi na kvesturo; tam so me obtožili vsega mogočega in nemogočega, potem pa je dr. Grohmann vse

arhiviral spribližno dvanajstimi vrsticami: policija ni spoštovala moje zahteve po uporabi slovenscine in torej je bilo vse nico! Nekaj podobnega se mi je pripetilo na nedeljo, 5.4.92, pred volilnim sedežem na Katinari. Takrat je prišla uradna prevajalka kvesture v avtomobilu z prižgano sireno; komaj takrat sem dal moje podatke, ampak jih nisem ubogal, da bi sel z njimi na kvesturo, ker niso imeli papirja, da bi napisali slovenski prepis zapisnika o spremstvu na kvesturo. Odslovili so me, oziroma so se pobrali rekoc, da je to bil normalen izvidniški poseg!

Tako, dragi Slovenci, eni se direktno izpostavljajo za pridobitev stvarnih pravic, ki nam pritečejo in uspejo z velikimi napori in zrtvovanjem, ki pa je žal v večini težko prepoznano, medtem ko se nekateri drugi bolj ukvarjajo z možno ustanovitvijo nove podružnice Kulturnega doma na sodišču. Res, da razlastitve šestdesetih let nas niso naucile, kot je bilo treba. Bomo videli, je rekel slepec.

S spoštovanjem

Primož Sancin

VALUTNI PRETRESI / REKA DENARJA, KI JE BANKIRJI NE OBVLADAJO VEČ

Svetovni trgi obrnejo skupaj 2,6 milijona milijard lir dnevno

Z naraščanjem denarne mase se je silovito povečala njena udarna moč

V samih 24 urah se čez denarne trge po vsem svetu prevale neizmerna masa kapitalov, ki jo mednarodne ustanove trenutno ocenjujejo na malo manj kot 1.600 milijard dolarjev, kar je približno 2 milijona in 600 tisoč milijard lir. To je val zastrasujocih dimenzij, ki obilno presega italijanski javni dolg (ta se hitro približuje dvem milijonom milijard lir), saj bi za njegovo odpravo zadostovala že tista vsota valutnih transakcij, ki jo svetovni trgi opravijo vsak dan v samih 18 urah. Kot smo videli v teh dneh, je ta reka sposobna potopiti koordinirane akcije centralnih bank gospodarsko najmočnejših

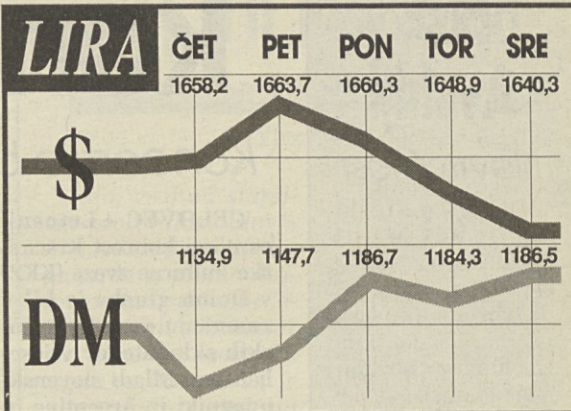
držav sveta in odplahnuti vse teorije o vplivu realnih ekonomskih temeljev na usmeritev investitorjev.

Banka za mednarodna pravila BRI, ki vsaka tri leta »izmeri« to kove kapitalov na denarnih trgih, pripravlja tace podatke za letošnje leto, ki bodo objavljeni prihodnji mesec, vendar analitiki že ocenjujejo, da se je povprečni obseg vsakdanjih valutnih menjav od leta 1992 (ko je znašal 1.130 milijard dolarjev) do danes povisal najmanj za toliko, kolikor se je bil v obdobju 1989-92, in sicer za 41 odstotkov.

Po popolni sprostitvi trgov in »eksploziji« instrumentov z viso-

ko spekulativno stopnjo, kot so finančni derivati, so že sicer ogromne mase kapitalov v obtoku v zadnjih dveh letih izredno pospešile svojo hitrost, to pa je povzročilo, da se je močno povečala tudi njihova udarna moč. Komaj šest let nazaj obseg valutnih transakcij na svetu ni presegal 744 milijard dolarjev dnevno (danes, kot rečeno, znaša 1.600 milijard), tri leta kasneje, aprila 1992, torej pet mesecev pred valutno krizo, ki je stala liro odhoda iz evropskega monetarnega sistema, pa je samo londonski trg obrnil dnevno malo manj kot polovico tega zneska (300 milijard dolarjev). Kot vidi-

mo, gre za rast ogromnih razsežnosti, ki seveda ne prihranja italijanskemu denarnemu trgu, kjer uporaba derivatov se niti približno ni dosegla ameriških dimenzij, pa čeprav je v zadnjih dveh letih doživel vzpon, ki je vzporeden s svetovnimi trendi. Za vsaj približno, pa čeprav delno primerjavo naj bo podatek, da se je obseg valutnih operacij s tujino samo na finančnem področju (torej brez operacij, ki zadevajo blago) v zadnjih dveh letih podvojil, saj je prešel od 2,7 milijona milijard lir konec leta 1992 na več kot 5,5 milijona milijard, kolikor je po ocenah dosegel ob koncu leta 1994. (vb)

Zmerna izguba na milanski borzi

MILAN - Včerajšnji borzni sestanek, ki bi ga lahko označili kot previdnega in bolj v obrambi kot napadu, se je končal z zmernim upadom vrednosti. Glavna pozornost trga je se naprej namenjena valutni krizi, ki je tokrat najbolj prizadela francoski frank in britanski funt, lira pa si je popoldne le nekoliko opomogla. Zadnji Mibtel je nazadoval za 0,78 odstotka, MIB je izgubil 1,61, Mib-30 pa 0,74 odstotka. Menjave so dosegle skupno vrednost 560 milijard lir, torej zelo nizko, kar je milanskemu borznemu trgu omogočilo prepričati večjo izgubo.

USPOSABLJANJE / PRIREDILA STA GA BILA SDZPI IN SDGZ

S Sirkovim predavanjem konec uspelega tečaja za natakarje

Opravilo ga je 20 slušateljev - Poudarek na kakovosti ponudbe

TRST - Po tridesetih urah strokovnih predavanj in sklepnem kolokviju se je v torek v Sempolaju končal izpopolnjevalni tečaj za natakarje, ki ga je priredil Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje v sodelovanju z gostinsko sekcijo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Tečaj je redno in zavzeto obiskovalo 20 slušateljev, večina iz mlajše generacije gostinskih družin, kar je se en dokaz, da naše gostinstvo teži k ustvarjanju pogojev za kakovostno rast in posledično utrjevanje korenin te ekonomske dejavnosti. Ravnateljica SDZPI Tamara Blažina je pohvalila prizadevnost tečajnikov in sprejela v vednost v anketi izražene izboljševalne pripombe, ki jih bodo upoštevali pri prihodnjih tečajih na to tematiko.

Sklepno predavanje je imel Josko Sirk iz Suvide, eden najbolj uveljavljenih in pripravljenih gostinsko-turističnih operaterjev v Furlaniji-Juljski krajini. Posredoval je svojo filozofijo in poglede na gostinsko ponudbo, vendar s pripombo, da so to le splošne smernice in izkušnje, na osnovi katerih si mora posameznik ustvariti svoj model, svojo pot, da se uveljavi. Najbolj učinkovit in tudi vabljiv za goste je vse bolj personaliziran način pristopa in operative, pri čemer igra iznajdljivost zelo pomembno vlogo. Gostinci si lahko izborijo

življenjski prostor le z znanjem, kakovostjo in s praviim odnosom do gosta, pri čemer je ključnega pomena fizična prisotnost upravitelja, ki na cimbolj sproščen in prijazen način vzpostavi pravi kontakt in z nasveti prispeva k skupni izbiri obeda.

Predavatelj je poglobljeno predstavil prvini enogastromske ponudbe - vino in jedi. Vinska ponudba, ki naj bo cimbolj prijazna in strokovno navedena na listi vin (najprej suha, nato mlada, zrela in desertna vina), mora temeljiti na različnih vrstah in sortah zlahke kapljice, da je možno zadovoljiti prav tako različne okuse gostov, pa tudi različne trenutke v teku dneva in posebne prilikoosti. Razložil je, kako naj skladiscijo usteklenice-no vino za hitro porabo (šhramba naj bo čista,

urejena in brez terminskih nihanj), medtem ko je veliko zahtevnejši proces dozorevanja vina, ki seveda poteka v primerni kleti (najmanj 50-odstotna vlaga, temen prostor in zavarovan pred tresljaji). Gostinec naj bi prodal vino sele potem, ko res dozor, ko je na vrhuncu biološkega razvoja in je torej tudi s kakovostnega vidika najboljše. Kakovostno vino ustvarja imidž, zato velja pravilo, da imajo dobre restavracije »močno« klet. Veličnega pomena je tudi kultura serviranja vina, saj obvladanje osnovnih pojmov zelo vpliva na odnos z gostom.

V kulinariki igra zelo pomembno vlogo jedilnik - pravo zrcalo obrata, ki naj bi ne bil suhoparen, ampak bogato razčlenjen in oblikovan v primerno grafično podobo. Predstavljati mora

filozofijo gastronske usmeritve, pri čemer naj gostinec sprost svoj kreativnost in izvirnost, vključno s specialitetami po posebnem receptu, kar privablja in stimulira goste.

Na koncu svojega predavanja je Josko Sirk posredoval se svoj pogled na možnosti bodočega razvoja gostinskega sektorja. Odvisen naj bi bil od uveljavljanja alternativnega turizma na širšem zgodovinsko-ambientalnem območju »od Miramara do Spilimberga«, ki naj bi se spajal z enogastromi-jo. Z valorizacijo krajevnih značilnosti in z uveljavljanjem vinorodnih okolisev na Krasu, v Brdih in tudi v Furlaniji bo mogoče privabiti turistične tokove, in to je treba storiti se preden uberejo druge poti...

Boris Simoneta

NOVICE

STET v ospredju ekonomske debate

RIM - Državni koncern IRI že preučuje ponudbo za odkup večinskega deleža državnega telekomunikacijskega holdinga STET, ki so mu jo posredovale stiri velike italijanske banke pod vodstvom Mediobanca. Uradnemu potrdilu Irija o prejemu ponudbe je nemudoma sledil plaz komentarjev in polemik, večina komentatorjev pa postavlja na prvo mesto oziroma kot pogoj za privatizacijo telekomunikacij nujnost ustanovitve organa za nadzor nad tem nevrvalgičnim sektorjem. Predsednik vlade Dini je včeraj potrdil, da bi lahko Stet privatizirali se pred poletnimi počitnicami, vlada pa bo medtem pripravila vse potrebno za zajamčenje interesov države na tem občutljivem področju.

Proizvodnja se vzpenja, inflacija odvisna od manevra

RIM - V prvih dveh mesecih letos se je industrijska proizvodnja zvečala za 9,6 odstotka glede na enako obdobje lani, toda poslabšanje pričakovanih in sibi-bak tečaj lire prinasata inflacijsko nevarnost. Tako vsaj izhaja iz mesečne konjunktne sondeže Confindustrie, ki ugotavlja, da se bo negativen vpliv manevra na cenovno rast izrazil se v teku leta samo pod pogojem, če bo ukrep odobren v čim krajšem roku in če mu bo prav tako hitro sledila pokojninska reforma.

Direktor grupe Zanussi o italijanskih nevarnostih

POREDNON - »V tej fazi političnih in ekonomskih pretresov so tveganja zelo velika, toda Italiji lahko se vedno uspe prepričati zamujanje evropskega vlaka,« je izjavil Luigi de Puppi, generalni direktor industrijske grupe Zanussi, na nekem srečanju v Pordenonu. Opozoril je, da »Italija lahko z nasmehom na ustnicah pade v krizo južnoameriske vrste«, ker ji grozi splet negativnih učinkov inflacije zaradi visokih proizvodjalnih stroškov (v prvi vrsti surovin) in stagnacije notranjega trga.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gospodarskega 6, tel. 061/313-312

Ukrepanje nekoliko ugnalo marko

Lira rahlo bolje

RIM - Včerajšnji valutami dan je potekel v znamenju intenzivnih dogajanj in posegov, ki so jih že navsezgodaj narokovali novi minimumi dolarja na azijskih trgih. Japonska centralna banka je bila spet prisiljena kupovati ameriško valuto, njen guverner pa je sklical tiskovno konferenco, na kateri je oznanil, da je vrnitev stabilnosti na valutne trge prva prioriteta, ker trenutni medvalutni tečaji ne izražajo ekonomske osnove. Na evropskih trgih se je nadaljeval pritisk marke in prisilil francosko, dansko in belgijsko centralno banko h katorkorčni podzritvi denarja, nemška Bundesbank pa je izdala uradno noto, v kateri je napovedala, da si bo z ostalimi bankami prizadevala za vrnitev reda na trge.

Sredi dopoldneva je tako prišlo do prvih znakov izboljševanja položaja bankovcev, ki so pod največjim pritiskom marke, vključno z liro in dolarjem, ob 13. uri, ko je eden od članov vodstva nemške banke izjavil, da so možnosti za znižanje nemških obrestnih stopenj, pa se je marka se bolj »potuhnila«. V Italiji se je od začrtih 1.200 lir spustila na 1.186,5 lir po tečaju Banke Italije.

POLITIKA

Artisaari končal obisk v Avstriji

Nevtralnost

DUNAJ - Finski predsednik Martti Ahtisaari, ki je včeraj sklenil svoj tri-dnevni uradni obisk v Avstriji, meni, da za ohranitev nevtralnega statusa Finske ni nobenega razloga več.

Po pogovorih z zveznim predsednikom Klestilom, kanclerjem Vranitzkyem, zunanjim ministrom Mockom ter drugim predsednikom državnega zbora Neisserjem je finski predsednik poudaril, da za Finsko, ki je tako kot Avstrija postala članica EZ, trenutno ni aktualen ne pristop k zvezi NATO ne k Zahodnoevropski zvezi (WEU).

NOVICE

Umrli škof Stefan Laszlo

ZELEZNO - V gradiscanski prestolnici je v 82. letu starosti umrl nekdanji dolgoletni dušni pastir škofije Zelezno Stefan Laszlo. V Bratislavi rojeni cerkveni dostojanstvenik je sredi 50. let postavil smernice za ustanovitev tretje največje avstrijske škofije, ki jo je vodil od njene ustanovitve leta 1960 do leta 1993. Njegov naslednik Paul Iby je tako kot Stefan Laszlo se posebej naklonjen manjšinam v trojezični škofiji. Predstavnica manjšin pri Zelenih in gradiscanska Hrvatica Terezija Stojšić je ob smrti emeritiranega škofa poudarila, da je Laszlo s svojim prizadevanjem za škofijo tudi »odločilno sooblikoval razvoj in krepitev identitete dežele Gradiscanske, njenega prebivalstva in manjšin.

Visoka zaposlenost na Koroškem

CELOVEC - Kot poroča statistični urad pri Uradu koroške deželne vlade, je bilo konec meseca na Koroškem zaposlenih 181.526 oseb. To je za 1094 oseb ali 0,6 odstotka več kot pred letom dni. V primerjavi z januarjem letos pa je zaposlenost višja za 1,4 odstotka oziroma za 2532 oseb. Hkrati - čeprav v manjšem obsegu - je naraslo tudi število brezposelnih. Konec februarja je bilo na Koroškem brez dela 24.702 oseb ali za 405 več kot februarja leta 1994.

KOROŠKA - SLOVENIJA / AKCIJA KKZ

Skrb za jezik vključuje tudi strpnost

Tudi letos jezikovne počitnice na Dolenjskem

CELOVEC - Kršćanska kulturna zveza (KKZ) v Celovcu je tudi letos povabila odgovorne organizatorje projekta »Jezikovne počitnice« iz Novega mesta na Koroško, da se seznanijo s pripravami in z otroki, ki bodo poleti za tri tedne odsli na jezikovne počitnice na Dolenjskem.

Delegacija na čelu z ravnateljem Marjanom Spilerjem in pomočnico Sonjo Simčič je med dvodnevnim obiskom navezala stike s slovensko gimnazijo, od koder prihaja največ udeležencev počitnic.

Pouk slovenscine v okviru jezikovnih počitnic se nadalje bo usmerjal na otroke od desetega do šestnajstega leta starosti, ki želijo izpopolniti materni jezik. Po starih letih osnovne sole obiskujejo v veli-

ki večini slovensko gimnazijo v Celovcu, projekt pa hkrati prispeva tudi h krepitvi stikov med solami na Koroškem in v Sloveniji.

Tudi novi nadzornik za dvojezično šolstvo na Koroškem Tomaz Ogris je podprl letosnjo akcijo. Izdal je dovoljenje, da lahko učenci slovenscine na dvojezičnih solah zadnji teden šolskega leta izkoristijo za dopolnilni pouk. Jezikovne počitnice se bodo tako lahko začele teden dni prej, torej že 2. julija, trajale pa bodo do 22. julija.

Slovenski gostitelji so za koroške otroke tudi letos pripravili poseben program. Poudarek bo na izražanju, slovenscino pa bodo skušali otrokom približati na različnih področjih - od sporta do glasbe. Pomembno vlogo imajo

Fink-Inzko, ter tretji iz Finkove družine, brat Marko, ki v vseh velikih evropskih opernih hišah gostuje z Mozartovimi deli. Vsi trije so peli kompozicije argentinskega Slovence A. Gerzina. Četrta mladi Slovenec iz Argentine Mirko Spacapan pa je nastopil s mešanim zborom iz Podgore na Primorskem in Korošcem predstavil tri lastne zahtevne skladbe.

S Koroške so nastopili zbori iz Zitare vasi, Skocijan sela in Bilcovsa s skladbami treh znanih izseljenjskih glasbenikov: Marka Bajuka, Silva Mihelica in Franceta Cigana. MePZ Jakob Petelin Gallus je številno navzoče občinstvo seznanil se z drugimi slovenskimi ustvarjalci v tujini.

(A. A.)

Na koncertu je nastopil tudi Mešani pevski zbor Jakob Petelin Gallus iz Celovca

KOROŠKA / OSREDNJI KONCERT KRŠĆANSKE KULTURNE ZVEZE

Izseljenska pesem na koncertu Koroška poje

Koncert je bil v znamenju pesmi slovenskih skladateljev v izseljenstvu

CELOVEC - Letošnji osrednji koncert Kršćanske kulturne zveze (KKZ) v Domu glasbe je bil v znamenju pesmi slovenskih skladateljev v izseljenstvu. Mladi slovenski umetniki iz Argentine in zbori s Koroške so peli skladbe skladateljev, ki so po vojni zapustili domovino.

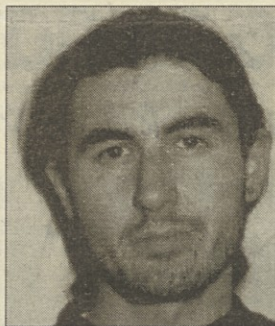
Na nedeljskem, že 27. osrednjem koncertu KKZ »Koroška poje« je nastopila generacija, ki se je že rodila v tujini: baritonist Marko Bajuk (vnuk znane skladateljca), ki je že v Argentini zaslovel s samospevi Huga Wolfa in se pred leti vrnil v Slovenijo, kjer danes poučuje na glasbeni soli v Ljubljani, sopranistka Veronika Fink-Menvielle, mlajša sestra slovite Bernarde

TEATR TROTAMORA / PEKLENSKA POMARANČA

Premiera v Šentjakobu

CELOVEC - Teatr Trotamora, skupina mladih igralcev iz Roza, ki jo vodi Marjan Stikar, bo danes, 9. marca, ob 20. uri v farni dvorani v Šentjakobu uprizoril »Peklenko pomarančo«, najbolj znano delo leta 1993 umrlega angleskega pisatelja Anthonyja Burgessa.

Tudi film, ki ga je leta 1971 po romanu posnel S. Kubick, je postal svetovno znan in legendaren. Vendar Burgess s filmom ni bil zadovoljen, ker režiser filma ni upošteval zadnjega poglavja, v katerem se gla-

vni junak Aleks, ki ga v predstavi igra domačin Marko Ferm (na sliki) »spreobrne« in socializira.

Aleks, mladoletni kriminallec, s svojimi prijatelji krađe, posiljuje, se

pretepa in celo ubija, dokler ga ne zaprejo. V zaporu ga kot poskusno osebo prevzgojijo v »pravega kristjana«.

Fiziološko Aleks ostane clovek, vendar duševno deluje kot programiran robot: A Clockwork Orange / navita pomaranča. Aleks postane zrt brez najmanjšega cloveskega dostojanstva, ker se proti nikomur ne more braniti.

Te poniževalne psihicne obsedenosti se resi sele, ko poskusi narediti samomor - postane »clovek«, bitje, ki se lahko svobodno odloči za do-

bro ali zlo.

V predstavi, ki jo bodo ponovili v soboto, 11., in nedeljo, 12. marca, v večini sodelujejo igralke in igralci, ki so igrali že v drami »Vkle-njeni Prometej«.

Med stalnimi sodelavci Teatra Trotamora je tudi scenograf Tonej Reichman, Miha Dolinšek je odgovoren za tehniko in svetlobne učinke.

Nova sooblikovalca amaterskega gledališča pa sta Darja Kampus kot kostumografinja in Jozej Stikar, ki je za predstavo napisal glasbo.

Prireditelj je SPD Roz.

AVSTRIJA

Vranitzky ostro zavrnil Haiderja

Nov spodrsrljaj

DUNAJ - Zvezni kancler Franz Vranitzky je včeraj z nenavadno ostrino zavrnil najnovejši spodrsrljaj predsednika svobodnjakov Jörga Haiderja.

Slednji je na nekem zborovanju napadel umetnike in jih označil kot »državne umetnike« ter jim očital, da so se »brez spostovanja vključili v gonjo proti njemu«.

Umetniki, ki jih je Haider kritiziral, so v ponedeljek zvečer na Dunaju nastopili na dobrodelnem koncertu proti rasiističnemu bombnem terorju na Gradiščanskem, ki je terjel žrtve starih Romov.

Zvezni kancler je Haiderjeve izjave označil kot »neizmerno zalitev demokratične solidarne akcije v podporo žrtvam bombnega terorja« in poudaril, da je vsak demokrat v Avstriji poklican, da odločno nastopa proti takim izjavam. »Boljše bi bilo, če bi Haider molčal«, je še dodal ogorčeni Vranitzky in Haiderju očital, da doslej nič ni prispeval k odkritju teroristov.

Dobrodelni koncert za Rome na Dunaju je obiskalo več kot pet tisoč poslušalcev, nastopili pa so številni ugledni avstrijski umetniki, med njimi Rainhard Fendrich, Ostbahn-Kurti in Mendtova.

UNIVERZA SOUTHAMPTON

Raziskovalni projekt o jeziku in identiteti koroških Slovencev

Sodeluje tudi slovenska gimnazija

CELOVEC - Tudi Angliji se začne zanimati za manjšine, med drugim za koroške Slovence.

Tako je zdaj Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu prejela pismo Univerze v Southamptonu (Oddelek za moderne jezike), v katerem solo naprosajo za podporo pri raziskovalnem projektu »Explorations in Border Country: Language and Identity in Central Europe« (Raziskovanja v obmejni deželi: jeziki in identiteta v srednji Evropi).

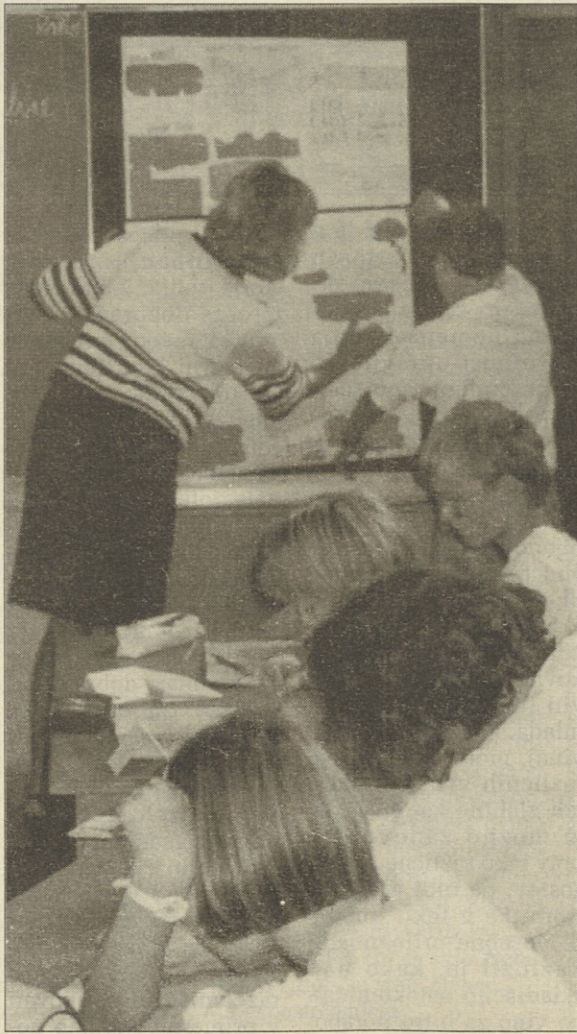
Težišče raziskovalnega projekta naj bi bilo v tem, kakšno vlogo igra jezik v razvoju in nastajanju identitete oziroma na politične, socialne in kulturne spremembe.

Tokrat so v sredisu

njihove pozornosti slovenska manjšina v Avstriji, nemško govoreča manjšina na Madžarskem in Ceskem ter Luziski Srbi v Nemčiji.

Na slovenski gimnaziji so v zadnjih letih gostili vrsto angleških asistentov, ki so se vedno v stiku s to pomembno izobraževalno ustanovo za koroške Slovence; - zadnji asistent Ben Madden je se lani s svojim temperamentom navduseval dijakine in diake angleščine.

Ben Madden, zdaj študent na univerzi v Southamptonu, je po vrnitvi svojemu profesorju z navdušenjem pripovedoval o Slovencih na Koroškem, to pa je bil povod za omenjeni stik med angleško univerzo in slovensko gimnazijo.

Jezikovne počitnice potekajo v sproščenem vzdušju

ISKRINE TELEFONSKE CENTRALE RAZBURJAJO SRBE

Slovinci obtoženi, da prisluškujejo Srbom

Elektronska industrija Niš v propagandni vojni proti Iskri,
ki je pred razpadom Jugoslavije obvladovala tamkajšnji trg

LJUBLJANA - Beograjski tednik Telegraf je v zadnji številki na naslovnici napovedal »skandalozen« članek, ki trdi, da je PTT Srbije nezakonito uvozila slovenske telefonske centrale iz kranjske Iskre. To bi seveda pomenilo tudi, da je Slovenija kršila embargo proti Srbiji in Crni gori. V slovenskem podjetju Iskratel se ob tem navedbah samo nasmihajo, pri čemer dobro razumejo motive, zaradi katerih nekateri gospodarski krogi v Srbiji v tem trenutku potrebujejo nasprotnike.

»V Srbijo so protizakonito uvozili dvajset Iskrinih central, od katerih sta dve oddli v Republiki Srbsko Krajino, v Vukovar, od tam pa v Banjaluko, kjer se je za njimi izgubila sled,« zatrjuje časnik Telegraf. Sklicuje se na izjavo Sretena Pavlovića, direktorja marketinga Elektronske industrije iz Niša, ki v časniku opisuje, kako je sele po »velikih bojih in mračnih igrah« njegovemu podjetju vsemu navkljub uspelo zgraditi telefonsko centralo v Mirkovcih. Za številne zaplete naj bi bil kriv »slovenski ljubi« v vrhu PTT Srbije.

Pavlović navaja, da so se že pri sklepanju poslova za Mirkovce pojavili »ljudje iz sence, ki so odvrnili Mirkovcane od nakupa centrale El-Nis in jim ponudili Iskrino«. Članek tudi navaja, da je v srbskem telekomunikacijskem sistemu 80 odstotkov Iskrinih zmogljivosti. Pavlović meni, da je zaradi politike, kakšno vodi PTT Srbije, »Slovincem dana priložnost, da postanemo popolnoma odvisni od njih, pa tudi - da nam prisluškujejo.« Sreten Pavlović dodaja, da je v »Milosevičevem Požarevcu« potrjeno, da se tudi tam dogovarjajo za

nakup Iskrine centrale. Pri tem razkriva podatek, ki naj bi ga izbrskala finančna policija, čes da za vsem tem stoji podjetje TIM-TRI iz Kraljeva.

Direktor prodaje in marketinga v Iskratel Borut Osabnik je povedal, da je članek posledica dejstva, ki nisko Elektronsko industrijo se kako bije v oči. Podobno propagandno govorijo je pred tem že doživelo zagrebško telekomunikacijsko podjetje Nikola Tesla. »Od skupaj dveh milijonov telefonskih priključkov, kolikor jih je na ozemlju Srbije, jih je namreč kar 1,3 milijona Iskrinih. Pred razpadom Jugoslavije smo obvladovali tamkajšnji trg,« je dejal Osabnik. Tudi po osamosvojitvi Slovenije so se posli nadaljevali in se eno leto pred uvedbo embarga proti Srbiji in Crni gori je Iskratel na to območje prodal 80 manjših central SI 2000 s skupaj okrog

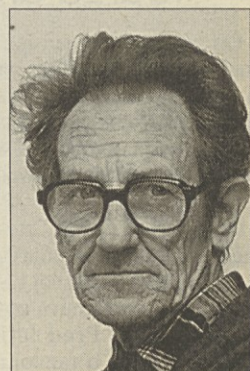
100 tisoč telefonskimi priključki. Sklenjene so bile pogodbe, Srbi pa so centrale celo placali. »Mi smo imeli svoje podjetje z monterji v Beogradu, ki so ga kasneje »posrbili«, tako da zdaj nima Iskratel nad njim nobenega nadzora. Od okrog 400 zaposlenih jih je ostalo samo se okrog trideset, ki jih tamkajšnja posta potrebuje, da popravljajo in vzdržujejo Iskrine telefonske centrale«, je dejal Osabnik, ki pravi, da so Iskrine centrale, prodane v Srbijo pred embargom, postopoma montirali tudi predlani in so zbudile posebno pozornost ljudi iz Elektronske industrije Niš. Dodatne Iskrine telefonske centrale so se pojavile tudi zato, ker so jih Srbi demontirali, ko so zasedli dele Hrvaske in Bosne, in jih prepekljali v Srbijo in njene kraljevine. V Makedonijo proda Iskratel na leto centrale s skupaj od deset do dvajset tisoč priključkov,

znano pa je, da Makedonci niso ravno dosledni pri izvajanju embarga proti Srbiji in Crni gori... Nacelno bi lahko slovenske telefonske centrale prispele v Srbijo iz Rusije, kjer ima Iskratel svoj 40 - odstotni delež v »joint-venture« podjetju, vendar se po Osabnikovih besedah to ni zgodilo. V Iskratel menijo, da gonja proti njim izraza bojazen niške Elektronske industrije pred odpravo embarga. »V El Nis se že nekaj časa trudijo, da bi izdelali svoj sistem, vendar jim to ne uspeva, kar je delno posledica embarga in nedostopnosti sestavnih delov, delno pa neznanja«, meni Osabnik. Iskratel ni več usodno odvisen od nekdanjih jugoslovanskih trgov, saj jih je uspel nadomestiti z ruskim trgov, ki je trikrat večji, na srbskem in črnogorskem trgu pa namerava poslovati samo v »normalnih pogojih«.

Borut Mesko

Oskar prihaja

PETER BOZIC

Kdo, vsaj od starejših prebivalcev Slovenije, se ne spomni slogana, ki je pred dobri petindvajsetimi leti preplaval Slovenijo? Bil je velika medijska uganka, ko pa se je skrivnostni predmet končno pojavil, ni bilo nobenih dvomnosti več. Slo je za pralni prasek, in zdravo! Vse je bilo jasno in to vsem nam, ne samo gospodinjam.

Drugi Oskar, ki se je pojavil zdaj, pa ni bil napovedan in nihče ni niti slutil, da se bo lepega dne meni nič tebi nič pojavil v Sloveniji, čeprav se ga se kako dobro spomnimo iz časa Markovičeve vlade, kjer pa ni zdržal dolgo, saj je vedel, da bo imela ta vlada le kratek dah. To, da je mnogo prej kot drugi vedel za njen konec, je enako pomemben podatek kot to, da prihaja zdaj v Slovenijo in se kljub intervjujem, ki jih je dal, se vedno ne ve, čigav je pravzaprav. Tako kot se tedaj, ko je grozil z odstopom in potem tudi izstopil iz Markovičeve vlade, ni vedelo, ali je Markovičev, Milosevičev ali nikogaršnji. Slednje skorajda ne pride v postev, kajti če je res v opoziciji Miloseviću, kot se nekaterim zdi, potem ni imel nobenih resnih pooblastil za svoj obisk in pogovore v Sloveniji. Če pa ni v opoziciji, potem ni nobenega dvoma več, da smo se Slovenci začeli javno pogovarjati ali celo pogajati o ekonomsko-monetarnih zadevah, torej o dolgovih, naših in srbskih. To je vendar edino, o čemer se zaenkrat sploh lahko pogajamo, in tako nam ne preostane drugega, kot da ugibamo naprej, namreč da so nam to naložili tisti, s katerimi sta se nedavno o teh rečeh pogovarjala Arhar in Gaspari. Stvar seveda ni tako usodna, kot je napisal neki naš časopis, je pa zoprna in lahko nas stane kar precej. V tem krogu se vrtijo vprašanja dolgov, dasiravno nimajo več nobene zveze s kakšnimi usodnostnimi vprašanji suverenosti oziroma nesuverenosti.

Toda ko mi je beseda že usla z jezika moram reči, da se nesuvereno vedemo mi, ko pristajamo na to, da se preprosto pojavi neki Oskar, ne tako kot nekdanji pralni prasek, ampak kar naenkrat z neba, ko se nikomur ne pove, kdo je in kaj. Vlada molči, medtem ko so tedaj tisti, ki so napovedali prasek Oskar, povedali o njem vse: koliko gramov ga je, kakšne madeže odstranjuje in katerih škodljivih kemikalij nima.

Nekaj takega bi si clovek zelel tudi o Oskaru Kovaču, pa čeprav mi je jasno, da v Srbiji, pardon, Jugoslaviji, ni Oskarja, ki bi bil tako daleč od Milosevića, da mu ne bi bil čisto bližu.

Seveda se ne moremo obnašati, kot da je od Dobove naprej en sam vesoljni potop, prav tako tudi ne moremo tiscati glave v pesek, saj gre tukaj skozi ze nekaj tisočletij velepomembna pot, ki je nobena vojna ni mogla ukiniti. Nedavno tega mi je pripovedoval znanec, tovrnjakar, da gre cez Slovenijo do Beograda okoli tisoč ton kave na leto. Neka podrobnost iz njegove zgodbe je se posebej zanimiva. Sele na madzarsko-srbski meji so mu povedali, da vozi petindvajset ton kave za Arkana, nakar je možakar ukazal: »Iztovori, za Arkana nič!« In se je vrnil po nov tovor, seveda. Preprost tovrnjakar vendar ve, da z vojnim zločincem in kriminalcem, ki ga samo na Svedskem iščejo zaradi starih bančnih ropov, ni kaj trgovati.

Za kaj torej gre? Problem je na neki način podoben kot z Italijo. V tem primeru gre za suvereno vedenje naše države do tako imenovane tretje Jugoslavije. Nojevsko obnašanje je ena od nesuverenih značilnosti naše zunanje politike. Takšno je tudi pogovarjanje z Oskarjem Kovačem na tak način, kakrsnega smo videli pred kratkim. Oboje ne gre, najprej je treba jasno opredeliti vrstni red reševanja dvostranskih odnosov in zeleno kakovost sodelovanja. Na prvem mestu je mirovni dogovor o ustavitvi vojne v Bosni, potem srbsko priznanje agresije ter vojnih zločinov in končno medsebojno priznanje obeh držav. Sele potem se lahko pogovarjamo z Oskarjem in njegovimi.

Ce tega vrstnega reda ni, potem bo poleg drugih shizofrenih idej upravičena tudi ta, da bo srbska kriminalno-politično-medijska megazvezda Arkan svojo poroko proslavljaj se v Zagrebu in nazadnje v Ljubljani.

TAM IN METALNA / STAVKE

Zaradi izplačila plač nadaljevali z delom

S tem, da so izplačala plače, vodstva še niso izpolnila vseh obveznosti

MARIBOR - Včeraj so v Metalni v vseh petih družbah, v katerih so se odločili za stavko, izplačali zaostanek januarskih plač.

S tem pa se niso bile izpolnile vse zahteve stavkajočih, saj niso bile poravnane obveznosti iz administrativnih prepovedi. Zato so bili sklicani zbori delavcev, na katerih so se odločili za nadaljevanje dela, saj jim je bilo obljubljeno, da bo tudi ta del obveznosti poravnani takoj, ko bodo prispela sredstva iz tujine. Januarskih plač zdaj ni dobilo le še 54 delavcev delniške družbe (nekdanje skupne službe) in dvajset delavcev, ki so na

čakanju. Ker so se delavci in delodajalec dogovorili za izplačilo plač v dveh delih, bo čas do 18. marca, ko bi moral biti izplačan prvi del februarске place, prehitro minil. Če izpacila ne bo, se pravkar končana stavka utegne ponoviti.

Tudi v Tamu je stavka končana, saj so včeraj v dru-

zbah Motor ter Inženiring in vzdrževanje prejeli preostane januarske in sedmi del oktobrske place. Do 29. marca bo tudi v Tamu delo potekalo brez stavk, če pa ob upoštevanju zakonitega stidrnevnega zamika izplačila vendarle ne bo, se bodo stroji spet ustavili.

(M. P.)

Odbor za gospodarstvo o Tamu v ponedeljek

LJUBLJANA (STA) - Odbor za gospodarstvo je z dnevnega reda današnje seje umaknil predlog zakona o ukrepih za sanacijo gospodarskega položaja mariborskega Tama in njegovih odvisnih družb ter ljubljanske Avtomontaze AM BUS. Predloga zakona namreč se ni obravnaval odbor za finance kot zainteresirano telo, hkrati pa svojega mnenja o zakonu se ni podal sekretariat za zakonodajo, tako da bo odbor o Tamu razpravljaj v ponedeljek.

MINISTER DEŽELAK O DELU MEOR

Spomladi sporazum z Efto

Poseganje v obrestne mere je lahko kočljivo

LJUBLJANA (STA) - Pred posegom v obrestne mere z zakoni bi morali izkoristiti vse druge možnosti, sicer se odpira problem sivega finančnega trga, je na današnji novinarski konferenci posvaril minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Dezelak, ki je skupaj s sodelavci predstavil delo ministrstva in organov v njegovi sestavi v preteklem mesecu.

Dezelak je menil, da bi se v primeru zakonskega urejanja pasivnih obrestnih mer tok denarja preselil iz bančnih ustanov na sivi trg, tega pa si ministrstvo ne zeli. Prizadeva si namreč ravnati tako, da bi na tem področju prisli do zazelenega cilja, torej do obrestnih mer, ki bi bile evropsko sprejemljive. O nalogah ministrstva je Dezelak povedal, da je njegovo ministrstvo s tem, ko se je prižgala zelena luč za pričetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji, dobilo nalogo prilagoditve vrste zakonov evropskim standardom. Poleg tega je na poti sporazum o polnopravnem članstvu v Svetovni trgovinski organizaciji (WTO), dejavni so na področju privatizacije, precej dela pa jih čaka tudi na področju promocije slovenskega gospodarstva v tujini. Državna sekretarka v MEOR, Vojka Raybar je povedala, da ministrstvo v letošnjem letu pripravlja predstavitev slovenskega gospodarstva v Avstriji, na Madzarskem, Poljskem, Slovaškem ter na Hrvaškem, medtem ko so se na Ceskem predstavili že lani. Glede sporazuma o conni proste trgovine med Slovenijo in Efto je povedala, da naj

bi ga podpisali že spomladi v Ljubljani, veljati pa naj bi začel julija. Delegacija ministrstva se je o sklenitvi sporazuma o prosti trgovini v preteklem mesecu pogovarjala tudi s Poljsko, sredi marca pa naj bi se pogovori nadaljevali v Ljubljani, saj si želijo čimprejšnjega dogovora. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj se med drugim dogovarja tudi o otvoritvi trgovinskega predstavništva Danske v Ljubljani, o čemer razmišljajo tudi nekatere druge države. Na očitke glede počasnega poteka privatizacije na ministrstvu odgovarjajo, da se želijo izogniti vsem napakam, ki se sicer pojavljajo v srednje in vzhodnoevropskih državah, kjer prav tako potekajo procesi lastninjenja družbene lastnine. Smo pa na vrhu glede na delež ze vloženih certifikatov, je povedal državni sekretar za privatizacijo Tone Rop in dodal, da smo v Sloveniji porabili že 65 odstotkov lastninskih certifikatov oz. za 364,116 milijarde tolarjev. Skladi so po njegovih besedah doslej zbrali za 207 milijard tolarjev certifikatov, podjetja pa za 157 milijard tolarjev. Ministrstvo pripravlja tudi več zakonskih in podzakonskih aktov. Z zakonom o kontroli cen naj bi nadomestili sedanji zakon o cenah, vendar pa bo urejal le vprašanje nadzora, ne pa tudi oblikovanja cen. Čimprej naj bi sprejeli zakon o blagovnih rezervah, saj so v nekaterih občinah blagovne rezerve razprodali oz. ugovorili primanjkljaje, s 1. marcem pa je začela veljati tudi uredba o nacionalnem oblikovanju komunalnih storitev.

Školč podaril kamero prostovoljkam, ki nudijo pomoč rakastim bolnicam

LJUBLJANA - V imenu Liberalne demokracije Slovenije je Jozef Školc včeraj Vidi Zabric, predsednici prostovoljk Pot k okrevanju, izročil videokamero kot darilo ob mednarodnem dnevu žena. Vsem prostovoljkam, zdravnicam in pacientkam je čestital ob prazniku in izrazil zadovoljstvo nad tem, da jim izroča darilo, ki jim bo bistveno olajšalo delo. Vida Zabric je ob sprejetju darila povedala, da jim bo kamera omogočila

bolj kvalitetne priprave za delo s pacientkami. Prostovoljke namreč delujejo v okviru društva onkoloških bolnikov in so posebej usposobljene za pomoč ženskam, ki so bile operirane zaradi raka na dojki. Bolnicam, s katerimi delijo skupno izkušnjo, skušajo olajšati stisko in jim pomagati, da bi uspešno premagale strah pred boleznijo - da bi torej dosegle popolno psihično in fizično rehabilitacijo. (B. K., foto: B. V./BOBO)

NOVA GORICA / TURIZEM

Turistični načrti županov štirih občin

*Novogoriška mestna občina mora poskrbeti
tudi za drugačno miselnost občanov*

Ob predstavitvi novega turističnega prospekta »Nova Gorica in okolica« in nove turistične karte »Nova Gorica med Alpami in morjem« je bilo tudi veliko govora o vizijah turističnega razvoja na Goriskem. O njih so spregovorili tudi župani vseh štirih novih občin, ki so nastale na območju nekdanje novogoriške občine.

Novogoriški župan Crto-mir Spacapan je poudaril, da gre za razvoj turizma, ki ga je treba nadgraditi z boljšim posluhom za turizem pri posameznikih ali skupinah. Tako se na primer v sedanji občini le

počas spreminja prepričanje, da bi bilo prav, da ne bi bile odprte čez nedeljo in praznike le trgovine z živili, ampak tudi nekatere druge. Enako je z raznimi servisi. Popolnoma odveč je po županovem prepričanju metanje polen pod nož na primer razvoju sportno-rekreacijskega centra in centra za alterantivno le-

nje na Ajsevici. »Tu gre preprosto za človeško nevoščljivost,« pravi župan. Podobno se dogaja z Lokvami, ki bi bile lahko po svojih možnostih enake na primer Rogli. A vedno se najde kdo, ki mu razvoj Lokve ni všeč. Vendar so tudi pozitivni premiki, na primer obnova gradov in dvorcev, ki jih je na Goriskem kar nekaj, nekateri tudi v novih občinah. Kaj več bi na področju turizma kazalo narediti za izjemno lep park na Rafutu. Tu gre sicer za neresena lastniška vprašanja, a bi jih občina lahko rešila, če bi se potrudila.

Župan občine Kanal Zoran Madon vidi svojo občino kot povezavo med turistično bolj razvitima sosedama - tolminsko in novogoriško. Dejal je, da se bodo

Letošnja zima ni obrnila hrbta Lokvam

tudi pri njih posvetili turizmu, čeprav imajo v občini tudi turizmu neprijaznega gosta - anhovski Salonit. Turistično podobo bodo gradili na lepota in turističnih zmožnostih Kanala in reke Soče ter prostoru za turizem. Enakega mnenja je

bil tudi njegov kolega iz občine Brda Franc Mužič, ki meni, da turizem v Brdih sicer ne bo postal glavno gospodarsko gibalno (to je se vedno kmetijstvo), a bodo z gradovi, vinsko kletjo, Stalomom, mejnim prehodom Neblo poskusili pritegniti

goste predvsem iz bogate Furlanije. Župan občine Miren-Kostanjevica Zlatko Marušić zaradi drugačnosti svoje občine meni, da se bodo pri njih zavzemali predvsem za uvajanje kmetkega turizma.

Vojko Cuder

TOLMIN / OKOLJE

Nejasna usoda plastike

Bo šla polietilenska plastika s čigjinskega polja v Italijo?

Potniki, ki potujejo od Nove Gorice proti Tolminu, lahko takoj za Čigjnjem (nasproti nekdanje vojašnice, sedanje Tovarne strojne opreme) v ograjenem prostoru vidijo kupe odpadlega polivinila. Tam leži že nekaj let, kar močno jezi domačine in tudi občine. Dolgoletna prizadevanja, da bi se je resili, bodo te dni doživela nov poskus. Pred občinskim svetom tolminske občine bodo razpravljali o pismu, ki jim ga je poslal direktor tolminske komunale Julijan Sorli.

Zgodba se je začela leta 1989, ko je obrtna družba FEA, katere ustanovitelj je bil Bruno Dugar iz Rocinja, kupila ta prostor in v njem deponirala večje količine odpadne polietilenske folije in drugih plastičnih materialov. Ker kupnina ni bila v celoti poravnana, je bila kupna pogodba leta 1991 med zadrujo in nekdanjo občino

sodno razdrta, zadrugi pa naložena naloga, naj skladišče izprazni. To se žal ni zgodilo, zadruga pa je šla leta 1992 v stečaj. Stečajni upravitelj je skušal zadrugo lastnino (tudi omenjeno skladišče in plastiko v njem) prodati, a mu je to le deloma uspelo. Prodan je bil le polietilenski vosek v sodih. Danes je v skladišču še nekaj

več kot tri tisoč ton polietilenske folije in odpadnega polietilena.

V Sloveniji je več takih deponij in na ministrstvu za okolje in prostor bi to težavo radi rešili s podelitvijo koncesije posebej za to dejavnost specializirani družbi, ki bi poskrbela za zbiranje in predelavo odpadne plastike ter za čiščenje divjih odlagališč. Predstavnik taksne družbe je bil v komunali in se pozanimal za možnosti predelave v dveh do treh letih. Poleg tega pa sta se za odpadke zanimala tudi dva zasebnika, ki bi plastiko z ročinjskega polja izvozila v Italijo.

Vojko Cuder

AJDOVŠČINA / DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Predvidena dozidava in adaptacija vrtcev v ajdovski občini do konca tisočletja

Za vzgojnovarstveno dejavnost v ajdovski občini skrbi Otroški vrt Ajdovščina z dvema vrtcema v Ajdovščini in (za zdaj še) tretjim v Vipavi ter z oddelki v Vipavskem Krizu, v Selu, Crnicah in na Colu. V vse vrtce je vključenih 521 otrok (33 odstotkov) iz občine od prvega do sedmega leta starosti, v obeh ajdovskih vrtcih pa je tudi 24 otrok iz vipavske občine.

Delež vključenosti otrok v ajdovske vrtce je nižji od državnega. Sedanje prostorske zmogljivosti vrtcev ne zadoščajo za sprejem vseh otrok: na sprejem caka (s kakalno dobo do šest mesecev) približno trideset otrok. Kljub počasni rasti prebivalstva občina ne namestja siriti vrtcev, pač pa le dozidati in posodobiti

obstoječe. Ostale potrebe naj bi pokrili z drugimi oblikami predšolske vzgoje.

Občinski svet je na zadnji seji sprejel program dozidave in obnove vrtcev do leta 2000. V Vipavskem Krizu, kjer bo za predšolsko vzgojo v obnovljenem solskem poslopju v gradu na voljo približno 76 kvadratnih metrov

prostorov, so se dela že začela. Občina načrtuje se celovito obnovo in dozidavo oddelka vrtca v Crnicah, kjer so prostorski in higienski pogoji najslabši, tretja od predvidenih naložb pa bo večnamenski prizidek vrtca Ob Hublju v Ajdovščini. Naložbe naj bi financirali s sredstvi iz občinskega proračuna in s pomočjo sredstev ministrstva za solstvo in sport za sofinanciranje vrtcev. Naložbe naj bi bile vredne 33,6 milijona tolarjev; večji del (18,4 milijona) bo zagotovila občina.

Artur Lipovž

Spoznajmo Posočje skupaj!

NOVA GORICA - Gospodarska zbornica Slovenije oziroma njena območna enota iz Nove Gorice se pripravlja na dve sejemski prireditvi, ki bosta to pomlad v Celovcu (GAST 95) in Vidmu.

Predsednik novogoriške območne enote Rino Velikonja je povedal, da se bodo v Celovcu na sejmu GAST 95, ki bo trajal od 11. do 15. marca, podobno kot lani predstavila nekatera primorska podjetja. Svoje izdelke in storitve bo predstavilo enajst razstavljalcev, med njimi tudi sedem proizvajalcev. Predstavile se bodo turistične zveze Nove Gorice in Zgornjega Posočja ter občine, kjer zvez nimajo organiziranih (Idrija, Ajdovščina), in podjetja HIT, MIP, Agroid, Fructal, Agrogica, Kilec in Cipka. Velikonja je posebej omenil slovenski dan, ki bo v torek, 14. marca, in se ga bo udeležil tudi slovenski gospodarski minister Janko Dezelak. Imel bo predavanje na temo Slovenska pot v evropske integracije. V okviru tega dne bo posebej predstavljeno Posočje.

Druga sejemška prireditev, katere so organizatorji iz OZ GZS Nova Gorica, je sejem v Vidmu. Ta bo aprila (od 9. do 15.), posvečen pa bo turizmu. »Za sodelovanje nam je uspelo zainteresirati vsa slovenska zdravilišča in toplice. Od primorskih podjetij bodo na njem sodelovala turistična podjetja z Obale in Krasi, iz severnoprimske regije pa sta se za sodelovanje že prijavila novogoriški Hit in Soca rafting iz Bovca. (V. C.)

LESCE

Prednosti italijanskih strojev za ceste

V izobraževalnem centru slovenskih cestnih podjetij v Lescah je bila včeraj predstavitev strojev za zimsko in letno vzdrževanje cestnih in komunalnih površin dveh italijanskih proizvajalcev Assaloni in Giletta. Prvo podjetje se je na slovenskem trgu začelo uveljavljati šele pred kratkim, drugo podjetje je družinsko in ima 30-letno tradicijo, izdelujejo pa več vrst posipalnikov.

Podjetje Cosmos iz Ljubljane je s podjetjema zacelo sodelovati konec leta 1993 in v tem času poskrbelo za uvoz strojev za štiri slovenska podjetja. Po besedah Joža Hudarina iz podjetja Cosmos je v Sloveniji zani manje za te stroje veliko,

Predstavili so stroje za zimsko in letno vzdrževanje cest (Foto: Mateja Faletič)

vendar podjetja nimajo denarja za nabavo, čeprav so stroji obeh podjetij v primerjavi z ostalimi konkurenti cenejši za približno dvajset do trideset odstotkov.

Prednosti strojev Assaloni in Giletta niso le v ceni, ampak jih odlikujejo tudi druge lastnosti. V podjetju Assaloni so specialisti za snežne pluge, ki so narejeni tako, da pri pluzenju ne poškodujejo

ceste. Vgrajen imajo namreč sistem regulacije stalnega pritiska na podlogo, kar je po mnenju strokovnjakov ena večjih prednosti.

V Sloveniji te stroje uporabljajo v štirih podjetjih, predvsem na Gorinskem in v Ljubljani. Z njimi delajo približno pol leta, izkusnje delavcev pa so dobre. Vozniki pri cestnem podjetju Kranj in eden od instru-

ktorjev za delo z omenjenimi stroji Franc Leben je povedal, da so snežne pluge preizkusili v Kranjski Gori, Planici in Jasni.

Pokazalo se je, da se z njimi lažje upravlja kot s prejšnjimi, predvsem pa se jih da v celoti voditi iz kabine. Podobne izkušnje imajo tudi s posipalcem za mokro posipanje, ki je iz nerjavečega materiala in je izredno prilagodljiv.

Mateja Faletič

PIVKA / KONCERN JAVOR

Dobiček požrejo tečajne razlike

Izvoznike bremenita precenjen tolar in visoke obresti

»Ce se bo padec vrednosti italijanske lire se nekaj casa nadaljeval, kar gre pričakovati, potem je propad dela gospodarstva, ki je vezan na italijanski trg, neizbežen. Izvozniki se z nekaterimi ukrepi tem razmeram sicer prilagajamo, vendar so naši napori ob tako precenjenem tolarju in visokih obrestih nični.«

To je med drugim poudaril direktor pivskega Javorja Peter Tomsic, ko je novinarjem spregovoril o težavah slovenskih izvoznikov zaradi padca tujih tečajev, zlasti italijanske lire. Koncern Javor 71 odstotkov svoje proizvodnje izvozi, od tega kar 42 odstotkov v Italijo. Ta država pa je v zadnjem času drastično zmanjšala vrednost tečaja svoje valute, zato Javor vsak mesec izgubi od 120 do 150 tisoč mark. V lanskem letu je bil indeks lire sto, slovenska inflacija pa 18,3-odstotna, kar pomeni, da je Javor izgubil skoraj

polovico celotnega izvoza v Italijo. Razmere so letos še precej slabše, saj je lira padla na indeks 91, 2, marka na 99, 6 in dolar na 93, 7, inflacija v Sloveniji pa v zadnjih dveh mesecih znaša dva odstotka.

S preusmerjanjem na nemški trg (kjer je padec manjši), dvigovanjem cen, obračunavanjem paritete v markah in zniževanjem stroškov Javorci sicer skušajo omiliti težave, kar pa je glede na značaj industrijske proizvodnje bolj jalovo početje. »Ključni stroški, kot so energija, dajatve, obresti in surovine, so pač v tola-

rih,« pojasnjuje Tomsic. Po njegovem mnenju bi morala država končno medsebojno uskladiti vse parcialne ekonomske politike (monetarno, dohodkovno, proračunsko, industrijsko...). »Ne gre za tarnanje v klasični socialistični maniri niti za napad na centralno banko, pač pa za vplivanje na državo, da bi svojo politiko omogočila vsem delom gospodarstva enake pogoje gospodarjenja. Lani je Javor kljub tečnim pogojem ustvaril skoraj pol milijona mark dobička, letos pa načrtuje povečanje prometa za deset milijonov mark, od tega sedem milijonov izvoza. Brez uskladitve tolarja z gibanji tujih valut so to računali brez krmčmarja, saj jim bodo ves dobiček požrle tečajne razlike. Mateja Godej

ZGODOVINA

Prebliski iz vsakdanjega tržaškega življenja pod zavezniško upravo

MARTA VERGINELLA

Ali je v Trstu, potem ko se je 12. junija leta 1945 umaknila jugoslovanska vojska in so oblast prevzeli angloameriški upravitelji, res nastopil nov čas, čas »American Dreama« (ameriškega sna)? Na to vprašanje poskuša odgovoriti casnikar Pietro Spirito v knjigi »Zvezdnati in crtasti Trst. Vsakdanje življenje v času zavezniške vojske uprave (Trieste a stelle e strisce. Vita quotidiana ai tempi del governo militare alleato, MGS Press Edizione, Trst 1994, L. 35.000).

Z razliko od drugih avtorjev, ki so se ob 40-letnici povratka Italije na tržaska tla in odhoda zaveznikov iz Trsta posvetili osvetljevanju diplomatskega in političnega ozadja angloameriške uprave in njenega konca, je Spirito preučil različne plati vsakdanjega tržaškega življenja v letih 1945-1954: delovanje civilne policije, sodstva, zensko zaposlitev, družinsko življenje, kulturo, delo in solo. Tržaškega publicista je prevsem zanimalo ugotoviti, v kolikšni meri je tržaško prebivalstvo prevzelo vedenjske obrazce ameriških vojakov, s kakšnim tempom je potekala obnova mesta ter njegovega gospodarstva in družbene stvar-

nosti.

Z zavezniško upravo je Amerika prišla v Trst, ugotavlja filmski kritik Tullio Kezich v spremnem pričevanju. Toda prav kmalu se je izkazalo, da Yankeeji, ki so v spremstvu Angležev »resili italijanski Trst komunistične in jugoslovanske more«, niso prinesli v Trst tiste Amerike, ki so jo Tržacani spoznali na filmskem platu.

Prinesli so v Trst Coca-cola, nove konzume, nove navade, dolarje in jazz, niso pa prepričali, da se ni v Trstu - ob podobi Amerike kot obljudljene dežele - pojavila tudi podoba Amerike kot dežele razočaranja in brezupja. Zenskam so se v tistem času ponujale nove poklicne možnosti, zaposlile so se v zavezniški policiji. Hkrati pa je prisotnost deset tisoč glave zavezniške vojske vodila mnoge ženske iz tržaškega in istrskega proletariata k opravljanju bedne prostitucije.

Angloameriška vojska uprava je nadzorovala prehod Trsta iz vojnega v povojno obdobje, poskrbela je, da so se nacionalna nasprotja umirila do obvladljive meje. Mesto je takrat nadzorovala učinkovita policija, obnovilo se je solsko in kulturno življenje,

priseljenci iz Istre so dobili stanovanja in podobno. Kljub ameriški gospodarski pomoči, pa je tržaško gospodarstvo doživljalo obdobje krize in hude stagnacije. Množile so se vrste brezposelnih in povečal se je tok prekocean-ske emigracije. Skratka, amerikanizacija Trsta je bila, kot poudarja Spirito, le površinskega značaja. Američani so Trstu ponujali nov stil življenja, toda socialne, gospodarske in politične okolnosti, so bile take, da ga večina Tržacanj ni dohajala.

Avtor je v pricujočem delu le bežno nakazal spremembe, ki jih je »American way of life« prinesel v Trst, ni pa jih globlje raziskal. Nakazal je odnos, ki so ga angloameriški upravitelji imeli do slovenskega prebivalstva, ni pa globlje in resneje osvetlil odnosa, ki ga je slovensko prebivalstvo takrat imelo do zaveznikov in do procesa amerikanizacije nasploh.

V publikaciji je veliko zanimivih slik, med drugimi sta jih prispevala tudi NSK in Mario Magajna. Na sliki spodaj pa je fotografija iz arhiva Vitrotti, posneta v nekdanji restavraciji Sugar Bowl, ki so jo na Pomorski postaji uredili za vojake STO.

GLEDALIŠČE

Goldonijeva Mirandolina očarala tudi tržaško občinstvo

BOJANA VATOVEC

V gledališču Rossetti bo do 12. marca na sporedu Goldonijeva Krčmarica (La locandiera), ena najbolj priljubljenih in najpogostejše prikazanih komedij plodovitega gledališkega avtorja iz Benetk. Ob tej priložnosti se je je lotilo stalno gledališče iz Bocna, ki ga vodi Marco Bernardi. Delo je bilo pravzaprav postavljeno že leta 1993, v okviru prireditve ob dvestoletnici Goldonijeve smrti, in je doslej pozelo vrsto zasluženih pohvalnih ocen.

Komedija o spogledljivih, a posteni krčmarici Mirandolini je nastala ob pustu leta 1753. Dogajanje je postavljeno v Firence, delo pa je pisano v sočni italijansčini, ki nikakor ne zaostaja za briljantnim in živim Goldonijevim beneskim narečjem. Glavna junakinja je seveda lepa Mirandolina, ki v Firencah vodi dobro vpeljano gostišče z uglednimi gosti. Poleg nje nastopa se vrsta živo predstavljenih likov: naduti in sirokoustni markiz Forlimpopoli, ki zahteva splošno spoštovanje zaradi svojega starega plemiškega rodu in Mirandolini ponuja svojo zascito; dobrovoljni in razsipni grof Albafiorita, ki si je grofovstvo kupil pred kratkim in lepo krčmarico zaspila z dragimi darili, in zlasti zakrknjeni sovražnik ženskega spola vitez Ripafatta, ki se za lepo gostiteljico sploh ne zmeni, nasprotno, prav osoren je do nje. Mirandolina se odloči, da bo neobcutljivega, a glede zensk neizkusnega moškega pretkano zapleta v svoje mreže, kar ji seveda uspe. Vendar se na koncu zave, da je njena igra sla predalec in da se ji lahko ljubosumni zaljubljenec nevarno maščuje, zato se odloči, da se bo poročila z natakarnjem Fabrizioom, kot ji ga je namenil umrlji oče.

Postavitve boccenskega gledališča v režiji Marca Bernardija je v vseh po-

gledih nadvse spostljiva do izvirnega Goldonijevega besedila s primernim poudarkom na vseh živobarvnih elementih komedije, brez osladnega manierizma in brez karikaturnosti pretravanj. Tako so vsi liki prikazani z dobrodušno ironijo in so nam kljub napakam simpaticni. Tako naduti markiz Alviseja Battaina, ki se nam skoraj smili ob neizenacni konkurenci z radodarnim grofom Maria Pachija, natakarni Fabrizio Andrea Emerija, ki si ni nikoli na jasnem, ali ga bo Mirandolina vzela ali ne, pa tudi vitezov sluzabnik Massimo Cataruzza, ki je tudi sam po malem zaljubljen v prikupno krčmarico. Simpaticni sta tudi igralki Ortensia Elene Ursitti in Dejanira Marie Pie Zanetti, ki se pretvarjata, da sta dami, in ki ju režiser malce drzno prikaže celo v grofovi postelji.

Zlasti pa prirasteta k srcu na zacetku uravnoveseni, a na koncu povsem neobgleni in globoki v srce ranjeni vitez Ripafatta Carla Simonija in pretkano zapeljiva, a v resnici resna in podjetna krčmarica Mirandolina Patrizie Milani, ki si zna izbrati pravega moza zase (oba vidimo na sliki). Ob njenem liku gre omeniti, da je režiser v glasbeno kuliso vključil razne odlomke iz Mozartovega Don Juana, tako da se neopazno vsili misel, da je morda Mirandolina ženska inacica nenadkriljivega zapeljivca.

Skratka gre za nadvse prijetno predstavo, ob kateri se gledalec cuti obogaten za marsikatero novo spoznanje. Pri uprizoritvi so sodelovali se Gisbert Jaekel za preprosto, a sugestivno koreografijo, Roberto Banci za kostume, ki elegantno manigujejo na modo 18. stoletja; Franco Maurina za glasbeno opremo in Andrea Travaglia za osvetlitev.

V beneški palači Grassi se že pripravljajo na veliko razstavo »Grki na Zahodu«

Upravitelji in umetniški vodje muzeja v palači Grassi v Benetkah so prepričani, da bodo z razstavo »Grki na zahodu« imeli se več obiskovalcev kot jih je bilo na razstavi o Fenicanih (750.000 obiskovalcev) in tisti o Keltih (785.000), ki so jih pred leti pripravili v istem muzeju. Razstavo o Grkih v Južni Italiji, na Siciliji in se drugje v zahodnem Sredozemlju, bo otvorili v januarju 1996 in bo odprta celih deset mesecev. Priprave so v teku že več časa, saj tako pomembna in velika razstava nujno terjaja veliko zamudnega in napornega dela, preden jo lahko predstavijo svetovni publiki. Da se je grška kultura s polotoka na jugu Balkana in z vzhodnih mediteranskih otokov razsiri-

la na zahod dobro vemo, saj je npr. Sicilija, ki jo poznamo tudi kot »Magna Grecia«, posejana z dobro ohranjenimi grškimi spomeniki, od Sirakuze do Taormine, od Agrigenta do Segeste. Razstavo v Benetkah seveda pripravljajo v sodelovanju s številnimi drugimi muzeji, strokovnjaki ter zgodovinarji iz Južne Italije kot tudi iz Grčije. Ob tej priložnosti bo seveda izšel tudi obsežen katalog. Kataloge raznih razstav, ki so jih doslej pripravili v palači Grassi v Benetkah, so prodali v zelo velikem številu izvodov. S Kelti so dosegli zavidljiv rekord, saj je samo v palači Grassi bilo prodanih nad 70.000 katalogov.

V manj kot desetih letih kolikor jih je poteklo od ada-

ptacije palače Grassi za muzejske potrebe so tam priredili že kar veliko število razstav. Po prvem elanu so se seveda morali tudi nekoliko oddahnuti, saj ni mogoče vsako leto uresničiti pobudo, ki lahko pritegne in pripelje trideset milijona obiskovalcev. Vrh vsega so tudi druge palače - muzeji, tako v Benetkah kot drugod v Italiji, ki imajo v svojem programu prirejanje zanimivih in odmevnih razstav. S palačo Grassi je turin-ska družba Fiat, ki je v pre-novo investirala precej milijard lir, imela tudi finančni uspeh. Tega seveda nadaljuje prav s prirejanjem velikih razstav, ki lahko privabijo velike množice obiskovalcev. Seveda ima tudi reklama svoje prste vmes. Ze samo

dejstvo, da že sedaj napovedujejo razstavo o Grkih, pa ceprav jo bodo odprli sele cez leto dni, dokazuje, da bo priprava nanjo zelo temeljita.

Sicer pa do takrat palača Grassi ne bo ostala prazna. Sedaj je v njej, tja do 1. maja, razstava beneskih vedut domačih umetnikov Longhija in Belle. Gre za običajne beneske vedute iz prejšnjih stoletij, ki so značilne tudi za druge beneske slikarje 18. stoletja, in so - prav zaradi podrobnega opisa krajev ter oseb - podobne sodobnim fotografskim razglednicam. Razstavljene slike sicer hranijo v muzeju Querini Stampalia, ki je trenutno v prenovi.

Enajstega junija bodo odprli razstavo, za katero bo

poskrbel umetniški vodja beneskega bienala Jean Clair. Bienale namrec letos slavi svojo stoletnico. Ob tej priložnosti bodo razstave in prireditve v raznih predelih Benetk. Stoletnico bodo poka-

stili tudi v palači Grassi, kjer bo razstava odprta tja do jeseni. Potem bodo palačo zaprli za javnost in v njej namestili razstavo o Grkih, o kateri smo prej govorili.

Marko Waltritsch

NA KRATKO

Okrnjena retrospektiva Truffaut

LJUBLJANA - Slovenska Kinoteka, kjer do 16. marca poteka retrospektiva enega najpomembnejših francoskih režiserjev in predstavnikov francoskega novega vala Françoisa Truffaut, zaradi težav ni uspela dobiti napovedanih kopij filmov z angleškimi podnapisi. Zato so na retrospektivi predvajani filmi samo v originalni francoski verziji, pred projekcijami filmov pa bodo v pomoč francosko "negovorecim" gledalcem delili kratke povzetke vsebine. (V. R.)

V Iranu so odkrili Sasanidsko mesto

TEHERAN (Reuters) - Kot je poročal dnevnik Abrar, so v južnem Iranu, na lokaciji, ki je okoli 70 kilometrov oddaljena od zalivskega pristanišča Bushehr, izkopali ostanke Sasanidskega mesta, ki je obstajalo med 3. in 7. stoletjem. Na podlagi doslej izkopanih objektov so v mestu, ki je zasedalo okoli 100 hektarjev površine, ugotovili rezidenčno, gospodarsko, versko in pokopališko četrt. Med objekti izstopajo Zaratrustrov in Mitrin tempelj, steklarska delavnica in obzidje. Mesto, v katerem je po ocenah živel 14 tisoč prebivalcev, je najverjetneje propadlo med arabsko invazijo leta 640.

Infaktova nova predstava Trio

LJUBLJANA - Koreografinja Nataša Tovirac, plesalke Nataša Tovirac, Lena Knific, Nina Mesko, scenograf Pepi Sekulić in kostumografinja Sanja Grcić so sinoci v Lutkovnem gledališču premierno uprizorili plesni projekt Trio. Raziskuje emocionalno in fizično stanje v trajanju ustvarjalnega procesa treh oseb in govori o njihovi senzibiliteti, iskrenosti ter času. Inspiracija za predstavo izhaja iz pripovedi Marguerite Duras Ljubimec. (A. P.)

Evropski center glasbenih pedagogov

PASSAU (dpa) - Predsednik Združenja nemških glasbenikov (DTKV) Inka Stampfl je spodbudila osnovanje evropskega raziskovalnega centra za glasbeno pedagogiko s sedežem v nemškem mestu Passau. Ta načrtovani European Research for Musical Education (ERME) bi utegnil postati ključ do nastanka mednarodnih partnerskih vezi in čezmejnih pokroviteljev na področju glasbene pedagogike. Od EZ pričakujejo sredstva za uresničitev projekta. Pobuda je bila izrečena na stridnevem kongresu v Passauu, kjer so referenti iz 20 evropskih držav predstavili osnutke in status izobraževanja glasbenih pedagogov ter raziskovanje glasbene pedagogike.

Najbolje prodajano leposlovje (v mesecu februarju)

Pisatelj Drago Jančar v teh dneh okreva v zdravilišču - zaradi bolezni se ni mogel udeležiti slavnostne podelitve Grumove nagrade, ki jo je letos prejel za svojo dramo Halstat - njegov esej Egiptovski lonci mesa pa je po vsej Sloveniji med najbolj brani knjigami. Izdala ga je ljubljanska založba Mihelac, ki se tudi z drugimi naslovi spet in spet uvršča med prvih pet na lestvici.

Knjigarna Libris, Prešernov trg 1, Koper

1. Marjan Tomsic: Vruja, založba Lipa, 1995
2. Alojz Rebula: Vinograd rimske cesarice, Goriska Mohorjeva družba, 1994
3. Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, založba Mihelac, 1994
4. Milojka Zizmond-Kofol: Animus, CZP Enotnost, 1995
5. Marjan Tomsic: Ognjeni žar, založba Mihelac, 1994

Knjigarna Založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Zarko Petan: Veseli diktator, Založba Obzorja, 1994
2. Robert Fulghum: Gorela je, ko sem legel nanjo, založba Mladinska knjiga, 1992
3. Tone Partljić: Pri Mariji Snežni, Založba Obzorja Maribor, 1994
4. Una Mery Parker: Skandali, založba Mladinska knjiga, 1992
5. Victoria Holt: Sedemkrat zapečaten, Pomurska založba 1992

Plecnikova knjigarna in papirnica DZS, Subiceva 1, Ljubljana

1. Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, založba Mihelac, 1995
2. Tibetanska knjiga mrtvih, prevedel Ivo Svetina, založba Mihelac, 1995
3. Tomaž Salamun: Ambra, založba Mihelac, 1995
4. Marij Avčin: Ljubljanske razglednice, DZS, 1994
5. Carl Gustav Jung: Sodobni človek isče dušo, Julija Pergar, 1994

Knjigarna Karantanija, Gornji trg 28, Ljubljana

1. Uroš Zupan: Odpiranje delte, založba Mihelac, 1995
2. Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, založba Mihelac, 1995
3. Edgar Allan Poe: Konec hiše Usher, Založba Karantanija, 1993
4. Mila Kacic: Okus po grenkem, Gledališki klub Krka, 1994
5. Nataša Velikonja: Abonma, SKUC 1994

(A. P. in L. M.)

GLASBA / GODALNI KVARTET ENZO FABIANI MED MOSKVO IN LJUBLJANO

Vsi za enega, eden za vse

LJUBLJANA - Vsi naenkrat so pripotovali iz Moskve in hkrati upihili pet sveč ob svoji obletnici. Konec letosnjega januarja so se skupaj spominjali svojega prvega skupnega koncerta - godalni kvartet Enzo Fabiani. Prvo polovico imena dolgujejo ljubkavalnici Moricone. Z njo so se v začetku svojega delovanja poklonili tisti glasbi, ki »navezuje stik s fanti iz ulice.« Druga polovica njihovega poimenovanja pripada arhitektu Maksu Fabianiju in beleži eno izmed načel njihove izhodiščne estetike: glasba v prostoru. Vsi skupaj so zmagali na zadnjem jugoslovanskem tekmovanju mladih glasbenikov leta 1991 v Zagrebu in istega leta prejeli nagrado zlata ptica za izjemno svež in širok pristop h komornemu muziciranju. Poleg plodnega sodelovanja z Mitjo Vrhovnik - Smrekarjem in drugimi mladimi slovenskimi skladatelji s scensko glasbo ozvočajo predstave Betontanca in Plesnega teatra Ljubljana ter koncertirajo doma in na tujem.

Toda vase zadnje ustvarjalno obdobje je bolj studijsko kot koncertantno. Od jeseni se izpolnjuje pri Valentinu Berlinskem, celistu znamenitega Borodin kvarteta. Kako ste prišli v stik s tem živim izročilom najzlahtnejšega, kar premore ruska sola komornega muziciranja?

Godalni kvartet Enzo Fabiani, Lidija Grkman, prva violina (diplomantka ljubljanske GA, zmagovalka jugoslovanskega tekmovanja za komorno igro v času studija, dobitnica Prešernove nagrade na AG, članica Slovenske filharmonije):

Pred letom in pol smo na seminarju v Franciji igrali Sostakovičev osmi godalni kvartet - tistega, ki je posvečen žrtvam fašizma. Berlinski je postal pozoren na to, kar smo poskušali povedati. Ne vem, če je bila v ozadju mogoče tudi povezava prek izkušnje vojne. Tudi mnoge druge stvari razumemo drugače kot nekdaj, ki prihaja iz Zahoda. Profesor nas je poslušal, razumel in nas povabil v Moskvo. Nismo edini tujci, s katerimi se ukvarja. »Kvartetasi« prihajajo k njemu od vsepovsod. K legendi. Ne le, da je koncertant najvišje vrste, pedagoško delo ima za svoje enakovredno poslanstvo. Ze v sami Rusiji je izsolal ogromno godalnih kvartetov. Vedno znova in znova prenaša svojo izkušnjo igre godalnega kvarteta na druge. Brez skrivnosti in popolnoma nesebično. Le s preprostimi vabilom: Pridi.

Borodin kvartet je v petdesetih letih delovanja izoblikoval dovršeno podobo poustvarjalne prakse godalnega kvarteta. Kakšen se v njej razodeva kredo samega Berlinskega?

Godalni kvartet Enzo Fabiani, Pavle Rakar, violončelo (diplomant ljubljanske AG, zmagovalac jugoslovanskega tekmovanja za komorno igro, član Slovenske filharmonije):

Delo Berlinskega sloni na pojmovanju godalnega kvarteta kot celote, na popolni usklajenosti nekega komornega muziciranja. V ospredje postavlja kvartetno igro. Kolikor smo imeli priložnost spoznati do sedaj, se osredinja na kvartetni zvok kot tak in samo idejo muziciranja. Berlinski uči osmišljanje muziciranja. Nenehno ponavlja, da moramo vsaki frazi poiskati njen smisel in da nobene note ne smemo odigrati v prazno. Njegov pristop se nemara loči od zahodnjakega prav v tem, da se nenehno osredinja na samo glasbeno idejo in celo vsak tehnični problem vedno prepozna v njeni službi, ga razrešuje na sami ideji. Pa saj ne moreš igrati brez zamisli, brez tega, da jo vpneš v strukturo! Saj gre le za to, da - ne da bi muziko komentiral - samo igraš to igro, to idejo, to godbo...

Za sabo imate studijske izkušnje s Hagen kvartetom, pa Panocho in Alban Berg kvartetom, ki so v večini vezane na krajša izpopolnjevanja v okviru seminarjev. Tokrat je za vami dovolj dolgo studijsko obdobje, da tudi sami prepoznate določene spremembe. V kakšni smeri ste se začeli preoblikovati?

Godalni kvartet Enzo Fabiani, Sonja Vuković, viola (diplomantka ljubljanske GA, zmagovalka jugoslovanskega tekmovanja za komorno igro, izpopolnjevanja pri Gutmanu in Passaggiu, članica orkestra Slovenske filharmonije):

Pravzaprav je preprosto. Berlinski nas nenehno opozarja na zvočne probleme in na težave, povezane s samo glasbeno idejo. In če te neko ves čas opozarja, potem tudi sam začne drugače razmišljati. Zlasti, ker lahko v tem videju prepoznaš tudi lastna tipanja in potem si kasneje, ko si sam s instrumentom, prvenstveno pozoren na to. Berlinski je nedvomno karizmatična osebnost. Na vse nas prenaša svoje navdušenje. Vendar nas ne preoblikujejo samo učne ure. Moskva razpolaga z najrazličnejšimi informacijami in čisto drugačno glasbeno klimo, v kateri se prepozna tudi bogata kvartetna tradicija. To je nemara ravno toliko vredno kot naše izpopolnjevanje. Počasi prepoznavamo različnosti igranja, primerjamo, vzporejamo. Sprva nam v Moskvi ni nihče hotel verjeti, da le poredko slišimo godalni kvartet. Pa ne samo kvartet. Tu imamo priložnost, da ujamemo na generalki »kakega« Kremerja in Grindenkovo, ki snujeta Schnitkeja. Zaslišimo barve, ki prihajajo iz komornega orkestra, kar se nam doslej ni dogajalo ravno pogosto.

Nedvomno se pri vsem tem ne spreminja samo vaša igra, ampak tudi vaš repertoar. Ze prej ste razpolagali s širino programa in igrali tako Haydna in Mozarta kot Parta ali Piazzollo. Borodin kvartet je na svojih koncertnih turnejah prirejal cele cikle koncertov, na katerih so igrali vse Sostakovičeve godalne kvartete - pričakovati je, da se tudi vase težišče usmerja k tovrstni ustvarjalnosti.

Godalni kvartet Enzo Fabiani, Marko Kodolja, druga violina (diplomant ljubljanske GA, zmagovalac jugoslovanskega tekmovanja za komorno igro, član Slovenske filharmonije):

Clani Borodin kvarteta so s samim Sostakovičem studirali njegove godalne kvartete, s cimer nam Berlinski predaja živo tradicijo. Taka informacija iz prve roke je nadvse dragocena. Berlinski nam pove, kako si je Sostakovič predstavljaj, pokaže »finte«, s katerimi potem res lahko izdelamo skladbo.

P. Rakar, S. Vuković, L. Grkman in M. Kodolja - godalni kvartet Enzo Fabiani (Foto: Jane Stravs)

Njegove besede zazvenijo kot zakon, ki se prenaša iz generacije v generacijo. Hkrati pa se vse to dogaja znotraj izpopolnjevanja neke klasične kvartetne tradicije, ki zahteva tudi nase lastno interpretacijo. Toda graditi začnemo iz vsega tistega vedenja, ki nam ga profesor izroča. Pa to ne velja samo za Sostakoviča. Za ves repertoar klasičnega godalnega kvarteta od Haydna do Schnitkeja.

Godalni kvartet Enzo Fabiani so opazovalci doslej videli v najrazličnejših povezavah; najpogostejše so vas označevali v svojstveni sintezi različnih godalnih kvartetov...

Viola: ...najbrž v združevanju klasičnega godalnega kvarteta in tistega, kar prinaša nek Kronos kvartet.

Violončelo: Odgovor je mogoče sirs. Vsaka generacija ima svojo afiniteto, a pravzaprav nihče ne postavlja zahteve, da se moraš ukvarjati samo s sodobno glasbo. To dilemo moras

Violončelo:

Ja. Mogoče gre prav za to, kako predstaviti osnovno premiso, da obstaja samo dobra glasba ali obstaja samo slaba glasba. Kronos je ogromno naredil za glasbo. Razvili so svojo estetiko, na kateri ostale skupine gradimo dalje.

Druga violina:

Raje ne igrati, kot slabo igrati.

V pogovor včasih prenašate načelo komornega muziciranja kot igre enakovredno sodelujočih. Na vašem izpopolnjevanju v Moskvi bi bilo najbrž idealno združevati oboje: delati s svojim instrumentom in igrati skupaj.

Viola:

Bi bilo. Toda mi smo na zasebnem izpopolnjevanju komorne igre godalnega kvarteta in glede na specifičnost studija nismo pisani nikamor. Uradno nismo v nobeni soli in tako tudi ne studiramo na konservatoriju. Mimogrede: Toliko stika imamo, da smo spoznali fanatično glasbeno privrženost ruskih študentov. Ti živijo samo za to. Od jutra do večera samo igrajo. Poleg tega konser-

dne institucije. Tako so napisani paragrafi in če s svojim vabilom ne sodiš v noben paragraf, potem pač ne sodiš.

Violončelo:

Pa saj se da. Če si dovolj zeliš, lahko prides ven. Če nekaj plačaš sam, pa malo najbližji in nekaj sponzorji. In če imaš srečo, lahko jes v Merkatorevi restavraciji.

Menda celo pri nogometni politiki velja neko pravilo: lahko da je Milano boljši, a navija se za Olimpijo. Vse kaže, da ta logika zelo redko velja za domače glasbene skupine. A recimo, da se bo spreminila in bi nekega dne dobili podporo za izid avtorske plošče. Bi ali ne bi?

Viola:

Ne vem. Predvsem je pomembno, da igramo. To je tisti feed-back, ki ga potrebujemo. Skozi krog, ki stece od glasbenega zapisa prek izvajalca do občinstva in njegovega sprejemanja, bi dali prej prednost živim izvedbam kot posnetku.

Prva violina:

Zanimivo je, da se tudi za nas kot izvajalce bistveno razlikujeta informaciji, ki ju dobimo iz zive izvedbe ali posnetka. In bližja nam je prva.

Druga violina:

Ja, saj razmišljamo o tem, a je se prežgodaj.

Violončelo:

Tudi pri kvartetu se celo življenje učiš in težko si rešes...

Prva violina:

...to je dovolj dobro in dajmo, posnemimo to.

Druga violina:

Kaže, da smo zdaj v tem studijskem procesu postali dosti bolj zahtevni.

Viola:

Več napak vidimo. Celotvo stvar bi morali dodelati.

Violončelo:

Postavljamo si nove kriterije in vemo, na kakšno raven igranja pristajamo. In če in ko jo bomo dosegli, potem bomo nemara tudi posneli.

Tako godalni kvartet Enzo Fabiani zavestno stopa na pot profesionalizacije svojega muziciranja v največji možni meri, izoblikovanja lastnega profila, gradnje ene osebne note iz starih osebnostnih in nenehnega potrjevanja lastne estetske vizije. Stirje godalci, ki vedo, zakaj in čemu bodo potem v tem prostoru igrali »komornim spil«, se vračajo nazaj v moskovsko stanovanje, kjer bodo krožili od kopalnice do spalnice, da bodo lahko igrali eden po eden in vsi skupaj. »Eto zizny.«

Cvetka Bevc

razrešiti sam, a duh časa bo zahteval od izvajalca izdelan odnos do glasbe. Tako moras tudi kot »band« izoblikovati svojo estetiko. Izkaze se, da v Arditi kvartetu, Balanescu in Barodin kvartetu ne prepoznaš samo godalnega kvarteta, ampak jih zaznaš kot smer v godalnih kvartetih. In če se mi odločam za smer, potem bi poskušali združevati najboljše iz Borodin kvarteta in Kronosa.

Znano je, da tudi poleg svoje afinitete do klasične kvartetne tradicije ne negirate zunajinstitucionalnih skladateljev. Vas pri »kvartetasih«, kot so Kronos, pritegne tudi to, da rusijo mejo med tem, kar naj bi veljalo za resno glasbo in ono, ki se ji reče zabavna ali je na meji obojega?

Druga violina:

Ne. Obstajata samo dobra in slaba glasba.

Se pravi, da godalni kvartet Enzo Fabiani, ki ga brezplačno usposablja eden najboljših glasbenikov, to počne brez stipendije iz domačih logov?

Druga violina:

Nase izpopolnjevanje je zunaj vseh paragrafov. Osebnopovabilo profesorja najbrž ni enako kot dopis ura-

8. MAREC, MEDNARODNI DAN ŽENA

Namesto običajnih praznovanj skrb za reševanje problemov

Tudi letos je 8. marec potekal v duhu praznovanj mednarodnega dneva žena. Zbrali smo nekaj podatkov o praznovanju v nekaterih državah, zlasti v tistih, kjer 8. marec predstavlja še vedno dan boja

za uveljavljanje pravic ženske, pa tudi v onih, kjer so dogajanja zadnjih let odvzela temu prazniku nekaj demagogije in mu pridale vsebino in probleme, ki bremenijo ženske po vsem svetu.

Izraelke ogorčene zaradi pretepaškega profesorja

TEL AVIV - Napis v ženskih stranicah Zidovske univerze v Jeruzalemu je zgovoren: »Izruvati plevel«. Napis namiguje na profesorja Adija Zemacha (zidovsko: rastlina), ki je v teh dneh v Izraelu v središču srdite polemike, ker je pretepel ženo. Studentke in dober del izraelskega tiska je razjezilo dejstvo, da univerzitetne oblasti ne nameravajo odpustiti 60-letnega profesorja filozofije iz službe, z izgovorom, da univerza ni sodišče.

Profesor Zemach, eden od najpomembnejših izraelskih filozofov, je 2. junija lani med prepričnim pretepel ženo Tami, 40-letno profesorico komunikologije, in jo nato nagnal. Zaradi tega mu je sodišče prepovedalo, da se sploh približa domu. Se več, ženi ne sme niti telefonirati. Zemach je odpotoval na akademski dopust v ZDA, kljub temu pa je pred

nekaj tedni zadeva prišla na dan. Sodišče je naposled objavilo ime nasilnega profesorja. Dnevnik Haaretz trdi, da so univerzitetne oblasti vedele za vso zadevo, vendar so raje molčale, da bi zaščitile »profesorso kasto«. Dnevnik je tudi poročal, da je profesor Zemach v preteklosti že zalil neko uslužbenko, neko studentko pa nahirulil, da »posveča večjo pozornost obliki zadnjice kot svojim mozgom.«

Medtem ko se univerza ne zeli mešati v Zemachove osebne zadeve, nekateri poudarjajo, da je treba ločevati med profesorjevimi predavanji in njegovim zasebnim življenjem, čes da je bil tudi Wagner ostuden antisemit, njegovo glasbo pa je vendar prijetno poslušati, spet tretji pa skrbijo, da bi vsebina nekaterih Zemachovih filozofskih del o estetiki bralce utegnili ščuvati k nasilju.

Palestinske ženske so letos prvič slavile osmi marec v samostojni državi (Telefoto AP)

Ženske v Mosadu samo kuhajo kavo

TEL AVIV - Novinar Ran Adelst, poznavalec izraelske tajne službe Mosad, je v radijskem intervjuju javnost seznanil z vlogo ženske v tej organizaciji. Mosad je namreč razmeroma odprt za ženske, ki želijo uspeti kot vohunke. Kmalu bo na primer drugo navaznejše mesto v Mosadu zavzela prav ženska, pred nedavnim pa je odšla v pokoj vohunka, ki so jo kolegi imeli za največjo poznavalko terorizma. To pa so v bistvu izjeme, saj imajo ženske pri Mosadu predvsem nalogo pisati poročila in kuhati kavo.

Rafsadzani povečuje ženske

TEHERAN - Iranski predsednik Akbar Hasemi Rafsadzani je ob podelitvi diplom 917 studentkam teheranske ženske univerze kot »velik podvig« ocenil zrušenje tabujev med ženskami Zahoda, a je takoj dodal, da so »na žalost to izkoristile za zgrešene cilje« in da so »preveč izkoristile pridobljeno svobodo«. Iranski predsednik je seveda govoril z islamskega vidika vloge ženske. Pri tem poudaril in povečeval njihovo vlogo, navajal, da je kar 30% vseh študentov žensk in da je v javni upravi zaposlenih kar 35% žensk.

Santer o 8. marcu

BRUSELJ - Predsednik Evropske komisije Jacques Santer je včeraj na nekem srečanju ob 8. marcu spregovoril o pomembni vlogi žensk v sodobni družbi, ki so s svojo kritičnostjo zahtevale dejstva in ne prazno besedjenje. Prav zato je po njegovem tako pomembno, da se doseže enakost tudi na političnem področju, ker se Evropa trenutno nahaja na razpotju. Santer je spregovoril tudi o vprašanju zaposlitve in pri tem omenil, da je treba povečati prisotnost žensk na odločilnih vodilnih mestih.

Dnevnik spremenil ime

EDINBURGH - Škotski dnevnik »The Scotsman« (Skot) se je včeraj preimenoval v »The Scotswoman« (Škotinja). Za 24 ur so bile zanj odgovorne le urednice, kar je svojevrsten prispevek pri praznovanju mednarodnega dneva žensk.

Žalost ruandskih žensk

KIGALI - V Ntarami, vasi simbolu genocida v Ruandi, je bila včeraj osrednja slovesnost ob praznovanju mednarodnega dneva žensk. Tu je namreč večinsko pleme Utu pobilo na tisoče žensk in otrok manjšinskega plemena Tutsi. Prav zato je včerajšnje praznovanje v Ruandi pod geslom »mir, enakost in razvoj« minilo v skrajno žalostem ozračju.

Tretji svet in ženske

SYDNEY - Avstralke so včerajšnje praznovanje 8. marca v glavnem posvetile položaju žensk v Tretjem svetu in vprašanju žensk v begunskih taboriščih širom Azije. Niso pa pozabile niti na lastne težave, saj so morale ugotoviti, da se je po bliskovitem napredovanju v sedemdesetih letih, ko se je razkorak med plačami obeh spolov zmanjšal, ta pozitiven trend sedaj ustavil.

Dan žena je za ruske ženske vsako leto slabši

MOSKVA - V Rusiji so za 8. marec zaprli urade, trgovine in tovarne, v lokalih pa je bila grozna gneča, kljub temu da ruske ženske sploh nimajo razlogov, da bi se veselile, saj so zaposlene v tistih sektorjih, ki jih je gospodarska kriza najhuje prizadela, to so solstvo, zdravstvo, kultura in znanstvena raziskava. Razmere niso nič boljše za tiste, ki delajo v tovarni, saj se morajo soočiti z zapiranjem obratov, brezposelnostjo ali cakanjem na plačo po cele mesece, kljub temu, da cene najosnovnejših proizvodov naraščajo iz dneva v dan.

Letos je še zlasti mnogo žensk, ki nimajo razlogov, da bi praznovala. To so matere in žene vojakov, ki so jih poslali v Čečenijo. Zanje je 8.

marec samo še ena priložnost za protest. Priredile so protestni pohod od spomenika neznanemu junaku v Moskvi do ruševin čečenskega glavnega mesta Grozny, da bi demonstirale proti prisotnosti ruskih vojakov v Čečeniji in tamkajšnjemu poboju civilnega prebivalstva.

To je eno od protislovij v ruski družbi: medtem ko nekatere demonstrirajo proti vojni, so druge poklicni vojaki. Teh je več kot 160.000 (8,5 odstotka ruskih oboroženih sil), vendar je v ruski vojski ena sama ženska doseгла čin generala, stiri pa čin polkovnika. Med emancipiranimi ženskami je na prvem mestu pevka Pugačova, Raisa Gorbocova pa je samo na petem mestu te lestvice.

Kitajski režim hvali enakopravnost žensk

PEKING - Kitajska bo jeseni gostila mednarodno konferenco o ženskah, zato je režim letos sklenil posvetiti posebno pozornost prazniku 8. marca. Kitajski voditelji so ob tej priložnosti poudarili pomembno vlogo, ki jo ima 600 milijonov žensk v kitajski družbi.

Govori in clanki seveda ne omenjajo niti zdalec dejstva, da je na osnovi trdoživih tisočletnih tradicij oziroma zakonodaje v zvezi z družinskim planiranjem v državi na tisoče splavov, ko starišji ugotovijo, da je zarodek ženskega spola. Ker je v državi dovoljeno imeti le omejeno število otrok, starišji raje splavijo, da bi imeli možnost spoceti sina. Zaradi tega se danes na Kitajskem na vsakih 116

dečkov rodi 100 deklic, zaradi česar državi grozi nevarno neravnovesje med obema spoloma.

Tisk raje poudarja, da je bilo v prvi ljudski skupščini leta 1954 samo 12 odstotkov ženskih predstavnic, v zadnji pa 21,03 odstotka, medtem ko je v telesih posameznih zveznih držav kar 32,44 odstotka ženskih predstavnic. Trenutno so na Kitajskem 4 ministrice, 16 podministric in 18 ženskih prefektov. Poleg tega je povprečna življenjska doba žensk presla od 36,7 leta na 72 let in tako preseгла življenjsko dobo moških. Glasilo komunistične partije je v svojem uvodniku končno se zapisalo, da »so kitajske ženske enakopravne kot še nikoli poprej v tisočletni zgodovini.«

Priročnik UNHCR o spolnem nasilju nad begunskimi

ZENEVA - Ob popolnem polomu mirove misije Združenih narodov v Somaliji in neuspehu v nekdanji Jugoslaviji je Visoki komisar OZN za begunce (UNHCR) ob včerajšnjem 8. marcu objavil navodila, kako odgovoriti in preprečiti spolno nasilje nad begunskimi. Sestavljenci so točno ugotovili, da je predvsem v Bosni posilstvo postalo sredstvo zatiranja in etničnega čiščenja, a so se omejili le na praktična navodila, kako pomagati posiljenkam in kako preprečiti tako nasilje v begunskih taboriščih pod nadzorstvom UNHCR. V glavnem so na 73 straneh navedene izkušnje delegatov UNHCR med vietamskimi, somalskimi in bosanskimi begunci. Niti

s stavkom pa niso omenili, kako bi preprečili taka posilstva na območjih, ki jih ne nadzorujejo Združeni narodi, ker bi pri tem prišla do izraza vsa nemoc Svetovne organizacije. UNHCR je torej le pripravljen na nudenje pomoči žrtvam, a skrbno pazi, da ne bi stopil na prste krvnikom. S temi se mora ukvarjati višja diplomacija, ki se neobgledno sklanja nad zemljevidi in kroji usodo tisočim žensk, ki so krive le, da so se rodile v nepravem kraju in v napačnem obdobju. Ob grozljivih stvilkah posiljenih Muslimank zveni skoraj posmehljivo nasvet, naj bodo latrine ob barakah, naj samske ženske spijo ločeno od ostalih in naj ženske skrbijo za delitev hrane.

Izobrazba, delo, politika:

NEW YORK - Svet praznuje mednarodni dan žena, v svetu pa so ženske še vedno zelo zapostavljene. To izhaja iz podatkov Združenih narodov, ki so jih v teh dneh objavili v New Yorku.

Ce začnemo pri izobrazbi ugotovimo, da je od 905 nepismenih prebivalcev planeta kar 65 odstotkov žensk. Tako je ugotovil UNESCO leta 1993, ko je število nepismenih žensk ocenil na 587 milijonov. Leta 1985 je bilo nepismenih žensk 592 milijonov ob skupnem številu 944 milijonov nepismenih. V nekaterih državah Afrike in juga Azije je nepismenih skoraj 80 odstotkov žensk. Na Kitajskem je od skupno 180 milijonov nepismenih

kar 70 odstotkov žensk.

Na področju dela je med zaposlenimi 41 odstotkov žensk v industrijsko razvitih državah, svetovni podatek pa je znatno nižji: v rednem delovnem razmerju je od vseh zaposlenih samo 31 odstotkov žensk. Pač pa so med brezposelnimi ženske v večini. Obstajajo pa tudi razlike v plačah, tako da dobi ženska za enako delo 30 do 40 odstotkov nižjo plačo kot moški. To velja seveda tudi za najbolj razvite države: v ZDA prejme ženska 72 centov za delo, za katerega prejme moški en dolar. V drugih državah je razmerje se nižje: v Južni Koreji na primer 52:100. Na vodilnih mestih v podjetjih so v ZDA 3 odstotki žen-

sk, v Bangladešu in Indoneziji pa samo 1 odstotek.

Se slabše je v politiki. Kljub temu, da ženske sestavljajo več kot polovico volilnega telesa, jih je v sestevku vseh parlamentov na svetu le 10,1 odstotka; leta 1975 jih je bilo 12,5 odstotka. Med državami so na prvem mestu Sejšeli (45,8 odstotkov) pred Finsko (39 odstotkov). V sto parlamentih ni niti ene ženske. Od 184 držav članic OZN je na svetu pet predsednic držav, tri kraljice in pet predsednic vlad. Vsi ostali poglavarji držav in predsedniki vlad so moški. In se zadnji podatek: v strukturah OZN je samo šest žensk na pomembnih vodilnih mestih.

BOSNA IN HERCEGOVINA

V Sarajevu bi radi ohranili modre čelade

SARAJEVO - V nasprotju s Hrvaško, ki noče odstopiti od svoje odločitve glede umika Unproforja s svojega ozemlja, se bosanski voditelji zavzemajo za nadaljno navzočnost modrih čelad v Bosni, čeprav imajo glede njihovega delovanja precej pripomb. Prepričani so, da bi po umiku 15.000 modrih čelad iz Hrvaske lahko prišlo do novih spopadov na Balkanu, zato bi bilo povsem upravičeno pričakovati tudi umik 23.000 vojakov Unproforja iz Bosne.

Bosanski voditelji skušajo odvrniti pozornost od takšnih zakrbljujocih napovedi: »Razmer v obeh državah ne gre enaciti,« meni Hasan Muratović, bosanski minister, zadolžen za odnose z Združenimi narodi. Meni, da umik modrih čelad iz Hrvaske ne bo vplival na razmere v Bosni. Muratović poudarja, da bi lahko Unprofor na Hrvaškem za dve tretjini zmanjšal število svojih pripadnikov in tako dobil nov mandat. V Bosni naj bi ostalo enako število modrih čelad, dokler ne bo dosežen mir. Prepričan je, da bo »Unprofor zagotovo ostal v Bosni, ker bi Združeni narodi

po morebitnem umiku mirovnih sil izgubili svoj ugled, kar bi bila velika tragedija za sveto-vno organizacijo.

Muratović meni, da bi morale mednarodne sile tudi po doseženem sporazumu dalj časa ostati v Bosni. Minister je ponovil stališče bosanske vlade, po katerem mirovne sile ZN »ne izpolnjujejo vseh nalog, zaradi katerih so bile poslane v Bosno«. Poudaril je, da je varnostni svet ZN sprejel »kakšnih šestdeset resolucij, ki niso bile nikdar uresničene.«

Kljub medsebojnim obtožbam, ki so po mnenju Unproforja »nekakšna živčna vojna«,

Včerajšnji prizor s sarajevskega pokopališča (Telefoto: AP)

uperjena proti mirovnim silam v Bosni, si bosansko vodstvo ne more privoščiti odhoda modrih čelad. »Njihovo stališče je bil vedno dvomno. Razočarani so nad nami in tudi nad vso mednarodno skupnostjo, vendar si ne želijo odhoda humanitarnih organizacij. Pričakujejo, da bomo opravljali iste naloge kot doslej,« je izjavil Colum Murphy, tiskovni predstavnik Unproforja. Prepričan je, da bi umik modrih čelad iz Hr-

vaske »nevarno vplival na razmere v Bosni«, največja nevarnost pa bi se pokazala »predvsem poleti«.

»Umik modrih čelad iz Hrvaske je nekakšno samomorilsko dejanje. Lahko bi prišlo do še hujšega konflikta, katerega posledice bi lahko ogrozile tudi mir v Evropi,« je dodal.

Zaradi resnosti položaja skuša mednarodna skupnost vplivati na hrvaško odločitev in odgovorne prepričati, naj

vendarle popustijo. V Zagrebu se je v ponedeljek mudil tudi pomočnik ameriškega sekretarja za evropske zadeve Richard Holbrooke. Istega dne so v hrvaški prestolnici podpisali tudi sporazum med predstavniki hrvaških oboroženih sil in hrvaško-muslimanske federacije o skupnem vojskemu poveljstvu. Ta dogodek prav tako vzbuja veliko zakrbljenost.

Marie Sanz / AFP

MEHIKA

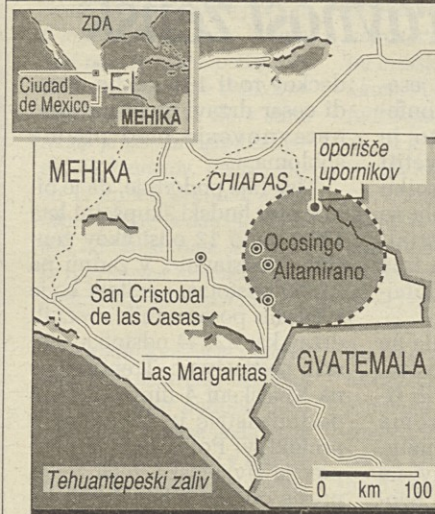
Zedillo zateguje pasove

CIUDAD DE MEXICO (Reuter) - Spodnji dom mehiškega parlamenta je odobril 20 milijard dolarjev vredni ameriški paket pomoči, s katerim naj bi zaustavili nadaljni strmi padec pesosa, ki nevarno ogroža mehiško gospodarstvo, posredno pa škoduje tudi položaju ameriške valute na svetovnih denarnih trgih.

Tiskovna agencija Notimex je sporočila, da se je v poslanski skupščini, ki ima 500 sedežev, »za« izreklo 289 poslancev vladajoče Institucionalne revolucionarne stranke (PRI), »proti« pa je glasovalo 159 predstavnikov treh najmočnejših opozicijskih strank. Zdaj je na potezi senat, kjer ima PRI veliko večino, zato bi bil morebiten negativni izid glasovanja precejšnje presenečenje.

Predsednik Ernesto Zedillo je napovedal, da bo takoj, ko bosta oba domova kongresa sprejela ameriški nacrt, vlada uvedla vrsto strogih gospodarskih ukrepov, ki naj bi zagotovili, da bo tuja pomoč obrodila konkretne sadove. Ti ukrepi, ki med drugim predvidevajo povišanje davčnih stopenj in le minimalno povečanje plač, pa so nalepti na ostro nasprotovanje med vodilnimi poslovnimi in delavskimi združenji - sicer tradicionalnimi zavezniki vlade. Podjetniki namreč trdijo, da bi sleherna dodatna obdavčitev gospodarstva, ki se že tako sooča s hudo recesijo, povzročila katastrofo. Tako delodajalci kot delojemalci so prepričani, da bi morala tudi vlada korenito zategniti pas, ne pa, da trpi vse posledice krize družba.

MEHIČANE ČAKA NOVO ZATEGOVANJE PASU

Več kot leto dni trajajoči upor Zapatistov še naprej povzroča sive lase predsedniku Zedillo in pospešuje padec pesa. Obenem zaostrovanje notranjepolitičnih sporov ustvarja vtis, da je vlada razdeljena in nestabilna.

REUTER

Mehiški predsednik Zedillo naj bi kmalu predstavil paket ukrepov, namenjenih stabilizaciji domačega denarnega trga. Vendar pa finančni in gospodarski krogi opozarjajo, da utegnejo imeti ukrepi, uvedeni obenem z izdatno ameriško denarno pomočjo, več škodljivih kot koristnih posledic.

JAR / AFERA MANDELA

Winnie se pogovarja samo s predsednikom

JOHANNESBURG - Winnie Mandela, ki so jo osuili sprejemanja podkupnin, se je v ponedeljek izognila srečanju z južnoafriškim podpredsednikom Thabom Mbekijem. Vse kaže, da se želi sestati samo s svojim nekdanjim soprogom, južnoafriškim predsednikom Nelsonom Mandela.

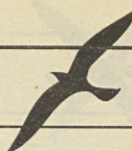
»Na sestankih se ni niti pojavila. Kasneje pa nam je dala vedeti, da se s podpredsednikom sploh ne namerava sestati,« je za Reuter izjavil vladni tiskovni predstavnik Ricky Naidoo. »Prejšnji večer ji je podpredsednik poslal pismo, v katerem ji je razložil, da je zadeva nujna. Afera se vleče že predolgo in moramo ji priti do dna,« je se dodal Naidoo.

Policija raziskuje obtožbe, po katerih je Winnie izkoristila svoj položaj in vpliv. Prejšnji teden je policija izvedla hišno preiskavo in v njeni razkošni palači v Sowetu in zasegla nekatere dokumente in videoposnetke. Ti naj bi dokazovali, da je Winnie nekaterim gradbenim podjetjem, pri katerih je imela denarni interes, priskrbelo pogodbe za gradnjo v pokrajini Gauting. Odvetniki nameravajo zaprositi vrhovno sodišče, naj zaseženo gradivo vrne.

Winnie Mandela je namestnica ministra za umetnost, kulturo, znanost in tehnologijo. Prejšnji teden se je vrnila z zasebnega obiska v zahodni Afriki. Takoj potem je objavila, da je žrtev zarote.

V terek je njen uradni tiskovni predstavnik Alan Reynolds izjavil: »Sporni primer je dosegel razmere nacionalne krize, zato mora posredovati predsednik. Ne vemo se, kdaj bo do sestanka prišlo, ker je predsednik zelo zaposlen. Takoj, ko bo našel nekaj časa, bo na srečanje zagotovo pristal...« Predsednik Mandela bo v četrtek predvidoma obiskal Skandinavijo.

Marius Bosch / Reuter

Osiječani se še vedno bojijo Srbov

OSIJEK - Tri leta po vojni, ki ga je opustošila, Osijek se zmeraj živi v strahu, da bi ga Srbi lahko zaceli znova obstreljevati. Med hrvaško vojno za neodvisnost je srbsko topništvo silovito obstreljevalo to mesto, saj je nekdanja jugoslovanska vojska zavzela vsa ostala večja mesta in vasi vzdolž hrvaske meje s Srbijo.

Med temi mesti je bil tudi Vukovar, pristanišče ob Donavi, ki leži približno 40 kilometrov jugovzhodno od Osijeka in ki ga je jugoslovanska vojska do tal porušila novembra 1991. Tri mesece trajajoče obleganje, ki je usmerilo pozornost vsega sveta na balkansko vojno, je postalo simbol hrvaskega boja za svobodo in Hrvati se zmeraj verjamejo, da bo Vukovar nekega dne spet njihovo mesto. Regionalna prestolnica Osijek je tipično obmejno mesto na tem območju, s 70 odstotki uničene industrije, odrezano od bogatega kmetijskega zaledja na severovzhodu, kakor tudi od dostopa do Donave. Je tudi mesto, ki je prenatrpano s številnimi begunci. »To je ohromljeno mesto, ki so mu odvzeli njegovo naravno zaledje in reko Donavo,« meni župan Zlatko Kramarić.

Hrvati se ne morejo znebiti občutka, da so iz vojne pršli kot poraženci, saj so izgubili tretjino svojega ozemlja, ki ga je zasedla srbska manjšina s podporo Beograda. »Na Hrvaškem ne bo nobenega miru, dokler se Vukovar in preostanek vzhodne Slavonije ne združita z matično državo,« meni Damir Jurić, krajevni politik iz vrst opozicije. Vzhodna Slavonija je eno od starih hrvaških območij pod srbskim nadzorom, kjer so od leta 1992 razmeščene mirovne cete ZN. Dvanajst tisoč pripadnikov Unproforja naj bi zapustilo hrvaško ozemlje do konca marca, a strah pred tem je predvsem strah, da bi lahko na tem ozemlju znova prišlo do vojne. Hrvati se hočejo vrniti v vzhodno Slavonijo ne samo zaradi rodovitnih polj in naftnih črpalisc, pač pa predvsem zato, ker so bili tam od nekdaj v večini, preden se je četrtinskemu, manjšinskemu srbskemu prebivalstvu posrečilo iz teh krajev izgnati 120 tisoč Hrvatov in Madžarov. »Črta razmejitve, ki sta jo priznali obe strani, se je spremenila v mejo - toda tako misli le ena stran. Za nas je to frontna črta,« meni Jurić. Po njegovem Hrvaška ne bo preživela s tolikšnim zasedenim ozemljem, zato je nova vojna s Srbi neizogibna.

Se posebej je to prepričanje prisotno v vrstah hrvaske vojske. Vojaki se namreč želijo oprati grenkega madeža poraza, prepričani, da lahko v novi vojni porazijo Srbe, vsaj zdaj, ko so primerno oboroženi. »Osebo si želim, da bi udarili,« izjavlja eden od hrvaških castnikov, ki ni želel biti imenovan. Vojsko poveljstvo je namreč zagrozilo s hudimi kaznimi ter vsem predstavnikom vojske prepovedalo pogovore z novinarji, ki jim je omejilo dostop v mejna področja. »Zdaj je to čisto drugače, saj imamo vse, kar potrebujemo,« je se izjavil omenjeni castnik. Njegov optimizem je precej tipičen za, po nekaterih mnenjih neutemeljeno novo samozavest hrvaske vojske. Toda - ta vojska se vkopava in utrjuje svoje položaje vzdolž frontne črte, ki obdaja predmestja na severu, vzhodu in na jugu, čeprav ni videti nobenih neposrednih priprav na skorajšno ofenzivo. Hrvaško vojsko sestavljajo predvsem begunci s tistih območij, ki so zdaj pod srbskim nadzorom. Gre za ljudi, ki so izgubili skoraj vse kar so imeli. V zameno za tisto pa so dobili premalo, da bi se zdaj bali vojne. »V Baranji sem izgubil hišo, zato je zdaj čisto vseeno, ali živim v Osijeku ali v Zagrebu,« je se dejal omenjeni castnik. Za mnoge druge pa grožnja vojne pomeni predvsem boleče vračanje spominov na vsakodnevno obstreljevanje, na ubite in ranjene prijatelje in sorodnike, na brezposelnost, pomanjkanje vseh vrst in vsesplošno bedo. »Če bo spet izbruhnila vojna, bo Osijek znova postal tarča. O tem sploh ni nobenega dvoma,« meni Kramarić. Ljudje so tako ujeti v stanje, ki ne ne vojna in ne mir, ne vedoc, ali naj obnavljajo svoje hiše in se začnejo ukvarjati s posli, ali pa naj preprosto čakajo in se pripravljajo na tisto, kar se utegne zgoditi. »Nek moj prijatelj me je vprašal, ali naj vložim denar v posle ali ne,« je povedal novinar Mario Romulić. »Trudimo se, da bi živeli tako, kot da se ne bo zgodilo nič posebnega, saj drugače ne moremo. Preprosto ni drugega načina.« Skupaj s svojimi prijatelji se Romulić zelo dobro zaveda, da ga bodo vpoklicali takoj, ko bi vnovic izbruhnil spopadi.

Mladi medtem plešejo v hardrock klubu, pijejo pivo in kadijo travo. V močno zakajeni kleti jim igra skupina »Majke«, ki prihaja iz bližnjega mesta Vinkovci. Eden od mladih, ki se je boril na osijski fronti pred tremi leti pravi: »Kot kaže bomo morali spet vzeti puške in ubijati.«

Davor Huic / Reuter

Na vsem svetu nimamo nobenega zaveznika, ugotavljajo zagrenjeni Čečeni

GOITY - Dvesto Cecencev se je v moseji v mestu Goity južno od Groznega pogovarjalo o usodi svojega mesta. Motili so jih odmevi strellov ruskega topništva iz vasi, oddaljene samo nekaj kilometrov. »Nase mesto je kot otoček, okoli katerega divja vojna, s katerega ni izhoda. Cecenci smo povsem sami. Nimamo zaveznikov, ki bi nam pomagali v boju proti Rusom. Boj je postal že pravi nesmisel, saj jih ne moremo premagati. Zascitimo vsaj Goity, nase domove in družine,« je povedal 68-letni Magomet Sambijev. Kot še nekaj drugih »navtralnih« mest v okolici Groznega Goity skuša ostati nevpleten v spopade z Rusi.

Ruski predsednik Boris Jelcin je vojsko v Cecenijo poslal enajstega decembra, da bi taklo prekinil prizadevanja cecenskega predsednika Dudajeva za dosego samostojnosti. Po

dveh mesecih hudih bojov so Rusi februarja zasedli središče Groznega, boji pa so se razširili skoraj do Goityja, ki je od Groznega oddaljen trinajst kilometrov.

Ko je na Goity padla prva granata, so vaski starešine sklicali sestanek v tamkajšnji moseji. Ko so slišali mnenje Sambijeva, ki meni, da bi se bilo noro boriti proti Rusom, so se mnogi strinjali. Moski srednjih let je svoje sosede pozval, naj se uprejo Dudajevu in vojni, vendar se mnogi niso strinjali. »Tisti, ki govorijo, so za mir. Poslušalci pa se v dnu srca z njimi ne strinjajo. Ruske svinje so prišle, okupirale naso državo in nam vzele zemljo. Moramo jih pregnati,« je povedal 26-letni Isa Magamotov. Sibka politična opozicija, ki ima sedež v mestu Urus-Martani, vpliva tudi na prebivalce Goityja. Vendar njihovo nasprotovanje vojni pogojuje bolj realnost kot politi-

ka. »Nisem ne za Dudajeva ne za opozicijo. Želim si le, da bi bili svobodni in živeli v miru, ne vem pa, ali bo to kmalu mogoče. Svojo zeno in otroke sem poslal k sorodnikom, saj se utegne zgoditi karkoli,« je povedal 48-letni gradbeni delavec.

Sestanek v moseji se je končal, ne da bi prišli do kakršnegakoli sklepa. Ne ve se, kaj bodo naredili bojovníki, saj je vojna v Ceceniji povzročila pravo anarhijo. Če so se nekoc starešine odločili, da morajo vojaki zapustiti mesto, so odšli. Zdaj pa je življenje tako spremenjeno, da se bodo lahko obnašali drugače. Imajo orožje, če želijo, tudi moč. Na južnem robu mesta straži skupina oboroženih moz. Eden od njih je dejal, da niso redna vojska, vendar bodo storili vse, kar je v njihovi moči, če bi Rusi prišli.

Kurt Schork / Reuter

PRETRESI NA MEDNARODNIH VALUTNIH TRGIH

Kaj pripoveduje odisejada dolarja?

Moč jena in marke bolj skrbi kot šibkost dolarja

Ameriški dolar je včeraj padel najnižje po drugi svetovni vojni v primerjavi z japonskim jenom in nemško marko. Najpomembnejše prestolnice sveta je zajel preplah in začele so se vrstiti izjave, da je »šibkost dolarja zaskrbljujoca« (Alan Greenspan), »ni v skladu z gospodarsko resničnostjo« (Helmut Kohl) in podobno. Besede, besede, besede... Z njimi skušajo zahodni voditelji pomiriti finančne in valutne trge, ki imajo nelep lastnost, da jih lahko ob takšnih padcih, kakršnega pravkar izkusa ameriški dolar, pograbi panika.

Pomembnost besed je nekoč raziskoval samo psihoanalitik Freud, danes pa morajo tudi politiki posteno paziti, kaj govorijo. Alan Greenspan, direktor Uprave za zvezne rezerve - ameriške osrednje banke - je pred mesecem dni v kongresu neprevidno omenil, da bo po sedmih zvisanjih bancnih obrestih v zadnjem letu morda kdaj v prihodnosti ne glede na inflacijo znižal ceno denarja. Novinarji, ki so poslušali izjavo, soglasajo, da Greenspan ni napovedoval inflacije, ampak samo pred svojimi zakonodajalci razmišljal o morebitnih scenarijih prihodnosti. Mednarodni finančni trgi pa so besede enega najmočnejših ljudi na svetu razumeli po svoje. Človek, ki po službeni dolžnosti jezdi na svetovni valuti in lahko dolar priteguje ali rahlja po svoji volji, je valutne trge po vsem svetu spremenil v bojna polja, ki so nemško marko

in švicarski frank izstrelila v visave, večino drugih zahodnih nacionalnih valut pa potisnila v prepad.

Tisti, ki upravljajo z mednarodnim kapitalom, so iz Greenspanovih besed zaznali, da guverner Federal Reserve ne namerava več druziti dolarja in s tem povečevati dobičkov tistih, ki vlagajo v ameriško valuto. Kot zvezda danica je za dobičkarje na drugi strani Atlantika vstala Nemčija, država, ki ima dovolj visoke obresti, saj mora z njimi krotiti inflacijo po zgodovinskem zapravljanju za prenovo nekdanjega komunističnega vzhoda. In dobičkarji so danes po službeni dolžnosti vsi, ki svoj denar vrtijo na mednarodnih trgih, pa naj gre za zasebnike, podjetja ali pa pokojniške sklade. Mednarodni kapital se je zatekel k zanesljivim Nemcem in Švicarjem tudi zato, ker ne verjame, da imajo ZDA se dovolj

denarja za posredovanje na mednarodnih trgih, potem ko je predsednik Clinton dvajset milijard dolarjev namenil za finančno reševanje Mehike. Marka se je zato tako okrepila, da ni izsesala le dolarja, ampak tudi druge sibeke valute razvitega sveta. Razen jena, seveda, ki ga očitno ne more znižati na normalno vrednost niti japonska osrednja banka s svojim vročnim nakupovanjem dolarjev.

Dežela vzhajajočega jena

Kaj je narobe z denarjem, ki se ponasa z visoko vrednostjo? Če govorimo o jenu, je njegova vrednost se kako problematična. Čedalje več je finančnih analitikov, ki jih ne moti se tako nepremišljeno govorjenje Alana Greenspana niti milijardno reševanje Mehike. Po njihovem mnenju ni problematičen prešibki dolar, ampak premočni jen. Krizo sodobnih valutnih razmerij - in z njimi tudi mednarodnih odnosov - naj bi zakrivali Japonci.

Ta šola mednarodne ekonomije Japonsko obtožuje, ker kot največja svetovna upnica ne prevzame svojega deleža odgovornosti za čim svobodnejši pretok kapitala

Preplah na ulicah mehiške prestolnice: pada, pada... (Telefoto: AP)

in blaga, ampak se, nasprotno, se vedno obnaša kot osamljeni hladnovojni otoček v bližini ruskih morij, ki mu je bilo nekoč zaradi boja proti mednarodnemu komunizmu vse dovoljeno. Japonski gospodarski sistem je se vedno zaznamovan s »keiretsujem«, sistemom podjetij, bank, zavarovalnic in ministrstev, ki so lastniško ali nadzorno povezani med seboj v protekcionistično družbo, kamor ne morejo prodreti tuji proizvajalci in bankirji. Stalna osmidesetih let je bilo pritoževanje Washingtona nad zaprtjo japonsko družbo, ki dobro izkorišča demokratično odprtost ZDA. Japonci so se tedaj samo smejali in se bolj prizadevno načrtovali prodiranje na tuje trge. Pred letom ali dvema pa jih je udaril po glavi - in jih tepe se danes premočen jen. Za izvozno usmerjeno gospodarstvo, kakršno je bilo japonsko, je prevelika vrednost domače valute prava katastrofa. Japonski izdelki so danes tako nekonkurenčni v primerjavi z drugimi, predvsem tistimi iz azijskih tigrov, da so po dolgem oklevanju izvozno proizvodnjo začeli seliti v tujino. Videti je, da bodo tako Američani dosegli tisto, česar niso mogli z grožnjami in prepričevanjem diplomatov.

Pod vplivom dragega jena in sibeke dolarja bo morala Japonska spremeniti svoj vase zaprti družbeni in gospodarski sistem, se posebej zato, ker ji slabo kaže tudi na področju novih tehnologij. Japonska v kompjuterizaciji proizvodnje in vsakdanjega življenja posteno zaostaja za vodilnimi ZDA.

Konec ameriške nadvlade?

»Že mogoče, da nihče več ne mara dolarja, toda naše gospodarstvo je v čudovitem stanju,« trdijo Američani in ponavljajo za Japonci, da v sodobnih mednarodnih gospodarskih in političnih odnosih vrednost valute nima več veliko skupnega z zdravjem ekonomije. Videti je, da imajo prav. ZDA po gospodarski moči se vedno vodijo v svetu, prvi pa so tudi v razvijanju in uvajanju računalniških tehnologij. Poleg tega so s samo petimi odstotki za delo sposobnih ljudi na cesti dosegli skoraj polno zaposlenost za družbo, ki se ponasa z laissez-faire, nevmešavanjem v zasebno podjetništvo. Seveda če med službe stejejo tudi cvetoco ameriške institucije »part-time jobs«, nekaj drugega in manj zavarovanega delovnega časa.

Ameriški uradniki poiudarjajo, da je vrednost dolarja celo narasla v primerjavi z valutama Kanade in Mehike, ki sta na vrhu lestvice najpomembnejših trgovinskih partneric ZDA. zato naj bi bila dolarjeva šibkost v primerjavi z jenom in marko japonski in nemški, ne pa tudi ameriški glavobol. Nekateri ekonomisti pa opozarjajo, da imajo tudi ZDA sibe točko - zadolženost, ki je Belo hišo ze zdavnaj oropala kakršnekoli monetarne svobode. Državni primanjkljaj je nakopil predsednik Ronald Reagan, ki je z njim plačal uničevanje Sovjetske zveze. Toda nekaj je narobe tudi z ameriškim gospodarskim in družbenim sistemom, ki proračunsko luknjo vsako leto poveča se za

dvesto milijard dolarjev. Strokovnjaki opozarjajo, da je od ameriškega javnega sektorja večji samo japonski, vladno zaposlovanje pa je prvič v zgodovini Nove celine pred nekaj leti presežilo zasebnega. Na valovih ljudskega nezadovoljstva s svojo birokracijo so novembra kongres prepričljivo zavzeli republikanci. Toda svetovni trgi valut bodo morali se počakati na lepše novice o zmanjšanju ameriškega primanjkljaja.

Svet je en sam

Vztrajna kriza dolarja pa namiguje tudi na to, da so časi absolutne ameriške prevlade v svetu mimo. Ne le zaradi vzpenjanja Nemčije, Japonske in drugih držav, ki so med hladno vojno počivale pod ameriškim varnostnim in gospodarskim dežnikom. Naveličana je tudi ameriška javnost. Politiki na oblasti, predvsem predsednik Clinton, se na vse kriplje bojujejo proti ameriskemu občutku, da so sami sebi dovolj. Izolacionizem spodbujajo republikanci, a predvsem zato, ker se niso v Beli hiši. Vsi ameriški politiki vedo, da četudi govorijo drugače, da se konec dvajsetega stoletja nihče več ne more umakniti s sveta.

Nihče pa se ne more umakniti niti iz tekmovanja za najbolj učinkovito in najmanj obremenjeno nacionalno gospodarstvo, kot so ta teden na lastni kozi izkusile številne evropske države. Beg mednarodnega kapitala v nemško marko je spravljal na kolena - v devalvacijo in ob rob izstopa iz sistema zahodnoevropskih valut - špansko pezeto in z njo povezani portugalski

eskudo. Do golega so se razkrile vse evropske države, ki se »ponasajo« s političnimi težavami in pomanjkanjem discipline. V Španiji se čedalje glasneje sprasujejo o moralni drži svojega premiera in skorumpiranosti vladajoče stranke, v Italiji poteka neumljen boj za oblast med Berlusconijevimi ljudmi in vsemi ostalimi...

Nekaterim pa se napovedujejo se hujše težave od valutnih pretresov. Ugledna ameriška agencija Standard and Poor je pred nekaj dnevi napovedala Madžarski, da kmalu ne bo mogla več plačevati dolgov tujim upnikom. Madžari se branijo, da svojih dolgov ne financirajo s kratkoročnim in hitro prestrašnim tujim denarjem, ki je spravljen v bankrot Mehiko, ekonomisti pa kljub temu zmajujejo z glavo. Se bolj so zaskrbljeni zaradi Kitajske, kjer je komunistična partija pravkar začela morda svojo zadnjo križarsko vojno za nadzorovanje pregretega gospodarstva. Je kitajska prihodnost Rusija, za katero je po pisanju Washington Posta ameriška Cia prepričana, da so njeni najvišji politični vrhovi povezani z mafijo?

Nihče se ne ve natančno, kam vodijo najnovejša spremembe na trgih valut. So samo ciklično trzanje ali pa napovedujejo kaj več? Komentatorji soglasajo samo o tem, da spremembe na enem koncu sveta prvič v zgodovini clovestva neustavljivo spreminjajo tudi druge. V času računalniške in satelitske tehnologije nihče ne more trditi, da mu je vseeno.

Barbara Kramzar

Borza v Tokiju, kjer skušajo na vse kriplje reševati dolar (Telefoto: AP)

ŠPEKULACIJE SO POKOPALE ČASTITLJIVO BRITANSKO BANKO BARINGS

Veseli mladeniči v peskovniku z denarjem

Z borznim posrednikom Nickom Leesonom se vračata iz groba thatcherizem in yuppiejevstvo

LONDON - Ko je že kazalo, da so se pohlepna osemdeseta leta, polna yuppijev, napredka in bankrotov, umaknila bolj varčnim časom, se je spet pojavil pohlep. Z njim pa tudi rahlo nasprotovanje bogatim, kakršen je 28-letni povzpelnik Nick Leeson, ki je stavil milijarde in pogubil najstarejšo britansko trgovsko banko, ali pa administratorjem, katerih place so se nenehno visale, sledov njihovega dela pa ni bilo nikjer. »Dokazi za pohlep so več kot očitni. Nekateri dobivajo bajne vsote denarja, izidov njihovega dela pa ni,« je zapisal tabloid Daily Mail.

Takšno povzpelnost je spodbudilo premiera Johna Majorja, ki je zakonodaja opozoril na visoke place, ko je propad banke Barings dvignil obilico prahu in vprašan, kako Londončan iz delavskega razreda v norem trgovskem svetu lahko naredi toliko dobrega, naslednji trenutek pa toliko slabega. Denar in tisti, ki ga imajo, so vnovič postali predmet pogovorov. Vnitev grabezljivosti in spremljanje zavračanje priključa v spomin Britanijo iz osemdesetih let, ko je Margaret

Thatcher začela družbeno in gospodarsko revolucijo, ki je spremenila državo.

V sredo so mediji objavili sliko bogatega borznega posrednika Nicka Leesona, ki je s spekulacijami uničil Baringsovo banko. Leeson je izjavil: »Tako bogat sem, da bi se lahko upokojil.« Pri osemindvajsetih letih je okusil življenje najvišjih singapurskih slojev, po bančnem bankrotu pa se vedno dobro živi; stiri tisoč zaposlenih pri isti banki, ki so zaradi njega ostali na cesti, pa isče zaposlitev drugod.

»Hvalil se je, da bi se pri devetindvajsetih lahko upokojil. Gorje je, da se je zaradi njega upokojilo še stiri tisoč nedolžnih,« je zapisal Star.

Nekaj podobnega pa se je dogajalo že, ko je yuppijstvo preplavilo Anglijo in je središče Londona postalo igrisce za mladenice, ki so se preradi srkali sampanjec in zapravljali bajne vsote denarja, zaradi česar so se leta 1987 zamajala borzna tla.

Thatcherjeva je med revolucijo odrinila slabo, državno industrijo in večjo pomembnost

posvetila zasebnemu sektorju. Vsekakor pa je se zdaj moč trgovskega sektorja pod velikim vprašajem. »Privatizacija državne industrije je bila dragulj v kroni thatcherizma, vendar mu je pohlep novih lastnikov odvzel ves blisc,« je zapisal Daily Mirror.

Skandal o previsokih plačah se je začel zaradi dejstva, da novopeceni vodje zaslužijo veliko denarja, največ pa na račun monopolov. Največji družbeni »sovražnik« je Cederic Brown, vodja Britanske naftne družbe, ki se mora naslednji teden zglašiti pri parlamentarnem komiteju, kjer bo moral razložiti, zakaj je molcal o bonusu, s katerim bi lahko podvojil svojo plačo, ki pa že zdaj znaša približno 475 tisoč funtov.

Major pa je moral popustiti. Potem ko je dolgo časa trdno vztrajal pri tem, da mora gospodarstvo narekovati višino plač, se je vdal in izjavil, da bo s pomočjo zakonodaje skušal ustaviti nenehno rast plač, saj se mu zdijo taka povečanja prav neokusna.

Lyndsay Griffiths / Reuter

Borzni posrednik Nick Leeson se vrača v zapor (Telefoto: AP)

PAKISTAN

Ubita dva ameriška diplomata

KARACI - Včeraj so neznanci v Karaciju, najpomembnejšem pakistanskem industrijskem mestu, na poti v službo ubili dva ameriška diplomata - moskega in zensko. Atentatorji so na vozilo, s katerim so se peljali trije Američani, streljali iz vzporedno vozečega avtomobila, vendar voznika streli niso zadeli, tretji potnik pa je bil le ranjen.

V Karaciju so razmere že več mesecev zelo napete, vendar so bili tuji tokrat prvič napadeni, čeprav je bilo v enem letu ubitih že več kot tisoč ljudi. Nek pakistanski politik, ki je želel ostati neimenovan, je izjavil, da je do atentata na ameriške državljane prišlo prav pred bližnjim uradnim obiskom predsednika vlade Benazir Butto v ZDA.

Napad je bil izveden tudi točno mesec dni po pakistanski izrocitvi ameriškim oblastem Iračana Ramzija Ahmeda Yusufa, osumljenega za atentat na

newyorskimi World Trade Center februarja 1993.

Na ameriskem veleposlaništvu ne vedo, zakaj je prišlo do napada na uslužbenca njihovega konzulata v Karaciju. Ker so žrtve atentatorjev različni ljudje, mnogi menijo, da nekateri skušajo le vznemiriti prebivalce tega deset milijonskega mesta.

Po mnenju političnih analitikov naj bi atentati, ki naj bi jih pripravljali nekateri deli tajne vojaške službe, »omajali« vladu Benazir Butto. Vlada je za nasilje obsodila dolgotraj-

Po atentatu na ameriške diplomate v Karaciju (Telefoto: AP)

nega sovražnika - Indijo, ki naj bi vzpodbujala nemire v Pakistanu, vendar pa je New Delhi zanikal kakršnokoli vpletenost v napade.

Za del nasilja so nesporno odgovorni suniti in šiitski skrajneži, v sporu pa so tudi različne frakcije najmočnejšega gibanja Mohazir Quami, v katerem delujejo indijski imigranti, ki so se na tem delu oze-mlja naselili po letu 1947, ko se je Britanska Indija razdelila na muslimanski Pakistan in hindujsko Indijo. Tujci, ki živijo v Karaciju, so bili zaradi atentata ogorčeni; mnoga di-

plomatska vozila že več mesecev varujejo oborožene vojaške enote, večina tujcev se tudi izogiba določenim mestnim predelom.

Prejšnji mesec so neznanci streljali v zrak v bližini konzulatov in bivališč francoskih, italijanskih, nemških in savdsko-arabskih predstavnikov. V Karaciju zivi številna skupnost tujih poslovne-zev, med katerimi je veliko Americanov.

Nek predstavnik multinacionalke je izjavil, da je družba že naredila načrt za hitro evakuacijo v primeru, da se bodo razmere v mestu se poslabšale. »Ne se

dovolil ustahovati s strani posameznikov, ki z umorom enega samega človeka poženejo strah v kosti tisočim drugim,« je izjavil nek Britanec. Atentat se je zgodil le mesec dni pred aprilskim uradnim obiskom Benazir Butto v Washingtonu.

Odnosi med državama, sicer zaveznicama v času hladne vojne, so se poslabšali zaradi globokih nesporazumov glede vprašanja o nesirjenju jedrskega orožja, čeprav se Benazir Butto že vse od oktobra 1993, ko je postala pakistanska premierka, zavezema za otoplitev odnosov z ZDA.

Quatrina Hosain/AFP

SEVERNA IRSKA / OBTOŽBE PROTESTANTOV

Oboroženi na mirovna pogajanja?

London naj bi omilil zahtevo, da Ira preda vse svoje orožje

LONDON - Protestantski politiki na Severnem Irskem so v sredo ostro kritizirali odločitev britanske vlade, da Irski republikanski armadi ni treba odložiti orožja, preden se njeno politično krilo začne pogajati za mir. Velika Britanija je že zanikala, da bi slo za spremembo vladne politike.

Popoldne so poslanci parlamenta razpravljali o tako imenovanih nalogih za izločitev, s katerimi določenim osebam prepovedo vstop v državo, in ki se sklicujejo na zakon o preprečevanju terorizma. Notranji minister Michael Howard je v radijskem intervjuju potrdil, da bo britanska vlada odpravila nekatere izmed teh nalogov. Gre predvsem za orožje, je moč razbrati iz komentarjev britanskega ministra za Severno Irsko sira Patricka Mayhewa.

V torek je Mayhew v Washingtonu po srečanju z ameriškim zunanjim ministrom Warrenom Christopherjem izjavil, da bo Velika Britanija poostrija pritisk na Iro in njeno politično krilo Sinn Fein in s tem izposlovala, da bosta pokazali »nacionalno pripravljenost za postopno razorožitev«. Kot dokaz dobre volje naj bi predali le »nekaj orožja«. Probritanski unionistični

parlamentarci s Severne Irske niso skoparili z obtožbami na račun vlade, ki naj bi pogoltnila svojo zahtevo po predaji vsega orožja.

John Taylor, poslanec ulsterskih unionistov, je za britanski radio povedal: »Vlada je klonila pred grožnjami teroristov v političnem in v varnostnem pomenu. Zato jim na Severnem Irskem ne verjamejo več, to razpoloženje pa se bo postopoma razširilo na vse Združeno kraljestvo.«

Britanski uradniki so se s predstavniki Sinn Feina začeli pogajati že lani septembra, torej takoj potem, ko je Ira razglasila premirje. Prav tako so se pogovarjali s političnimi predstavniki protestantskih gverilcev, ki so premirje razglasili oktobra. London je doslej vztrajal, da mora Ira pred začetkom vsestranskih pogajanj predati vse orožje.

Sinn Fein je na Mayhewovo izjavo odgovoril previdno. »Sprejemamo, da bomo na neki stopnji v prihodnosti morali predati vse orožje,« je izjavil Martin McGuinness, vodja pogajalcev z britanskimi uradniki, »vendar se bo to zgodilo le v okviru vseobsegajočega političnega dogovora.« Paul Mylrea / Reuter

SVETOVNA KONFERENCA O SOCIALNEM RAZVOJU

Preganjanje »morskih fantomov«

Eden izmed tri tisoč policistov, ki varujejo državnike, je streljal v vodo

KØBENHAVN (Reuter) - Svetovno konferenco Združenih narodov za socialni razvoj, na kateri predstavniki vlad razpravljajo, kako znižati dolgove in organizirati učinkovitejšo pomoč revnim in nerazvitim državam, je v sredo pretresel varnostni preplah. Danska policija je v morje izstrelila opozorilne strele, ker je sumila, da proti obali ob københavskem letališču v bližini kongresnega centra, kjer je v sredo popoldne udeležence pozdravila tudi ameriška prva dama Hillary Clinton, plavajo neznani potapljači.

Kriminalistični inspektor Bent Hansen je po dogodku povedal, da je policist ob treh ponoči izstrelil dva strela v dve postavi, ki sta nato izginili v vodi. Območje so kasneje preiskali, vendar niso našli nicesar. Vec kot tri tisoč policistov skrbi za varnost tega največjega srečanja državnikov v zgodovini. Socialni vrh je brez dvoma tudi srečanje z najvišjimi ambicijami: iztebiti revščino, premagati brezposelnost in končati socialno nepravico.

Udeleženci srečanja so se spomnili tudi mednarodnega dneva žena in pozvali na večjo enakost, svoje pozive pa podkrepili s statistikami, ki kažejo, da so ženske največje žrtve revščine. Na svetu je 1,2 milijarde revnih, od tega je 70 odstotkov žensk. Vec kot 550 milijonov žensk na kmečkih območjih živi pod mejo revščine, ki jo je svetovna banka postavila na 370 ameriških dolarjev letnega prihodka.

Federico Mayor, generalni sekretar Unesca, ki se pod okriljem OZN ukvarja z vzgojo, izobraževanjem in kulturo, je dejal, da je boljši dostop žensk do izobraževanja ključ do sprememb v družbi. »Ženske predstavljajo več kot polovico človeštva, revščina med ženskami pa narašča hitreje kot revščina med moškimi,« je dejal Mayor. V Københavnu je pripotoval tudi generalni sekretar OZN Butros Gali, vendar bo večina svetovnih voditeljev - pričakujejo jih okoli 120 - pripotovala sele v petek, da bi se udeležila vrhunca ob koncu tedna.

Hillary Clinton je v Københavnu opozorila na položaj žensk (Telefoto:AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O balkanski krizi

»Zdaj imajo tako Bosanci kot Hrvati dovolj razlogov, da se znova podajo v boj. Premirje namrec le utrjuje razdeljenost njihovih držav in uzakonja etnično čiščenje zadnjih let. Toda upanje bosanske vlade, da se bo lahko z vojaškimi sredstvi postavila po robu srbski agresiji, se je že lani z neuspelo ofenzivo na Bihać razblinilo... Vojna opcija bo tako prav tako kot vsa diplomatska prizadevanja vodila v politično slepo ulico, toda z eno bistveno razliko - pogajanja prav gotovo zahtevajo manj smrtnih žrtev.« (Der Standard, Dunaj)

»Pobudo predsednika Tudmana (o skupnem hrvasko-bosanskem obrambnem svetu) opazovalci označujejo kot dodaten dejavnik napetosti... Pod pretvezo obrambne strategije gre pravzaprav za pripravo na totalno vojno, ki je sile Unproforja po izteku pogosto kršenega premirja (1. maja) ne bodo mogle preprečiti. Sprico te nove grožnje Evropejci nimajo drugih sredstev pritiska, kot da svojo ponudbo o partnerstvu s Hrvaško pogojujejo s podaljšanjem mandata modrih celad na območju Krajine. Nedvomno je to močan argument, toda razum le redkokdaj premaga logiko vojne.« (Les Echos, Pariz)

O turskem približevanju Evropski zvezi

»Treba je pohiteti. Vpliv islamskih fundamentalistov se v Turciji vse bolj siri. Zmagali so na lokalnih volitvah v Ankari, v Carigradu... Če se bo ta nalezljiva bolezen razpasla tudi v tej državi, bo fundamentalistični val odplaval celotno sredozemsko območje. Francija, ki je s tovrstnim problemom soočena že v Alžiriji, ima seveda mnogo razlogov, da pomaga vodstvu v Ankari pri zaježitvi nevarnosti. Nujno pa je tudi, da turška vojska in policija spoznata, kdo je resnični nasprotnik. Marsikaj bi bilo mogoče povedati o metodah, s katerimi se spoprijemata s kurdsko manjšino. Le močan pritisk od zunaj lahko omeji te turške posege.« (Le Figaro, Pariz)

O pretresih na mednarodnih denarnih trgih

»Vrednost dolarja je v prostem padu in to po vsem svetu... Zaradi mednarodne monetarne krize je ameriška valuta zaslala v hude težave. Do tega pa je dejansko prišlo tudi zato, ker centralne banke niso učinkovito intervenirale, da bi podprle dolar. Le Bela hiša je moč ameriškega dolarja označila za vprašanje nacionalnega pomena. Ni pa bilo nobene prave poteze, s katero bi skusali pomagati dolarju. Ta je oslavljen predvsem zaradi dejstva, da vlaga-telji ne vidijo nobenega tehtnega razloga, da bi ga kupovali. Zaradi tega postajata jen in marka vse močnejša - celo do te mere, da lahko govorimo o novem povojnem rekordu.« (Corriere della Sera, Milano)

O predvolilnem programu Lionela Jospina

»Težave socialističnega predsedniškega kandidata, ki se poteguje za najvišji položaj v državi po stirinajstih letih Mitterandove vladavine, so več kot očitne: popraviti mora napake iz preteklosti in obenem predlagati novo verodostojno usmeritev... Jospin daje vtis kritičnega in pragmatičnega socialista, ki se je marsikaj naučil v letih, ko je bil član francoske vlade. Ograjuje se od zadržanih socialistov, h katerim pristeva Balladurja, pa tudi od predvolilnih obljub Chiraca.« (Neue Züricher Zeitung, Zürich)

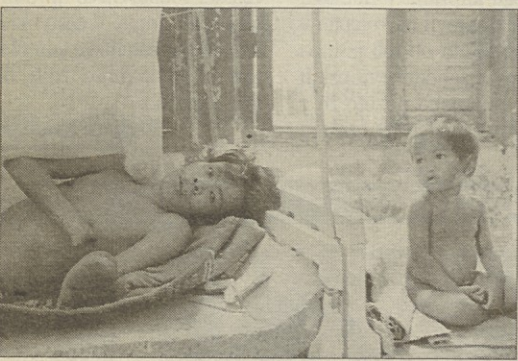
O perestrojki

»Pred desetimi leti se je v Sovjetski zvezi začelo obdobje prehoda - od komunistične ZSSR k postkomunistični Rusiji, od imperialistične vladavine sovjetskega vodstva k Ruski federaciji in k negotovi Skupnosti neodvisnih držav ter od planskega k tržnemu gospodarstvu. Vse se je začelo 11. marca 1985 z izvolitvijo Mihaila Gorbacova za generalnega sekretarja komunistične partije. Spremembe so se vedno v teku in komentatorji se kar razpravljajo o uspehih in porazih perestrojke po vzoru Gorbacova... Ze kmalu bo objavi carobnih prelomnih besed je postalo jasno, da marsikaj ne bo slo tako, kot je bilo načrtovano. Tri ključne besede (postkomunizem, federacija, trg) se niso povezale po pričakovanjih, temveč so ušle vsakršni kontroli.« (Il Messagero, Rim)

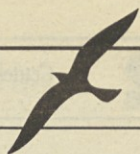
Zasedanje Komisije ZN za človekove pravice

ZENEVA - Kitajska se je včeraj na 51. zasedanju Komisije ZN za človekove pravice vnovic s tesnim izidom glasovanja izognila obsodbi zaradi kršenja človekovih pravic, se zlasti v Tibetu. Za resolucijo, ki so jo predlagale države članice EZ, ZDA in Japonska, je glasovalo 20 od 53 držav udeleženk srečanja. Proti jih je glasovalo 21, 12 držav se je vzdržalo. Komisija pa je sprejela tovrstni resoluciji o Iranu in Iraku. Mednarodna skupnost Iranu očita samovoljne in nečloveške usmrtnitve, mučenje ujetnikov in preganjanje verskih manjšin. Podobne obtožbe so letele tudi na račun Huseinovega režima v Iraku. Med največjimi kršiteljicami človekovih pravic je tudi Kuba, kjer oblast do skrajnosti omejuje politične in verske svobosćine ter pravice, predvsem pa svobodo govora. Za resolucijo o Kubi je glasovalo 22, proti pa osem držav, 23 se jih je glasovanja vzdržalo. Kubanske oblasti so včeraj v Zenevi pozvali, naj posebnemu odposlancu ZN dovoli obiskati otok. Kubanska delegacija je sprejem resolucije značila kot nemoralno podtikanje s strani ZDA. (Reuter, dpa)

Vojna v Kambodži se nadaljuje

PHNOM PENH - Uporniški Rdeci Kmeri so včeraj napovedali veliko protivladno ofenzivo in zavzetje drugega največjega mesta v državi - Battambanga - ki je zaradi obkolitve že več dni popolnoma odrezano od sveta. Vlada zanika, da bi bilo mesto v obroču, priznava pa, da Kmeri ustrahujejo in terorizirajo prebivalce severozahodne province, kjer leži Battambang. Kmeri so v soboto v opozorilo vladni vojski na mesto izstrelili več raket, pri čemer sta bila ubita najmanj dva civilista. Izguba Battambanga bi bila za vladne sile hud udarec in hrati dokaz njihove nemoci, podkupljivosti in neorganiziranosti. Tudi tuji opazovalci menijo, da bi lahko desetisocglava gverilska vojska zlahka premagala kamboške oborožene sile. Princ Norodom Sihanouk pa je včeraj prvič po izbruhu novih spopadov popolnoma izključil možnost sprave s Kmeri. O njihovem voditelju Pol Pota, pod čigar vladavino je bilo v sedemdesetih letih ubitih več kot milijon ljudi, pa je dejal, da je »zelo nevaren in nor kot Hitler«. (dpa, Telefoto: AP)

Teden dni, ki je spremenil britanske in slovenske vojake

Kraljevi marinci so bili prijetno presenečeni nad tistim, kar so videli, slišali in izkusili

»Neverjetno, v tej deželi je vse čisto drugačno od tistega, kar sem pričakoval,« se je pridusl eden od britanskih kraljevih marincev, ki so se teden dni na Pokljuki urili skupaj s pripadniki gorskega bataljona Slovenske vojske. Prve slovensko-britanske vojaške vaje so izpolnile vsa pričakovanja: angleški marinci so se znebili marsikaterega predsodka, ki ga slabo informiranim zahodnjakom zbuja vzhodne države, slovenskim vojakom pa je močno zrasla samozavest, saj so v neposredni primerjavi z angleškimi kolegi ugotovili, da v nicemer bistveno ne zaostajajo.

Resnici na ljubo moramo zapisati, da smo si znamenite marince tudi mi predstavljali nekoliko drugače, kot smo jih spoznali na Pokljuki. Filmi o izkrcanjih zaveznikov v Normandiji in drugih vojaških akcijah so ustvarili podobo o vsemočnejših jeklenih mozech, ki se se zdalec ni ujemala z

nedolznimi, skoraj otroškimi obrazi mladih angleških marincev. Med tistimi, ki so sodelovali na Pokljuki, sta bila le dva »prava« komandos. 30-letni Jamie je poklicni vojak že štirinajst let: k marincem je pristopil, ko je napolnil šestnajst let, leto dni za tem pa se je z boril z Argentinčini na Falklandskih otokih. Bojeval se je tudi v zalivski vojni proti Iraku in v Kurdistanu, najtežje pa je bilo v Belfastu na Irskem. »Tam res nisem verjel, da se bom izvelkel živ,« pravi Jamie in se zraven zadovoljno nasmeje. Ni dvoma, on zares uživa v vojaškem življenju. Zasluži približno tisoč šeststo funtov na mesec (povprečna angleška plača je približno stiri sto funtov), upokoji pa se lahko, ko bo dopolnil šestnajst let aktivne vojaške službe, torej že čez dve leti. Jamie je zbuja pozornost ne samo zaradi bogatih bojnih izkušenj, ampak tudi zaradi nenavadnega

smučanja, v slogu »tele-mark«, ki ga je izvrstno obvladal. Nič nenavadnega, saj se komandosi ves čas urijo na Norveskem, v Švici in Franciji.

Angleški poveljnik major Gender je o slovenskih vojakih govoril zelo pohvalno, se posebej pa ga je navdusila kakovost opreme. Tudi nekateri naši castniki so priznali, da so se zdaj prepričani, da je oprema Slovenske vojske dobra. »Ko so bili Angleži že premočeni do kože, so bili naši fantje v glavnem suhi,« je dejal eden od slovenskih poveljnikov. Marince so presenetili tudi slovenski vojaki, ki so se z njimi sporazumevali v tekoci angleščini.

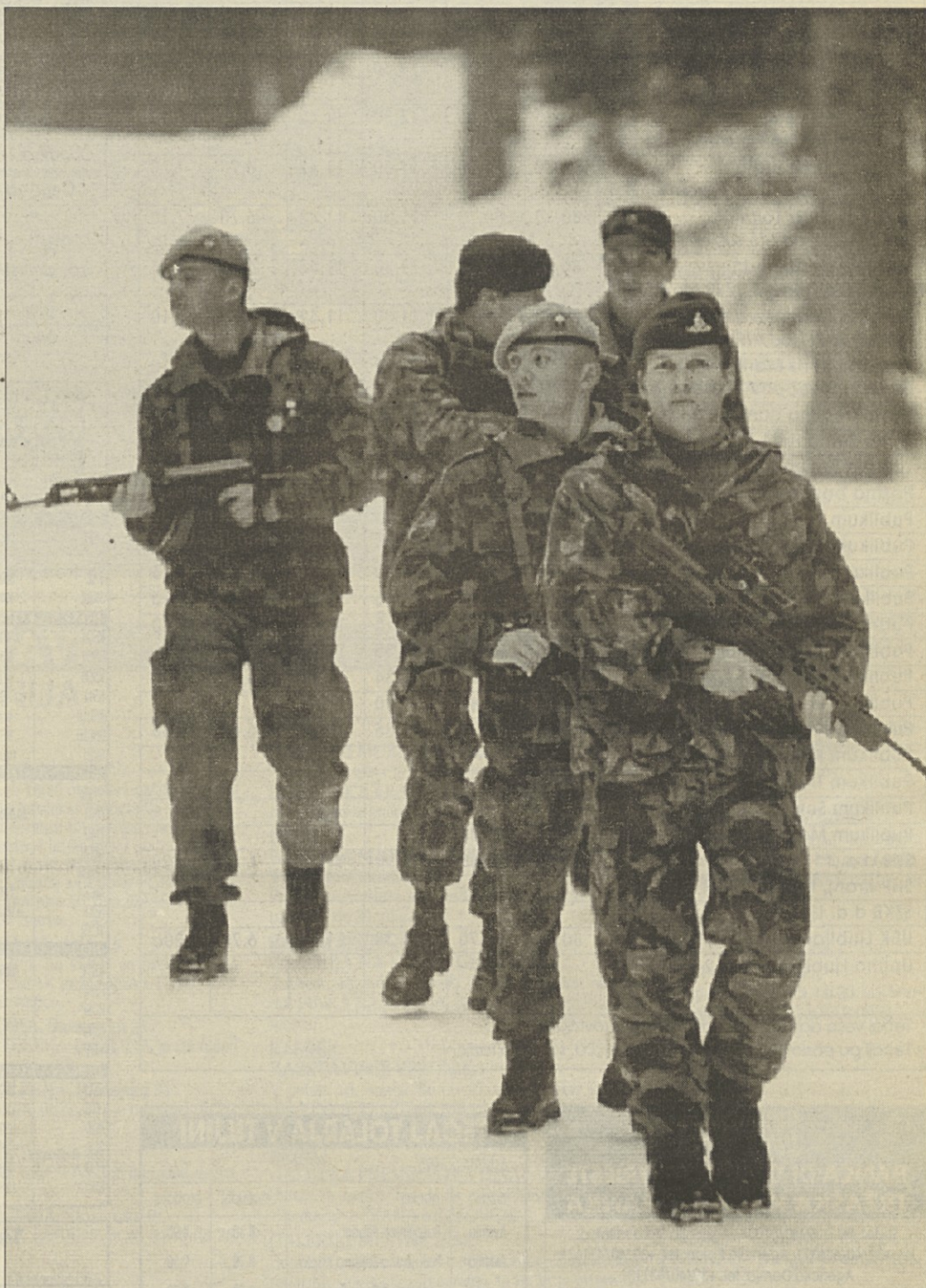
Navdušeni pa so bili tudi nad pravim »tea partyjem«, ki so jim ga na Bledu pripravili natančno ob petih popoldne, kot velevala starodavna angleška tradicija.

Bostjan Lajovic

Foto: Jože Suhadolnik/BOBO

Plazenje pod ovirami je lažje in hitrejše, če ležiš na smučeh

V tednu dni so britansko - slovenske patrulje dodobra prečesale poključke gozdove

Ob žuljih so bile najpogostejše poškodbe gležnjev in kolen

Nemški ovčar Oniks, lavinski pes, zna vse, le govoriti ne

Komandos Jamie je profesionalni vojak že skoraj pol življenja

MENJALNIŠKI TEČAJI

8. marca 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	-	-	-	-	-	-
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,00	80,90	11,30	11,50	6,60	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	79,80	80,88	11,17	11,47	6,59	6,98
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	80,40	80,75	11,35	11,44	6,75	7,10
Creditanstalt d. d.	80,00	80,70	11,20	11,60	6,70	7,50
Hida, od 7-19, sob od 7-14	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,80	80,85	11,40	11,42	6,90	6,95
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	80,25	80,65	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	80,25	80,65	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	80,30	80,70	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	80,30	80,70	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	80,30	80,70	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	80,30	80,70	11,30	11,42	6,70	7,10
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	80,25	80,65	11,30	11,42	6,70	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,20	80,85	11,20	11,48	6,40	7,00
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	-	-	-	-	-	-
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,42	80,90	11,35	11,45	6,80	7,40
Poštna banka Slovenije*	-	-	-	-	6,62	7,22
Publikum Ljubljana, t: 312-570	-	-	-	-	-	-
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	-	-	-	-	6,85	7,10
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,50	80,60	11,34	11,44	6,70	7,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,55	80,60	11,36	11,39	6,70	7,15
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	79,20	80,80	11,15	11,48	6,65	7,30
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,40	80,45	11,35	11,40	-	-
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,20	80,65	11,34	11,47	6,70	7,20
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,30	80,80	11,30	11,44	-	-
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,30	80,70	11,35	11,38	6,60	7,38
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	-	-	-	-	-	-
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	-	-	-	-	-	-
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	79,78	80,78	-	-	-	-
SKB d.d.,***	79,55	80,65	10,90	11,65	6,40	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741	-	-	-	-	-	-
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,00	80,70	11,30	11,47	6,70	7,20a
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojani: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

8. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1588,00	1655,00
nemška marka	1170,00	1220,00
francoski frank	326,00	339,00
holandski gulden	1040,00	1084,00
belgijski frank	56,10	58,55
funt sterling	2614,00	2717,00
irski sterling	2605,00	2715,00
danska krona	286,00	298,00
grška dramma	6,90	7,60
kanadski dolar	1121,00	1169,00
japonski jen	17,70	18,50
švicarski frank	1404,00	1460,00
avstrijski šiling	166,00	172,75
norveška krona	260,00	271,00
švedska krona	222,50	232,00
portugalski escudo	10,90	11,45
španska pezeta	12,60	13,20
avstralski dolar	1174,00	1223,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	13,70	14,90
hrvaški dinar-kuna	260,00	280,00

KMEČKA BANKA - GORICA

7. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1618,00	1663,00
nemška marka	1159,00	1194,00
francoski frank	325,00	340,00
holandski gulden	1027,00	1055,00
belgijski frank	55,80	57,00
funt sterling	2630,00	2720,00
irski sterling	2625,00	2715,00
danska krona	285,00	293,00
grška dramma	7,10	7,70
kanadski dolar	1143,00	1188,00
švicarski frank	1384,00	1414,00
avstrijski šiling	163,80	168,80
slovenski tolar	13,80	14,50

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

6. MAREC 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,90
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,40
Avstrija	Posojilnica Locilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	12,80	13,30
Italija	Tržaška kreditna banka	13,80	14,50

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. FEBRUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4561	-
francoski frank	-	28.3180	-
nizozemski gulden	-	89.1500	-
belgijski frank	-	4.8503	-
španska peseta	-	1.1310	-
danska krona	-	25.1320	-
kanadski dolar	-	1.0420	-
japonski jen	-	1.5060	-
švicarski frank	-	117.8400	-
avstrijski šiling	-	14.2090	-
italijanska lira	-	0.8735	-
švedska krona	-	19.8400	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
veljavna dne 9. 3. 95

Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.157.8705	1.161.4222
DEM	100	8.150.0000	8.175.0000
USD	1	112.1032	112.4471

Tečaji so okroženi, pri konkretnih poslih so možna odstopanja.

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 046 z dne 8. 3. 1995 - Tečaji veljajo od 9. 3. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	83,2695	83,5201	83,7707
Avstrija	040	šiling	100	1159,1890	1162,6770	1166,1650
Belgija	056	frank	100	394,5828	395,7701	396,9574
Kanada	124	dolar	1	79,6101	79,8496	80,0891
Danska	208	krona	100	2029,3763	2035,4827	2041,5891
Finska	246	marka	100	2625,6564	2633,5571	2641,4578
Francija	250	frank	100	2296,4295	2303,3395	2310,2495
Nemčija	280	marka	100	8159,2804	8183,8319	8208,3834
Grčija	300	grd	100	-	50,1669	50,3174
Irskija	372	funt	1	-	183,4406	183,9909
Italija	380	lira	100	6,8742	6,8949	6,9156
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	124,7146	125,0899	125,4652
Nizozemska	528	gulden	100	7273,8353	7295,7225	7317,6097
Norveška	578	krona	100	1831,7585	1837,2703	1842,7721
Portugalska	620	escudo	100	77,7008	77,9346	78,1684
Švedska	752	krona	100	1586,5721	1591,3461	1596,1201
Švica	756	frank	100	9774,8179	9804,2306	9833,6433
Velika Britanija	826	funt sterling	1	183,8286	184,3817	184,9348
ZDA	840	dolar	1	112,2309	112,5686	112,9063
Evropska unija	955	ECU	1	149,6412	150,0915	150,5418
Španija	995	peseta	100	88,8138	89,0810	89,3482

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 9. 3. 1995

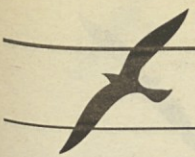
st. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI,		IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:			1.500.000	816,841	811,074	1,627,914
64		108,9121%	108,1431%	108,5276%	150.000	81,684	81,107	162,791

Tečajnica borznega trga

št.: 44

Datum: 8. 3. 1995

LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.										
Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat(3)	enotni tečaj(3)	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	796	(4.5.93)	11.500		6. 3.	11.350	12.300			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.306	25-	8. 3.	13.040	13.170	13.400	13.040	2.368
SAL	500	(7/29.8.94)	19.450	1,06-	8. 3.	19.610	20.290	19.900	19.200	3.112
SKBR	458	(16.5.94)	33.606	47	8. 3.	32.800	33.690	34.500	33.150	11.762
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	(4.31.12.94)	97,3	14-	8. 3.	97,3	97,4	97,5	97,1	9.117
RS02	9,5	(8.1.10.94)	101,7	26-	8. 3.	101,7	105,9	101,8	101,7	5.376
RS08	5,0	(3.30.11.94)	83,3		17. 2.		91,5			
RS11	7,0	(4.15.1.95)	90,0		2. 3.		90,0			
RSL1D	8,0	(4.31.12.94)	96,7	04	8. 3.	96,7		96,8	96,7	795
RSL2D	9,5	(8.1.10.94)	100,5	1,66-	8. 3.	100,0		100,5	100,5	86
SKB1	10,0	(4.1.11.94)	97,5A	03	8. 3.	96,1	97,5	97,5	97,5	710
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.756A	2,46	8. 3.	11.600	12.600	12.750	12.700	2.105
DAD	10.000	(1.6.94)	114.033	5,16	8. 3.	114.300	115.000	115.900	108.000	12.057
FMD		(8)	13.183	38	8. 3.	13.200	13.650	13.200	13.100	791
GPGR			16.000		6. 2.		17.600			
HMER			14.933		27. 2.	13.500				
MKZ	218	(30.3.93)	8.825	2,41-	8. 3.	8.680	8.900	8.850	8.800	1.765
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	3.778	2,12-	8. 3.	3.520	3.950	3.900	3.480	11.754
TCTR		(5)	698,5	21-	8. 3.	694,0	705,0	702,0	690,0	842
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT	4000	(23.5.94)	35.500	5,50	8. 3.	33.000	36.000	35.500	35.500	187
PPNP			34.135	2,47-	8. 3.	33.200	35.900	34.900	34.000	2.048
RCSP		(6)	2.080*	9,88	8. 3.	1.960	2.490	2.080	2.080	29
UBKP			10.286		7. 3.	10.600	11.100			
VPP			41.230		3. 3.					
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	(4.1.11.94)	97,5A		8. 3.			97,5	97,5	33
OZG	11,0	(4.1.1.95)	89,0A	1,02	8. 3.	88,0	95,0	89,0	89,0	871
PCE	12,0	(6.1.12.94)	98,0		8. 3.	97,5				
PLJ	12,0	(7.1.1.95)	98,8	78	8. 3.	97,7		99,0	97,8	134
PCO	10,0	(1.1.6.94)	95,2		6. 3.	95,0	96,5			
RSGS1	10,0	(4.1.6.94)	93,5A		8. 3.			93,5	93,5	17

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V petek, 10., in v soboto, 11. marca, ob 20. uri: gledališče VR - GERTRUDA STEIN (LD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V soboto, 11. marca, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V petek, 10. marca, ob 20. uri: V. Möderndorfer - HAMLET IN OFELIJA, za izven. V soboto, 11. marca, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LICE, za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/ 331-950

Danes, 9. marca, ob 19. uri: BALETNI VEČER - PIROVI PLESI II, HIMERA, ORFEJ, za red četrtek I in izven. Predstava bo se v torek, 14. marca, ob isti uri, za red torek II in izven. V soboto, 11. marca, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 9. marca, ob 19.30: F. Wedekind - POMLADNO PREBUJENJE, za abonma red B. V petek, 10. marca, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven in konto. V soboto, 11. marca, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO, za izven. V nedeljo, 12. marca, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za izven.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12

Danes, 9. marca, ob 20. uri: GOSPODICNA JULIJA.

LGL, tel.: 061/ 314-789

Danes, 9. marca, ob 20. uri: plesni projekt TRIO.

VELIKI ODER

V soboto, 11. marca, ob 11. in 17. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 12. marca, ob 11. uri, za izven.

KULTURNICA, Zidovska steza 1

Danes, 9. marca, ob 17. uri: S. Makarović - SAPRAMISKA, za izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 312-860

V petek, 10. marca, ob 17. uri: J. Graham - TEZAVE S HRBTENICO, za izven. Predstava bo se v soboto, 11. marca, ob 19.30, za izven. V nedeljo, 12. marca, ob 16. uri: D. Muck - KDO JE UBIL ZMAJA, za izven.

KRIZANKE, tel.: 061/ 226-544

Danes, 9. marca, Viteška dvorana ob 20. uri: M. Kmecl - ANDREJ SMOLE - ZNAMENITI SLOVENEČ.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V petek, 10. marca, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC.

BOHINJSKA BISTRICA

DOM JOŽA AZMANA, tel.: 064/ 721-250

V soboto, 11. marca, ob 20. uri: M. Remec - KUGA PLASTIONSKA. Predstava bo se v nedeljo, 12. marca, ob isti uri.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V torek, 14. marca, ob 10. uri: A. Wendt - TICEV JAKA, za abonma 2. solski.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V nedeljo, 12. marca, ob 19. uri: M. Vastl - JOHANOVA POTESITEV v izvedbi gledališke skupine Avgijev Hlev iz Škofje Loke.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER, tel.: 066/ 21-027

V torek, 14. marca, ob 10. uri: S. Pinter - PAVLIHOVE DOGODIVSCINE v izvedbi Pavlihovega gledališča Simone Pinter.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

25. TEDEN
SLOVENSKE DRAME

Danes, 9. marca, ob 19.30: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE (SNG Drama), za izven. V petek, 10. marca, ob 19.30: S. Makarović - SHOW STRAHOV (MGL Ljubljana), za izven.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 9. marca, Minoritska cerkev ob 20. uri: R. Serling - D. Lukič - OBMOCJE SOMRAKA, za abonente in izven. V soboto, 11. marca, Velika dvorana ob 18. uri: N. Prokič - RUSKA MISIJA, za red upokojenci, nedelja in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 12. marca, ob 11. uri: J. Malik - ZOGICA MAROGICA.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V petek, 10. marca, ob 17. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZA, za abonma petek A in izven. Predstava bo se v soboto, 11. marca, ob isti uri, za abonma sobota A in izven.

SENTJAKOB

Danes, 9. marca, farni dom ob 20. uri: A. Burgess - PEKLENSKA POMARANČA v izvedbi Teatra Trotamora. Predstava bo se v soboto, 11. marca, ob 20. uri in v nedeljo, 12. marca, ob 17. uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 9. t. m. (red E) ob 20.30 predpremiere J. Jurčić-A. Inkret »Deseti brat«. Rezija Dušan Mlakar.

Premiera jutri, 10. t. m., ob 20.30 (red A). Ponovitve: 11.3. - 20.30 (red B); 12.3. - 16.00 (red C); 14.3. - 10.00 (izven) in 16.00 (red H); 15.3. - 16.00 (red G).

Gledališče Rossetti

Danes, 9. t. m., ob 20.30 (red četrtek) gostuje stalno gledališče iz Bocna z Goldonijevo komedijo »La locandiera«. Rezija M. Bernardi. Predstava v abonmaju 8A (modro), za abonente popust.

V sredo, 15. t. m., ob 16. uri Podreccove lutke s predstavo »La bella dormiente nel bosco«.

Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063):

KOROŠKA

SENTJAKOB V ROŽU

Farna dvorana: danes, 9. t. m., ob 20. uri premiera igre »Peklena pomaranča«.

Regionalni center Katoliške mladine: jutri, 10. t. m., ob 19. uri Informativni večer.

V stari soli: jutri, 10. t. m., ob 19.30 »Bregarca in ljudska oblast ali krompir«. Drama Er-

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 9., in v petek, 10. marca, ob 19. uri: DELAVNICA MARKA POGACNIKA - Vitalno-energijski sistemi krajine in cloveka (SD).

IC - MODERNE GALERIJE

Danes, 9. marca, ob 19. uri: predstavitev najnovejših slik ANDRAZA SALAMUNA iz cikla Mah in srebro.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 9. marca, ob 20. uri: literarni večer UROSA ZUPANA (predstavitev knjige ODPIRANJE DELTE).

ISH, Beethovnova 2/III

Do petka, 10. marca, od 18. do 20. ure: predavanja dr. WOLFGANGA U. DRESSLERJA z naslovom Uvod v izbrane probleme besediloslovja.

CELJE

PLESNI FORUM CELJE, tel.: 063/ 36-559

V petek, 10. marca, ob 21. uri: večer z VLADOM KRESLINOM.

CERKNICA

GLASBENA SOLA, Partizanska 9

V petek, 10. marca, ob 18. uri: pogovor z VESNO FALATOV avtorico knjige Zivljenje je učna ura. Osrednja tema pogovora bo samozavest in samostojnost otroka.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

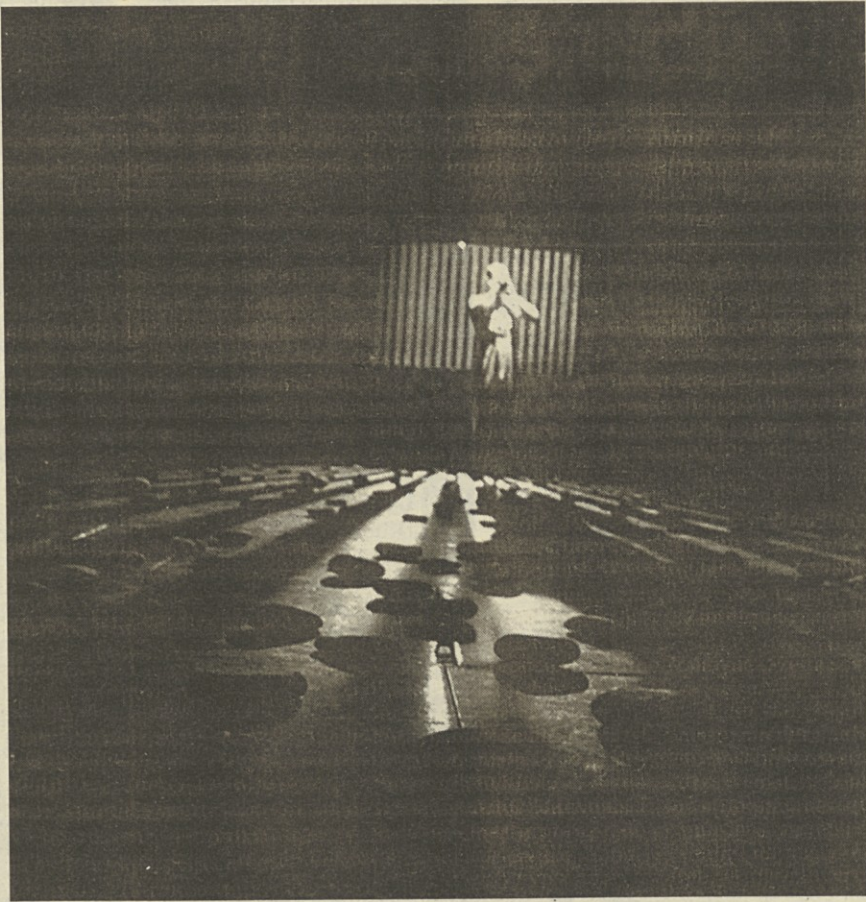
TRZIC

Občinsko gledališče: Od 14. t. m. do 6. junija bo na sporedu mednarodni festival »Ecco mormorar l'onde«.

Primorska poje

Otvoritveni koncert bo v soboto, 11. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu v Podnanosu.

V petek, 10., in v soboto, 11. marca, bo v Cankarjevem domu v Ljubljani ob 20. uri gledališka predstava GERTRUDA STEIN v izvedbi gledališča VR

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 9. marca, bo ob 19.30 otvoritev razstave nagrajenih del natečajnega projekta Fotografija leta 1994. Istega dne bo v sejni dvorani E3 potekal ciklus predavanj o fotografiji. Razstava bo na ogled do 19. marca. V Sprejemni dvorani je do 26. marca na ogled mednarodna razstava ilustracij za otroke PODOBE DOMSLIJE. Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Zimski salon, na kateri se predstavljata umetnici ALMIRA SADAR in MARIJA STARIC JENKO je na ogled do 26. marca.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

Pregledna razstava ZDENKA HUZIJANA je na ogled do 9. aprila.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava skulptur JIRIJA BEZLAJA je na ogled do 26. marca.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava risb METKE KRASOVEC je na ogled do 23. marca.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava slik TONETA LAČAJNE je na ogled do 26. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik BOZIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA CZP KMEČKI GLAS, Železna 14

Razstava olj PETERNELJ - MAUSER je na ogled do 17. marca.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57

Razstava slik BERNARDE SMID je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V petek, 10. marca, bo ob 20. uri otvoritev razstave FRAGMENTI... NAMISLJENIH BENETK. Razstava bo na ogled do 31. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava grafik BOJANA KLANČARJA je na ogled do 4. aprila.

GALERIJA ZDSLJ, Komenskega 8

Razstava ANTONA HERMANA - Objekti je na ogled do 14. aprila.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Razstava oblikovalke ALENKE GLOBOČNIK je na ogled do 21. marca.

NARODNI MUZEJ, Muzejska 1

V atriju muzeja je do 31. marca na ogled razstava IZGINJAJOCE KRAJINE (Arheologija in irske pokrajine - pogled iz zraka).

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE,

Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

ILIRSKA BISTRICA

GALERIJA NA VIDMU, Gregorčičeva 2

V petek, 10. marca, bo ob 19. uri otvoritev razstave del JANKA KASTELICA. Razstava b na ogled do 25. marca.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V petek, 10. marca, bo ob 19. uri otvoritev razstave del VINKA ZELEZNIKARJA. Razstava bo na ogled do 22. marca.

KRANJ

GALERIJA PRESERNOVA HISA

Danes, 9. marca, bo ob 18. uri otvoritev retrospektivne razstave FRANA KRAŠOVCA.

GALERIJA MESTNE HISE

Danes, 9. marca, bo ob 18.30 otvoritev razstave sedemnajstih slovenskih fotografov 1+16, ki je pripravljena v pocastitev osemdesetletnice JANEZA MARENČICA.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

V sredo, 15. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave ANDREASA BERLAKOVICHA.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava GENERACIJA 1982 je na ogled do 3. aprila.

PTUJ

MIHELICEVA GALERIJA

Razstava MITOLOGIJA ZOHARJEVEGA KURENTA je na ogled do 28. maja.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA

Razstava del DAMJANA SVARE je na ogled do 15. marca.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA

Razstava del VOJKA POGACARJA je na ogled do 22. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Studio Bassanese: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Franciska 51/A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.

Art Light Hall: v soboto, 11. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave skulptur Giorgia Schumannna.

OPČINE

Prosvetni dom: na ogled je razstava slik Stefana Turka.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 20. t. m. bo na

ogled razstava »Idrijske cipke«, ki jo prireja Kulturni dom Gorica, občina Idrija in Mestni muzej - Idrija.

ŠPETER

Beneska galerija: na ogled je fotografska razstava Laure Battich in Marine Bergnach.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: do 30. aprila razstavlja Marie Lassnig.

TINJE

Dom: na ogled je razstava fotografij Ivana Klarica »Hrepenenja«.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: Na ogled je razstava »Tihozitja iz narave« Wernerja Neuwirtha.

ŠMIDEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Helmuta Klazeja.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

Danes, 9., in v petek, 10. marca, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II. Program: Skerl, Schumann, Sibelius.

V soboto, 11. marca, ob 19.30: večer ob 120-letnici rojstva MAURICEA RAVELA (SD).

KLUB CD, tel.: 061/ 176 72 28

Danes, 9., in v petek, 10. marca, ob 20. uri: TEMATSKI GLASBENI VEČER.

V soboto, 11. marca, ob 21. uri: PAUL F. COWLAN (kantavtor in pesnik)

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V torek, 14. marca, ob 19.30: koncert MATJAZA ROBAVSA (bariton) in ANDRAZA HAUPTMANA (klavir). Program: Schumann, Liszt, Hindemith. Krek, Ipavec, Gerbič.

GRAND HOTEL UNION

V nedeljo, 12. marca, ob 18. uri: koncert pianista BOJANA GORIŠKA.

GAJO JAZZ KLUB,

Beethovnova 8

Danes, 9. marca, ob 22. uri: kitarist ZARKO ŽIVKOVIC.

K4, Kersnikova 4

V ponedeljek, 13. marca, ob 21. uri: koncert skupine AFTERHOURS.

GORNJA RADGONA

V soboto, 11. marca, ob 18. uri: koncert ZENSKEGA PEVSKEGA ZBORA MANKO GOLAR in MOSKEGA PEVSKEGA ZBORA PROVOX.

ILIRSKA BISTRICA

MKNZ

V petek, 10. marca, ob 22.30: koncert skupin PORCICOMODI in CARDINALS.

MARIBOR

OPERA, tel.: 062/ 221-206

V petek, 10. marca, Unionska dvorana ob 19.30: koncert MARIBORSKA FILHARMONIJE, za abonente in izven.

VRHNIKA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 753-648

V petek, 10. marca, ob 20. uri: koncert NEW SWING KVARTETA.

FJK

TRST

Glashena matica - Koncertna abonmajška sezona 1994/95

V četrtek, 23. t. m., ob 20.30 koncert CAMERATA LIBACENSIS. Dirigent Stojan Kurent.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 9. t. m., ob 20.30 (red A) premierska predstava »El amor brujo« (L'amore stregone) Manuela De Falle. Glavni interpreti: M. Gimenes, A. Noya, I. Yerba, T. Rojo in V. Ullate Ballet. Dirigent A. Gil Ordenez.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripicovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Avditorij Muzeja Revoltella V nedeljo, 12. t. m., ob 11. uri koncert Solistov gledališča Verdi.

Gledališče Rossetti

V torek, 14. t. m., ob 21. uri koncert Enrica Ruggierija. Predstava izven abonmaja. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti in v Pasazi Protti.

Trzasko koncertno društvo: v ponedeljek, 13. t. m., ob 20.30 nastop kvarteta iz Tokija.

Sportna palaca pri Carboli V ponedeljek, 13. t. m. ob 21. uri koncert ansambla Litfiba. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA

SCGV E. Komel

Koncertna sezona 1994-95

V nedeljo, 12. t. m., ob 17. uri bo v stolni cerkvi koncert sakralne glasbe 20. stoletja. Izvajajo Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaza Scea.

Kulturni dom

V sredo, 22. t. m., bo na sporedu koncert Camerata Labacensis.

SLOVENIJA 1

10.25	M. Jezernik: Medvedov Godrnjavček, 2/6, del
10.40	Cebelica leti z neba
10.50	Arhiv zemlje, pon. 5/14 dela ameriške poljudno-znanstvene serije
11.20	Po domače, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Oci kritike, ponovitev
14.05	Video strani
15.50	C. Rudolf: Zigolo, ponovitev danske drame
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroški program: Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme sport
20.05	David Copperfield: Ognji strasti, 3/6 del
21.00	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
22.55	Vecen sanjač, 10/27 del ameriške nanizanke
23.20	Trojske vojne
23.20	Umor, je napisala, 18/21 del ameriške nanizanke
	Opombe k umoru

SLOVENIJA 2

15.05	Kinoteka: Zvezda varieteja, ameriški (cb) film
16.35	V vrtincu, pon. Sova, pon.
17.20	Eno leto v Provansi, 8/12 del angleške nanizanke
17.55	Umor, je napisala, 17/21 del ameriške nanizanke
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.10	Podarim - dobim
19.20	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Moski, zenske
21.05	Umetniški večer: Faca za film, portret Lojzeta Rozmana
22.10	Mahabharata, 3/6 del angleške nadaljevanke
23.05	Omizje: Umetnost - zakaj in za koga?

KANAL A

10.15	Luč svetlobe, pon.
11.05	Tropska vročina, pon.
12.05	A - shop, Spot tedna, CMT
15.45	Spot tedna, A - shop
16.00	Videoigralnica, pon.
16.30	Dance session, pon.
17.00	Zadeto, pon.
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A - shop
19.00	Poročila
19.05	Risanka
19.10	Luč svetlobe, 379. del
20.00	Pred poroto
20.25	Poročila
20.30	Solski dnevi Toma Browna, am. film
23.00	Magnetoskop, pon.
23.45	Spot tedna
23.50	A shop, CMT

MTV MMTV (62. kanal)

17.00	MMTV shop
18.20	Aktualno, zanimivo, pon.
19.00	Obvestila
19.05	Risanka
19.30	MMTV shop
20.00	Sport MMTV, sportni dogodki
20.30	Stepni volk, ameriški drama
23.00	Midnight Warrior
00.30	Video strani

Koper

16.00	Euronews
16.15	»Bersaglio« - v studiju Maurizio Bekar
17.15	Leteci zdravniki - tv nanizanka
18.00	Slovenski program
18.30	Dokumentarna Oddaja
18.45	Zamejski portreti
19.00	Primorska kronika
19.30	Tečaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odprte strani - oddaja pripravljala Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari kultura, oddaja pripravljala Natasa Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najboljša, zabavno - glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00	Umor, je napisal
09.50	Knight Rider, pon.
10.35	Vesoljska ladja Enterprise
11.15	Zgodba Cathy Mahone, am. film
13.00	Otroški program
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
16.25	Knight Rider
17.10	Strašno prijazna družina
17.35	Nas hrupni dom
18.05	Prijatelji
18.45	Televizijske zvezde
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Peter Strohm
21.15	Kuharski mojstri
21.25	NYDP Blue, am. serija
23.15	Cas v sliki
23.20	Arnhemski most, angleško - ameriški vojni film, 1976
	Igrajo: Sean Connery, Robert Redford in drugi
00.50	Cas v sliki
00.55	Strašno prijazna družina
01.20	Vsak dan s Schiejkom
02.20	Dobrodošli v Avstriji
	Lucien Brouillard, kanadski film
02.15	Video strani

ORF Avstrija 2

13.10	Cas v sliki
13.10	Poročila
14.00	Alpe, Donava, Jadran
14.30	Moc strasti
	Prica prepovedane ljubezni
15.10	Umor, je napisala
	Studijski prijatelj
16.00	Vsak dan s Schiejkom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Dva na poti po Avstriji
21.05	Nori par
22.00	Večerri studio
22.30	Siling
23.00	Sport
	SP v nordijskih smučarskih disciplinah
	SP v umetniškem drsanju
00.10	Pustolovske poti svobode, 1/4 del: Veliko upanje

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Poročila
10.05	Zemljepis: Latinska Amerika
10.35	Prva stoletja krščanstva pri Hrvatih
11.05	Alberto Fortis: Pot po Dalmaciji
11.30	Mesecev Skakac, 10/14 del otroške serije
12.00	Poročila
12.05	Cesarica, 110. del nadaljevanke
12.50	Popotnik skozi čas, ameriški film, 1986
14.20	Slikica
14.25	Zemljepis, ponovitev
15.00	Prva stoletja krščanstva, pon.
15.30	Zgodba o glasbenem instrumentu
15.40	Doktor Argus, risanka
16.05	Hrtić - hitić
16.30	Poročila
16.40	Južna Amerika, 2/6 del dokumentarne oddaje
	Beli pekel Amazonije
17.10	Morje
17.45	Hrvaška danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 950. del ameriške nadaljevanke
19.30	Dnevnik
20.02	Sport
20.10	Kvskoteka
21.25	Meteorjeva izložba
21.30	Ekran brez okvirja
22.30	Razstava na TV: Matko Trebotić
22.40	Moc denarja
22.50	Slika na sliko
23.30	Shalom general, avstrijski film, 1989
	Igrajo: Rainer Egger, Dieter Naumann in drugi
01.10	Poročila
01.15	Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.25	TV-koledar
17.35	Dotik smrti, ponovitev 3/4 serije
18.25	Windsorki, pon. 2/4 dela dokumentarne serije
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Kosarkarska liga prvakov: Cibona - Real (Madrid), prenos
21.50	Dotik smrti, 4., zadnji del angleške serije
22.40	Birmingham: Svetovno prvenstvo v drsanju (M), prenos
00.10	Fluid expo
23.50	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Poročila
09.05	Mejno mesto
	Dopolodne, vmes Zaobljuba, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel, gospodarski poročevalec
14.40	Koliko je vreden podeželan, studijo Szeged
14.55	Izbor prejšnjega tedna
15.45	Narodna glasba
16.00	Poročila
16.05	Cakajoc na vlado, iz seje Kabineta
16.30	Gospodarska, serija
17.05	Krožna slika, trgovina in preskrba
17.50	Zamejski Madžari
18.15	Posel
18.30	Beseda, glasba, slika
19.00	Za otroke
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, teleshport
20.20	Malo mesto
21.00	1 + 5
21.50	Nasi ljubljenci
22.50	Gospodarski magazin
23.40	Dnevnik BBC

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30	Dnevnik in Odprti prostor, 10.00 TG1
10.05	Film: L'ammiraglio è uno strano pesce (fant., '64), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Vabilo k mizi - Tutti a Tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveno-tehnološki tednik Albedo
14.20	Kviz: Sala giochi
14.50	Nan.: Catwalk
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme, 20.00 dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Nogomet: Foggia-Parma
	Pokal Italija, polfinale, 22.35 Posebna oddaja o Pokalu Italija
22.50	Dnevnik
23.00	Variete: Seconda serata
0.05	Dnevnik, vreme in snežne razmere, Iz Parlamenta
0.25	Dok. Videosapere

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Black Stallion
8.40	Nad.: Beautiful
10.30	Aktualno: Lo sportello del cittadino, 11.00 Fra le righe
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Otroški variete: Quante storie ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.20	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	Film: Accanto a te c'è un omicida (dram., ZDA '93, i. V. Bertinelli), nato posebna odd. Film kronika
23.30	Dnevnik
0.15	Pregled tiska in vreme
0.30	se najboljše za rojstni dan, Kino!
0.35	Sport: hokej na ledu

RAI 3

6.45	Oddaje Videosapere: Anglescina, dok., Filozofija, Alfabeto TV, dok. Giotto, Bach, itd.
10.15	Fantastica Età, 11.15 Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Regione 7
15.15	Kolesarstvo: Tirreno-Adriatico (2. etapa)
16.30	Videosapere: Divja narava, 17.00 Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, delne vesti
19.50	SP v smučarskem teku
20.30	Aktualna oddaja: Tempo reale (vodi Michele Santoro)
23.15	Dnevnik in vreme
23.20	50 let zgodovine italijanskega sporta
0.30	Pregled tiska in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.40	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.05 Gualupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Teleprodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.20	Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Senza peccato
22.30	Film: In cerca di Mr. Goodbar (dram., ZDA '77, i. D. Keaton, R. Gere), vmes (23.30) dnevnik
0.50	Pregled tiska
1.00	Medicine a confronto
	Nan.: Jeffersonovi

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Oscar, un fidanzato per due figlie (kom., ZDA '91, i. S. Stallone)
22.55	Nan.: Casa dolce casa
23.25	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Talk radio, 14.45 Non è la RAI
16.15	Variete: Smile
16.20	Nan.: Star Trek
17.25	Aktualno: Village
17.30	Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Superboy, 18.45 Village, 18.50 Bay-side School
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Beverly Hills
22.40	Aktualno: Fatti e misteri
22.45	Glasb. variete: Jammin'
23.30	Aktualno: Ciak
24.00	Italija 1 sport
1.00	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 23.55 Dogodki in odmevi
20.30	Rioni alla ribalta
22.45	Film: Desiderando Giulia

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Il cacciatore del Missouri (western, '51)
20.00	The Lion Trophy Show
20.35	SP v umetn. drsanju
23.00	Variete: Tappeto volante

NBC

14.30	Ozadje naklade
17.30	FT poslovni večer
18.00	Danes
19.00	ITN novice
19.30	Golf
20.30	Skozi čas
21.30	Ozadje naklade
22.00	ITN novice
22.30	Vecer z Jayom Lenom
23.30	Resnici ljudje
24.00	FT poslovni večer
00.20	Poslovne novice iz ZDA
00.30	NBC poročila
01.00	Enak čas
01.30	Vecer z Jayom Lenom
02.00	Govoreči jazz
02.30	Videomoda
03.00	Riviera, pogovor v živo
04.00	Skozi čas
05.00	Ozadje naklade

CNN

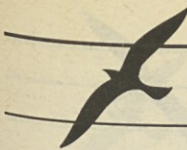
16.00	World News
17.30	Business Asia, pon.
18.00	CNN News Hour
19.00	World News From London And Atlanta
20.00	World Business Today From London
20.30	World News
21.00	International Hour From London And Washington
22.00	World News
22.30	Futurewatch
22.45	CNN World Sport
23.00	World Business Today Update From London
23.30	Showbiz Today, pon.
24.00	The World Today
01.00	Moneyline
01.30	Crossfire
02.00	Prime News
03.00	Lary King Live
04.00	CNN World News
05.00	World News
05.30	Showbiz Today

BBC PRIME

14.00	The Bill
14.30	The Flame Threes Of Thoka
15.20	Hot Chefs
18.00	Strathblair
19.30	Air Ambulance
20.00	After Henry
20.30	Eastenders
21.00	Riff - Raff
22.00	Just Good Friends
22.30	America Caesar

DISCOVERY

17.00	Otoki izven casa
18.00	Okoli sveta
19.05	Po letu 2000, o pisarni prihodnosti
20.00	Opice, o orangutanah
20.30	Afrisko popotovanje
21.00	Skrivnosti zgodovine
21.30	Svet pustolovscin, o slo- nih in gepardih
22.00	Posebne enote
22.30	Predrzni
23.00	Kri pot in slava
00.00	Charlie, bravo
00.30	Svetovna družina

2/5 TVS 2 15.05
ZVEZDA VARIETEJA,
ameriški (ČB) film, 1943

Igrajo: Barbara Stanwyck, Michael O'Shea, J. Edward Bromberg, Iris Adrian in drugi
Režija: William A. Vellman

Zgodba o igralsko-plesni skupini, ki živi vse prej kot zvezdnisko življenje. Intrige, ljubosumnost, stare in nove ljubezni, zaprasene garderobe in končno dogodek - umor. Vsakdanost se umakne strahu, saj kmalu sledi novi umor in se samomor enega od članov skupine. Policija se ne izkazuje najbolje, zato se sami lotijo zadeve. Uspešno?

Barbara Stanwyck

2/5 KANAL A 20.30
SOLSKI DNEVI TOMA BROWNA,
ameriška (ČB) komedija, 1940

Igrajo: Cedrick Hardwicke, Gale Storm, Freddie Bartholomew in drugi
Režija: Robert Stevenson
Čeprav so film leta 1940 posneli v ZDA, je se vedno čutiti močan vpliv britanske kulture. Zgodba se dogaja v viktorijanski deski soli in v nasprotju s strogim tonom sole prikazuje vesele plati nabiranja učenosti.

2/5 CANALE 5 20.40
OSCAR,
ameriški film, 1991

Igrajo: Sylvester Stallone, Ornella Muti in drugi
Režija: John Landis
Stallone kot komedijant? Mafijski boss »Snap«
četu na smrtni postelji obljubi, da bo postal posten, toda sprememba življenjskih navad ni tako preprosta. Poleg tega je njegova žena noseča in prikaže se tudi nezakonska hči.

Sylvester Stallone

TVS 1
UMETNIŠKI VEČER,
portret Lojzeta Rozmana

V umetniškem programu TV Slovenija je v seriji ZVEZDE SLOVENSKEGA FILMA nastal nov portret - tokrat portret igralca Lojzeta Rozmana.

Portret je sestavljen iz igralcev pripovedovanj o filmih, v katerih je sodeloval, odlomkov iz teh filmov in utrinkov, v katerih o portretiranca govorijo filmski sodelavci, ki so v dolgoletni igralski karieri Lojzeta Rozmana z njim sodelovali.

Zanimivo je, da je zaradi tako bogatega opusa filmskih vlog portretiranca, njegova osebna zgodba kot nekakšen mini portret zgodovine slovenskega filma. Se posebej, ker se mnogokrat stika tudi s spominom na njegovo soprogo - Dušo Pockajevo, ki je prav tako ustvarila paletu nepozabnih vlog slovenskega filma. Prav zato velja posebej poudariti pravo rariteto, ki je v Portretu premierno vključena - dokumentarne posnetke poroke Lojzeta Rozmana in Duse Pockajeve iz leta 1960, ki jih je posnel režiser Matjaž Klobčič, njuna takratna poročna priča. Kratak film, posnet z »osmičkom«, jakratno Klopčičevo darilo, predstavlja danes pravi mali biser med doslej neznanimi metri gibljevih slik.

V oddaji sodelujejo poleg portretiranca, se Matjaž Klobčič, Dušan Povh, Andrej Hieng, Franci Krizaj, portretiranec sin Matic, ki je prav tako igralec, Ivan Marincek, Jane Kavcic in z arhivskimi posnetki pokojni France Stiglic.

Scenarij in režija: Slavko Hren

Lojze Rozman v filmu Pustota iz leta 1982

2/5 HTV 1 12.50
POPOTNIK SKOZI ČAS,
ameriški z film, 1986

Igrajo: William Devane, Laureen Hutton, Klaus Kinski drugi
Režija: Terry Gilliam

Profesor McKenzie je strasten zbiralec starin. Na fotografiji, posneti na divjem zahodu leta 1886, odkrije, da orožje, ki ga nosi moski, ne sodi v tisti čas. Revolver je iz 26. stoletja! Nosi pa ga zloglasni dr. Cole, ki nacrta umor v preteklosti, da bi spremenil sedanost. Toda Georgia, zenska, ki ...

Laureen Hutton

TVS 1 20.05
MOŠKI, ŽENSKÉ:
O uspehu

Gostje oddaje: Mitja Perus, Zoran Thaler, dr. Ivica Tivadar in prod. Nada Mulej

Kaj nam pomeni uspeh? Je to res denar, slava, oblast? Morda, ko se nasmehe prizadet otrok. Vsak uspeh se zgodi najprej v naši glavi - o tem govori znanost o možganih, to uči »NPL«
treninzi. Uspeh je navsezadnje tudi tretji rojstni dan oddaje »Moski, zenske«
...

2/5 MMTV 20.30
STEPNI VOLK,
ameriška drama

Igrajo: Max von Sydow, Dominique Sanda in drugi
Režija: Fred Haines

Film je posnet po legendarnem istoimenskem romanu nemškega pisatelja Hermana Hesseja. Knjiga, ki jo je prebral vsak, ki kaj da nase, bodisi zato, da jo popljuje, bodisi, da se odredi. Film o večni poti iskanja samega sebe in vrednosti življenja.

Max von Sydow

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 The Afternoon Mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beats & Butthead; 23.45 Trije od enega; 00.00 Pulse; 03.00 The End?;

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Anything But Love; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 If Tomorrow Comes, 1/7 del; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet Iger; 19.30 Family Ties; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Manhunter; 22.00 Under Suspicion; 23.00 Saga Of Star Trek; posebna oddaja; 00.00 Noč z Lettermanom; 00.50 Littlejohn; 01.40 Chances

PRO 7

04.55 Serije; 10.05 Biljard, ameriška. kom., 1979; 12.00 Neisprotna, a prisrčna; 13.00 Charliejev angelčki; 14.00 Arabella Kiesbauer; 15.00 Colbyjevi; 15.55 Zakon v Los Angelesu; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.25 Alf; 19.55 Poročila; 20.15 Chrystal Eye, ameriški pustolovski film 1993; 22.20 Bushido - bilaj za zlate rizeve skodelice, honghoški akcijski film, 1988

PREMIERE

13.25 Kino '95; 14.00 Orson in Olivia; 14.50 Rozenkranc in Guldenstem; 16.55 Cisto čez les, ameriška komedija, 1992; 18.20 Premiere; 18.35 Trdnjava, avstralski z film 1993; 20.00 Premiere; 20.15 Stalin-grad, nemška vojna drama, 1992; 22.35 Studiuo Moor; 23.30 Hokej, nemška liga; 00.30 Normalno nora družina; 02.15 Late Show, vodi David Letterman Show; 03.00 Nočni grehi; 04.30 Extrakt, srečanje kratkega filma; 05.00 Pustolovščina H. Finna

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.25 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovščine mladega Indiane Jonesa; 15.55 MacGyver; 17.00 Tvegajli; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.15 Kolo sreče; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Wolffov revir, serija; 21.15 Schreimakersova v živo; 00.00 Dvigalo groze, nizozemska grozljivka; 01.50 Ponovitve

ZDF

14.30 Alfred J. Kwak; 14.55 Nove zgodbe Billyja Webba; 15.20 Logo; 15.30 X - Base; 15.55 Rečni telefon; 16.05 Moč strasti; 17.00 Danes; 17.08 ZDF šport eksta; 17.40 Soko 5113; 18.30 Veliko življenje; 19.00 Danes, vreme; 19.25 Prijatelji za celo življenje; 20.15 Parada uspešnic narodnozabavne glasbe; 21.15 Kako; 21.45 Danes; 22.15 Sport ekstra; 23.20 Dvojna točka, reportaža; 23.45 Danes opolnoči; 00.00 Apropas, film; 00.30 Molk

EUROSPORT

08.30 Jahanje; 09.30 Umetnostno drsanje, posnetek; 11.30 Ples; 12.30 Motorji; 13.30 Akrobatsko smučanje; 14.30 Tenis, pregled; 15.00 Umetnostno drsanje, prenos SP iz Birminghema; 18.00 Smučarski skoki, prenos iz Thunder Baya; 19.30 Športna poročila; 20.00 Umetnostno drsanje, prenos SP iz Birminghema; 23.00 Wrestling; 00.00 Golf; 01.00 Športna poročila

RTL

14.10 Umor, je napisala, serija; 15.00 Ilona Christen; 16.00 Hans Meister; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in lepi; 18.30 Eksplozivno; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Dr. Stefan Frank - zdravnik, ki mu ženske zaupajo, 1/17 del; 21.15 Mestni abolicionisti; 22.10 Policijska postaja, 4. del kriminalistične serije; 00.00 Poročila; 00.30 Nočna oddaja thomasa Koschwitz; 01.30 Kojak; 02.20 Umor je napisala; 03.10 Ponovitve

RTL 2

05.45 - 17.00 Ponovitve; 17.00 Mož za sedem milijonov dolarjev; 17.55 Umik; 18.25 Nasmehnite se, prosim; 19.00 Ženska za sedem milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Beg nazaj, ameriško - kanadski film, 1984; 22.15 Redakcija; 23.15 Pozdravi iz onostranstva, 10. del; 00.10 Pošasti; 00.40 Wonder Woman; 02.25 TV Bazar; 02.45 Ponovitve

SKY MOVIES

13.00 Author! Author!; 15.00 Mr. Billion; 17.00 Bloomfield; 19.00 The Portrait; 21.00 Leap Of Faith; 23.00 Boiling Point; 00.35 Murder On The Rio Grande; 02.10 Bitter Moon; 02.25 The Murders In The Rue Morgue

MOVIECHANNEL

12.05 Tarzan's Desert Mystery; 15.30 Breathing Lessons; 15.30 Breathing Lessons; 17.10 Branum; 19.00 A Place For Annie; 21.00 Mood Indigo; Mind Of A Killer; 22.40 Gladiator; 00.25 Bird In Paradise II; 01.50 Death In Small Doses; 03.25 Cinderella Liberty; 05.20 Abbott And Costello In The Foreign Legion

FILMNET+

14.20 How To Be Miserable And Enjoy It; 16.00 K-TV; 18.00 Howard's End; 20.00 Two - Fisted Tales; 22.20 Klute; 00.20 De Tussentijd; 02.00 Hombre; 04.00 Bebe's Kid; 05.15 El raziskuje Planet Hollywood Orlando

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročila Financial Times; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Novice; 21.30 Notranja izdaja; 22.00 Poročila; The Tonight Show; 23.30 Res osebnost; 00.00 Poročila Financial Times; Market Wrap; Novice; Enak čas; Jay Leno Show; Življenjski slog

FILMNET

14.00 Njegovo dekle Petek, ameriška komedija; 16.00 Cherry 2000, ameriški film, 1987; 18.00 Floridske ožine, ameriški akcijski film, 1986; 20.00 Ned Blessing, premiera, ameriški vestem, 1991; 22.00 V nemilosti, ameriška drama; 00.00 Princ z Bel Aira; ameriška komedija, 1985

DSF

13.00 Magični šport; 15.00 Avto dirke; 16.00 Klasični boks; 17.00 Monster Trucks; 18.00 Magični šport; 19.55 športna poročila; 20.00 Klasični šport; 20.15 Rokomet - Nemčija - Češka, prenos; 21.45 Klasični šport; 22.00 Biljard; 22.55 Športna poročila; 23.00 Svetovni nogomet; 23.30 Svet športa; 24.00 KBiljard; 01.10 Boks; 02.05 Svetovni nogomet

VOX

13.45 Nori hotel, pon.; 15.30 Odvetnica in policist; 16.20 Cannon; 17.10 Philip Marlowe; 18.00 Poročila; 18.20 Odvetnica in policist; 19.15 Cannon; 20.10 Umor v Sydneyu, aus. film, 1981; 21.50 Spiegel TV eksta; 22.25 Čas, tv magazin; 22.55 Prava ljubezen, oddaja o spolnosti; 23.35 Severna obzorja; 00.45 Beg v Varennes, pon. franc. it. filma

TNT

20.00 The Earl Of Chicago, am. film, 1940; 21.45 The Unsinkable Molly Brown, am. film, 1964; 00.10 A Touch Of The Sun, am. film, 1964; 01.30 Silver Dollar, am. film, 1932; 03.05 The Woman In Red, am. film, 1935; 04.25 The Earl Of Chicago

3-SAT

14.15 Ali se še pominjate; 16.05 Lutkovna nadaljevanka; 16.30 Nadaljevanka; 17.00 Mini čas v sliki; 17.15 Šport ekstra; 19.30 Borza; 20.00 Dnevnik; 20.15 Primer za dva; 21.15 Srečanja; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Portret Kieslowskega; 23.20 Prizpadek, Poljski film, 1981

CARTOON NETWORK

06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Sadežovi; 07.00 Jutranja ekipa; 08.00 Vrnitev v Bedrock; 08.30 Scooby Doo, kje si?; 09.00 Top Cat; 09.30 Sadežovi; 10.30 Udarec s šapo; 11.00 Biskviti; 11.30 Heatcliff; 12.00 Svetovne risanke; 13.00 Vrnitev v Bedrock; 13.30 Dotik modrega med zvezdami; 14.00 Yogi medved in prijatelji; 14.30 Popajev lov za zakladom; 16.00 Jonny Quest; 16.30 Thunder; 17.00 Centurioni; 17.30 Kapitan Planet; 18.00 Bugs & Daffy nočaj; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Top Cat; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

16.10 Kuhinja mušketirjev; 16.30 Bibi in njeni prijatelji; 18.15 Ameriška prihodnost; 18.30 Poročila; 19.00 Pariške luči; 19.30 Švicarska poročila; 20.00 Zelim si te; 20.30 Tell Quell; 21.30 Trideset milijonov prijateljev; 21.55 Poročila; 22.40 Pohod stoletja; 00.15 Tell Quell; 00.45 Večer; 01.15 Ponovitve

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 16.00 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofoni; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 17.30 Obvestila; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 vroči stol; 19.30 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Zrcalo dneva, Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbozrovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Logos; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranji in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.15 Hladno-toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Poročila iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modrega vala R. Koper; 22.30-23.15 Četrtek koncert.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik; Gromka glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Platinasto športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski pr. Radia Kranj.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Priški berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi); 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Joculator; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB; Fred Frith; 22.00 Vas omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Irska, lepa in tragična; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga; Kar po domače (r. M. Maver); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; MPZ Andrej Paglavac; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 2PZ Rotovž iz Maribora; 2PZ Dopsnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji, sansonijeji; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zani-ma tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila.

NOGOMET / POLFINALE ITALIJANSKEGA POKALA

Z zmago proti Laziu v Rimu je Juventus z eno nogo že v finalu

Zaskrblijujoči incidenti pred tekmo

Lazio - Juventus 0:1 (0:0)

Lazio: Mrachegiani, Negro, Chamot, Di Matteo, Bergodi, Cravero, Rambaudi, Fuser, Boksic, Winter, Venturin (od 77. Di Vaio) Juventus: Peruzzi, Ferrara, Jarni, Carrera, Kohler, Sousa, Marocchi (od 68. min. Del Piero), Conte, Vialli (od 46. Di Livio, Biaggio, Ravanelli.

Strelec: Ravanelli v 83. min.

Sodnik: Nicchi (Arezzo)

RIM - Nogometasi Juventusa so napravili velik korak na poti proti finalu italijanskega nogometnega pokala. Sinoči so namreč v Rimu z golom Ravanellija v 83. minuti v prvi polfinalni tekmi premagali Lazio, kar pred povratno tekmo, ki bo prihodnji mesec v Turinu, predstavlja veliko prednost. Zmaga Lippijeve ekipe je zaslužena, Turincani pa so se enkrat dokazali, da so zelo dobro pripravljeni in da ne popuščajo do zadnje minute. Lazio je tudi imel nekaj priložnosti, vendar pa je bil Juventusov vratar tudi v najtežjih trenutkih vedno na mestu.

Po trimesečni odsotnosti je včeraj pri Juventusu vseh devetdeset minut odigral tudi Roberto Baggio. Dolga odsotnost se mu je seveda poznala, ceprav je z nekaj potezami dokazal, da je še vedno vrhunski nogometaš. V prvem delu je bila tekma precej ize-

načena, obe ekipi pa sta si ustvarili nekaj lepih priložnosti. Najprej je bil že v 5. minuti nevaren Ravanelli, ki pa je po podaji Baggia streljal mimo gola. Takoj se mu je oddolžil Rambaudi, ki je streljal preko Juventusovega gola. V nadaljevanju je imel Lazio nekoliko več od igre, toda Boksic, Rambaudi in Negro niso bili dovolj natančni. Drugi polčas je bil precej izenačen, odločitev pa je padla v 83. minuti. Roberto Baggio je lepo podal do Ravanellija, ki se je otresele branilca, preigral Marchegianija in zatresel mrežo. Po zadetku je imel Juventus se naprej pobudo, dve minuti pred koncem pa je Ravanelli iz neposredne blizine streljal preko praznega gola. Danes bo na sporedu druga polfinalna tekma med Foggio in Parma. Neposredni prenos po Rai 1 se bo začel ob 20.45.

Ob koncu se povejmo, da smo bili pred tekmo ponovno priča zaskrblijujočemu dogodku, ko so za zdaj se neznani napadalci z nožem lažje ranili stiri navijače, ki so kupovali navijaške sale Lazia. Tokrat se je na srečo vse končalo z lažjimi poškodbami, očitno pa je, da uboj Vicenza Spagnola pred dobrim mesecem ni bil zadosten opomin tistim, ki jim nogometne tekme predstavljajo priložnost za sproščanje najbolj divjega nasilja.

KOŠARKA / PRVA FINALNA TEKMA KORAČEVEGA POKALA

Milanski Stefanel igral le neodločeno z Albo

Tanjevićevo ekipo čaka 15. t.m. v Berlinu težka naloga

Stefanel - Alba 87:87 (45:42)

STEFANEL MILAN: Bodiroga 17 (9:10), Gentile 16 (7:8), Portaluppi 11 (2:2), Fucca 7 (1:2), De Pol 7, Sconochini 10 (2:2), Alberti 2, Pessina 7 (5:6), Cantarello 10 (2:4), Veneri, trener Tanjević.

ALBA BERLIN: Rödl 8, Freyer 5 (0:2), Mochovsky 5 (2:2), Alibegović 21 (6:10), Okulaja 5 (3:4), Ozturk 10 (5:7), Obradović 32 (15:16), Baeck, Braun, Behnke, Falk, trener Pešić.

SODNIKA: Betancort (Spanija) in De Keyser (Belgija). PM: Stefanel 28:34, Alba 31:41. SON: Stefanel 30, Alba 24. PON: Behnke (22), Sconochini (27), Cantarello (37), De Pol (39), Rödl (40). TRI TOCKE: Gentile 3, Porta-

luppi 3, Sconochini 2; Obradović 3, Alibegović 1, Freyer 1, Machovsky 1.

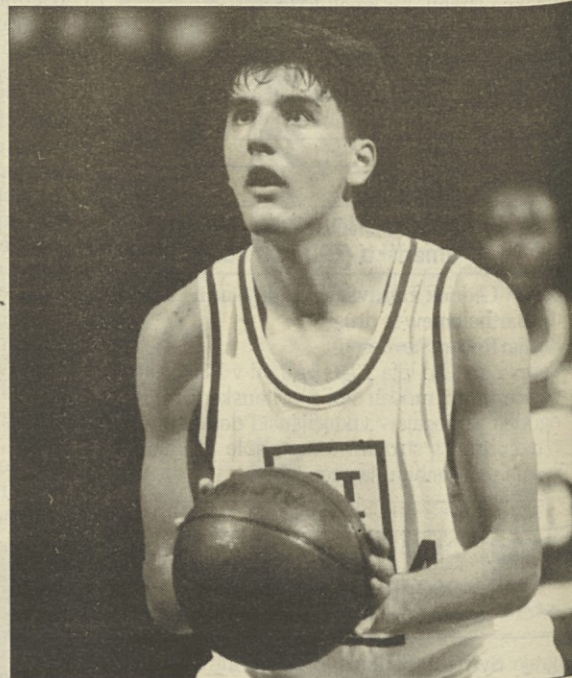
MILAN - Da se berlinska Alba ni naključno uvrstila v finale Korachevega pokala, so sinoči spoznali tudi kosarkarji milanskega Stefanela, ki so tekmo z veliko težavo in v zadnjih trenutkih srečanja izenačili. Tanjevićevo moštvo pa čaka 15. t.m. v Berlinu na povratnem finalnem srečanju s tem nasprotnikom izredno težka naloga.

Srečanje je bilo vseskozi zelo izenačeno. Ekipi sta se stalno menjavali v vodstvu, nemška ekipa pa je, kot že na polfinalni tekmi s Filodorom, pokazala predvsem zelo dobro taktično pripravljenost. Tu pa se še kako pozna roka trenerja Pešića, ki je med drugim tudi trener nemške reprezentance.

Glavni junak včerajšnje tekme je bil gotovo Albin tujec Sasa Obradović, ki ga milanski kosarkarji nikakor niso mogli zastaviti. Obradović je dosegel kar 32 točk, bil izredno točen pri prostih metih (15:16), dal je kar tri trojke in predvsem odlično vodil svojo ekipo.

Zelo dobro je igral tudi slovenski reprezentant Teoman Alibegović, ki je dosegel 21 točk, bil pa je zelo koristen v boju pod kosema, se posebno, ko je visoki Behnke moral z igrišča zaradi petih osebnih napak že v 22. minuti.

Pri milanski ekipi se nihče ni posebno izkazal. Na povratnem srečanju v Berlinu bodo morali Tanjevićevi zaigrati gotovo mnogo bolje, če upajo na zmago.

Dejan Bodiroga sinoči ni blestel

NOVICE

»Tirensko-Jadransko morje«: Nemcu Zabelu prva etapa

POMPEI (NEAPELJ) - Nemec Erik Zabel je osvojil prvo etapo mednarodne kolesarske dirke od Tirenškega do Jadranskega morja. V sprintu je prehitel Italijana Giuseppeja Citteria in Fabiana Fontanelija. Sprva je kazalo, da je zmagovalac Citterio, ki se je tudi (prerano) veselil zmage. Posnetek na cilju pa je jasno pokazal, da je zmagal Nemec, ceprav le s piclimi 30 cm prednosti. Zabel je tretje leto profesionalc in je pravi specialist v printu. To je njegova 15. zmaga v profesionalni karieri.

VRSTNI RED 1. ETAPE (San Giuseppe Vesuviano - Pompei, 174 km): 1. Erik Zabel (Nem) 4.32:17, 0 s povprečno hitrostjo 38,342 km na uro; 2. Giuseppe Citterio (It); 3. Fabiano Fontaneli (It); 4. Tom Steels (Bel); 5. Nicola Minali (It); 6. Adri Van Der Poel (Niz); 7. Jan Svorada (Slk); 8. Lars Michaelsen (Dan); 9. Marco Bellini (It); 10. Adriano Baffi (It) vsi v zmagovalčevem času.

Disciplinski ukrepi: izključena tudi Marzi in Zocchi (Triestine)

RIM - Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v meddeželni ligi med drugimi izključila za eno kolo tudi nogometaša Treistine Marzija in Zocchi.

V italijanski A ligi so dobili prepoved igranja za eno kolo naslednji nogometaši: Marocchi in Kohler (Juventus), Moriero (Roma), Pioli in Cois (Fiorentina), Onorati in Francesconi (Genoa). V B ligi pa so izključeni za eno kolo: Bonanno (Acireale), Bruno (Lecce), Di Giá (Venezia), Franchi in Maran (Chievo), Iacobelli (Piacenza) Mancuso (Ascoli), Matteoli (Perugia) in Quaranta (Andria).

Obvestila

SPD GORICA

obvešča, da sprejemajo prijave za društveno tekmovanje v veleslalomu, ki bo v nedeljo, 12. marca, na Trbižu, na sedezu društva samo se danes od 19. do 20. ure. Na razpolago je še nekaj mest na avtobusu. Prijave so možne samo na sedezu društva.

TPK SIRENA

sporoča, da je tajništvo na razpolago članom vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 20. ure. Tel. št. 422696.

SK BRDINA

obvešča, da je vpisovanje za avtobusni izlet v Trbiz, ki bo v nedeljo, 19. t. m., v ponedeljek od 19. do 21. ure na sedezu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah.

JAMARSKI ODSEK SPDTTrst

in Jamarski klub Boljunec prirediti danes, 9. t. m., ob 19. uri v prostorih pizzerije »Amico« v Materiji večer z diapozitivi na temo »Vodne jame v Matarskem podolju«. Vstop prost.

SAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI

vsbi vse sahiste na 11. zamejsko sahovsko prvenstvo ZSSDI, veljavno za 7. memorial Zlatka Jelincica. Prvenstvo se bo začelo v nedeljo, 12. t. m., ob 15.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Františka 20, II. nad.). Vpisovanje tik pred pričetkom turnirja.

KOŠARKA / C2 LIGA

Bor Radenska brez težav premagal Arte

V 1. diviziji je ekipa Proseka že drugič zapored izgubila

Bor Radenska - Arte Go 86:72 (48:33)

BOR: Susani 13 (3:6 za 2, 0:1 za 3, 7:9 pm), Percic 12 (6:9, -), Debeljuh 17 (6:8, 0:4, 5:6), D.Barini 13 (6:9, -, 1:3), Smotlak 9 (4:7, -, 1:1), Carbonara 5 (1:1, 1:3, -), Bosser 2 (1:2, -, -), Rustja 8 (4:7, 0:1, -), Pettiroso 3 (1:2, -, 1:2), R.Simonc 4 (2:2, -, -); trener Sancin.

Met za 2 - 34:53, met za 3 - 1:9, skupno - 35:62 (56%), pm - 15:21. SON: 22. PON: Bosser (35), R.Simonc (35). 3T: Carbonara 1.

V zaostali tekmi 16. kola C2 lige so borovci zanesljivo premagali goriski Arte in se tako še bolj približali skupini starih mostev, ki se nahajajo na prvih mestih. Borovci so spet potrdili, da znajo kadarkoli popolnoma spremeniti potek tekme. Goriski kosarkarji so v začetku zaigrali zelo dobro in skoraj brez zgrešenega meta povedli najprej z 8:2 in 12:5 ter z 19:11 v 6. minuti. Tedaj pa je trener Fabio Sancin opravil nekaj menjav, vstopila sta Barini in dvometras Bosser (dosegel je prvi dve točki za Bor), ki sta se zlasti v obrambi in v borbi pod kosema takoj uveljavila. S hitrimi protinapadi so belozeleni zadali gostom delni izid 18:2 in tako povedli z 29:21. Percicevo zabijanje v protinapadu je borovcem vlilo še več samozavesti in do konca polčasa so si borovci priigrali 15 točk

naskoka. Vse do 30. minute je razlika ostala nespremenjena (61:45), zaradi osebnih napak obeh playmakerjev in agresivne obrambe pa je Arte v 35. minuti znižal zaostanek na 7 točk (69:62). Tedaj pa sta nekaj važnih kosev dosegla Pavel Rustja in Marko Debeljuh, Goricani so popustili in borovci so spet povisali razliko na 14 točk. (VJ)

OSTALI IZIDI

C2 liga: Barcolana - Martignacco 104:101.

D liga: Kontovel - Scoglietto 76:65 (34:34), Grado - Cicibona 70:85 (33:34) Acli Ts - Pom Trzic 68:122.

1. DIVIZIJA
Barcolana - Prosek 62:51 (32:27)

PROSEK: Zaccaria, W.Ban 9 (4:4), A.Pertot, Versa 5 (3:5), Piras, A.Gregori 8 (2:4), Grilanc 25, Nabergoj 4.

Kosarkarji Proseka so ponovno nastopili v dokaj okrnjeni postavi (brez Cuka, Sternija, Emilija in drugih), kar se je seveda močno občutilo in ob skromnem učinku večine prisotnih je bil nov poraz neizbežen. Kot običajno je največ točk dosegel Ivo Grilanc, kar pa ni bilo dovolj za zmago, saj je Prosek igral slabo tudi v obrambi in v boju pod kosema. Prosecani so tako, po spodbudnem startu (3 zaporedne zmage), že drugič zapored izgubili in prvo mesto si sedaj delijo še s tremi mostvi. (VJ)

UMETNOSTNO KOTALKANJE

Po pokrajinski fazi zdaj deželni polfinale

Pred dnevi je bilo v Trstu pokrajinsko prvenstvo v umetnostnem kotalkanju za začetnice letnikov 1985 in 1986. Nastopile so tudi Poletove kotalkarice, ki so se zelo dobro izkazale, glede na to da so bile vse letnika 1986.

Premocno je zmagala predstavnica Pat Monica Iurincich, ki je bila prva tako v obveznih likih kot v prostem programu. Najboljša od poletovk je bila Chiara Pasian, ki je v obveznih likih osvojila 6., v prostem programu pa celo 3. mesto. V kombinaciji je bila sesto.

VRSTNI RED

OBVEZNI LIKI: 1. Monica Iurincich (Pat); 6. Chiara Pasian; 7. Dasa Hrovatin; 9. Katja Krizman (vse Polet).

PROSTI PROGRAM: 1. Monica Iurincich (Pat); 3. Chiara Pasian; 6. Dasa Hrovatin; 14. Katja Krizman; 15. Francesca Mocnik (vse Polet).

KOMBINACIJA: 1. Monica Iurincich (Pat); 5. Chiara Pasian; 6. Dasa Hrovatin; 9. Katja Krizman.

V soboto in nedeljo bo v Pierisu deželni polfinale, na katerem bodo nastopile vse poletovke, ki so bile na pokrajinskem delu. Pridružila se jim bo še Francesca Roncelli, ki je bila na pokrajinskem delu odsotna zaradi gripe.

SMUČANJE / NA TEKMAH FISI

Solidni nastopi zamejskih smučarjev

Konec prejšnjega tedna je bilo tudi nekaj tekem Fisi. V petek je bil na Zoncolanu deželni finale za pionirje v veleslalomu. Nasi smučarji so se kar dobro odrezali.

Med decki je s časom 56.02 zmagal Paolo Buttignol (PN). Med nasimi je bil najboljši Matej Krizmancic (Devin, sel. ZSS-DI), čas 62.45 pa mu je prinesel 19. mesto. Na 23. mesto se je uvrstil Erik Piccini (Brdina) s časom 65.40. Giorgio Pitacco (Brdina) pa je bil s časom 68.53 sedemindvajseti. Skoda da je na tej tekmi izpustil vrata Patrik Kocjancic (na sliki), kajti tudi on bi se lahko dobro uvrstil v tako ostri deželni konkurenci.

Naslednji dan je bil na programu slalom. Tudi tu sta se naša predstavnika dobro uvrstila. Matej

Krizmancic je bil 14., medtem ko se je Erik Piccini uvrstil na 17. mesto, kar je v deželni konkurenci solidna uvrstitve.

V soboto pa je bil v Sappadi veleslalom za mladince in clane. Zaradi močnega sneženja so iz-

vedli samo en spust. Dobro uvrstitev je tu zopet dosegla Valentina Suber (Brdina) z osmim mestom v absolutni kategoriji. Dobro so se odrezale tudi predstavnice Devina Sarah Sossi (absolutno je bila 11., med clanicami pa tretja), Katja Culot in Gabrijela Pieri. Med moskami je 22. mesto zasedel predstavnik Brdine Peter Ferluga. Tudi tu so dobro izpeljali tekmo David in Stojan Sossi (Devin).

V nedeljo caka nase smučarje v Sappadi trzasko prvenstvo v organizaciji Sci Cai. Zenske in mlajše kategorije bodo tekmovali na Cima Sappada, medtem ko se bodo moski pomerili na progi Nazionale. Upajmo da se bo tega prvenstva udeležilo cimvec naših smučarjev.

E.M.

SMUČANJE / ZAMEJSKO PRVENSTVO IN 14. POKAL ZSSDI

Prireditel je organizacijsko in tekmovalno povsem uspela

Proga je bila kljub obilici novega snega dobro pripravljena - Najboljši Robert Renčelj, Francesca Rapotec, Fjona Mezgec in Matej Križmančič

Francesca Rapotec in Robert Renčelj

Sossi (Devin) 2:06, 05; 9. Stojan Sossi (Devin) 2:08, 65; Aljosa Paulina (Devin) 2:09, 41; Alex Praselj (Devin) 2:10, 23; 12. Aljosa Toscano (Devin) 2:10, 63; 13. Aljosa Skabar (Devin) 2:11, 44; 14. Maxi Kralj (SPDT) 2:11, 79.

Zenske: 1. Francesca Rapotec (Breg) 2 02, 67; 2. Valentina Suber (Brdina) 2 05, 78; 3. Sarah Sossi (Devin) 2 11, 94; 4. Fjona Mezgec (Brdina) 2 16, 69; 5. Tiziana Bauzon (SPDG) 2 16, 97; 6. Katja Culot (Devin) 2 18, 12; 7. Karin Mezgec (Brdina) 2 18, 33; 8. Vanessa Mezgec (Brdina) 2 22, 91; Manja Pavsic (Brdina) 2 23, 44; 10. Ingrid Bianchi (Brdina) 2 26, 14.

Mladinske kategorija, moski: Matej Crismacich (Devin) 1:06, 59; 2. Erik Piccinini (Brdina) 1:07, 50; 3. Borut Bogatez (Mladina) 1:09, 90. Zenske: 1. Fjona Mezgec (Brdina) 1:07, 82; 2. Karin Mezgec (Brdina) 1:08, 90; 3. Ingrid Bianchi (Brdina) 1:12, 11.

Društvene lestvice, absolutna kategorija: SK Brdina 2096 točk; 2. SK Devin 2037; 3. SD Mladina 675; 4. SPDG 604; 5. SPDT 331, 6. Breg 156. Mladinski sektor: 1. SK Brdina 788; 2. SK Devin 664; 3. SD Mladina 248; 4. SPDG 227; 5. SPDT 67.

UVRSITITVE PO KATEGORIJA

Baby (deklice): 1. Martina Gantar (Devin) 54, 12; 2. Mateja Piccini (Brdina) 00, 63; 3. Tjasa Corva (SPDG) 1 22, 68.

Baby (decki): 1. Denis Petrovič (Brdina) 47, 19; 2. Jaro Furlani (SK Devin) 51, 59; 3. Danjel Ghezzi (Mladina) 52, 47; 4. Alessio Sibilla (SK Devin) 55, 57; 5. Denis Polissa (Brdina) 58, 37; 6. Andrej Marusic (Brdina) 58, 40; 7. Silvio Ferluga (Brdina) 1 06, 62; 8. Simon Plesničar (SPDG) 1 08, 74; 9. Matjaž Ferluga (Brdina) 1 09, 31; 10. Marvin Pipan (Brdina) 1 20, 29; 11. Gregor Nanut (SPDG) 1 29, 63.

Cicibanke: 1. Mateja Paulina (SK Devin) 1 15, 95; 2. Martina Bogatec (Mladina) 1 19, 62; 3. Roberta Puric (Brdina) 1 22, 30; Ivana Gantar (SK Devin) 1 22, 63; 5. Eva Del Fabbro (SPDG) 1 24, 58; 6. Jana Plesničar (SPDG) 1 27, 56; Veronika Zuzic (SK Devin) 2 21, 65; 9. Lavinja Skerlavaj (Brdina) 2 38, 97.

Cicibani: 1. Kristjan Ferfoglija (Brdina) 1 15, 51; 2. David Corva (SPDG) 1 26, 48; 3. Aljaz Milic (Mladina) 1 30, 52; 4. Mateo Pipan (Brdina) 1 31, 95; 5. Matija Trampuž (SK Devin)

1 34, 87; 6. Matej Figelj (SPDG) 1 59, 68.

Deklice: 1. Ingrid Bianchi (Brdina) 1 12, 11; Nika Furlani (SK Devin) 1 14, 18; 3. Sheila Perossa (SK Devin) 1 25, 42; 4. Francesca Jakin (SPDG) 1 29, 07.

Decki: 1. Matej Crismacich (SK Devin) 1 06, 59; 2. Erik Piccini (Brdina) 1 07, 50; 3. Borut Bogatez (Mladina) 1 09, 90; 4. Giorgio Pittacco (Brdina) 1 10, 78; 5. Andrej Sulli (SPDT) 1 25, 38; 6. Marko Sadowski (Mladina) 1 26, 04; 7. Martin Figelj (SPDG) 1 29, 57; 8. Sebastiano Calzi (SK Devin) 1 41, 49; 9. Jernej Kapun (SK Devin) 2 01, 00.

Narascanjice: 1. Fjona Mezgec (Brdina) 1 07, 82; 2. Karin Mezgec (Brdina) 1 08, 90; 3. Anja Strekelj (Brdina) 1 14, 89; 4. Tjasa Trampuž (SK Devin) 1 22, 91; 5. Janja Del Linz (SPDT) 1 24, 06; 6. Ketty Furlan (SK Devin) 1 27, 55; 7. Katja Legisa (SK Devin) 1 30, 81.

Narascanjiki: 1. Tomaž Sirca (SK Devin) 1 12, 42; 2. Stefano Maizan (SK Devin) 1 16, 19.

Mladinke: 1. Valentina Suber (Brdina) 1 03, 09; 2. Katja Culot (SK Devin) 1 08, 56; 3. Jasmina Strekelj (Brdina) 1 12, 61; 4. Martina Kufersin (Brdina) 1 14, 54; 5. Helena Bozic (Brdina) 1 15, 74; 5. Breda Sosic (SK Devin) 1 33, 99; 7. Jana Legisa (SK Devin) 1 43, 26.

Mladinci: 1. Aljosa Paulina (SK Devin) 1 03, 81; Alex Praselj (Mladina) 1 04, 08; 3. Gabriel Talotti (Brdina) 1 06, 54; 4. Christian Legisa (SK Devin) 1 07, 74; 5. Danjel Tence (Mladina) 1 08, 40; 6. Matej Makuc (SPDG) 1 09, 70; 7. Marko Legisa (SK Devin) 1 11, 95; 8. Gregor Brisco (SPDG) 1 14, 08; 9. Diego Poletto (SPDG) 1 16, 71; 10. Andrej Suligoj (Brdina) 1 25, 97.

Clanice: 1. Francesca Rapotec (SK Breg) 1 01, 63; 2. Sarah Sossi (SK Devin) 1 05, 83; 3. Tiziana Bauzon (SPDG) 1 08, 92; 4. Vanessa Mezgec (Brdina) 1 12, 51; 5. Jagoda Skerk (SK Devin) 1 12, 99; 6. Lara Praselj (Mladina) 1 13, 92; 7. Helena Volpi (Brdina) 1 17, 38.

Clani: 1. Robert Renčelj (SK Devin) 59, 03; 2. Alessandro Zezlina (SPDT) 59, 55; 3. Christian Volpi (Brdina) 1 00, 41; 4. Peter Ferluga (Brdina) 1 01, 90; 5. David Taucer (Brdina) 1 02, 22; 6. Marko Suber (Brdina) 1 02, 26; 7. Giulio Taucer (Brdina) 1 03, 28; 8. David Sossi (SK Devin) 1 03, 65; 9. Erik Vodopivec (SK Breg) 1 04, 20; 10. Aljosa Skabar (SK Devin) 1 05, 46; 11.

Maxi Kralj (SPDT) 1 05, 69; 12. Danjel Toscano (SK Devin) 1 06, 03; 13. Mauro Franza (SK Devin) 1 07, 21; 14. Marko Presel (SPDT) 1 07, 85; 15. Erik Tence (Mladina) 1 07, 87; 16. Sandi Skerk (SK Devin) 1 07, 88; 17. Maurizio Peric (SK Devin) 1 09, 38; 18. Erik Dolhar (SPDT) 1 09, 55; 19. Robert Devetak (SPDT) 1 09, 67; 20. Mitja Bauzon (SPDG) 1 09, 92; 21. Andrej Brisko (SPDG) 1 09, 98; 22. Miran Zobec (SK Breg) 1 10, 46; 23. Robert Makuc (SPDG) 1 12, 80; 24. Giorgio Tence (Mladina) 1 12, 81; 25. Ales Nanut (SPDG) 1 13, 03; 26. Boris Gruden (Brdina) 1 14, 22; 27. Paolo Garofolo (SK Devin) 1 14, 86; 28. Darko Pahor (Mladina) 1 15, 19; 29. Alex Sedmak (Mladina) 1 22, 16.

Amaterji: 1. Neno Petrovič (Brdina) 1 06, 75; 2. Ennio Bogatez (Mladina) 1 10, 39; 3. Bogdan Milic (Mladina) 1 12, 72; Marco Sibilla (SK Devin) 1 15, 56; 5. Ivan Plesničar (SPDG) 1 16, 44; 6. David Paulina (SK Devin) 1 17, 37; 7. Sandro Corva (SPDG) 1 17, 48; 8. Paolo Ghezzi (Mladina) 1 18, 01; 9. Ivan Gruden (SK Devin) 1 18, 81; 9. Edi Ferluga (Brdina) 1 18, 81; 11. Andrej Daneu (Brdina) 1 19, 66; 12. Mario Furlani

(SK Devin) 1 21, 47; 13. Dario Stolfi (SK Devin) 1 22, 35; 14. Giuliano Alessio (Mladina) 1 24, 79; 15. Walter Pipan (Brdina) 1 34, 38; 16. Rado Figelj (SPDG) 1 43, 26; 17. Marko Piccini (Brdina) 2 30, 54; 18. Rudolf Puric (Brdina) 3 42, 44.

Dame: Manja Pavsic (Brdina) 1 10, 70; 2. Nataša Volpi (Brdina) 1 19, 82; 3. Lia Legisa (SK Devin) 1 23, 85; 4. Erika Ukmar (SK Devin) 1 27, 64; 5. Alda Suber (Brdina) 1 30, 18; 6. Morana Ferluga (Brdina) 1 57, 03; 7. Neva Bogatez (Mladina) 2 10, 11; 8. Edda Savi (Brdina) 2 35, 19.

Veterani: 1. Stojan Sossi (SK Devin) 1 03, 93; 2. Natalino Culot (SK Devin) 1 06, 46; 3. Boris Basa (SK Devin) 1 08, 00; 4. Mariano-Rado Suber (Brdina) 1 13, 42; 5. Sergio Ferluga (Brdina) 1 16, 79; 6. Roberto Greco (SK Devin) 1 17, 33; Bojan Makuc (SPDG) 1 17, 51; 8. Danilo Zuzic (SK Devin) 1 18, 64; 9. Silvano Ferluga (Brdina); 1 19, 17; 10. Lojzko Popovic (Brdina) 1 19, 23; 11. Andrej Faganel (SPDG) 1 23, 79.

Super Veterani: 1. Jordan Puric (SK Devin) 1 15, 29; 2. Aleksander Ferluga (Brdina) 1 16, 18; 3. Edi Bratos (Brdina) 1 20, 83; 4. Milan Skabar (Brdina) 1 23, 53.

Fjona Mezgec in Matej Križmančič

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Se danes rok za prijavo

za društveno tekmovalno SPDG ki bo v nedeljo na Trbuzu

Smučarski odsek SPDG bo v nedeljo, 12. t.m. z društvenim tekmovalnim v veleslalomu zaključil letošnjo zimsko sezono. Tekmovalno bo na progi C Prisnig, začelo pa se bo ob 10. uri. Do včeraj se je prijavo približno šestdeset smučarjev - članov društva. Tekmovali bodo tudi deskarji. Prijave sprejemajo se danes zvečer, od 19. do 20. ure - na sedežu društva v ulici Malta 2 tel. 33029. Ob vpisu je treba poravnati startnino in članarino društva. Društvo je ob priložnosti tekmovalnega organiziralo za tekmovalce in smučarje izletnike tudi avtobusni prevoz. Na razpolago je se nekaj mest v avtobusu.

Občni zbor SPDG bo letos

v Sovodnjah in sicer 16. t.m.

Občni zbor Slovenskega planinskega društva v Gorici bo prihodnji četrtek, 16. t.m. v Kulturnem domu v Sovodnjah. Prvo sklicanje bo ob 20. uri, drugo pa ob 20.30. Na skupščini bodo predstavili obračun dejavnosti v lanskem (1994) letu ter program za tekoče leto. Društvo namerava predvsem s povečano aktivnostjo obeležiti petdesetletnico obnove, pripravila pa tudi nekaj prireditel, ki bodo izrecno posvečene jubileju.

Inž. Cveto Hvala predsednik PD Nova Gorica

Konec prejšnjega tedna so se na rednem obnem zboru zbrali člani planinskega društva v Novi Gorici. Na obnem zboru so izvolili tudi

novega predsednika društva. Dolžnost bo opravljal inž. Cveto Hvala, ki je to nalogo že opravljal pred nekaj leti.

Ob 100-letnici prve smučarske tekme na Slovenskem

Pred točno sto leti - 8. marca 1895 - so na Predmeji izvedli prvo tekmo v smučanju in sicer na 13 kilometrov dolgi progi med Predmejo, Smrekovo drago, Goljakom, Predmejo. Bila je to prva smučarska tekma na Slovenskem. Smučarski klub Predmeja bo to okroglo obletnico obeležil v soboto, 11. t.m. Prirejajo namreč tekmovalno v teku, ki se ga bodo udeležili smučarji s staro smučarsko opremo, tudi tako, ki je zdaj že pravi muzejski eksponat. Oprema ne sme biti sodobnejša od leta 1960. Prijave sprejemajo pri Smučarskem klubu Predmeja - 65270 Ajdovščina poštni predal 31 - tel. 0038665/62346 - mobilni 0609/622010 do petka 10. t.m. do 17. ure in uro pred startom. Start bo v soboto ob 10. uri na Predmeji. SPD Gorica obvesca da razpolaga s smučmi, ki pridejo v postev za napovedano tekmovalno.

Uspel izlet v gradsko laguno

V nedeljo, 5. marca je bil na vrsti izlet v gradsko laguno. Rekli bi, da skoraj slabo zveni, da se planinci podajo na morje oziroma v laguno. Vendar je planinec ljubitelj narave, zato se tudi zanima za življenje ptic, ki stalno prebivajo v lagunah ali pa tistih, katerim je laguna zimsko zatočišče. Naj takoj povemo, da je bilo zanimanje izredno, kljub temu, da je bila vremenska napoved skrajno

neugodna. Napovedi vremenoslovcev pa niso obveljale, saj je bilo vreme izredno lepo. Skoraj petdeset izletnikov se je v avtobusom odpeljalo do Gradeza in se nato vkrvalo na izletniško ladjo, ki je takoj po 10. uri izplula iz gradske luke in se usmerila proti zahodu po plovnem kanalu, ki je zaznamovan z debelimi kolli. Plovba je bila prijetna ob zanimivem razlaganju biologije Damiane Ote, ki je pojasnjevala kako ptice tam živijo in usmerjala nas pogled tja, kjer je bilo kaj zanimivega in kjer so se zadrževale ptice. Od casa do casa pa je nas pogled obstal tudi na ribih, ki so se lesketali v soncu v izredno čistem zraku, ki se pojavi prav po obilnem dežju. Po uri plovbe smo se ustavili na otočku Anfora in se podali peš po nasipu do bližnjega otoka Portobuso, kjer je leta 1914 potekala meja med Avstrijo in Italijo. Nato je sledilo kosilo na ladji in po daljšem postanku vrnitev v Gradež. Po dobri uri plovbe smo pristali v pristaniscu ob dolgih vrstah ribiskih ladij vseh vrst in velikosti. Ker pa je izlet planincev vezan seveda na hojo, smo se sprehodili po obrežju in obcudovali nam bolj domačo skalnato obalo od Devin na do Trsta, ki se je razkazovala v popoldanskem soncu.

Lep, zanimiv in poučen izlet se je tako izteklo in vsi udeleženci se moramo zahvaliti Marinki Pertotovi, ki si je izlet zamislila in za vse poskrbeli ter Damiani Oti, ki nam je približala svet lagunskih prebivalcev in ptic, ki tam domujejo ali pa se tja zatečejo v zimskem casu. (F.A.)

V NEDELJO / V TRSTU

Spet zamejsko šahovsko prvenstvo

7. memorial Zlatka Jelinčiča

Minili sta več kot dve leti od jubilejnega desetega zamejskega šahovskega prvenstva ZSSDI, ki je obenem veljal tudi za 6. memorial Zlatka Jelinčiča. Takrat je zmagal mojster Božidar Filipović pred mojstrom Pinom Lakovičem, medtem ko sta si Drago Bajc in Egon Pertot delila tretje mesto. Le nekaj mesecev potem je zamejski šah zadela nenadomestljiva izguba, saj je po hudi bolezni umrl prav Filipović, ki je bil poleg drugega tudi prava duša zamejskega šaha. Z njegovo smrtjo je dejansko naše šahovsko delovanje zamrlo, z izjemo mednarodnega memoriala Božidarja Filipoviča.

Po tem dolgem premoru so se slovenski šahovski delavci v Italiji odločili, da obnovijo tradicijo zamejskih prvenstev, saj bi bila velika škoda, da bi z njo prekinili. Zamejski šah je namreč na visoki kakovostni ravni, vendar se zlepa ne zna organizirati, da bi to kakovost prikazal tudi navzven, a ne le v obliki nastopa posameznikov, temveč kot kolektiv.

Enajsto šahovsko prvenstvo ZSSDI, ki bo obenem veljalo za 7. memorial Zlatka Jelinčiča, se bo pričelo to nedeljo, 12. marca, ob 15.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20/2. nadstropje), nadaljevalo in zaključilo pa se bo naslednjo soboto, 18. t.m., spet v Gregorčičevi dvorani. Že šestic zaporedoma bo prvenstvo potekalo po sistemu aktivnega šaha, ki je zelo primeren za današnji ritem življenja. Vsak sahista ima namreč na razpolago pol ure za partijo, kar seveda pomeni, da lahko slednja traja največ eno uro. Vsekakor je to že prava partija, ne pa hitropotezna, kjer ima sahista na razpolago le pet minut časa za razmišljanje.

Na prvenstvo se lahko vpisujejo vsi zamejski sahisti, vpisovanje pa bo tik pred njegovim začetkom. Od števil vpisanih bo odvisno, po katerem sistemu bodo odigrali turnir. Lahko bodo odigrali s sistemom vsak z vsakim, kot v zadnjih dveh izvedbah, lahko pa tudi kvalifikacije in finale, kot na nekaterih prejšnjih prvenstvih. Prvi trije uvrščeni bodo prejeli pokale, vsi ostali pa spominske kolajne. Zmagovalec si bo prislužil naslov zamejskega šahovskega prvaka za letosnje leto.

Od uvedbe zamejskih šahovskih prvenstev leta 1983 sta si naslov prvaka delila in »podajala« nasa najboljša sahista in sicer mojster Filipović in državni prvokategornik Egon Pertot. Nihče drug, kljub izredni kvaliteti takih sahistov, kot sta npr. mojster Pino Laković ali Drago Bajc, ni prekinil njune hegemonije. V zadnjih sedmih izvedbah sta npr. po dvakrat zmagala prav Filipović in Pertot, dvakrat pa sta si delila prvo mesto! Letosnje je prvo prvenstvo brez nepozabnega Božidarja Filipoviča, mnogi pa se bodo potegovali za njegovo »dediščino«. Omenili bi »naravna« favorita Pertota in Lakoviča, takoj nato pa Bajca in mladega Jana Bednarika iz Gorice. Zmagovalec bo zanesljivo izšel le iz te četverice, sicer pa bo vse znano 18. marca, ko bodo vodilni predstavniki naše krovnice sportne organizacije ZSSDI nagradili zamejskega šahovskega prvaka za letosnje leto.

NOVICE

Razveljavili rezultate smuka v Aspnu

OHBERHOFEN (dpa) - Rezultate nedeljskega smuka za moške v aspnu so razveljavili. To je večeraj v Oberhofnu (Svica) sporočila Mednarodna smučarska zveza. Tako se je odločilo predsedstvo FIS, potem ko je večina članov predsedstva glasovala za razveljavitev tekme. Tocke, ki so jih razdelili za to tekmo, bodo odsteli, tekmo pa bodo ponovili v nedeljo v norveškem Kvittfjellu pri Lillehammerju.

Najnovejša lestvica najboljših tenisačev sveta

LONDON (AFP) - Na vrhu razpredelnice najboljših tenisačev sveta ni prišlo do bistvenih sprememb. Najnovejša lestvica WTA (7. marca): 1. (1.) Sanchez (Spa) 304.50, 2. (2.) Graf (Nem) 268.19, 3. (3.) Pierce (Fra) 218.11, 4. (4.) Martinez (Spa) 181.49, 5. (5.) Novotna (Čes) 168.70, 6. (6.) Davenport (ZDA) 145.92, 7. (7.) Sabatini (Arg) 134.75, 8. (9.) Zvereva (Bel) 121.63, 9. (8.) Date (Jap) 116.79, 10. (10.) Huber (Nem) 103.31, 11. (11.) Malejeva (Bol) 100.67, 12. (19.) M. J. Fernandez (ZDA) 94.70, 13. (12.) Majoli (Hrv) 90.30, 14. (16.) Sawamatsu (Jap) 81.42, 15. (14.) Schultz (Niz) 80.81, 16. (13.) Frazier (ZDA) 75.11.

Grafova že v osmini finala

DELRAY BEACH (AFP) - Nemka Steffi Graf, prva nosilka teniskega turnirja v Delray Beachu z nagradnim skladom 430.000 dolarjev, se je po uvodni zmagi v drugem krogu že uvrstila v osmino finala. Tokrat je brez težav s 6:1 in 6:4 odpravila mlado 17-letno Spanko Mario Sanchez-Lorenzo. Izidi 1. kroga: Rittner (Nem) - Savoldi (Ita) 6:0, 6:1, Werdel Wilmeyer (ZDA) - Medvedjeva (Ukr) 4:6, 6:4, 6:1, Lihovceva (Kaz) - Reinach (JAR) 6:4, 7:5, Boogert (Niz) - Nagatsuka (Jap) 5:7, 6:4, 6:2, Sugiyama (Jap) - Miyagi (Jap) 3:6, 6:2, 6:0, Dragomir (Rom) - Bollegraf (Niz) 6:3, 1:6, 7:6 (7:2), Labat (Arg) - Panova (Rus) 6:1, 6:0, G. Fernandez (ZDA) - Serra-Zanetti (Ita) 6:2, 6:4; 2. krog: Graf (Nem/1) - Sanchez Lorenzo (Spa) 6:1, 6:4, Huber (Nem/3) - Bobkova (Silk) 6:4, 6:3, Bradtke (Avs) - Radford (Avs) 6:4, 6:0, Gavaldon (Meh) - Lee (ZDA) 6:2, 7:5.

Izpadli trije nosilci

KØBENHAVN (AFP) - V nadaljevanju 1. kroga teniskega turnirja ATP v Københavnu (nagradni sklad 228.000 dolarjev) sta uspešno nastopila četrti in sedmi nosilec, Nizozemec Jan Siemerink in Britanec Jeremy Bates. Prvi je s 7:6 (7:5) in 6:2 premagal Nemca Jõrna Renzenbrinka, medtem ko je drugi ugnal se enega Nemca Davida Prinosila z izidom 6:4 in 6:4. Nemci niso imeli najboljšega dneva, saj sta izpadla se dva njihova predstavnika. Carl-Uwe Steeb je izgubil proti Svedu Andersu Järrydu, Lars Rehman pa proti Rusu Andreju Olhovskemu. Izidi 1. kroga: Fleurian (Fra) - Sapsford (VB) 6:3, 6:4, Olhovski (Rus) - Rehmann (Nem) 7:6 (7:4), 6:2, Bates (VB/7) - Renzenbrink (Nem) 7:6 (7:5), 6:2, Siemerink (Niz/4) - Prinosil (Nem) 6:4, 6:4, Järryd (Sve) - Steeb (Nem) 6:4, 6:2, Cash (Avs) - Vacek (Čes/3) 7:6 (7:1), 4:6, 7:6 (8:6), Fetterlein (Dan) - Pozzi (Ita/8) 6:4, 7:6 (7:5), Sinner (Nem) - Volkov (Rus/2) 6:4, 6:7 (5:7), 6:1.

Jim Courier po poteh stare slave

INDIAN WELLS (AFP) - American Jim Courier je bil uspešen v prvem krogu teniskega turnirja v Indian Wellsu (nagradni sklad 1.8 milijona dolarjev) in se enkrat dokazal, da se počasi vrača v staro formo. Tokrat mu ni bil kos Nemec Markus Zöcke, ki ga je Courier ugnal v dveh nizih s 6:3 in 7:5. Courier je prav s turnirsko zmago v Indian Wellsu pred dvema letoma postal igralec stevilka 1 na svetu, trenutno pa je na enajstem mestu. Izidi 1. kroga: Courier (ZDA/9) - Zöcke (Nem) 6:3, 7:5; Clavet (Spa) - Washington (ZDA) 6:2, 6:3; Enqvist (Sve) - Woodford (Aus) 6:3, 6:4; Korda (Čes/16) - Krickstein (ZDA) 6:2, 6:0; Forget (Fra) - Delaitre (Fra) 6:7 (10:12), 6:1, 7:5; Rafter (Avs/15) - Corretja (Spa) 2:6, 7:5, 6:2; Wilander (Sve) - Sanchez (Spa) 6:4, 2:6, 7:5; Muster (Avt/14) - Karbacher (Nem) 6:4, 6:2; Medvedjev (Ukr/10) - Gross (Nem) 7:6 (7:4), 6:2; Larsson (Sve/12) - E. Sanchez (Spa) 6:4, 6:2; Rios (Čile) - Furlan (Ita) 6:1, 7:6 (7:5); Edberg (Sve) - Sanguinetti (Ita) 6:3, 4:6, 6:3.

Pingvini klonili v Quebecu

NEW YORK - Izidi torkovih srečanj severnoameriske profesionalne hokejske lige (NHL): Washington - Boston 3:1, Quebec - Pittsburgh 5:4, N.Y. Islanders - Hartford 3:1, Philadelphia - Tampa Bay 4:3, Calgary - Chicago 6:3, St. Louis - Anaheim 6:3. Vrstni red: vzhodna konferenca - atlantska divizija: N.Y. Rangers 27, Philadelphia 23, N.Y. Islanders 21, Tampa Bay 20, New Jersey 20, Washington 19, Florida 17; severovzhodna divizija: Quebec 35, Pittsburgh 32, Boston 26, Buffalo 22, Hartford 19, Montreal 18, Ottawa 9; zahodna konferenca - centralna divizija: Chicago 29, Detroit 29, St. Louis 27, Toronto 23, Dallas 21, Winnipeg 19; pacifiška divizija: Calgary 26, San Jose 20, Vancouver 19, Edmonton 18, Los Angeles 14, Anaheim 13.

SVETOVNO PRVENSTVO V NORDIJSKEM SMUČANJU

Danes otvoritev v Thunder Bayu

Širok krog favoritov - Slovenska vrsta mirno pričakuje nastope - SP bo trajalo do 19.3.

THUNDER BAY (STA) - Otvoritvena slovesnost svetovnega prvenstva nordijskih smučarjev v kanadskem Thunder Bayju bo danes ob 24. uri po srednjeevropskem času. Pred tem se bodo ob 17.30 uri pomerili tekači na 30 kilometrov v klasični tehniki. Naslov svetovnega prvaka izpred dveh let, ko je bilo svetovno prvenstvo v Falunu na Švedskem, bo branil Norvežan Bjørn Dählie, v slovenski vrsti pa so trije tekači: Robert Kerstajn, Josko Kavalari in Marko Dolenc.

Bjørn Dählie je vsakic, ko pride na startu, avtomatično tudi med favoriti. Tudi danes bo poskušal storiti vse, da ubrani naslov svetovnega prvaka. Kandidatov za odličja je tudi tokrat veliko. Pred dvema letoma sta si kolajni pritekla se Vegard Ulvang in Vladimir Smirnov, slednji pa je med favoriti tudi v Thunder Bayu. Ulvang je v tej sezoni imel veliko

težav z zdravjem, zato je nekoliko v senci, ne smemo pa pozabiti finskih tekačev, ki so zablesteli na zadnjih tekmah za svetovni pokal v klasičnem slogu, in vselej dobrih Italijanov na celu s Silviom Faunerjem.

»Priprave na tekaška tekmovanja in treningi so bili zelo težki. Temperatura, ki se včasih spusti tudi pod 20 stopinj Celzija, in suh zrak povzročata precej preglavic, obenem pa so na progi številni vzponi,« je dejal najizkusejši v slovenski reprezentanci Kavalari, ki je bil v Thunder Bayu na tekmah za svetovni pokal leta 1992 na 21. mestu. Letos je le za malo zgrešil prve točke za svetovni pokal, saj je v Sapporu zasedel 33. mesto. Je tudi državni prvak na 5, 15, in 50 kilometrov, na 30 kilometrov pa je bil najboljši najmlajši na letošnjem SP izmed slovenskih tekačev Dolenc. Zaradi dobrega obvladovanja smuci med

spusti in ostrimi zavoji ima Kavalari precej možnosti za solidno uvrstitev, največ pa od Ratecane pričakujejo na najdaljši preizkušnji na 50 kilometrov, kar velja tudi za tekačico Nataso Lačen (na 30 kilometrov). Obe najdaljši preizkušnji SP bosta v prosti tehniki.

Slovenski tekmovalci bodo imeli na prvi tekmi SP poleg slovenskega vodstva in trenerjev za pomoč tudi člane ceske ekipe, kar je sad sodelovanja češkega trenerja dr. Bohuslava Razla, ki vadi slovenske tekače. Obe vrsti sta se dogovorili za sodelovanje pri podajanju okrepčil in merjenju časa med nastopom tekačev iz obeh reprezentanc.

»Česki zdravnik dr. Peter Krejci tako kot v Falunu nudi naši reprezentanci zdravstveno pomoč, ker svojega zdravnika zaradi denarne stiske nimamo s seboj. Česka reprezentanca stanuje skupaj z našo v istem hotelu, na srečo pa doslej Krejci z nami ni imel veliko dela. Zelim si, da bi tako tudi ostalo,« je povedal vodja slovenske odprave na SP in direktor nordijskih disciplin Lojze Gorjanc. Poleg tekačev je doslej treniral le se slovenski nordijski kombinatorec Franci Jekovec, ki pa je imel v okrnjeni konkurenci le tri povprečne skoke. »Biti bi moral precej boljši, da bo na tekmi dosegel zastavljeni cilj; uvrstitev pod tridesetim mestom ali okrog zelenega 25.,« je dejal trener skakalcev Ludvik Zajc, ki si je ob tej priložnosti skupaj z

Italijani največ pričakujejo od Silvia Faunerja

Bogdanom Norčičem ogledal obe skakalnici v Big Thunderju, ki sta približno 15 minut vožnje iz Thunder Bayja. Nekateri nordijski kombinatorci skakalne opreme niso dobili pravocasnega. Zaradi prenatrpanih letal na liniji med Torontom in Thunder Bayem, pa tudi zaradi nenavadno nespretnih članov tehničnega osebja letalske družbe Air Canada, ki je izgubila prtljago nekatere tekmovalcem, trenerjem in novinarjem (tudi slovenskim), je brez smuci za prvi trening ostal tudi eden izmed favoritov za najvišja mesta v nordijski kombinaciji Avstrijec Mario Stecher. Podobne težave so imeli tudi nekateri Japonci, ki so tudi v letošnji zimi blesteli v svetovnem pokalu nordijskih kombinatorcev, tokrat pa so si lahko trening le ogledali. Slovenski skakalci, ki so zadnji prispeli v Kanado, zaenkrat skakalnici se niso preizkusili, smuci pa so dobili z enodnevnno zamudo. Vadba jih čaka danes, ko je na programu prvi tre-

ning, za tekmo na 90-metrski skakalnici 12. marca pa je po Zajčevih besedah skoraj dokončno že določena trojica Franci Petek, Urban Franc in Robert Meglič. Skakalci so po prihodu in dolgem spanju, ki je bil posledica časovne razlike (6 ur) in naporenega leta, v torek delali z utežmi za skocno moč, suhi trening pa so opravili tudi danes. Urban Franc in Matjaz Kladnik sta malo prehlajena, vendar ta tezava ni prehuda.

Slovenska reprezentanca je veliko bolj zadovoljna z namestitvijo v kanadskem hotelu, kot pa je bila med zadnjim SP za bivanjem v falunski vojašnici. V Thunder Bayju ni enotne vasi za sportnike. Zaradi premajhne zmogljivosti objektov v sportni vasi so nekatere reprezentance nastanjene po bližnjih hotelih. »Nasa reprezentanca ima do menze v sportni vasi približno 200 metrov, vendar to večine ne moti. Hrana je dovolj raznovrstna, ne manjka niti sadja,« je dejal Gorjanc.

Spored po srednjeevropskem času

četrtek, 9.3.: 17.30 - smučarski tek, 30 km (K = klasična tehnika), moški; 24.00 - otvoritvena slovesnost; petek, 10.3.: 17.30 - smučarski tek, 15 km (K), ženske; 20.00 - kombinacijski skoki; sobota, 11.3.: 15.30 - smučarski tek, 10 km (K), moški; 20.00 - smučarski tek, 15 km, kombinatorci; nedelja, 12.3.: 17.30 - smučarski tek, 5 km (K) ženske; 20.00 smučarski skoki, srednja skakalnica; ponedeljek, 13.3.: 17.30 - smučarski tek, 15 km (P = prosta tehnika), moški - zasledovalni tek; torek, 14.3.: 16.30 - smučarski tek, 10 km (P), ženske - zasledovalni tek; 20.00 kombinacijski skoki, mostveno; sredo, 15.3.: 17.30 - smučarski tek, stafeta 4 x 5 km, kombinatorci; četrtek, 16.3.: 17.30 - smučarski tek, stafeta 4 x 5 km, ženske; 1.00 - (petek): smučarski skoki, mostveno, velika skakalnica; petek, 17.4.: 17.30 - smučarski tek, stafeta 4 x 10 km, moški; sobota, 18.3.: 15.30 - smučarski tek, 30 km (P), ženske; 20.00 smučarski skoki, velika skakalnica; nedelja, 19.3.: 17.30 - smučarski tek, 50 km (P), moški; 22.00 - zaključna slovesnost.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO NBA / TUDI TOKRAT NI ŠLO BREZ PRESENEČENJ

Sunsom je končno le uspelo premagati »rakete« iz Houstona

PHOENIX - Sunsom je prvič letos uspelo premagati Houston Rockets, ki so kljub novi »super predstavi« Hakeema Olajuwona in solidni igri Drexlerja izgubili ze peto tekmo zapored, kar se je zadnjič zgodilo v sezoni 1992/93.

Kot običajno tudi tokrat ni šlo brez velikega presenečenja. David Robinson je nalezl na slab dan (le 2 skoka), medtem ko je njegov nasprotnik, nizozemec Rik Smits odigral življenjsko tekmo (35 točk) in Spursi so doma prepustili zmago Indiani.

Utah je minuto in 20 sekund pred koncem zaostajal za 7 točk, razigrani John Stockton (15 točk v starih minutah)

pa je stanje izenačil, v podaljsku pa so Jazzi se prehiteli Kingse.

25.000: Dominique Wilkins, clan prvega Dream Teama in dolga leta edini tekmeč Michaela Jordana za najboljšega strelca NBA, je na zadnji tekmi s Celticsi dosegel 19 točk in tako presešel mejo 25.000 točk v karieri, kar je doslej uspelo samo se osmim igralcem, z Jabbarjem (38.387 točk) na prvem mestu.

KONEC SEZONE: Temnopolti branilec Dallasa Jimmy Jackson se ni odigral tako uspešne sezone kot letos. S poprečjem 26 točk na tekmo je celo peti na lestvici strelcev in prvi med zunanjimi igralci (na prvih starih mestih so izključno

centri). Jackson je z Mavericksi odigral kar 161 zaporednih tekem, zaradi komplicirane poškodbe gležnja pa je moral prekiniti s serijo, predvsem pa je zanj hudo, da je predčasno zaključil letošnjo sezono. Njegovo mesto v prvi peterki je prevzel George McCloud, lanski tujec Scavolinija iz Pearsa.

SKOKI: Na lestvici strelcev se vedno vodi O'Neal pred Olajuwonom, tokrat pa si ogledmo kdo je najuspešnejši pri skokih. Kot ze v vseh zadnjih sezonah je prvo mesto izključno last Dennisa Rodmana (San Antonio), ki ima poprečno kar 17 skokov na tekmo. Sledijo mu Mutombo (Denver - 13, 0), T.Hill (Cleveland -

11, 4), Ewing (New York - 11, 4), Olajuwon (Houston - 11, 1), Willis (Atlanta - 11, 0), D.Robinson (San Antonio - 10, 7), P.Jones (Lakers - 10, 6), O'Neal (Orlando - 10, 5).

IZIDI - torek: Houston - Phoenix 102:113 (Olajuwon 40 - 16:23 iz igre; Barkley 26, K.Johnson 24), Sacramento - Utah 95:102* (W.Williams 31; K.Malone 33, Stockton 28), San Antonio - Indiana 100:117 (S.Elliot 28, D.Robinson 19, Rodman 17; R.Smits 35), Milwaukee - Portland 100:106 (Murdock 29, Baker 27; Porter 36), New York - Boston 115:110 (Ewing 38, Starks 25; Radja 29, D.Wilkins 19), Miami - Lakers 110:104 (Rice

23; Divac in Peeler po 23), Cleveland - Detroit 89:81 (Mills 26), Dallas - Denver 96:99 (Tarpley in Mashburn po 26; Rauf 29).

VZHOD: Orlando 45-14, New York 38-19, Charlotte 37-22, Indiana 35-23, Cleveland 34-24, Chicago 30-30, Atlanta 28-30, Boston 24-34, Miami 23-35, New Jersey 23-36, Detroit 22-36, Milwaukee 22-38, Philadelphia 17-41, Washington 15-42.

ZAHOD: Phoenix 46-14, Utah 43-16, San Antonio 39-17, Seattle 38-18, Lakers 36-21, Houston 35-24, Portland 31-26, Sacramento 29-28, Denver 27-31, Dallas 22-34, Golden State 17-40, Minnesota 16-43, Clippers 12-48.

Vanja Jogan

1. AMATERSKA LIGA

Sovodenjcem se z novo zmago že nasmihajo napredovanje

Sovodnje - Pro Romans 2:0 (1:0)
STRELCA: Businelli v 5. in Fajt v 90. min.

SOVODNJE: Gergolet, Cernic, Tomsic, Hmeljak, Devetak, Tomizza, Zotti, Interbartolo, Casagrande, Fajt, Businelli (Caporale v 46. min.).

Kot že večkrat letos smo tudi proti Pro Romansu prisostvovali pravemu »showu«
Sovodenj, ki so skozi celo srečanje trdno držale niti igre v svojih rokah. Seveda, nalogo jim je olajšal gol Businellija, ki je padel že po petih minutah, ko je napadalec z glavo preusmeril v mrežo Zottijev predložek iz kota, toda nadaljevanje tekme je pokazalo, da bi bil lahko končni izid višji. Gostje so zaman skušali reagirati, v želji da bi postali nevarnejši, pa so se izpostavljali napadom Sovodenjcev. Najresnejšo priložnost je tako imel Fajt, ki so mu na gol - crti odbili zogo, dvakrat pa sta se v ugodnem položaju znašla se Casagrande in Tomsic.

Tudi drugi polčas je stekel po istih tirnicah,

Trenutno stanje

OSTALI IZIDI: Portuale - Capriva 2:3, Opicina - Mossa 1:2, Isonzo - Palazzolo 1:0
VRSTNI RED: Sovodnje 35, Capriva 31, Zaula 30, Mossa 29, Edile. Futura, Gornars in Fortitudo 26, Union 20, Isonzo 19, Villanova 16, Opicina in Palazzolo 15, Latisana in Pro Romans 13, Portuale 12.

ceprav se domači niso prekomerno naprezali, da bi postavili izid na varno. Kljub temu je Fajt iz prostega strela z roba kazenskega prostora zadela prečko, dve dobri priložnosti sta se ponudili tudi Tomsicu, Casagrande pa je iz neposredne blizine dejansko zadela vratarja v glavo, ki je tako nehote resil mrežo pred gotovim zadetkom. Kdor veliko greši nato to tudi plača, vendar v letošnji sezoni gre »plavo-belim«
vse kot po olju in tako so se domači veselili se drugega gola, ki ga je dosegel Fajt v protinapadu. Skratka, napredovanje v promocijsko ligo je že blizu, ceprav tudi najbližja zasledovalca Capriva in Mossa ne kažeta znakov popušcanja.

3. AL / V PIERISU

Na blatnem terenu je Dolina visoko izgubila

Pieris - Dolina 4:0 (1:0)

DOLINA: Bolcato, Babudri, Bandi, Lovriha, Kozina (od 60. min. Rapotec), Udovicich (od 50. min. Massimo Ota), Botteri, Magania, Marussi, Luisa (od 30. min. Marko Ota), Bozzi.

Po lepi nedeljski zmagi proti San Vitu, so Dolincani v zaostalem srečanju spet izgubili. Povedati pa je treba, da je bil teren v Pierisu zelo blaten in kar dva igralca Doline (Luisa in Kozina) sta morala z igrišča zaradi poškodbe. Igralci predsednika Zupina so v prvem polcasu igrali zadovoljivo žal pa so okoli 20. minute v lastnem kazenskem prostoru zakrivali prekršek nad domačim igralcem in sodnik je takoj dosodil enajstmetrovko, katero so domačini izkoristili in presli v vodstvo. Pieris je drugi zadetek dosegel v začetku drugega polčasa. Kmalu nato pa je šel z igrišča tudi Udovicich in Dolincani so tako izgubili steber na sredini terena in niso mogli reagirati, tako da so igralci Pierisa brez večjih težav dosegli še dva zadetka.

ZAOSTALA SREČANJA V 1. AMATERSKI LIGI

Primorje doma in Zarja v gosteh sta se morala zadovoljiti s točko

*Na Proseku je sodnik »skvaril«
srečanje - Groba igra in dva izključena nogometaša - Zarja proti Reaneseju zamudila lepo priložnost za zmago*

Primorje - Torreonese 2:2 (1:1)

STRELCI: Palese v 11., Dorli v 16., Laurini v 58. in Leghissa v 67. minuti.

PRIMORJE: Babich, Luxa, Trampuz, Gustin, M. Stoka, Skabar, Palese, Stofa, Zucchi (od 56' P. Stoka), Crevatin, Leghissa.

TORREANESE: Tami, De Brumatti, Graffig, A. Balutto, Cudicio, Mosconi, T. Balutto (od 90' Sabetig), Laurini, Fiorentini (od 55' Guizzo), Dorli, Cadalino.

IZKLJUCENA: Trampuz v 56. in Skabar v 90. minuti.

Po dveh zaporednih zmagah v gosteh so Prosečani na domačih tleh dosegli šesti neodločen izid. Žal je srečanje pokvaril povprečen sodnik,

ki pa je oskodoval obe ekipe. Sodnik je pri svojih odločitvah vselej ukrepal prepozno, tako da je prišlo večkrat do prekrškov, dva nogometaša pa sta bila izključena.

Že po uvodnih minutah so domačini povedli. Zoga je na desnem krilu prišla do Paleseja, ki je bil v regularnem položaju, na sredini pa sta bila dva igralca Primorja v »off-sideju«. Po sodnikovem mnenju je bil njun položaj pasiven, zato je lahko Palese nadaljeval akcijo, preigral vratarja in nemoteno poslal zogo v mrežo. Vodstvo pa je trajalo le 5 minut. Kapetan Torreoneseja si je namreč na levem krilu priboril zogo, preigral domačega branilca in z roba kazenskega prostora premagal Babicha. Do konca polčasa je bila igra izenačena.

V uvodnih minutah drugega polčasa je moral Trampuz zaradi namerne prekrška v slacilnico. Stevilčno prednost so gostje takoj izkoristili, saj so po dveh minutah s strelom s kakih 20 metrov presli v vodstvo. Tudi to vodstvo ni trajalo dalj časa. V 67. minuti je Skabar podal v na-

Guštin (Primorje) v boju z nasprotnikovim napadalcem (Foto Kroma)

sprotnikov kazenski prostor, do zoge sta stekla Leghissa in vratar Tami, ki sta med seboj trčila. Zoga se je oddaljila od obeh igralcev, najhitrejši pa je bil Leghissa, katerega je uspelo potisniti zogo v mrežo.

Neodločen izid je tokrat zadovoljil obe ekipe, ki sta do končnega sodnikovega zvižga imeli le po eno priložnost za gol. Ko se je regularni čas že iztekel, pa je Skabar nesportno reagiral po prekršku nasprotnikov, tako da mu je sodnik pokazal rdeči karton.

Zaradi borbenosti bi tokrat pohvalili predvsem Dimitrija Luxo in Deana Stofa, ki sta med drugim tudi vselej obdržala mirno kri. (E.B.)
Reanese - Zarja 0:0

ZARJA: Cocevare, Dussoni, Strukelj, Kalc, Germani, Tognetti, Tul (Ravalico), Sclaunich, Ispiro, Pescatori (Gregorič), Sedmak.

V zaostali tekmi je Zarja v gosteh proti precej skromnemu Reaneseju napravila pomembno točko, ki bo pri končnem sestevku se kako pomembna.

Zarjani so začeli kot običajno zelo medlo in ceprav so imeli terensko premoč, niso uspeli presenetiti nasprotnikovega vratarja. Le nekajkrat so poskušali s Pescatorijem in Ispiom, vendar sta bila oba pri streljih na vrata dokaj netočna. Gostitelji so v prvem polcasu le dvakrat neuspešno streljali na vrata in se to iz kazenskih strellov.

V drugem polcasu so zarjani le uvideli, da taka igra ne more obrodit sadov. Borili so se bolj zagrizeno in si ustvarili nekaj izrednih priložnosti za gol. Na igrišče sta vstopila tudi Gregorič in Ravalico. Igra je postala živahnejša in privlačnejša. Bazovci so neprestano napadali in najprej s Tognettijem zgrešili neverjeten gol, nato je prečka resila nasprotnikovega vratarja, a prav v zaključnih minutah tekme si je Ispiro z dobrega položaja napravil edinstveno priložnost za gol.

Zarja je po tem neodločenem rezultatu sama na tretjem mestu, vendar mora prav hitro izboljšati igro, če hoče se upati na napredovanje. (I.Z.)

2. AMATERSKA LIGA / VČERAJ V ZAOSTALIH TEKMAH

Gaja, Kras in Primorec neodločeno Boj za obstanek v ligi bo še hud

tek.

V drugem delu srečanja so imeli naši nogometaši premoč in se zlasti, ko so gostje v 60. min. zaradi izključitve enega od igralcev ostali le z desetimi igralci. V 65. min. je domače mostvo izenačilo z lepim strelom Parovela z razdalje 30 metrov. V 80. min. pa je bil zaradi dvojnega opomina izključen Kosir. Gaja je minuto pred koncem tekme imela izredno priložnost za zadetek in s tem za zmago: Fadini se je namreč znašel sam v kazenskem prostoru, toda gostujoči vratar je strel ubranil. (Kalc)

Kras - Domio 0:0

KRAS: Rebetz W., Fadina, Majcen Aleks, Vailati, Maiorano, Coccoluto, Giovannini, Lacalamita, Majcen Andrej, Soggia, Rebetz G.

Kras - Domio, ali kako je lahko nogometna tekma grda, da grša ne bi mogla biti. Nepristranski gledalec je imel vtis, da sta mostvi stopili na igrišče samo zato, da bi napravili čimveč prekrškov in cimbolj zavlačevali igro. Samo en podatek: v zadnjih (neskončnih) sedmih minutah je sodnik zazvižgal kar 28-krat, kar je točno 4-krat na minuto! Že tako krhke živce nogometašev je razrahljal prav moz v črnem, ki je ves čas toleriral nekaj prekrškov, katerih pravo mesto bi bilo na strani črne kronike.

Same športne kronike je namreč zelo malo. V prvem polcasu je rahlo terensko premoč imel Domio, ki pa ni niti enkrat resno streljal v vrata. Kras je z Giovanninijem nekaj poskušal izvesti hitre

protinapade, toda vsakič se je namera izjalovila. Drugi del se ni veliko razlikoval od prvega, le da so vsi mislili na mamljive tople tuse. Nekaj grobih prekrškov sicer ni izostalo, enkrat pa sta za »razburjenje«
poskrbela Rebetz in Coccoluto, ki sta se zaletela, vendar Bagatini darila ni pričakoval in je priložnost nemarno zapravil. Edina prava poteza sodnika je bil trojni zvižg, ki je mučenike na tribunah odresil že v 88. minuti. (dk)

Primorec - Piedimonte 0:0

PRIMOREC: Savarin, Frasson, Decubellis, Ferluga (od 80. min. Garbiuolo), Srebrnich, Castro, Santi, Bulich, Egger, Birs, Pollicardi.

Izključen: Frasson v 80. minuti

Na zelo pomembni tek-

mi za obstanek v ligi je včeraj Primorec v Trebach iztržil le neodločen izid s Piedimonte, ki je sicer izkušena ekipa, toda za trebensko mostvo, ce bi nastopilo v popolni postavi, ne bi smela predstavljati večjih težav. Ekipa s Podgore je bilo našim nogometašem povsem enakovredna in občasno celo boljša, v zadnjih 10 minutah srečanja, ko je Primorec zaradi izključitve Frassona ostal le z desetimi igralci, pa bi lahko celo zmagala. Na srečo pa je domači vratar Savarin dvakrat odlično posredoval in resil svoje mostvo pred kapitulacijo.

Sicer pa je bilo srečanje vseskozi izenačeno in delitev točk je tudi pravilno placilo za obe ekipi, ki sta igrali precej raztrgano, tako da

»cistih«
priložnosti za zadetek ni bilo veliko. Oba vratarja, Savarin in Negri, za Piedimonte, pa sta ob vsaki nevarnosti odločno posredovala.

V vrstah Primorca bi poleg vratarja Savarina omenili se Srebrnicha zaradi borbenosti in poztrovalnosti v obrambi. Primorceva pot do rešitve bo tako še zelo težka. (bl)

Trenutno stanje

OSTALI IZIDI: Costalunga - Isonzo 3:4
VRSTNI RED: Costalunga 31, Fincantieri* in San Lorenzo 28, Mariano* in Poggio 26, Audax, Domio in Isonzo 23, Moraro 22, Pro Farra in Villesse* 21, Piedimonte 20, Kras in Primorec 16, Gaja* 14, Fogliano 11. *tekma manj

Libero Krasa Coccoluto v akciji (Foto Kroma)

Gaja - Villesse 1:1 (0:1)
STRELEC ZA GAJO: Parovel v 65. min.

GAJA: Vesnaver, Leban, Parovel, Kosir, Krajevich, Kirchmayer, Pugliese, Dentini, Gombac, Musolino, Fadini.

Gajevci, ki so nastopili v zelo okrnejši postavi (odsotnih je bilo kar 6 nogometašev, ki so zboleli

za gripi), so včeraj na zaostali tekmi povsem zasluženoma osvojili točko z Villessejem, ki ima pet točk več od naše ekipe.

V prvem polcasu so gostje povedli po nespornemu Gajine obrambe, toda tudi gostitelji bi lahko dosegli vsaj en gol, saj so imeli nekaj ugodnih priložnosti za zade-

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Uspelo vam bo doseci spremembo, ki vam bo precej olajšala delovni dan. Pol vašega dela bodo namreč opravljali drugi, ostala polovica se bo postorila sama.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V želji po varnejši voznji si boste omislili novo vozilo, vendar se boste se naprej brezglavo zaletavali - ne na asfaltu, pač pa na cesti svojih želja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Nekdo vam bo grdo zagodel, vendar ga boste s spretnim prijemom kmalu onesposobili. Tega prijema se boste odslej posluževali večkrat.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spopadli se boste z nako-pičenimi nalogami in jih pometli kot za salo. Preden se lotite novih, posvetite nekaj pozornosti se meli, saj je že temeljito obrabljena.

LEV 23. 7. - 23. 8.: S partnerjem bosta odtujeva-nju rekla ne in začela iskati nove poti za vnovi-cno zблиžanje. Bliznjic seveda ni, zato pa obstaja-ta iskrena želja in bojazen pred padcem.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Sprijaznili se boste z ob-stoječim stanjem in ga oplemenitili z nekaj lepoti-nimi spremembami. Nazadnje bo nove sminke toliko, da boste prepričani se o novosti stanja.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zivljenjski sopotnik vas bo prijetno presenetil: pokazal bo tolikšno razumevanje, da se boste začeli nagibati k popol-nemu razgaljenju. Ne omahujte.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Če želite iz no-ve priloznosti izvleci kar največ, se pogovorite z nadrejenim. Zasujte ga s svojimi inovativnimi idejami, pa boste dosegli še več, kot vam ponuja.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V vašem gnezdecu boste priredili pravo revolucijo. Dovolj vam bo slepomisenja, zato se boste odločili za popolno odkritost. Partner bo šokiran in navdušen hkrati.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Dvignili se boste nad svoje slabosti; v prvi vrsti boste premagali moč ljubosumja, druga bo na vrsti bojazen, za-ključili boste s pohlepom. Za zdaj samo v mislih.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Tudi tokrat se boste izmazali s svojo neulovljivo dvojnostjo; medtem ko se boste obnašali kot neodločen slabic, boste v očeh drugih magično močan vodice.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Na lepem boste postali zelo mistični; zaprli se boste v svoj svet in v tišini premlevali skrivnostne misli. Odličen uvod za veliko čistko življenjske navlake.

GORIČKO

Grad Gornja Lendava

Vrh hriba nad nase-ljem Grad na Goričkem, na skrajnem severovzho-du države, sredi zanema-renega grajskega parka s številnimi mogočnimi drevesi stoji eden najve-cjih grajskih kompleksov na naših tleh grad Gornja Lendava, ki je bil ome-njen že leta 1214 kot ca-strum Lyndua. Izročilo tr-di, da so grad pozidali templjarski vitezi, vendar tega zgodovinske listine ne potrjujejo.

Ozemlje je bilo konec 12. stoletja last monaštrske cisterce, leta 1208 je ogrski kralj Andrej II. podaril Gornjo Lendavo grofu Ni-kolaju iz Zeleznega, leta 1275 je grad dobil zupan Zelezne županije Gutke-led Omode, od leta 1333 do 1684 so na gradu go-spodovali grofje Szechyi, za njimi pa se stiri ma-dzarske grofovske rodbine.

Pred drugo svetovno vojno je grad imel velein-dustrialec Geza Hartner iz Murske Sobote. Po vojni so bile v njem nekaj časa enote sovjetske Rdeče ar-made, nato pa so stavbo nacionalizirali in v njej uredili stanovanja.

Mnogokotno arkadno

grajsko dvorišče razgiba-nega peterokotnega tlorisa obdaja več eno- in dvo-nadstropnih traktov s pri-zidanimi tremi okroglimi stolpi. V enem od njih je grajska kapela, renesan-cna bastija na vzhodni strani gradu pa ima kar stiri metre debele stene. Sedanja stavba je nastala v renesančni dobi, teme-ljito pa jo je sredi 18. sto-letja predelal in prezidal grof Leopold Nadasy, ki je takrat tudi znižal mogočni peterokotni obram-bni stolp, ki je dominiral grajski podobi.

Zanimiva je grajska ka-pela z odličnim baročnim zvonikom iz prve polovi-ce 18. stoletja, pokritim s cebulasto streho. V grad vodi mogočen portal, nad katerim je grbovna plošča grofov Szapary. V zane-marjenem in od zoba časa načetem gradu je danes se nekaj stanovanj. Pred leti so v grajski kapeli in v sti-rih grajskih sobanah ure-dili krajevni zgodovinski muzej.

Od nekdanje grajske opreme je ostalo le bore malo, saj so jo po vojni raz-nesli okoliski prebivalci.

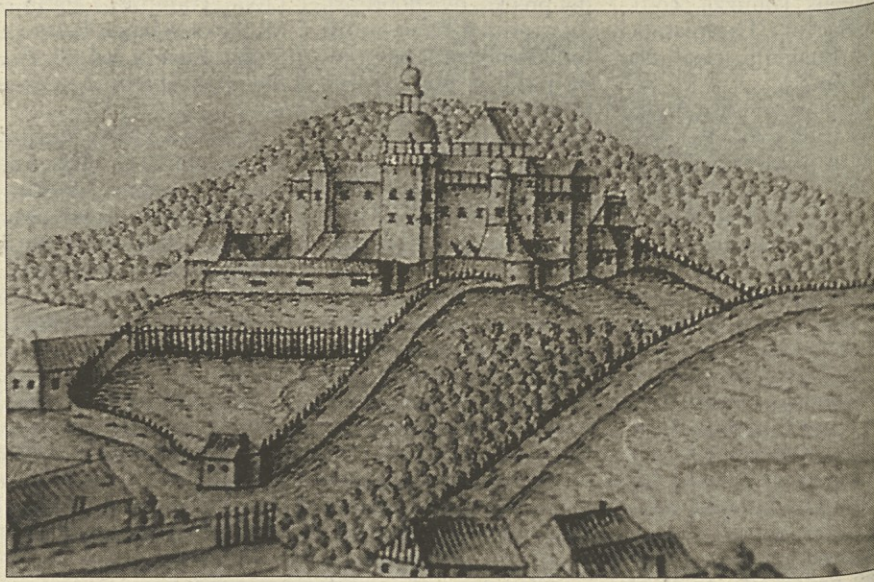
Ivan Jakic

Grb nad grajskim portalom

Pogled na arkadno grajsko dvorišče (Foto: Ivan Jakic)

Stara upodobitev Gornje Lendave

Grad Gornja Lendava je eden največjih grajskih kompleksov v Sloveniji

JORDANIJA / STARODAVNO MESTO PELLA

V jordanskih puščavah je veliko turistom neznanih rimskih mest

Mir na Bližnjem vzhodu bo omogočil hitrejši razvoj turizma

Med rusevinami tega antičnega mesta, ki leži ob reki Jordan, fantje igrajo nogomet - za gol jim služi stebra bizan-tinske cerkve, solarji se zbirajo v nekdanjem rim-skem gledališču, mešca-ni pa se hladijo v reki, ki je tisocletja poplavljala okolico.

Ostanki Pella, ki je bila zgrajena pred 6 tisoč leti, so še vedno nezaščiteni in nezavarovani - zname-nitosti vabijo redke obis-kovalce, predvsem Izra-elce, ki živijo v neposre-dni bližini mesta.

Vecina ljudi sicer po-zna le ostanke rimskih mest Petra in Jerash; sle-dnje naj bi bilo nekoč najlepše rimsko mesto v Aziji, medtem ko je bila Petra pred 2.000 leti središče Nabateansa. Tudi le nekaj kilometrov oddalje-

ne sosednje kraje le redko obis-cejo turisti: Če bi bilo obiskovalcev več, bi pri-slo do prometnih zasto-jev, saj so malostevilne ceste ozke. »Imamo veli-ko možnosti za razvoj tu-rizma, vendar pa mora-mo na zgodovinske zname-nitosti ljudi opozoriti in jim jih približati, saj so večinoma skoraj povsem neznane,« je izjavil jor-danski minister za turi-zem Abdulallah al-Kha-tib.

Pella je le ena od staro-davnih naselbin v Jor-danski dolini, zgrajenih v davnih casih, ko so se ljudje začeli ukvarjati z poljedelstvom. Doslej je kraje na zahodu države obiskala le pesčica turi-stov, največ zanimanja vlada za gradove križa-rjev, ki so pred devetimi stoletji branili sicer kra-

tkotrajno krščansko kra-ljestvo.

V puščavi je veliko ste-vilo starih mest in tr-dnjav, zgrajenih v rim-skih casih; obiskujejo jih malostevilni Jordanci in nekateri tujci. Med ruse-vinami se običajno pasejo ovce beduinov. Čeprav je arheoloska zapuščina Jor-danije bogata, je turizem slabo razvit, saj je tudi v znanih krajih le nekaj ho-telov. V Petri gradijo nov hotel, zato naj bi se v kra-tkem številu turističnih sob povečalo na 1.200. Tudi v turistično najbolj razviti Akabi, ki leži ob Rdečem morju, razmere niso dosti boljše, čeprav je v neposredni bližini izraelsko turistično središče Eilat.

Oktobra lani so izrael-ski in jordanski predsta-vniki podpisali sporazum

o sodelovanju, s katerim naj bi postal turizem po-membna gospodarska pa-noga. Minister Khatib je prepričan, da bo pol sto-letja dolgo sovraštvo do-kočno pozabljeno. Jor-da-nija zeli vnovčiti prilo-žnosti, ki jih ponuja turi-zem; v kratkem bo nati-snjen turistični vodje po Akabi, v nekaj mesecih tudi vodje po krajih ob Mrtvem morju, vlada pa si prizadeva čimprej nati-sniti brošuro o turističnih znamenitostih krajev v okolici Petre.

»Ljudje nacrtujejo obi-ske različnih krajev,« se zaveda jordanski mini-ster za turizem, saj izrael-ski turistični delavci že zdaj ponujajo možnost obiska bližnjih jordan-skih turističnih zname-nitosti. Prepričan je, da bi izraelski turisti, ki sicer

večino denarja porabijo v lastni državi, lahko nekaj denarja pustili tudi v so-sednji Jordaniji.

»Jordanski turistični delavci ne nameravajo tek-movati med seboj. Radi bi pritegnili pozornost tu-ristov na povsem določe-na območja,« poudarja minister. Zgodovinskih znamenitosti seveda ne bo obiskalo toliko turi-stov kot obmorskih turi-stičnih krajev. Menijo, da bi prevec turistov celo lahko unicilo neprecen-ljive zgodovinske zname-nitosti, zato turistični de-lavci računajo na obisk ljudi z bolj debelo denar-nico.

»Menim, da bi morali posvetiti pozornost dolo-čenemu krogu turistov, ne množičnemu turizmu. Vecina turistov, ki že zdaj obiskuje te kraje, po-

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavljata Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

zna našo zgodovino in ar-heoloska nahajališča,« pravi Khatib. O Jordaniji je bilo v zadnjem obdo-bju napisanih veliko turi-stičnih priročnikov; veli-ko optimizma vlivajo tu-di arabsko-izraelska mi-rovna pogajanja.

Mir je že vplival na ra-zvoj turizma v Pelli, kjer je bilo v zadnjem času po nacrtih najvidnejšega jor-danskega arhitekta sezi-danih več turističnih objektov. Minister je pre-pričan, da se bo število

obiskovalcev se poveča-lo, saj naj bi bili po miro-vnem sporazumu z Izrae-lon nekateri jordanski po-slovnezi pripravljeni in-vestirati v gradnjo turi-stičnih objektov. Zato bodo morali z obiskom skoraj nedotaknjenih krajev po-hiteti predvsem romantično navdihnjeni turisti, kajti kmalu ne bodo več mogli piti mentinega čaja na balkonu in uživati ob pogledu na zapuščino zgodovine.

Jack Redden / Reuter

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Različne podobe Ljubljanskega gradu (4)

Kot nadomestilo za ta stolp, je v letih 1687 do 1695 mestna občina zgradila novega, v katerega je ponovno tresčilo 1. julija 1737.

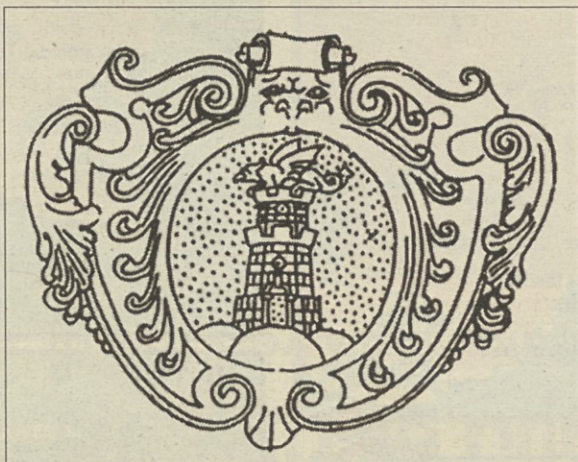
Cesarski orožarni sta se kmalu pridružili se dve, mestna leta 1545 in stanovska na grajskem grču v neposredni bližini cesarske leta 1599.

V 16. stoletju grad izgubi obrambno funkcijo

V 16. stoletju se je grad spremenil za bivanjske potrebe kneza oziroma deželnega glavarja. Gla-

vna dela na gradu so bila s strani rimsko-nemskega cesarja Ferdinanda I. (1556-1564) zaupana mojstru Spiritusu. Obzidje se je precej dvignilo in na nortanjo stran so se naslonile stene novih zidanih stavb v taki dolžini in širini, kakor so narekovale trenutne potrebe. Okna novih zgradb so bila praviloma obrnjena na dvoriščno stran, stopnišca pa urejena na koncu traktov tam, kjer je bila komunikacija največja.

V to obdobje sodi tudi zidava najodličnejše grajske stavbe, palacija, ki je bil do leta 1530 se lesen.

Baročni grb Ljubljane iz 18. stoletja

ske stavbe, palacija, ki je bil do leta 1530 se lesen. To je bil edini trakt, ki kaže vsaj malo oblikovalske ambicije, ne zgolj praktično potrebo. O tem nam govorijo stire renesančni pomoli, obrnjeni proti mestu.

Glavni vhod v palacij je bil med palacijem in kapelo iz dvoriščne strani. Po lesenih stopnicah se je prišlo v prvo nadstropje, kjer se je nahajala viteška dvorana, reprezentančni prostor grajske gospode.

V 16. stoletju so bile po podatkih v gradu poleg gosposke sobe, zenske sobe in kamre se poselske sobe, jahalni hlevi, deželno knežji hlevi, orožarna, smodnišnica, kovacnica, tesarska uta, kuhinje, kaplanova soba, sobe za stražo, orožarjevo stanovanje itd. Bivalni prostori so bili v traktih obrnjenih proti mestu. Južni trakti pa so bili nižje vrste in namenjeni orožarni ter grajskemu gospodarstvu. Prostori ob kapeli so bili kaplanovi.

V 17. stoletju je bil prvotni trdnjavski značaj gradu povsem uničen, kar gre pripisati spremenjeni

obrambni tehniki, prodoru novodobnih oblik v utrdbeno arhitekturo in vzpostaviti Vojne krajine v obrambi pred Turki. Vse to je sprožilo proces nadzidave grajskih poslopij, ki so postopoma z novimi etazami uničevala primarne obrambne naprave. Zato je dvorni inženir Giovanni Pieroni leta 1639 v poročilu dejal, da je grad kot utrdba neuporaben, previsok in slabo branljiv.

V tem času so se na gradu redno sestajali tudi deželni stanoviti in grad je vse bolj postajal krona mesta, a hkrati zaradi svoje neprestane obnove tudi nenasitno zrelo za deželno blagajno.

V 17. stoletju je grad izgubil pomen

Deželni glavar se je zaradi zahtevnega vzdrževanja gradu, naravnih nesreč, ki so pogosto prizadele grad, upadanja prvotnega pomena gradu v zvezi s pristojnostmi deželnega glavarja in popolne izgube njegovega strateškega pomena, sredi 17. stoletja preselil v mesto.

Vera Senica
(Se nadaljuje)

Grajska kapela z grbovno poslikavo (Foto: D. Andjelič)

Prebujajoča se orientalska lepotica (3)

Ob misli, da bi ta naslednji dan lahko bil danes, me je oblila kurja polt. Prijazno sem mu pokimal, kajti pametnejši vedno odneha in v obojestransko zadovoljstvo smo se razšli.

Kot sem že omenil, smo skrivnostna vrata Orienta prestopili pri mestu Edrine, nato pa smo vozili proti Dardanelam, eni od morskih ožin, ki ločuje Azijo od Evrope. Morski ožini Dardanele in Bospor sta bili težji problem, na katere so naletele vojske skozi stoletja na svojih pohodih od severa proti jugu in od juga proti severu. Vendar so imele velikega učitelja, perzijskega kralja Dareja, ki je v 6. stoletju p. n. st. prvi premestil ožino s pomočjo ladij in številnih kozjih in ovčjih mehov.

Mi smo Dardanele prečkali na lažji način s pomočjo sodobnega trajekta. Bili smo v Aziji in naša pot globoko v zgodovino se je lahko začela. Naša prva zgodovinska postaja je bila legendarna in opevana Troja. Bil sem razočaran. Od junaskih pesmi in legend je ostal le kup razmetanega kamenja. Krivdo za tako stanje pripisujejo nemškemu arheologu Schliemanu, ki je pred sto leti v veliki vni, da bi našel Homerjevo Trojo, dobesedno pometa s civilizacijami, ki so bile na tem mestu že stoletja pred in za Ho-

merjevo Trojo. Ameriski arheologi, ki tu raziskujejo sedaj, pravijo, da potrebujejo najmanj dvajset let, da bi uredili nered, ki ga je zapustil stari raziskovalec. Od vsega je najbolj impozanten ogromen lesen konj, sodoben spomenik legendarni grški zvitosti.

Se isti dan zvečer smo se ustavili v mestecu Bergamo. Bolj kot zaradi mesta z ozkimi ulicami in zaviti cestami tlakovanimi s kamenjem, smo prisli zaradi antičnega mesta Pergamon, ki je dobilo ime po pergamentu in bližnjem Asclepionu, antičnemu centru medicine, iz katerega izhaja zacetnik medicine zdravnik Galen. Bilo je pozno in zato je bila naša pozornost usmerjena k današnjemu mestu.

Med tavanjem po ozkih ulicah so nas tu pa tam pospremili otroci, ki so bili presrečni, ko smo jih skušali ujeti v objektiv. Ko smo si zavzeto ogledovali kadilnico, nas je starejši možakar prijazno povabil v notranjost in nas počastil s cajem in vodno pipo.

Na naslednjem vogalu smo bili gostje prodajalca preprog, kjer smo spet pili čaj in v čisti nemščini poslušali zgodovino antičnega Pergamona, nato pa odkrivali skrivnosti izdelovanja preprog in njihovih carobnih motivov.

(Se nadaljuje)

Pri ogledovanju Bergamona so nas opazovali radovedni otroci (Foto T. Škerjanc)

MOJSTRI DETEKTIVI

Dashiell Hammett

Umor v Farewellu (4)

Kawalow je ogromno jedel in pil. Pa tudi noben od nas se ni branil.

Kawalow je prelomil lastno zapoved, da se bomo sele po jedi pogovarjali o njegovih težavah. Ko je pojedel juho, je odložil zlico in rekel:

"Nisem otrok. Ne dovolim, da me kdo strasi."

Njegove brezbarvne, zaskrbljene oči so me kljubovalno pogledale, usta med brki in brado so se nasobila.

Ringgo se mu je prijazno zarezal. Obraz gospe Ringgo pa je bil tako vder in nepozoren, kot da ni nihče nič rekel.

"Kaj pa je takega, kar bi vas lahko prestrasilo?" sem vprašal.

"Nic," je rekel Kawalow. "Nic, samo kup cenjenih ukan in slaboumih traparij."

"Recite, kar hocete," je za mojo ramo zagodrnjal glas, "ampak kar sem videl, sem videl."

Govoril je eden od služabnikov, ki so nam stregli, bled mlajši moški ozkega obraza in ohlapnih ustnic. Go-

voril je s pritajeno trmo, ne da bi dvignil pogled z jedi, ki mi jo je ravno ponujal.

Ker se nihče ni menil za služabnikovo pripombo, kot da so jo vsi preslišali, sem se spet obrnil h Kawalowu. Pravkar se je z vilicami lotil ribe.

"Za kaksne ukane in traparije pa gre?" sem vprašal.

Kawalow je odložil vilice in zapestja naslonil na mizo. Z zgornjo ustnico je podrgnil ob spodnjo in se nad krožnikom sklonil k meni.

"Recimo," celo je tako nagubal, da mu je pleša zdrsnila naprej, "recimo, da ste pred desetimi leti nekomu naredili škodo." Naglo je zasukal zapestja, da so mu roke zdaj z dlanjo navzgor ležale na belem prtju. "Škodo ste mu prizadejali po običajnih pravilih poslovnih praks, razumete, zaradi dobička. Za nič osebnega ni slo. Moza komaj poznate. In zdaj vzemite, da po celih desetih letih pride k vam in vam reče: 'Prisel sem, da bom videl vašo smrt!' Spet je zasukal zapestja in dla-

ni obrnil navzdol. "No, kaj bi si mislil?"

"Misli bi," sem odvrnil, "da zaradi njega svoje smrti ne bom pospešil."

Z njegovega resnega obraza je izginil ves izraz. Kratko me je pogledal in začel jesti ribo. Ko je prežvečil in pogoltnil zadnji kosček, je pogled spet dvignil k meni. Pocaši je odkimal in kotičke ust upognil navzdol.

"To je bil slab odgovor," je rekel. Skomignil je z rameni in razprl prste. "Vsekakor se boste morali lotiti tega kapetana, ki se gre igrati macke z misjo. Zato sem vas najel."

Prikimal sem.

Ringgo se je nasmehnil, si potrepal roko v ruti in rekel:

"Upajmo, da vam bo uspelo bolje, kot je meni."

Gospa Ringgo je stegnila roko in se s konci prstov za trenutek dotaknila mozevega zapestja.

Vprašal sem Kawalowa:

"Škoda, ki sem, jo, vzemimo, povzročil, je bila velika?"

Nasobil je ustnice, rahlo zakrožil s prsti desnice in rekel:

"No, bil je uničen."

"Torej lahko domnevamo, da ima vas kapetan res nekaj za bregom?"

"Dobri Bog!" je rekel Ringgo in izpustil vilice. "Menda mi roke ni zlo-mil kar tako, za zabavo."

Za mojim hrbtom je bledi služabnik rekel kolegu:

"Sprasuje, ali mislimo, da ima kapetan res nekaj za bregom."

"Sem slisal," je mračno rekel drugi.

"Ta bo pá res v veliko pomoč."

Kawalow je z vilicami potrkal po robu krožnika in ježno pogledal služabnika.

"Zdaj pa mir!" je rekel. "Kje je pečenka?" Z vilicami je pokazal na gospo Ringgo. "Njen kozarec je prazen."

Pogledal je vilice. "Samo poglejte, kako skrbijo za moje srebro," se je pritožil in mi pokazal vilice. "Ze en mesec jih niso spodobno ocistili."

Odložil je vilice. Odrinil je krožnik, da si je naredil prostor za podlahti.

Sklonil se je nadjne in zazdelo se je, kot bi imel grbo. Vzdihnil je. Namršcil je obrvi. S prosečimi, brezbarvnimi očmi se je zagledal vame.

"Poslušajte," je zatarnal. "Sem mar norec? Bi si morda narocil detektiva iz San Franciscas, ce ga ne bi potreboval? Bi vam plačal, kolikor zahtevate, ceprav bi za polovico te vsote lahko dobil druge dobre detektive? Ce ne bi potreboval najboljšega detektiva, ki ga lahko najdem? Bi potreboval tako dragega, ce ne bi vedel, da je ta kapetan skrajno nevaren tip?"

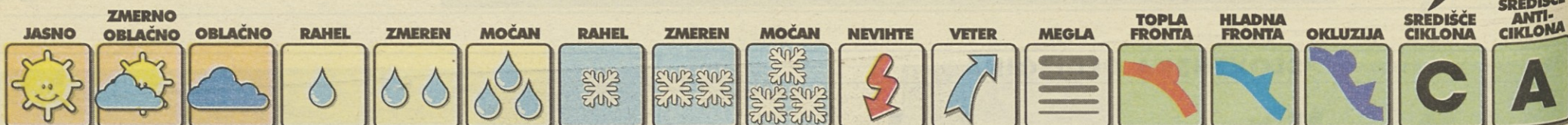
Molcal sem. Mirno sem sedel in delal pozoren obraz.

"Poslušajte," je zatarnal. "Ne gre za nikakršno prvoaprilsko potegavščino. Kapetan me hoče zares umoriti. Prišel je zato, da bi me umoril. In res me bo umoril, ce mu tega ne bo kdo preprečil."

"Kaj je takega doslej storil?"

"Ne gre za to." Kawalow je nepotpegljivo stresel s plesasto glavo.

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Hladna fronta bo dopoldne zajela naše kraje, pri tem bo nastalo nad Italijo in severnim Jadranskim ciklonsko območje. S severovzhodnimi vetrovi bo začel dotekati nad naše kraje nekoliko hladnejši in postopno bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.27 in zšlo ob 17.59. Dan bo dolg 11 ur in 32 minut. Luna bo vzšla ob 10.39 in zšla ob 01.11. uri.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Rogla	160 do 180	Kanin	120 do 340
Kope	120	Kobla	10 - 130
Krvavec	230	Stari vrh	do 60
Vogel	315	Soriska planina	200
Kranjska Gora	40 - 100	Velika planina	100 do 200
Zelenica	90 do 220	Golte	do 160
Kalic	do 50	Rakitna	15

BIOPROGNOZA

Veliko ljudi bo cutilo vremensko obremenitev kot slabo počutje, notranji nemir, utrujenost, razdražljivost in potrtost. V drugi polovici noči bo obremenitev postopoma ponehala.

ONESNAŽENOST

Konc. SO ₂ v mg/m ³ 8.03. med 6 in 7 uro	
Lj. Bežigrad	11
Maribor	43
Trbovlje	113
Velenje	3
Celje	58
Hrastnik	34

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.34 najvišje 21 cm, ob 9.44 najnižje - 17 cm.
Jutri: ob 1.52 najvišje 13 cm, ob 11.54 najnižje -23 cm, ob 19.50 najvišje 13 cm.

Tekaske proge so urejene na Rogli, Soriski planini, Veliki planini, Kopah, Kalicu, v Kranjski Gori in v Logarski dolini. Smučarski avtobus vozi na Roglo, Veliko planino, Koblo, Vogel, v Cerkno med Gozd Martuljkom in Zelenci v Podkorenu. Dostop na smučarska Roglo in Kope je možen samo z zimsko opremo. Na Kalicu je urejeno sankalstvo.

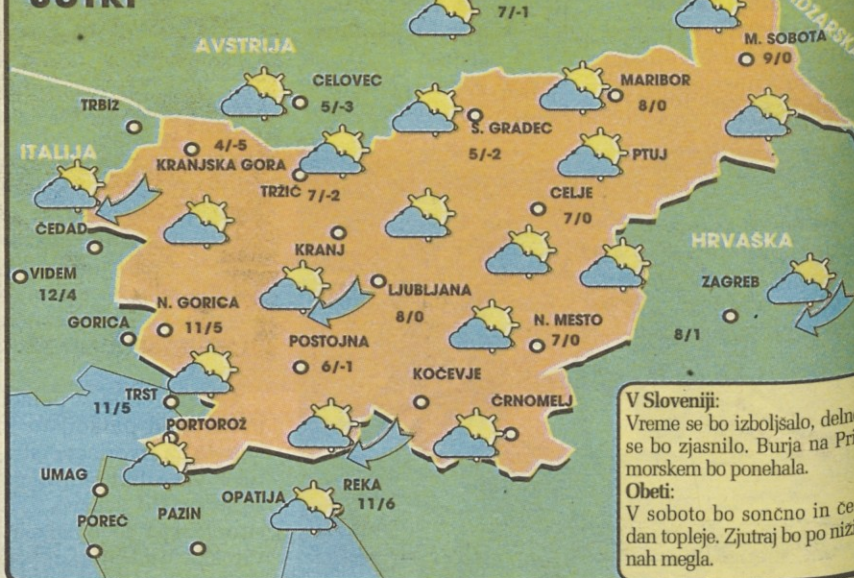
V gorah je še vedno velika nevarnost snežnih plazov!

DANES

Slovenija: Oblačno bo, popoldne padavine po vsej državi. Sneg do 500 m. Popoldne bo začela pihati burja. Temperature od 1 do 6° C. Sosednje pokrajine: Oblačno bo s padavinami. Ob Jadranski bo začela pihati burja.

JUTRI

V Sloveniji: Vreme se bo izboljšalo, delno se bo zjasnilo. Burja na Primorskem bo ponehala. Obeti: V soboto bo sončno in čez dan topleje. Zjutraj bo po nižinah megla.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Nova krivda kadilcev

CHICAGO - Kajenje staršev naj bi potrojilo nenadne in se nepojasnjene smrti dojenčkov med spanjem. Do te presenetljive ugotovitve so prisli raziskovalci epidemiološkega oddelka kalifornijske univerze in to ne z obdukcijskimi, temveč s statističnimi podatki. Pri tem so upoštevali 200 primerov zagonetno umrlih dojenčkov in 200 primerov živih otrok, kar je zaradi preizkušene metode metodološko precej sumljivo.

Izgon novinarjev iz Bele hiše?

WASHINGTON - Podobno kot za casa Reagana in Busha so tudi sedaj odgovorni za Belo hišo napovedali izgon pri predsedstvu ZDA akreditiranih novinarjev. Ti pa so zagnali tak vik in krik, obenem zahtevali dodatne olajšave za svoje delo, da je moral predstavnik za tisk Bele hiše Mike McCurry izjaviti, da za casa Clintonovega predsednikovanja novinarjev ne bodo premestili, brzkone pa se to ne bo zgodilo niti kasneje.

Zaradi potresa v Kobeju nižje plače v agenciji Kyodo

TOKIO - Da bi pomagalo časopisu Kobe Shinbum, ki zaradi potresa ne bo uspel šest mesecev plačevati soritev tiskovne agencije Kyodo, je vodilno osebje agencije pristalo na znižanje plače za šest mesecev. Tako se bo glavnemu direktorju plača znižala za 10%, direktorjem in njihovim namestnikom za 7%, šefom redakcij pa za 5%. Navadni novinarji bodo ohranili dosedanje plače, kot se to spodobi po japonski samurajski etiki. Nepriznane stroške za obnovo namreč ne plačujejo najnižji uslužbenci, temveč vodilno osebje, ki mora biti za zgled vsem.

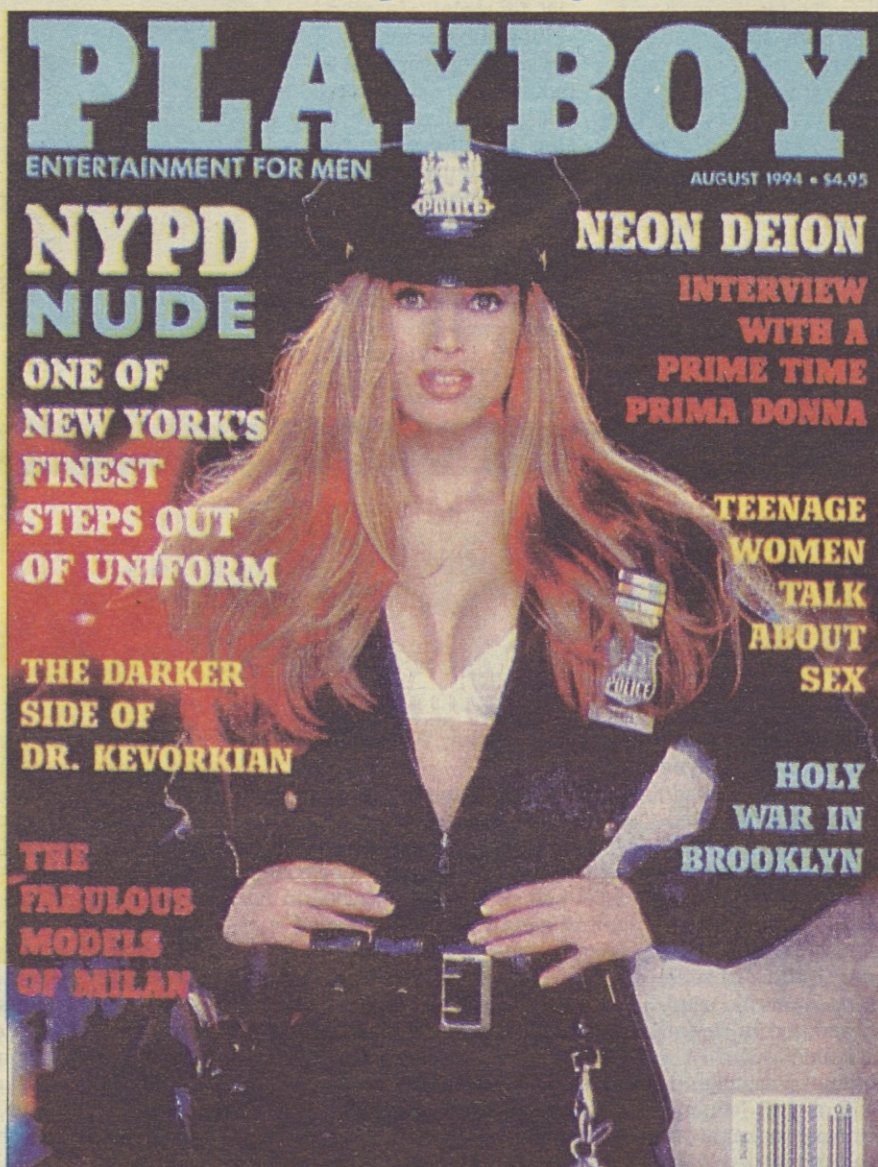
Velika proračunska luknja za novo švedsko bojno letalo

STOCKHOLM - Švedski obrambni minister Thage Peterson je na včerajšnji tiskovni konferenci priznal, da je načrtovanje novega švedskega bojnega letala »jas gripen«² dražje od predvidenega, tako da je nastala proračunska luknja 2 milijard švedskih kron. Peterson bo sedaj poskušal vlado prepričati, naj nakaze nova sredstva, ki so bistvene važnosti za švedsko industrijo in tehnologijo. Za švedsko vojno letalstvo naj bi podjetje Saab izdelalo 140 teh letal, ki bi jih nato tudi izvažali.

»Restavrirali«³ bodo zaloge Scottovega oporišča »Hell's Gate«

SYDNEY - Zgodovinske zaloge hrane in orodja, ki jih je pred 77 leti pustil nesrečni antarktični raziskovalec Robert Scott v svojem oporišču »Hell's Gate«⁴ (Peklenška vrata), bodo restavrirali nizozemski izvedenci. Vse so že odnesli v svoje antarktično oporišče.

Policistka ob službo, ker je Playboy objavil njene slike

NEW YORK - Zaradi slik v Playboyju je marsikatero dekle bilo v težavah, a le redkim se je zgodilo, da so bile zaradi tega ob službo. Prav to pa se je pripetilo 25-letni Carol Castro, ki jo je v avgustovski številki Playboy prikazal brez najmanjše tančice. Dekle ima namreč smolo, da je newyorsk policistka in da

je po zmagi republikancev tudi ta megalopolis zajela puritanska ihta, ki obnavlja smrtno kazen, a se zgraža za vsak centimeter gole kože. Od avgusta so Castrovo nadrejeni sikanirali, sedaj pa jo je poveljnik William Bratton odpustil, ker je za 100 tisoč dolarjev »prodala ugled newyorške policije«. (Telefoto AP)

Škof priznal, da je homoseksualec

LONDON - Marsikateremu gledalcu je osuplo zastal dih, ko je med televizijsko oddajo BBC-2 »Newsnight«⁵ 20-letni upokojeni anglikanski škof Derek Rawcliffe nedolžno priznal, da je homoseksualec in da se tega ne sramuje: »Nenadoma sem spoznal, da sem se zaljubil v nekega moškega in od tistega trenutka sem razumel, da nas Bog ljubi take kot smo, ker nas je take On ustvaril.«⁶ Po skofovem mnenju je zgrešeno postavljati meje človeški ljubezni. Cerkev bi morala to razumeti in sprejeti vse ljudi »kot božje stvarstvo«. Msgr. Rawcliffe je sel se dlje: »Moti se kardinal Hume (bitanski katoliški primas), ko trdi, da je treba homoseksualnost spostovati le teoretično, a se je ne sme dopustiti, ko postane fizični odnos. Sveto pismo niti z besedico ne obsoja takega odnosa. Jezus Kristus ni nikoli ozigosal homoseksualne ljubezni in bi bilo zgrešeno, da bi Njegovi privrženci obsojali fizični odraz take ljubezni.«⁷

Večja skrb za ptice kot za ljudi

NEW DELHI - Daleč od običajnega vrveža indijskih mest je v miru in tišini starega džainističnega templja v Starem Delhiju bolnišnica za ranjene in bolne ptice. V dvonadstropni stavbi, ki se nahaja v notranjosti džainističnega templja nedaleč od zidov Rdeče trdave iz leta 1600, že petdeset let brezplačno zdravijo domače in divje ptice. Dnevo porabijo tudi do 300 kilogramov zrnja, ki ga pticam trosijo tudi po strehah. V glavnem pa so »bolniki«⁸ golobi, ki so po trditvah direktorja bolnišnice Sukhanda Jaina »džainistične zivali«, ker niso nasilne, so vegetarianske in ne jedo po zatonu sonca.

Džainizem je ashetska religija, ki jo je ustanovil neki Budov sodobnik in ki dosledno izvaja načelo »ahimse«, ki prepoveduje nasilje in ubivanje vseh živih bitij in ki je postalo osnovni pojem Gandijeve moralopolitike ideologije. Neka navdušena Nizozemka je po obisku bolnišnice v knjigo gostov zapisala pomembno misel: »Indija bi bila prekrasna dežela, ko bi tudi za ljudi tako skrbeli kot za zivali.«⁹